

Филм
ДЖИАН

Проклетта
ВЪРТЕЛЕЖКА

Glibri

ФИЛИП ДЖИАН
ПРОКЛЕТА ВЪРТЕЛЕЖКА

Превод: Иво Христов

chitanka.info

„Проклета въртележка“ е продължение на „37,2° сутринта“. Пет години след смъртта на Бети главният герой е на път да постигне успеха, за който е мечтала любимата му. Романът е история за приятелството между писателя и застаряващия поет Анри, за отношенията му с бившата жена на поета Марлен и дъщеря му Глория; история, наситена с типичните за Джиан страсти и еротика и предадена в неподражаемия му стил.

*Антоан, върви слух, че тази книга е за теб.
Потвърждавам го.*

*„Не позволявай на всекидневието да те
окове, но и не свеждай живота си до него. Само
така ще постигнеш освобождението.“*

Хуанг По

1

Една вечер, близо пет години след смъртта на Бети, реших, че е настъпил сетният ми час. А Господ ми е свидетел колко неподготвен ме свари.

Стоях в кухнята с Анри и спокойно си белех нещо, надавайки разсеяно ухо на приказките му. За стотен път ми доказваше превъзходството на поезията над всичко останало. Най-ужасното бе, че имаше право, но упорито отказвах да му повярвам. Можех да пиша романи и купища новели, но бях неспособен да нанижа и един свестен стих, хич ме нямаше за тая работа. Изпитвах безгранично възхищение към онези, които намираха начин да ви разбият с няколко фрази, от които ви секва дъхът, но бедата е, че всички те бяха полусмахнати. Питях се дали поезията ги подлудяваше или тъкмо обратното. Накрая стигах до извода, че един писател все пак успяваше да си приготви вечерята, докато поетът бе годен само да изпружи крака под масата.

Той се беше паркирал до прозореца с чашата си в ръка и съзнателно препикаваше романовия жанр, но аз си имах други грижи, окъснявах, а имах да свърша още много работа. Хвърлих поглед към побелелите му коси и реших тая вечер да го оставя да вилнее, затова и не го помолих да ми помага. Наместо да ми пълни ушите с глупости, реших, че му дължа това усилие за рождения му ден. Анри ставаше на шейсет и две и бях поканил няколко души да ни помогнат за духането на свещичките. Надявах се, че ще имам късмет да задържа двама-трима, за да си реша проблема с миенето на съдовете.

Хладилникът беше натъпкан догоре. Отваряйки го, забелязах, че струйка сос винегрет се стича върху кутията с тортата и космите на корема ми настръхнаха за четвърт от секундата. Кутията ми изглеждаше вече поомекнала на места. Извадих я тутакси, откъснах капака ѝ, без много да му мисля, като пътем затворих хладилника с пета. За щастие на тортата ѝ нямаше нищо. Казвам за щастие, защото много добре помнех колко ми бе струвала. В трудни периоди винаги

знаех цените на покупките. А рожденият ден на Анри съвпаднаше с минаването на банковата ми сметка на червено.

Тортата бе великолепно украсена, модерна по дух, но барокова по своята пищност. Загубих известно време в магазина, докато им обясня какво точно искам, сякаш никога не бяха виждали локомотив. Накрая взех, че го нарисувах. Изрично настоявах колелата да са от нуга крем, а облаците дим от солидна купчина шантии. Влаковете бяха слабостта на Анри. Не можех да го лиша от тях. Не и навръх рождения му ден. Искрено се зарадвах, че тортата е невредима, и реших да му я покажа.

Той продължаваше да стои гърбом. Доколкото чувах, романът бил форма на затлъстяване, развивана от такива като мен. Сложих ръка на рамото му.

— Ей! Спри се за малко, искам да ти покажа нещо!

Държах локомотива в едната си ръка, кремът хвърляше множество отблясъци, а аз исках да видя физиономията му. Раменете му бяха провиснали, но усещах вътрешния му плам и — странна работа — не помня колко пъти (поне стотина) бях изпитвал това чувство при вида на Анри, което отначало направо ме гътваше. Надявах се онзи, който пише романи, да хвърля поне искрици, ама хич не бях сигурен. Късметлии са тези, дето ги гори отвътре, красива светлина излъчват и по-лесно се разпознават. Анри бавно се обърна към мен. Като да минаха столетия. После изведнъж дъхът ми секна, някаква ужасна мъка ме сграбчи за гърлото и начаса се почувствах като торпилиран кораб. Свлякох се на колене.

Анри ме попита сега пък какви ги върша, а аз просто бях на път да умра. Разбрах го веднага. Ужасната болка, която смазваше гърдите ми, беше почти нищо в сравнение с шубето, в което се давех. Видях как тортата се свлече от ръцете ми и падна току пред мен. Разбира се, някои неща ми напомняха, че не съм първа младост, но четиридесетакът не е кой знае какво, пък и, да си кажем право, човек никога не е сигурен, че е изживял най-хубавите си години.

Точно тогава имах късмета да напусна собственото си тяло. Изглежда не всички писатели го могат, което не ме изненадва, защото във всеки занаят се намират хора, които са под санитарния минимум кадърност и единствената им работа е да ви се пречкат. Видях очите на Анри да помръкват. Усетих как устремно залитнах напред и в

последния момент се подпрях на едната си ръка. Струйка пот проблесна на носа ми. В известен смисъл вече бях мъртъв. Душата ми се пръскаше на хиляди парченца.

Най-подир ме напуснаха и последните сили и се проснах на земята. Строполих се върху локомотива, смазах го напълно. А това беше тортата за рождения му ден. Все си мисля, че някои неща не би трябвало никога да се случват. Но тъй де. Запазил съм много точен спомен от тази сцена. Повоят на тъгата ѝ е неизразимо печален.

След смъртта на Бети се бях местил поне пет-шест пъти, но накрая загубих желание. Всички места си приличаха. Улиците, къщите, градовете, хората, да, дори хората започват да си приличат. Всъщност това опростяваше нещата. Бях решил да не се местя повече. Дали в този или в друг някой град към триста километра по на запад, на някоя тиха уличка, в невзрачна къща... добре де, имаше ли някакво значение? Като тази болнична стая. От край до край в страната бяха все същите. Възползвах се от случая, за да поспя — спах почти цяла седмица без прекъсване.

Когато най-подир се събудих, видях Анри приседнал край леглото, по риза с къси ръкави, зачетен в някакво списание. Стаята се къпеше в слънце, прозорецът бе откренат.

— Съжалявам за тортата, Анри — рекох аз.

Той веднага вдигна очи към мен. Беше сресан, бръснат, с чиста риза, изглеждаше добре. Няколко секунди се гледахме усмихнати, после той вдигна ръка във въздуха, а аз я плеснах с длан, смеейки се.

— Ама че глупак! — прошушна той.

— Божичко! И аз не мога да се осветя!

Няколко секунди се отдадохме на спомени, преди да преминем към сериозните неща. Отдръпнах ръката си от рамото му.

— Я по-добре кажи, донесе ли ми пощата?

Той хвърли наръч писма на леглото с въздишка.

— Само глупости — сметки, рекламни материали...

Уверих се сам, прехвърляйки ги през пръсти, докато той отмяташе косите си назад. Нямаше нищо ценно и с едно движение напълних кошчето за отпадъци.

— Почвам да се питам да не би да има някакъв проблем в пощата — рекох. — Сам видя, в последното писмо ми пишеше: „Дръжте се, ще ви изпратя чека до няколко дни.“

— Да бе, сигурно си мисли, че имаш желязна хватка!

Върхът беше, че не знаех как да се свържа с него. Като за издател пътуваше много. Може пък да ми беше пратил парите от другия край на света, но самата мисъл ме изнервяше. Може да беше пропилял всичко на залагания и сега да стоеше обран на някоя улица, полугол, без очила, без документи, без нищо, дори без чекова книжка. Не знаех какво да мисля. Бяхме затънали в заеми до шията.

— От друга страна винаги някак си съм се оправял — смотолевих.

Анри се надигна, кискайки се. Беше по-скоро едър, към деветдесет кило, и леглото изскърца.

— О! По дяволите! Според теб тук пуши ли се? — попита ме.

— Що не?

— Помислих да не те дразни димът.

— Аз страдам от сърце, а не от бели дробове, Анри. Но както виждаш, то заработи отново, тъй че ще се правим все едно нищо не се е случило и повече няма да говорим за това, нали така?

Той извади кутията си и ми подаде една цигара. Не ме изкушаваше, но си я взех. Беше ми за пръв път, откакто се върнах от оня свят. С филтър. Анри изпрати първото облаче към тавана.

— По моему бакалинът ще издържи още седмица. После не знам.

— Напрасно се нерви. Мангизите ще пристигнат всеки момент.

— Отида ли при него, винаги ми размахва сметката. Днес пак я разви под носа ми и ми каза: „Дайте да се разберем, не ми се ще най-накрая тази лентичка да опре до земята“. После добави: „Разбрахме се, човече, мисля, че бях ясен, а?“

— Боже мили! Понякога наистина ни хващат за гърлото!

— А, не бе! Тръгнах си с две консерви сардини и типов хляб с изтекъл срок на годност.

— По дяволите. Иначе всичко наред ли е?

— Виж... отгук не можеш да придобиеш точна представа.

За миг се умълчахме, после забих фасата в пепелника и го изпомачках във всички посоки.

— Чуй ме! Нима не съм успявал винаги да се справя с тези проблеми, та трябва да си блъскаш главата?

— Да, ама трябва да ми влезеш в положението. Подскачам, щом някой почука на вратата, и ми се налага поне по един час да забаламосвам всички местни търговци, за да получа последна отсрочка. Веднъж бях дошъл да те осведомя, че ще ни отрежат телефона, ама ти спеше. Възползвам се, че си буден, за да те информирам, че белята стана, вече ни изключиха.

— Как така са ни отрязали телефона?

— Нямам представа, обаче го направиха, без да им мигне окото. По последни данни все още имаме ток, вода и газ. Знай обаче, че това ми е бял кахър, защото ще ни натирят, преди да ги спрат.

— Стига, де! Откъде го измисли! Гарантирам ти, че скоро ще имаме мангизи. В това не се съмнявам. И нямай грижи, ще предприемем каквото решихме.

Хареса ми начинът, по който ме погледна, когато изрекох тези думи. Направи няколко гримаси с устните, после бавно кимна с глава.

— Няма промени, нали? Вдругиден?

— Да, щом мине визитацията.

— Да дойда ли да те посрещна?

— Абе не знам... Мислех да се прибера на бегом. Пък и не мисля, че е добре за човек на твоята възраст.

Напуснах болницата точно в 10,00 часа сутринта. Слънцето вече шибаше през лицето. Младо, нервно и още несръчно в истеричната пролет, то изгаряше начаса като захапката на полудяло, задушавано от каишката си куче. Както си крачех, се протегнах дискретно, надух дробовете си, раздвижих глава като някой, когото са пребили, а сега проверява с известна тревога дали нападателят не се е спотаил в къщата. Не усетих нищо необичайно и малко оставаше да се засмея. Не го приемах като сериозна повреда, а по-скоро като някаква нередност в подкачването на горивото, която може да ви спре, но няма с какво да ви плаши. Моторът беше заработил отново като по ноти. Случилото ми се по-скоро ме изненада. Като видиш мълния напред синьото небе, винаги се питаш дали не сънуваш. Пък и достатъчно беше да си представя всички гадости, които могат да се струпат на човек, за да се почувствам щастлив.

Прекоших голяма част от града, без да бързам, не изпитвах никаква умора, като истински щастливец просто премислях проблема с мангизите. Не се залъгах, положението беше особено напечено, но пък не ми беше сефте. Получавах чека си на всеки шест месеца, след което три-четири месеца всичко течеше като по ноти. Накрая винаги осъзнавах, че пак не бях разчел нещата. Всеки друг щеше някак да се справи, но аз всеки път се провалях. Нещо в парите ми убягваше, някаква сила, която не успявах да овладея. Разбира се, Анри ми беше голямо гайле, но въпросът не опираше до него. Когато живеех сам, беше пак същото. По-добре щях да се чувствам с половин чек на тримесечие. Щеше да ми улесни живота.

Вместо да мина пред бакалията, пресякох на отсрещния тротоар. Беше също толкова приятно. Не че се криех от проблемите, а само ги избягах. Това ми се струваше разумното поведение, особено за човек с разнебитено сърце. Впрочем не се сгънах на осем зад редицата коли, не се шмугнах на прибежки, направих се, че все едно нищо не е имало.

— Ей! Вие там! Я чакайте малко!

Спях. Защо ли не се изненадах? С времето тия хора сякаш развиват шесто чувство. Видях го да пресича улицата, подтичвайки, с тефтера в ръка и молива зад ухото и, честна дума, се преизпълних с жал към него, привидя ми се мръсният жребий, който беше изтеглил. Незабавно го успокоих.

— О! Идвате тъкмо навреме! — викам му. — Тъкмо се канех да се отбия при вас. Носите ли сметката ми?

Това е най-добрата тактика, да му дръпнеш килимчето изпод краката. Оставих го да се поокопити и щом понечи да си отвори устата, го довърших:

— Какво ще предпочетете, чек или суха пара?

— Ох! Ами не знам, както желаете!

— Носите сметката ми, нали? У вас ли е?

— Ами... Да, да!

— Добре! Само да не я загубите! Преди малко си получих чека, ще мина да ви се изплатя следобеда.

Веждите му леко се сбърчиха. Само при мисълта, че бях още жив, му изпратих една от най-обезоръжаващите усмивки, виждани някога.

— Хе! Наложил се бая да го почакаме! — закаканизах. — Сигурно вече се бяхте разтреперил, че то такава тенекия може наистина да ти опъне нервите. Мога да си представя. Добре, че всичко се нареди, защото се притеснявах за вас.

Той отстъпи крачка назад. Аз се поотместих встрани, за да го заслепи слънцето. Същият ефект произвеждах и върху някои от читателите ми, донесоха ми за няколко случая на истерия в големите градове. Юнакът леко се олюля.

— Ще съм тук още с отварянето — завърших.

С няколко разкрача се озовах зад ъгъла на улицата. Но това не беше единственият, имаше още десетина като него и повечето бяха нагъчкани около къщурата ми. Придвижването в района се родеше с преодоляване на полоса. Нима не беше повече от ясно, че в тая страна предпочитаха писателите мъртви, отколкото живи? Прибрах се криволяво, подпирайки се о стените. Трябваше да видите как най-великият писател на своето време се тътрузи, привел гръбнак, като последната отрепка. Очевидно все още не бях станал класик. Това щеше да влуди Бети.

Пощенската кутия се беше нагреля, дори пареше. Отворих я. Тя изскърца сред тишината на улицата. Стиснах зъби, до такава степен бе празна и до такава степен това ме вбесяваше. Доця ми се да я изтръгна и да я запокитя в предното стъкло на някоя кола, но и без това бях достатъчно отегчен. Не посмях да прескоча портичката на градинката, ами внимателно я отворих и влязох.

Вкъщи нямаше жива душа. Запитах се къде ли се е запилял. Отидох да си взема една бира и когато се върнах в голямата стая, забелязах, че беше чистено. Не го бях осъзнал веднага, а се набиваше на очи и това направо ме разби. Водех непрекъснатата битка с него за тия истории с почистването, но той се поболяваше само при мисълта, че трябва да пусне прахосмукачката. Представям си какво му бе коствало. Поклатих доволно глава.

Тъкмо заглеждах под килимите, когато той влезе. В ръцете си държеше пълна с храна кутия. На върха на носа му се бе оттекла капка пот.

— Тук ли си вече, кльощав? — подхвърли той, усмихвайки се.

Виждах ни повече, ни по-малко шунка и цял куп бутилки алкохол, и то не от най-лошия. По дяволите, ако разбирах нещо.

— Но, Анри...

Пакетът явно му тежеше. Направи гримаса.

— Дявол да го вземе! Тоя път бяхме на ръба!

Съпроводи го до кухнята.

— Браво бе, свалям ти шапка! Питам се как си се оправил...

Той остави кутията на масата, пуфтейки. Капката се отрони и видях как падна вътре.

— Ами пристигна с пощата сутринта! — обясни ми той. — Хубавичко им го размахав под носа.

Свеж повей с дъх на мента премина през стаята. Взех спокойно един стол и се отпуснах на него.

Тия чекове превръщат живота ви в спускане по руска планина^[1]. Никога не бих си го признал, но ми се струва, че вдън сърцето ми, където никога не е прониквал лъч светлина, а самият аз почти никога не си позволявам да заглеждам, в тези неведоми дълбини, напред пълния мрак, подобни ситуации май ми доставят известно удоволствие. Дори просто заради усещането, че са те притиснали до стената и в последния миг стената се срутва. Пък и заради удовлетворението да размахаш отново блестящата сабя и да им резнеш езика. Не бива да си спестяваме малките удоволствия. Някой ден обръщаш джобовете си за една нещастна бира, а на другия всички бирени кутии в града се търкалят в краката ти. Не че светът е зле сътворен, де. Анри бе на мнение, че е минал възрастта да търпи други да го тормозят. Ама не можеше да ги спре. Просто имахме двадесет и две години разлика и това все някак трябваше да се отбележи.

Най-доволен бях, че си прибрах колата. Повече от месец, откакто бе в гаража, а оня ме притискаше поне един път седмично и се давеше по телефона. Последно го навестих с вестника в ръка и му показах статията за мен, придружена с фотопортрета ми. Казах му: я вижте това, давате ли си сметка каква реклама ми правят, пък ми кажете лъгал ли съм ви? Естествено, оказа се, че съм попаднал на човек, дето не е купувал книга в живота си, страхуваше се от литературата и беше способен да почисти петно от грес с финалната страница на „Одисей“. Наложих се да му дам няколко от последните си банкноти, за да му покажа, че писателите са хора на добрата воля. Получих малка отсрочка и си тръгнах, залитайки, като да ме бяха ударили със зъбчат ключ.

Противно на разпространената легенда, не изпитвах особено влечение към автомобилите. Обичах усамотението, но не кое да е. Да карам при заключени врати. Но ако ненавиждах нещо, то бе да харча за кола. Механиката ме ужасяваше, дори не исках да чувам за нея, но волю-неволю се налагаше да се отбивам в гаража и тамошните сметки приемах като изтезания. Както и да е, но се оказах принуден да си поправам скоростната кутия. Тъкмо когато бях изчерпал наличностите. Псувах по пътя, докато Анри се смееше и правеше знаци на останалите шофьори. Вече беше нощ и се прибрахме от купон на другия край на града. Гръм да ме удари, ако ви лъжа, но се прибрахме на задна, а аз се заливах в студена пот. Пих два аспирина преди лягане.

Разбира се, мерцедесът ми навяваше спомени, но какво пък? Нямахе нищо общо с тъпите снимки под стъкло или ако бях запазил например кичур коси като някой глупак, беше си нещо естествено. Нормално беше да съхрани мястото си в живота ми (не говоря за мерцедеса, разбира се), а желанието да я забравя никога не ме бе спохождало. Винаги ми се струваше някъде наблизо и често прекарвахме приятни мигове заедно. Дори заведох Анри, за да му покажа мястото, което ѝ бях купил, а пътем поправих един кепенк на бараката, който някой тъпанар беше откъртил, даже съм запазил спомена за един приятен ден, прибрахме се развеселени, по пътя издивяхме. С Бети си пасвахме, бяхме като онези разделени близнаци, които съхраняват загадъчната си връзка, а това ми харесваше. Както вече споменах, единственото ми притеснение беше, че не знаех как да постъпя с урната с пепелта ѝ. Нямах решение на проблема. Пазех я в един куфар, най-долният в най-недостъпния шкаф. Влачех я като окова, но откровено казано, рядко се сецах за урната. Мисля, че ще се почувствам по-добре в деня, когато я отворя, намокря пръст и го завра вътре. Ама няма какъде да бързам, имам чувството, че разполагам с времето си.

Напълних резервоара, преди да се прибера, и обиколих града с новичкото си возило. Сега всичко беше пито-платено. Можехме да се занимаем с Глория. Все още се радвахме на дневната светлина, но градското осветление се запалваше тук-там. Лампите светеха в бледолилавото небе и цялата атмосфера се насищаше със странен чар. Гарирах, за да купя туй-онуй, после седнах на една тераса, докато момчето приготвяше пиците ми.

За миг изпитах необяснимо блаженство до степен, че притворих очи и спрях да мисля за каквото и да било.

Изкарването на колата от гаража беше последното трънче, което извадих от стъпалото си. Чувах момчето да си тананика в караваната, докато пиците ми се печеха.

Когато пристигнах, Анри излезе на тротоара, за да се увери с очите си, че беше истина. Направи пълна обиколка на мерцедеса, потривайки ръце, и дори му се усмихваше.

— Хъмм! Ето те, красавице! Ето те и тебе най-сетне!

— Боже мой... Понякога се питам дали си с всички си...

Грабнах пиците, без да губя време, и му посочих няколкото неща, които останаха на задната седалка, преди да се изстрелям към кухнята. Бях изгладнял като вълк.

Анри беше във върхова форма. След като се нахранихме, разтреби масата, без дори да забележи, а на мен не ми се наложи да си мръдна и малкия пръст. Изпуших една цигара, докато той се усмихваше на прозореца. Изпафках си я на спокойствие.

Ноцта беше топла. Анри извади две чаши, а аз отнесох моята до дивана. Не се долавяше никакъв шум отвън, сякаш къщурата бе пълна с пяна. Само до вчера бяхме като преследвани животни, които стенат от стесняващия се обръч, но ненадейно декорът се бе сменил и сега всеки можеше да види два прекрасни, безгрижни, сити вълка, излегнали се току насред полянката с по чаша ром с кола. Бе минала година, откак Анри се бе настанил в дома ми и съжителствахме чудесно. Но рядко ми се бе случвало да го виждам в това състояние — с блясък в очите и по-превъзбуден от въшка.

Знаех какво го зареждаше. Чудесно познавах положението. Въпреки това се излегнах усмихнат на дивана, без да отроня нито дума, и го оставих да обикаля наоколо с притисната до гърдите чаша, като се възползвах от момента да изгълтам моята. След минута се изгъпани пред мен. Изглеждаше като човек, който е пил утайка от кафе, косите му почти се бяха изправили.

— Но, за Бога! Защо не казваш нищо? — възропта той.

Кръстосах ръце зад главата си, щеше ми се да му поизпиля нервите, да го изкарам на светло.

— Защо не казвам нищо ли? Знаем ли? Да не би да ти се е приискало да ти разкажа нещо? Не се ли наслаждаваш на тези

спокойни мигове? Уверявам те, всичко щеше да е наред, ако се грижеше да не ми е празна чашата...

Направи гримаса и се завъртя на петите си, подир което се върна с бутилките. Спогледахме се.

— Внимавай с кока-колата — рекох. — Съдържа много захар.

Той се наведе над мен с изкривена усмивка. Лицето му бе понабръчкано от обикновено. Рекох си: ето какво те очаква и това е едничката истина на този свят. Подадох му чашата си. Насмалко не разля половината отвън.

— Виж — смънка той, — питам се нещо...

— Кво?

— Хм... а бе защо не тръгнем утре сутринта?

Направих се на слисан, понадигнах се на лакът.

— Чакай, Анри, нещо май не те разбирам... Какво имаш предвид?

Той поклати глава, въздишайки.

— Естествено, не мога да очаквам от теб да ми влезеш в положението...

Все едно, че не го бях чул. Отпих спокойно от чашата си.

— В странно настроение си май — рекох му. — Надявам се да не ни опропастиш вечерта.

---

[1] Тъй нар. руска планина е един от класическите атракциони на ужасите в лунапарковете. — Б.пр. ↑

2

Потеглихме рано на следващия ден. Беше хладно, но не се виждаха облаци. Настаних се в автомобила, докато Анри заключваше къщурката, и затворих вратата, прозявайки се. Изпитвам свещен ужас от подобни изрази и като писател се отвращавам от леснината, но един поглед ми бе достатъчен, за да си дам сметка, че бяхме нагазили в бяло, крехко и непорочно като просфора утро. Затова ми се прииска да почистя предното стъкло.

Напуснахме града в южна посока по изгрев-слънце. Анри бе умълчан и напрегнат. Пуснах малко музика, за да потуля напълно шума от мотора, и държах стрелката на скоростомера в средата на циферблата. Чакаха ни най-малко четири-пет часа път. Кое то не беше кой знае какво, като се има предвид, че от три месеца нямахме вести от Глория.

Анри попадна по следите ѝ съвсем случайно, когато четеше вестника преди три седмици, тоест в онези мрачни дни, когато нямахме ни кола, ни пари, с една дума бяхме с вързани ръце. В долната част на една страница от местния вестник беше публикувано малко рекламно каре.

Анри скочи от масата с псувни. „По дяволите, виж бе, гледай! Оня тъпанар Ерик е отворил автокъща за автомобили втора ръка! Само на четиристотин километра оттук!“ Да, ама в тогавашното ни положение това си беше накрай света и на Анри му се наложи да потърпи. Сега вече нищо не можеше да го спре.

По пътя спряхме да похапнем. Анри се задоволи с една бира, която гаврътна с празен поглед, докато аз се справях с втория си сандвич. Денят беше хубав, в салона бяхме само двамата и сервитьорката се възползваше от свободното време, за да направи маникюра си. Движеше ръцете си в светлината на един слънчев лъч, без да ни обръща внимание. Погледнах крадешком Анри, а после се наведох леко напред.

— Анри, надявам се, че нямаш особени очаквания от тази разходка...

Той бавно се върна на земята и ме погледна безизразно.

— Никога не си имал дъщеря — въздъхна. — Не можеш да ме разбереш.

— Щом така мислиш.

Положи ръцете си на масата. За миг на устните му заигра странна усмивка.

— Виждаш ли — рече той, — те наистина се подиграха с мен. А това не мога да го приема.

Нямах смислен отговор. Пък и бях на негова страна, а не на страната на Глория. Той довърши бирата си и старателно постави кутийката на масата. От очите му бликаха потоци светлина.

— Разбираш ли, не ме е еня, че я чука някакъв невзрачен тип. Поболява ме това, че ме излъга. А това не мога да й го простя.

Надигнах се миг преди да лумне на стола си. Облакътената на тезгяха сервитьорка, навела глава на една страна, съзерцаваше ноктите си. Преди да си излезем, оставих цяла шепа монети на масата.

Когато напече, отворихме прозорците. Бях достигнал възраст, когато започваш да цениш големите автомобили, а малките пъргавелки губят всякаква привлекателност. Мерцедесът с атомния си мотор се носеше безшумно по пътя, имахме място да изтегнем краката си. При всички положения се радвах, че ще видя отново Глория. Все пак тя бе прекарала шест месеца вкъщи и когато си отиде, си дадох сметка, че бях свикнал с нея. Понякога глупостите й ни досаждаха. Човек се пита какво ги движи на двадесет и две години, но да си призная, съзнавах, че не беше по-различна от всички останали, руса, около метър и седемдесет, с излъчването на момиче, което ви мисли нещо сериозно. Все пак беше дъщеря на Анри и понякога минаваше като слънчев лъч в бърлогата. Надявах се да е добре.

Пристигнахме малко преди пладне. Анри почти не обели дума по пътя. На първата бензиностанция спрях да напълня резервоара и да попитам за пътя. Беше на другия край на града. Погледнах часовника си, облакътних се на прозореца на Анри.

— Момчето ми обясни къде е — рекох. — Само че сега сигурно е затворено и ще отвори най-рано след два часа. Добре ще е да спреш

да се мръщиш, а двамата да седнем кротко на терасата на някой ресторант.

— Без масло? — попита келнерът.

— Да бе! — отвърнах. — Жалко, че нямате корав хляб.

— Шегичка, а?

— По дяволите, не се шегувам! — въздъхнах аз.

Взех покупките си и прекосих улицата, за да се върна в колата. За късмет успяхме да се гарираме под едни дървета, но навън прежуряше и Анри бе плувнал в пот. Седнах на съседната седалка и захлопнах вратата. Турих сандвича напреки на коленете му.

— Изяж го, без да бързаш — казах му. — Надявам се да е по вкуса ти.

Нищо не отговори. Погледнах безрадостно собствения си сандвич. Даже не ми се мислеше как след минути всичко щеше да е в трохички, но в живота си бях имал твърде малко приятели, за да пренебрегна и най-малката подробност, и макар да бе съвсем идиотско да висим в колата, предпочетох да остана с него. Утешавах се с това, че не бях пилял сили и слюнка, а тутаки бях разбрал, че нищо не можеше да го разубеди.

Точно в един и половина отскочих да купя две бири. От жега улицата се белееше, освен мен не се виждаше жива душа, а небето приличаше на високоволтова дъга. В последния момент реших, че няма причина да не завъртя ножа в раната, извиних се на продавача и вместо бирите си заръчах бутилка минерална вода. Оня приборкутийките си с въздишка. Изпитвам своеобразно сексуално удовлетворение, когато изпивам горчивата чаша до дъно.

Заех мястото си зад волана, но този път оставих вратата отворена. Анри отпи няколко едри глътки направо от бутилката, без да каже нито дума. Не сваляше поглед от паркинга, само присвиваше очи, защото всички тези коли блестяха под слънцето и разпръскваха лъчите му във всички посоки. Сигурно беше добър ден за търговия, защото броните лъцяха максимално, а цените едва се четяха зад стъклата, удавени в светлина. Денят ставаше за куп неща, само не и да втасваш в колата със залепнала за гърба риза, особено когато знаеш, че е напразно. Изчаках часовникът ми да покаже точно два часа, преди да се нацупя на Анри.

— Е, как ти се струва, дали не можем да хапнем като хората?

Дадох си сметка, че не му беше до шеги, тъкмо напротив. Даже сгъна бутилката от водата на две. При разчупването пластмасата издаде свръхестествен пукот.

— О, Пресвета Дево! — простена той. — Няма ли да отворят най-сетне?

Около него се бе завихрила някаква агресивна аура. Размислих за момент, усмигнах му се и излязох от колата. Анри се наведе през седалката.

— Какви ги вършиш, по дяволите? — изръмжа той.

— Ще се поразтъпча — отвърнах аз. — Искам да глътна малко въздух.

— Моля ти се! — глухо възропта Анри. — Прибирай се веднага. Заради теб ще ни забележат!

Тъкмо се канех да го пустосам, когато видях Ерик да се появява иззад ъгъла. Прибрах се на четвърта и двамата с Анри в безупречен синхрон се спъгнахме зад таблото.

Ерик беше разкълчен младеж от типа нова вълна, а проблемът с подобни момчета е, че трудно разбираш какво мислят и дори не знаеш мислят ли изобщо. На мен лично нищо неми бе направил, но избягвах да се усамотявам с него. Не съм виновен аз, че съществува пропаст между поколенията. Наблюдавахме го как отваря решетестата врата. Усмихваше се сам на себе си. Всичко в него бе нахилено: хавайката, небесносиният костюм, неправдоподобните патъци и русата коса, подстригана алаброс. Изприпка по няколкото стъпала, които водеха до офиса, с което даде израз на една по-разпространена форма на жаждата за живот. Забелязал съм, че е по-добре да се примирим, без да се опитваме да го разберем, нито да храним излишни надежди: животът понякога ни среща с хора, чието присъствие само по себе си ни дразни. От типа люде, които могат да си мълчат в ъгъла, обърнати гърбом, завързани за някой стол, но при все това ви опъват нервите. Ерик неизменно имаше това въздействие върху мен. Смътно усещах как с възрастта ставам все по-раздразнителен.

— Ами Глория? — попитах го аз.

— Той ще ни каже, бъди спокоен!

Тъкмо когато излизахме от колата, една женица прекоси улицата на полубегом и влезе в офиса на Ерик. Беше часът, в който секретарките се завръщат по местата си със зачервени бузи, но освен

тази приятна суетня, всичко си беше спокойно, градчетата са като поразени от бомба в първите часове след пладне.

Анри влезе пръв. Секретарката тъкмо се уверяваше, че никоя вещ не се е преместила на бюрото ѝ, като мъждукаше с устни, сякаш казваше здравей, гумичке, здравей моливче, здравейте миличките ми. Сетне вдигна поглед към нас. Нищо на лицето ѝ не навяваше на мисълта, че е луда.

— Да, господа... С какво мога да ви помогна?

— Вижте — започнах аз, — работата е доста деликатна...

Зад нея беше вратата. Анри прекоси стаята с широка крачка и решително я отвори. В дъното на кабинета мярнах Ерик с гръб към нас, наведен през прозореца над върволиците автомобили, които се разкриваха пред него. Секретарката скочи на крака и преобърна стола си. Анри прекрачи прага, подсмърчайки. Оная се впусна по петите му, а аз след нея.

Щеше да е странно Ерик да не чуе, че се задаваме. При вида ни не се изненада, а се втрещи. Кабинетът беше широчък. Той успя да скочи през прозореца, преди Анри да го докопа. Спогледахме се със секретарката, докато Анри изхвърча обратно през изхода.

— Е, щом е така, ще се наложи да повикам полицията — изсъска тя.

Сложих ръка на телефонния апарат, като ѝ се усмихвах учтиво.

— Недейте, ще допуснете груба грешка — рекох. — Не е каквото си мислите, а просто семейна разправия...

Тя се отдръпна, не беше нито млада, нито стара и не изглеждаше смутена.

— Тук няма пари — заяви тя.

Беше застинала в странна стойка, неподвижна и разкрячена, сякаш се гласеше да пикае права. Усетих я, че ще предприеме нещо. Хора като нея не спират да ме удивляват, изпитвах своеобразна любов към тях, към начина, по който се съпротивляват, без да се замислят, към това утвърждаване на живота пред небитието, ако ми позволите израза, към обезоръжаващата лекота, с която възприемат нещата. Предугадих, че се гласи да ме ритне.

— Ей, не бъдете глупава — посъветвах я аз. — Нека двамата не се набъркваме в тази история. Впрочем няма нищо драматично, шефът ви се разправя с бащата на своята приятелка.

Онази се отпусна. Аз ѝ се усмихнах и за капак двамата заедно отидохме до прозореца, за да видим докъде са стигнали нещата долу. Изглежда, преследвачът беше догонил Ерик, защото двамата бяха в дъното на паркинга, при малките автомобили, от двете страни на червен фолксваген. Чувах се крясъците на Анри, но думите му оставаха неразбираеми. От време на време стоварваше юмрук върху капака на колата, после двамата търчаха около нея, а Анри прокарваше ръка през косата си. Секретарката приседна с половин задник на прозореца, аз ѝ предложих цигара.

— Бога ми, като ги гледам, нещата май не вървят на добре.

— Така е, но нали знаете? Животът е като поток. Спокойни течения и водопади се редуват.

Момичето се обърна засмяно към мен.

— Стига бе! Откъде ви щукват подобни неща?

Тъй като разправията на паркинга бе на път да се закучи, не отговорих нищо и излязох да видя като как я виждат работата.

Тримата останахме безмълвни на път за къщи. Когато гарирах пред дома, вече се свечеряваше. Някое време се протягах на тротоара, докато Анри сграбчи Глория за едната ръка и я завлече до вратата. Двамата влязоха. Аз предпочитам на първо време да стоя малко настрана. Всъщност цялата галиматия ме дразнеше.

В къщата беше все още достатъчно светло, за да не паля лампата. Сенчестите участъци бяха приятни, а остатъкът от дома се къпеше в особена атмосфера, сякаш цялото помещение бе засмукано от светлината в прозореца. Чувах ги как се пререкават на първия етаж, някъде над мен, но при все това къщата ме упояваше с покоя си и скоро се озовах на скалата си, потънал във фотьойла, с крака, кръстосани на масата. Питам се, ще слязат ли заедно, дали вечерта едва започваше, или всички се бяха оттеглили. Всъщност нямах понятие, но и не ми дремеше. Нека се оправя с дъщеря си, въобще да си се оправят двамата. Всички знаят, че животът е жарава, за да не казваме геена огнена. Свалих краката си от масата, преди да са изтръпнали.

Надигнах се бавно и се плъзнах като сянка до кухненския бюфет. Не чувах дори дъха си. Отворих бутилка тоник за отскок и налях малко в джина си. Сместа засъска подобно на фитил, преди да се разпали в

леко, синкаво, почти флуоресцентно пламъче. Бръкнах в джоба си за кутийката тринитрин, лапнах таблетките и ги преглътнах. Не биваше да забравям да си купя още от лекарството, да поддържам старото си сърце, макар в кухнята да се чувствах почти безсмъртен. Сега пък Глория викаше. Изпитвах странно усещане да чуя отново гласа ѝ в къщата. Вече не се виждаше почти нищо и беше приятно. Заради светлината пропускаме куп прекрасни неща, като се започне с онова, което е в сянка, а шумовете отгоре бяха като сандъче със скъпоценни камъни, които се търкулваха в нозете ми. Преувеличавам, но малко. В известен смисъл беше успокояващо да чуваш как хора се движат и живеят около теб. Това поддържаше мечтата.

Известно време останах пред прозореца, опрял задник на мивката, със скръстени ръце и чаша в едната, доволен като в майчината си утроба. Няма сто начина да посрещнеш бъдещето, а този ми харесваше. Случваше ми се да остана така до разсъмване. После отивах да си легна. Не дължах обяснения никому. Можех да си се прозявам в остатъка от деня с настръхнала на главата коса. В живота всеки се оправя както може. Няма идеална рецепта. Моят подход имаше достойнството, че не струваше почти нищо, освен това в трудни моменти беше достатъчно да направя едно просто движение, за да навра главата си под крана на мивката.

Малко по-късно приготвих омлет с подправки. Отгоре вече не се чуваше нищо. Не бях много гладен, но ми доставяше голямо удоволствие да шетам из кухнята, да отварям чекмеджета, да чупя яйца и да ги разбивам, подир което да ги поръсвам с подправки, дозирани между пръстите. Трудно ми е да си представя нещо по-разтоварващо, впрочем въпреки деня не усещах грам умора в краката.

Анри довтаса тъкмо когато оглеждах приготвеното със задоволство и духом смирен. Тутакси се спусна към бутилката. Някаква невидима ръка изкривяваше чертите на лицето му, половинсантиметрови бели косми стърчаха по бузите му, приличаше на бик, който е настъпвал с километри, преди да обезумее от бягане. Аз разбърках внимателно омлета си в очакване той да се кротне. Дори отидох да пусна последния албум на Джони Каш, защото знаех, че го обича и това ще го разведри. Когато видях, че нещата отиват на добре, извадих вилицата си от омлета и почуках с нея по салатиерата.

— Искаш ли малко? — попитах го.

Той изръмжа, че да, искал. Отидох да взема яйца от хладилника, докато онзи отпочваше „Джони 99“ с неистовия си глас. В по-обикновени моменти това подкосяваше Анри и той рухваше в някой фотьойл, скръстил ръце на корема си. Аз удължих удоволствието си.

— Ей — рекох, — би ли натиснал педала на кофата за смет?

Трябваше му десетина секунди, преди да се реши да настъпи педала. Капакът се повдигна вдървен като труп. Хвърлих черупките. Анри изпи и последната капка от чашата си.

— Тя каза ли ти дали ще слезе?

Той размаха ръка във въздуха.

— Дай да не се занимаваме с нея. Стига ми толкова за днес.

Не си казахме нито дума, докато омлетът се пържеше. Едва на масата, между две хапки, си възвърна способността да говори. Поклати глава над чинията.

— За Бога! Можеш ли да ми обясниш защо са решили да ме натикат в пъкъла? Не мислиш ли, че си платих достатъчно с майка й?

— Мдаа, но от друга страна е истина, че тя е пълнолетна...

Онзи ми хвърли блеснал поглед над масата.

— Пълнолетна била — изсмя се той. — Будалкаш ли ме?

— Знаеш, че не можем да я задържим насила. Няма да е лесно...

— Когато я оставих да си тръгне, ми беше казала, че отива да види майка си. Е, сега вече наистина ще я види, този път ти гарантирам, че НАИСТИНА ще отиде при нея!

Когато привършихме, наредих посудата в миялната машина и двамата се изнизяхме в съседната стая. Запалих две-три дискретни лампички по къшетата и му поднесох кутията с пуретите.

— Едно нещо все пак ми достави удоволствие — казах му. — Не знам дали забеляза, но когато се изтъпанихме в жилището, тя най-напред ни се усмихна. Изглеждаше доволна, че ни вижда...

— Ти поне си наблюдателен... Не се учудвам, че пишеш романи... Ерик също ли ти се стори доволен, че ни вижда?

— Е, може би ти не подходи както трябва!

— Да, ама ти май забравяш нещо. Жена ми *се чуни* с търговец на автомобили. Дъщеря ми *се чуни* с автотърговец. Не ти ли се струва, че тия момчета май попрекаляват?!

Признах, че не беше лесно за преглъщане. Не знам дали той заслужаваше подобен жребий, но от своя страна бях убеден, че

струваше колкото всичките си колеги и дори много повече. Анри беше смайващ писател, със сигурност един от най-добрите, само че днес човек трябва да бачка къртовски, за да продава стихове, повечето хора дори не подозират, че още ги има. Въпреки това всеки негов ред беше запомнящ се урок за мен. Случваше се да чета и препрочитам с несигурна крачка някое от неговите писания, забравено в кухнята, обзет от нещо като световъртеж. Наистина! Понякога дори погалвах с върха на пръстите си следата от химикалката му по листа. Сравнен с него, не струвах пукната пара. За щастие имаше някаква справедливост и книгите ми донасяха достатъчно пари за двама ни. Бях нещо като изгряваща звезда на литературния небосвод, докато Анри беше на стадий черна дупка. Жените са трудни за разбиране. Светът е пълен с автотърговци. Наистина, понякога се питам дали изобщо могат да зацепят нещо от поезията.

Чухме вратата на банята да се захлопва горе. Анри погледна към тавана.

— Може би оттам трябваше да започна. Да ѝ навра главата под студената струя.

Разсмяхме се. Въпреки думите му, знаех, че е доволен, че тя е тук. През цялото време, докато бяхме без вести от Глория, мисълта за нея го терзаеше. Като научи, че е с Ерик, се поуспокои от мисълта, че онзи се грижи за нея, и макар никога да не го призна, тя му липсваше ужасно. Ето че най-сетне тя беше тук. Вярно, можеше да се получи и по-добре, но, тъй или иначе, тя беше тук.

— Ей, Анри... кефиш ме! — рекох му.

Той отпусна глава на облегалката на фотьойла и изпружи крака. Поставих една пълна чаша на корема му.

— Слушай — каза той с разкошния си глас, докато гледаше усмихнат нещо на тавана, — слушай, глупако неден, надявам се, че няма да допуснеш двете грешки, които поразиха живота ми. Имам предвид да се ожениш за много по-младо момиче, а после да намериш начин да му направиш дете. Най-вече дъщеря. Много внимавай и не забравяй какво ти казвам.

— Не. На мен това не може да ми се случи.

Той се изсмя. Изу едната си мокалина.

— Ах, да, бях забравил... Твоето сърце е изчерпано завинаги!

— Да... в известен смисъл.

— Знаеш ли, бях точно на твоята възраст, когато се ожених за Марлен. Мъжът е особено уязвим в тази възраст. Тъкмо когато конете спрат, за да си поемат дъх, им хвърлят ласото около врата. Така че не забравяй какво съм ти казал, не избирай някоя прекалено млада, повярвай ми, но ако е по-силно от теб, поне гледай да не забременее. Хм... и двамата с теб имаме мутри, които привличат момичетата и май че само за това стават!

Поговорихме още малко, после той се качи да си легне. Погледът ми го изпроводи, докато катереше стълбите, подир което си махнахме с ръце, преди да се скрие на първия етаж. За мен това бе начин да приветствам всичко в него. Не говоря врели-некипели, всеки би усетил, че той носи у себе си странна сила, а аз знаех по-добре от всички за какво става дума.

Излязох да взема куфара на Глория от колата. Анри го бе запокитил в дъното на багажника и той се бе отворил. Навън беше хладно. След секунди усетих парфюма на Глория, сякаш духът ѝ се измъкна от куфара. Стори ми се приятно, много приятно, точно каквото може да се очаква от момиче на двадесет и кусур години. По моему писателят трябва винаги да има момиче на двадесет години наблизо, най-малкото, за да вижда образа на силата и свежестта, който да го стимулира да се поразмърда. Ама какви ги наприказва Анри? Нима човек може да устои на изкушението на светлината? Да си сложи препаска на очите? Нима е възможно да се откажеш от слънчевия лъч и да се примириш, че ще пишеш безстилни буламачи, лишени от живец? Убеден съм, че са ни нужни млади и красиви жени, освен ако случаят не е по-особен. Казаното настрана, Глория не беше точно мой тип, възруса и прекалено самоуверена за вкуса ми.

Тя обаче внасяше в дома женско присъствие и ми се случваше да надигна глава, за да я видя как прекосява стаята или подрипва по стълбите, а двамата с Анри повечето време висяхме пред банята. Извадих куфара от багажника с отнесена усмивка. Започвах да замръзвам само по блуза.

Прибрах се, след като огледах от край до край улицата, премрежена от разпокъсана мъгла. Затворих вратата пред зейналата паст, без да се почувствам ужасен, защото почвах да свиквам с изчекнатите видения, с внезапните просветления, които ви карат да виждате живота като кошмарна клопка, а улицата превръщат в

гримасничещо чудовище. Понякога е обратното и всичко, без особена причина, ви се струва по мед и масло. Не бива да отдавате особено значение на подобни усещания, ако не искате съвсем да сбъркате пътя. Впрочем, докато градът навън се размиваше, аз се озовах лице в лице с Глория, по бикини наред сред кухнята, с кофичка кисело мляко в ръка. Беше петата поред, ако съдех по четирите трупа наредени на масата. Когато беше с нас, ги купувахме в пакети по двадесет. Като ме видя, отметна косата си назад.

— Не открих пудра захар — заяви тя. Подробностите настрана, физически не можеше да ѝ придиряш. Видимата податливост на бикините ѝ, естествено, приспиваше душата ми, а пък и не можех да изляза от положението, като погледна нагоре, предвид факта, че гърдите ѝ стърчаха почти в лицето ми. Тази непринуденост ми харесваше, но вече бях размислил по въпроса и предпочитях нещата да си останат така. Никога не съм се ругал заради момичетата, които съм пропуснал да имам, тъкмо напротив, никога не съм считал, че чукането е най-доброто, което можеш да сториш за едно момиче. Глория не се притесняваше от мен и в крайна сметка двамата свикнахме с положението. Наблюдавах я спокойно как изстъргва дъното на кофичката и изпитах дълбоко удовлетворение в естетически смисъл.

— Не трябваше да го лъжеш. Така само го улесни.

Тя докопа нов йогурт от хладилника и приседна с половин дупе на крайчеца на масата, с изправени рамене и изопнати напред крака. Откъсна капачката с рязко движение.

— Сигурен ли си, че нямаме захар?

— Нямам представа. Ти провери ли навсякъде?

Обърнах се, без да съм си изяснил докрай работата със захарта. Пуснах телевизора, взех си чашата и се разположих на дивана с дистанционното в ръка. Разходих се по всички канали и се върнах на някакъв филм за Северния полюс с ледове до хоризонта и свистенето на главоломно летяща шейна. Надявах се да продължи дълго. Вместо това Глория се изтъпани току пред мен, почесвайки си главата.

— Уф! Не намирам цигарите...

— По дяволите, нарочно ли го правиш?

Дадох ѝ една. Тя се наведе, придържайки косата си, докато драсвах клечката. Съпроводи издишването на дима с дълбока въздишка, сетне се излегна на дивана и положи глава на бедрото ми.

— Голям мръсник е, де! — заяви тя.

От муцуните на кучетата излизаха валма, на моменти камшикът изсвистяваше във въздуха и кучкарят надаваше викове. Глория се намуси и издърпа дъното на бикините си.

— Ох! Това нещо ми влиза в задника.

— Не, не е мръсник — казах аз. — Бъркаш. Не е така просто, както си го мислиш.

Тя се изправи и коленичи до мен. Сега изглеждаше разярена, но на моята възраст човек е виждал и други — нали и от годинките трябва да има някаква полза все пак? — тъй че дори да беше разиграла някаква сцена, нямаше ни най-малко да ме впечатли. Впрочем те рядко са опасни, случват се един път на тридесет и шесто число от месеца и човек бързо си дава сметка за това. Чувствах се като кофа с вода, която наблюдава догаряща клечка кибрит.

— Да, ама с какво право се държи така? — просъска тя. — За какъв се взема, по дяволите, какво си въобразява?

— Предполагам, че не е могъл да постъпи другояче. Понякога изпитваме необходимост да действаме, не можем постоянно да си седим кротко и да оценяваме положението. Надявам се, че на твоята възраст си даваш сметка, че когато дълго припикаваш огъня, в края на краищата го загасваш веднъж завинаги. Не можеш да искаш от нормален мъж да сведе живота си до купчинка пепел, особено когато е превалил билото.

— По дяволите, а аз ли трябва да плащам сметката? Ей, вие двамата се samozабравихте, няма ли да се приземите най-сетне?

— Съгласен съм, признавам, че не е лесно. — Докато й говорех, гледах телевизия, целия този замръзнал безкрай и мътното слънце, което висеше като двадесетвазова крушка. Поклатих глава, все така втренчен в екрана.

— Но искам да те помоля за нещо, Глория... Не ме намесвай във вашите каши. Нямам желание да разбере кой крив, кой прав. Ако питаш мен, изчакай малко да ти се избистри главата.

— Виж какво, не ми казвай, че намираш това за нормално.

— Никога не съм казвал подобно нещо, по дяволите!

3

Една от причините Анри да потрива ръце беше, че през последвалите няколко дни от Ерик нямаше ни вест, ни кост. И колкото повече време минаваше, толкова повече потриваше ръце. Не се свенеше да натяква на дъщеря си, че събитията доказват правотата му, тоест, че Ерик е точно такъв, за какъвто го вземаше: никаквец, развейпрах, човеченце някакво, жалък задник и търговец на автомобили. Глория се правеше, че не го чува, докато една сутрин му каза, че не си струва да ѝ пили нервите и тя самата е наясно с Ерик. Тогава той се надигна усмихнат от масата и на обяд си беше все така усмихнат.

— Нали ти казвах, че не е толкова глупава, колкото изглежда — прошушна ми той.

По онова време бях приключил една книга и същия следобед пристигна редактираният вариант, който трябваше да прегледам. Останах въкъщи, докато двамата излязоха да се поразходят. Бях убеден, че това бе най-доброто, написано от мен до момента, и изгарях от нетърпение да го прочета. Разказвах за запознанството си с Бети и всичко, което се бе случило по-нататък. Години наред бях неспособен да напиша и дума по темата, подир което веднъж седнах и нещата потръгнаха. В деня, когато напечатах на машина последната страница, ни съобщиха за кончината на Ричард Бротиган и вечерта се отрязах както никога дотогава. Дълго време останах проснат на килима, заслушан в подвикванията на хората на улицата. Всички си спомнят зловецата нощ и мрачните дни, които последваха, когато препрочитахме „Токио Експрес“ и „Мемоари, спасени от вятъра“.

Работих на спокойствие, докато се прибраха, а когато надигнах глава от листата, си дадох сметка, че слънцето вече е залязло, протегнах се на стола и подредих бумагите си. Анри изглеждаше в отлично настроение, смигна на Глория и ме посочи с глава.

— Виж само как е поработил — изсмя се той. — Не намираш ли, че чертите са му малко изопнати? Иисусе Христе! Представи си само

какви мъки са необходими, за да завършиш един роман!

Прав беше, чувствах се малко отнесен. Прозях се гръмогласно и станах да пия вода от крана. Като се върнах, го чух да казва на Глория: „Слушай, много добре знаеш, че никога не съм ти пречел да излизаш с когото и да било и намирам това за съвсем нормално, по дяволите! И аз можах да науча нещо от живота, повярвай ми, тъй че не съм аз човекът, който ще те пита какво правиш с някое момче. Ама да офейкаш с първия срещнат, Глория, за това трябва наистина да си луда! Никой не си струва, чуваш ли, аз съм срещал малцина...“

— Довери се на опита му! — рекох аз на Глория.

Той зарови ръка в косите си и ме загледа:

— Бога ми, няма лъжа? Не казвам ли самата истина? Ти да не би да познаваш мнозина мъже, които да са на висота и на които би поверил дъщеря си?

— О, нали знаеш, аз нямам дъщеря... Не съм си задавал този въпрос.

Глория се възползва, за да ни сервира чаши.

— Ах, да, забравихме да ти кажем — рече тя. — Докато се разхождахме, срещнахме Шарл! Тази вечер сме у тях.

— Кой Шарл? — попитах аз. — Онзи, който написа „С огледало в ръка“?

Анри поклати глава.

— Да бе, той, ама нали го знаеш какъв е. Беше много настоятелен.

Шарл винаги е много убедителен...

— О, да, освен когато пише...

Бях станал много заядлив по темата. Давах си сметка, но беше по-силно от мен и дори се задълбочаваше. В началото изпитвах само досада от несретните писатели, но с времето ги намразих от все сърце, а когато се опитвах да прочета повече от три техни страници, яростта ме задушаваше. Познавах неколцина такива, пък и рядко се среща, макар и един писател на купон, но се случваше по невнимание да се оставя да ме завлече някой от тях. Обикновено оня ви позвънява още на следващия ден и ви изважда от дълбок сън, за да ви съобщи, че за него ще е удоволствие да ви изпрати последната си книга с първия куриер. И скоро се озовавате лице в лице с хидрата, отрязвате десетина, но изникват още двадесет на пътя ви. Необходими са ви

всички сили, за да ограничите пораженията, но така и така сте наясно, че все някой някога ще ви приклещи. А аз дължах пари на Шарл. Бях готов да го удуша заради драсканиците му, но парите му ги дължах. Животът понякога е толкова тежък, че в момент на униение се примирих и взех малка сума на заем от него. Той ме покани вътре и сложи ръка на рамото ми, а тежестта на десницата му вече тегнеше на врата ми като парче от кръста. „Щастлив съм да видя, че не се притесняваш от мен — прошепна ми той. — Ще се опитам да ти помогна.“ Извади дебела пачка банкноти от джоба си. Последната му книга дори не бях хвърлил в кофата за смет, а я запокитих с все сила през прозореца, направо на улицата. Отвъд определена граница изпадам в ярост, нямам представа на какво се дължи. Анри твърдеше, че след време човек спира да обръща внимание.

Излишно е да обяснявам, че не бях много ентузиазизиран при мисълта за купона. Насмалко да откажа да отида, но Глория увисна на ръката ми и накрая се предадох. А ако чисто и просто се придържаме към фактите, може да се твърди, че всичко започна от тази вечер. Животът ми щеше да бъде пометен за втори път, но всичко започна с този тъп купон и нищо повече, нищо озаряващо. Направо се поболявам, като видя на какво почиват нещата и как човек пристъпва към съдбата си. В известен смисъл го намирам за ужасяващо. Приказно ужасяващо.

И така тримата се озовахме в колата и поехме по улиците, докато навън се свечеряваше — бащата и дъщерята отпред, а аз сам на задната седалка. На един червен светофар Анри рязко наби спирачките, с което ми припомни, че бях забравил да си взема лекарствата. Измъкнах ги от джоба си и дискретно глътнах няколко. Трудно беше да се сещам всеки ден за тях, най-вече защото не вярвах, че животът ми зависеше от тези жалки хапчета, *не можех да го допусна*. Не усещах смъртта да витае над главата ми. От друга страна, нищо не ми струваше да ги вземам. Нима някой днес живее без една шепа таблетки за смучене?

Когато пристигнахме, вече се беше събрал доста народ. За щастие Шарл обитаваше една от онези просторни къщи, в които все още се диша и човек може да се поразходи, без да настъпи някого. И тримата бяхме достатъчно известни в града, за да предизвикаме одобрителен шепот с влизането си на арената. Името ми беше по вестниците, когато можех, давах Анри за пример, а Глория носеше

агресивно червен минижуп, с една дума, държахме ги в ръцете си. Шарл се появи нахилен от другия край на помещението и сложи ръка на рамото ми. Ненавиждах жеста. Ако изключим писаниците му, човекът не беше антипатичен. Но като цяло не обичам да ме докосват. Нищо не можех да направя. Наложих се да изчакам да свърши с усмивката, за да вметна:

— Нямам нищо против да остана закован на мястото си, стига да ми дадеш една чашка — рекох.

Той ми разтри рамото и което е по-лошо, ми смигна.

— Хубаво е, че дойде — каза той.

— Мда — отвърнах.

Сетне побързах да се отдалеча от него.

Едно от нещата, които не спират да ме удивляват в живота, е, че всеки писател намира някой по-глупав от себе си. А бях достатъчно опитен, за да разпозная жертвата си от пръв поглед. Беше едно момиче към тридесетте и знаех защо ме гледаше по този начин. Тъй като исках да изпия спокойно чашата си, се приближих до нея. Беше безупречна, бузите ѝ почервенияха само при мисълта, че е на по-малко от петдесет сантиметра от мен. Писателят винаги намира някой, който да се увие около крака му, и това е отморяващо, не му се налага да слуша, никой не идва да го пита дали не скучае. Чудесно е наистина да си писател, на всички им потичат лигите. Включих на първа.

— От погледа ви личи, че сте чели някоя от книгите ми — казах.

Може би поизбързвах, но от начина, по който се кълчотене пред мен, заключих, че можех да ѝ разкъсам дрехите и да я изчукам на място. Освен това бях по-висок и клетата беше принудена да вдига очи към мен, а разпаленият ми вид сигурно ѝ въздействаше.

— О, да, разбира се! Чела съм ги всичките. Знаете ли, и аз самата пописвам от време на време.

Трудно можех да се натъкна на по-добър дивеч. Навремени хвърлях по едно око, за да видя дали устните ѝ все още мърдат, понякога кимах с глава, най-вече когато ми доливаше чашата. Прекарвал съм прекрасни вечери в подобни условия. Усещаш само общото настроение, долавяш само парфюма, без да разговаряш с никого, виждаш само цветовете и всичко това благодарение на труда си. Справедливо беше, в края на краищата писател не означава само неприятности.

По някое време се поразмърдах, подписах се на ръката на момичето и го накарах да седне на един стол.

Глория танцуваше с най-младите, докато Анри се търкаляше сред възглавниците заедно със старите пушки. Аз отскочих до кухнята с намерението да похапна нещо, но не щеш ли, се натъкнах на Шарл и преди да съм направил кръгом, той ме сграбчи. Аз обаче го изпреварих и извадих пачката банкноти от джоба си.

— Така сме на чисто — рекох аз. — Благодаря ти, много ми помогна.

— Е! Нещата май потръгват, а?

— Мда. Горещо-долу...

Отрязвах си три пръста дебело парче съомга, докато оня броеше парите.

— Ей, забравих да ти кажа, скоро ще надхвърля двеста хиляди бройки от последната ми книга!

Аз едва стигах десетте хиляди и това ми се струваше огромна цифра. Не бях забравил, че съм само *надеждата* на последното поколение, имах още доста път да извървя. За щастие никой не подозираше, че съм с болно сърце, инак щяха бързо да ме погребат и да преминат към следващия. Най-малкото, което изискват от една надежда, е да пращи от здраве. Но не и да си живурка спокойно.

— О, Боже! Аз май казах петстотин хиляди?

— А, не, не, двеста хиляди.

— Ох, уплаши ме.

Къщата се понесе към сърцето на нощта, часовете си течаха, а когато продаваш по двеста хиляди, можеш да си позволиш съответните бутилки и да раздадеш по някоя и друга цигара „Давидоф“. Не говоря за пудрата, защото не бях в настроение да се изстрелям по върховете. Пиех си кротко кола с бърбън с димящо коминче в свивката на устните. Както винаги се почувствах добре, когато атмосферата се спихна, разговорите се канализираха, групите се оформиха и кошерът жужеше, пестейки силите си. Тъкмо в тези моменти, към три сутринта, имах навика да се разходя по стаите с чаша в ръка, за да видя какви ги вършат.

Надигнах се и зарязах Анри, потънал в разговор за локомотивите, прекрачих една блондинка, която попиваше думите му, а сетне и приятеля й. Докато прекосяха стаята на път за градината,

можах да установя, че вече бях погълнал известно количество алкохол. Не че не смогвах да вървя съвършено изправен, но бях на границата. Усмивнат си отправих забележка. Времето беше меко и някои от гостите стояха навън, хората излизаха, а след някое време влизаха обратно. От дъното на градината имаше прекрасен изглед към града, който се простираше в ниското, струваше си човек да посвети пет минути на съзерцанието на светлините, пък имаше и пейка. Е, добре, рекох си, защо не? Хайде към пейката.

Едва се бях наместил на прословутата пейка, когато усетих нечие присъствие наблизо. Наведох се напред и прегърнах коленете си, в ушите ми дори нещо малко кънтеше. Трябваше ми известно време, за да разпозная двамина отляво, които сякаш се къпеха в лунна светлина, но всъщност това бе прожекторът, закачен на близкото дърво. Телата им се притискаха едно до друго. Не бяха забелязали присъствието ми, бяха отдадени на умопомрачителна целувка с език, а ръцете им шареха навсякъде. Аз отново се облегнах на пейката, за да запала цигара.

Мекият въздух ме караше да ликувам. Усещах как мислите ми се наместваха и повече от минута съзерцавах града, без да се случи каквото и да било. Подир това ми се стори, че в мозъка ми се разпростря червено петно и нещата скоро се изясниха. Наведох се отново. Да пукна дано, ако това не беше нейният минижуп. Направо ми подкоси краката.

Сега я чувах как стене. Вече ми се бе случвало да видя Глория в обятията на мъж, дори веднъж я сварих гола вкъщи, в компанията на Ерик, но си продължих по пътя, подсвирквайки с уста, какво ми дремеше?! Този път обаче се надигнах, без да мога да кажа защо. Ушите ми горяха. Потупах по рамото момчето, което се трудеше над Глория.

— Е, как е, добре ли си? Никога ли не си поемаш дъх?

Момъкът бе доста млад, поне два пъти по-млад от мен. Извърна се и в очите му се четеше, че светът му принадлежи. В моите пък пишеше, че ако наистина смята така, го очаква голяма изненада. Глория развали вълшебството, като се вмъкна помежду ни и ме хвана за ръкава.

— Бога ми, изглеждаш странно! — пошегува се тя. — Ще те отведе до твоята пейчица.

Младежът гледеше встрани и въздишаше.

— О, моля те, разкарай го веднага тоя! — рече намръщен той.

Оставих се да ме отведе, без да кажа нито дума. Не бях в състоянието, което тя ми приписваше, но не възразявах да приседна за малко. За мен случаят беше приключен и избликът на гняв беше преминал. Разперих ръце върху облегалката на пейката и отметнах глава назад. Небето беше наситено черно. Усетих ръката на Глория да тършува в джоба на ризата ми и след три секунди имах запалена цигара в устата си. Трябва да признаем, че животът е озарен от проблясъци на съновен покой. В последна сметка вечерта ми се струваше съвършена, а нощта бе леко стипчива, като в сънищата, жалко само че не появаше лек южняк, колкото да ми погали косите.

Когато надигнах глава, установих, че бях съвсем сам. Стори ми се, че това е допълнителна причина да запазя усмивката си и не се опитах начаса да разбера къде се намирам. След някое време се прокашлях. Прибрах ръцете си на коленете. Нямаше жива душа ни отляво, ни отдясно. Захапах устната си. После нещо затрепери в мен, подобно на стоманена жица, опъната от корема до мозъка ми, не мога да го опиша другояче, самият аз бях изненадан и не можех да кажа дали това е хубаво или лошо. Отново се наведох напред и можах да установя, че онези не се бяха преместили, а само се бяха подпрели на едно дърво.

— О, Господи Боже! — измърморих аз и се надигнах.

Глория беше затворила очи, а младежът бе гърбом към мен и я мастурбираше с едната ръка, поради което никой не забеляза появата ми. Нищо по-лесно от това да запретиш минижуп, а Глория имаше красиви, дълги и обточени бедра. Наистина почваше да ме дразни. Не се вземах за неин баща, нито се чувствах потиснат, ама вече откровено ми пилеше нервите. Виждах ръката ѝ впита във врата на младежа. Почти се беше изправила на пръсти. Намесих се тъкмо когато момъкът си плю в шепата.

Сграбчих го за косата. Оня изрева като магаре, откъснах го от обятията ѝ, а той се търкулна на тревата. Не оставих време на Глория да се опомни, сграбчих я за китката. Стрелнах я с черните си очи, обкръжени от червени клепачи.

— Ама ти почти си премръзнала! — изревах аз.

Тя продължаваше да диша на пресекулки, само допреди малко онзи я галеше. Знаех обаче, че от това нямаше да умре, ни най-малко.

Тя ме наруга през зъби и отблъсна ръката ми. Насмалко не се плъоснах, след като се подхлъзнах на туфа трева.

— Е, не! — просъска тя. — Това вече не е за вярване!

— Хич не се опитвай да разбереш... И не ме карай да ти го обяснявам!

— Ама това е върхът!... Остави ме на мира!

Не бях дотам пиан, та да не забележа, че оня се беше изправил с разкривено от злоба лице и нямаше намерение да си ходи. Разбирах го и не го упреквах. Протегнах ръка към него, за да го накарам да остане на мястото си.

— Не се набърквай, където не ти е работа! — казах.

— Изчезвай оттук!

— Ей, пич, що си мисля, че ти трябва да се чупиш! — рече ми оня.

Днес нещата се развиваха главоломно и пред мен стоеше момък в разцвета на силите си, напълно излязъл от пубертета и твърдо решен да не ми отстъпва. Ако му отпуснехме края, оня скоро щеше да ме помете, но аз стъпих здраво на краката си, всеки от които бе налят с двадесетгодишен опит. Глория обаче ми се нахвърли и за малко да отнеса един юмрук по мутрата, ако не се бях отдръпнал навреме. От очите ѝ, как да се изразя, искреше сдържана злоба.

— Жалък тъпанар! — крещеше тя. — Кой те би по главата, бе?

Улових една от размаханите ѝ ръце. Щях да си доставя удоволствието да ѝ нанесе една от плесниците, които отдавна си просеше, когато усетих силна болка в лявото ухо. Побеснях! Пуснах Глория, стенийки, и се нахвърлих върху оня тъпанар. Сега главата ми бе прегряла, сякаш бе увита във влажен памук, алкохолът ме възпламеняваше, а сърцето засега се държеше. Сграбчих го за ризата, опитах се да го повдигна, но платът се скъса, копчетата се разхвърчаха, подобно на пръски от черен фонтан. Оня нададе странен вой, като да му бях откъснал парче кожа, а не беше така. Чувал бях, че тези ризки били скъпички. Младежът замахна с десния. Аз го избегнах. Нямах пари да си купувам такива ризи, поне засега, затова я раздрах без особено вълнение. Плонжирах в краката му.

Странното е, че оня си остана прав, а аз вече бях на земята. Това е то проблемът с алкохола: много мерак, а тялото не слуша. Чувах Глория да крещи: „Остави ме на мира! Разбра ли ме?“ Оня ме ритна в

ръката. Аз се търколих към един храст. Леко ми се зави свят, но се изправих. Работата съвсем се закучи.

— Кажи му да се разкара! — рекох на Глория. — Казвам ти го с добро.

Три крачки и тя се нахвърли върху ми. Едва успявах да удържам ръцете ѝ. Беше побесняла и ме разкъсваше с поглед.

— Кой те кара да ме надзираваш! — просъска тя. — Мислиш ли, че един не ми стига? Трябва ли да искам разрешение от теб, за да се забавлявам?

За късмет успях да я отблъсна тъкмо навреме, защото другият отново ми налетя. Видях юмука му, който се плъзна по скулата ми като огнен език. В устрема си оня ме улесни, защото сам се надяна на коляното ми и нещата свършиха дотук. Когато ме питат какво мисля за двадесетгодишните, отговарям, че не им липсва дързост. Когато става въпрос за момичетата, бързам да премина на следващия въпрос.

Никога не съм претендирал, че познавам жените по-добре от кой да е друг. Впрочем очаквах Глория да коленичи до младежа, който се гърчеше на тревата и да покрие лицето му с целувки. Вместо това тя гледаше мен. Изглеждаше съвършено спокойна, просто пригладжаше косата си с разперени пръсти, леко отпусната в ханша. Не знам дали е само мое впечатление, но не съм срещал под път и над път момичета, които да свалят гарда хей така. Затова напразно ме търсят за подписки в полза на еманципацията на жените, по моему те и така си я завоюват сами. С върха на пръстите си докоснах онова място на лицето си, което започваше да се подува. Оня успя някак да застане на четири крака, без Глория да го удостои с поглед. Тя беше заета с превръщането на тялото си в светлина или нещо подобно и не ме изпускаше из очи. Избухнах в нервен смях, за да ѝ покажа, че може да спре дотук с експериментите. Поне петстотин пъти бях писал, че човек не може да има всичко в живота и имах собствено виждане за нещата.

Сега, когато битката беше приключила, започнах да клокоча вътрешно от ужасна ярост. Когато си пил, е добре да избягваш прекомерното движение, защото алкохолът циркулира по-бързо във вените и ми се налагаше едновременно да овладявам яростта си и да бдя над равновесието си. Разбира се, тя навярно си въобразяваше, че съм се сбил заради нея, да, бях почти сигурен. Момичетата не си задават много въпроси, доверяват се на привидностите и вие се

изтъпанчвате пред тях като някой задъхан и разрошен глупак, а всички доказателства са във ваш уцърб. Да се поболееш направо. Както беше тръгнала, можех да се обзаложа, че скоро щеше да ми се усмихне. Държах да си го спестя. Приближих се до нея стиснал зъби, за да не я ухапя. Тогава тя разбра, че нещо не бе съвсем в ред, защото сведе очи. Младежът се опита да се надигне, като се подпираше на едно дърво, но отново се свлече на коленете си. Сграбчих Глория за едната ръка.

— Ооооо... Боли ме, бе!

— А така, тръгвай с мен! — изръмжах аз.

Тъкмо се оглеждах в огледалото на банята, когато Анри изникна зад гърба ми. Запали цигара, без да бърза.

— Добре де, ще науча ли най-сетне какво се е случило?

Скулата ми грееше в яркочервено, а лявото ми ухо бе виолетово. Усещах да се надига главоболие. Пуснах студената вода.

— Тя не ти ли обясни? — измрънках аз.

По пътя към вкъщи си мълчах, защото докарахме двамина, които живееха до нас. Беше четири сутринта и Глория се изниза в стаята си, като не пропусна да захлопне злостно вратата. Държах се разтреперан за краищата на мивката. Чувствах се гадно.

— Виж какво, Анри — подех аз. — Дай да погледнем нещата каквито са: тя ще ни побърка и ти го знаеш не по-зле от мен. Признавам, че последните дни се беше кротнала, ама за малко, и да ти кажа, Анри, това си беше затишие пред буря...

Той започна да пристъпва от крак на крак. Разбираше чудесно думите ми, но все пак тя му беше дъщеря и за него беше по-трудно да го преглътне.

— Добре де, но все пак ти може би малко преувеличаваш — рече той.

Спрях крана и се обърнах към него. Направих усилие да не скръцна със зъби.

— Мислиш ли, че преувеличавам? Ами тогава ще трябва да прекарваме времето си да я издирваме по къшетата и да се бием с всеки, който се завърти покрай нея! Не виждаш ли, че нещата ще се влошават от ден на ден, че тя ще направи живота ни невъзможен, по дяволите?!

Той изпрати облаче дим към краката си с угрижен вид.

— Знаеш ли, нищо не можем да сторим, това е то. Може би не й е много весело да живее с нас, вероятно не успяваме да се поставим на нейно място... Но нещата няма да спрат дотук, Анри, уверявам те, че тя ще ни донесе и други неприятности!

— Боже, боже!

Той приседна на крайчеца на ваната и ризата му се изопна почти до скъсване. Скоро ще бъде съвсем белокоос, рекох си, а мисълта за това ми беше тягостна. Самият аз имах чувството, че едва бях въздъхнал и, ей ме на, на четиридесет години. Понякога имаме усещането, че животът ни се подиграва. Друг път си казваме, че е в правото си да ни осмее. А времето си минава. И белият кичур току ти смигне от нечие теме, а скоро се спуска и над твоето око.

— Анри, мисля, че първоначалното ти предложение беше най-добро. Трябва просто да я изпратим при майка й и може би това ще й е от полза, чуваш ли? Докато сред нас... знаеш, тя е пълнолетна, та това е като да слагаш пръчки динамит, нали ме разбираш? Не можем повече да се грижим за нея, ще се издушим, така е, Анри, уверявам те, а за нея ще бъде добре да поживее с майка си...

Той побарабани с пръсти по ръба на ваната. Аз се възползвах от възможността да се обърна и да завра главата си под струята, а после внимателно се подсуших с пешкира. Ухото ми напомняше птиченце с потрошени крачка и едно наполовина скършено крило.

— Естествено, ние кипваме, като я видим с някого, докато майка й би разбрала тези неща, момичетата ги обсъждат помежду си през смях. Там ни стяга челикът... А това няма да ни пречи да я виждаме, в това отношение не виждам проблем.

Приблжих се до него, докато капките се стичаха по раменете и по гърба ми, а някои падаха на пода.

— Анри, искаш ли да обсъдим това след няколко дни? Знаеш, че все някога ще трябва. Приятелю, мислиш ли, че има кой знае колко решения?

Той ме погледна. Разбира се, не ми се стори в най-доброто си настроение, и той беше като мен, уморен, а аз го молах да си разкъса сърцето, но в крайна сметка кимна с глава.

— Сигурно си прав — каза той. — Да, сигурно си прав.

4

Често съм си казвал, че писането на книги ме спаси да не пропадна след смъртта на Бети. Имах чувството, че книгите ми не бяха безполезни, че ми вдъхваха нови сили и влагах в писането особено старание, макар мнозина да не мислеха така. Моят начин на писане изискваше неотменна взискателност и добро ухо, и дума не можеше да става да се отпусна или да недогледам нещо. Подозирам, че мнозина класици са имали същата съдба, тоест пожертвали са си здравето, защото, разбира се, всичко си има цена.

Три поредни дни се затворих с коректурите и нямам представа какво е ставало около мен. Глория по всяка вероятност се цупеше, но това беше по-скоро добре, защото можех да работя на спокойствие, оглаждайки изречение след изречение, като ограничих консумацията на бира, за да може изостреният ми като двоен бръснач ум да реже възможно най-ниско. Отказвах да се разсейвам в часовете за хранене, връщах се на мястото си с някой сандвич и продължавах работата си. В живота на човек няма много неща, които си струват зора, затова не бива да се пропуска възможност да се раздадеш докрай.

Беше към полунощ, когато приключих с последната страница от бумагите си. Глория си беше в стаята, а Анри бе пуснал приглушено телевизора и се бе излегнал на дивана. Прищя ми се да подишам въздух. Предложих му да пийнем по нещо и скоро се озовахме на улицата, крачейки по пустия тротоар. Поех дълбоко въздух.

— Изглежда, че си доволен от себе си — отбеляза той.

Действително не ми се плачеше и направо му се усмигнах.

— Да, горе-долу — отвърнах аз. Току-що бях отрязал последните връзки, които ме обвързваха с тази книга и се чувствах почти нов човек, до степен, че имах усещането, че преоткривам улиците, които познавах като задния си джоб, изпитвах желание да надникна зад всеки ъгъл, за да не пропусна нещо. Както не е истина, че се умира само веднъж, така е вярно, че човек се завръща към живота от време на

време. Тогава всичко изглежда чудесно, дори пътят до най-близкия бар. Всъщност просто нищо не те терзае.

— Аз поговорих с нея — обясни ми Анри. — Тя е съгласна.

— Чудесно. Всичко е наред.

— След като решението е взето, бих предпочел да не се помайваме, а? Ти как мислиш?

— И аз съм на твоето мнение. Тръгваме, когато кажеш.

— То донякъде сме и принудени, нали така?

— Ми да! — нещата се проясняваха.

След няколко дни хванахме бика за рогата. Едва се развиделяваше, когато проверих всички показатели на мерцедеса, после отидох да взема куфара на Глория и го напъхах в багажника. Макар и тримата да се усмихвахме кротко, атмосферата беше ужасна. Всички бяхме губещи в тази история, но пък на този свят нещата никога не са съвсем розови, така че включих мотора да загрее, докато бързах копчетата на радиото. За щастие се задаваше хубав ден, напред синевата се мъдреше само някакво нещастно бяло облаче, което скоро щеше да изчезне, защото изглеждаше зарязано, сияйно, но зарязано.

Градът беше безмълвен. Преминахме по съвсем пусти улици в първите лъчи на изгряващото слънце, а после излязохме на шосето. Марлен ни очакваше. Предния ден Анри й бе позвънил, а аз бях доволен, че ще я видя отново. Пък и пътят не беше чак толкова лош в края на краищата. За последно бяхме във фермата преди седем-осем месеца, още преди бягството на Глория. Тогава останахме петнадесетина дни, за да се възползваме от безкрайната есен, а всичко тънеше в цветове. Бях запазил чудесен спомен, фермата се намираще накрая на малък град, в подножието на планината, на самата граница на гората. Не беше съвсем близо, затова по обяд спряхме в едно заведение на самообслужване. Беше горещо. При потеглянето обстановката бе малко тягостна, но сега се разведри. Глория бодваше пържени картофи от чинията на Анри, а той се смееше. Всъщност нямаше нищо драматично, никой не беше умрял.

Когато влязохме в двора на фермата, пред нас се разкри странно зрелище. Всички се изцъклихме, а аз, от своя страна, макар да

осъзнавах що за гадост е това, не можах да сдържа възторга си от зловещата красота на гледката и дивата мощ, която тя излъчваше.

— О, мили Боже! — изстена Анри. — Сякаш небето е стоварило юмрук по масата!

За кой ли път Анри намери верния образ. Ден след ден поезията бележеше точки, в което не се заблуждавах. Трябва да се признае, че тези хора придават по-скоро добър вкус на живота, защото имат дарбата да натискат чувствителните места. За нас, останалите, това си беше просто дърво, рухнало върху покрива на къщата. А и нима можеше да бъде нещо друго? Марлен излезе на прага на къщата, докато ние слизахме от колата, понесли ореолите си под мишница. Тя направи няколко крачки на верандата, закопчавайки две-три копчета на ризата си. Изглежда също я мъчеше жегата.

— Уф! — въздъхна тя. — Точно навреме идвате... тримата!

С един скок Глория преодоля няколкото стъпала и почти повдигна майка си в обятията си. Анри се отдалечи по посока на дървото, което беше рухнало напреки на къщата. Беше куриозно, но и възможно най-гадно, защото пораженията по покрива изглеждаха сериозни, а един от дебелиите клони беше изтърбушил една от стаите на първия етаж.

Не е за вярване! Ама какво е станало? — попита той с изкривена физиономия.

Марлен повдигна рамене с въздишка.

— Знам ли? Вятър, буря... Цяла нощ ни вя, а пък и то си беше наполовина изсъхнало. Аз съм си виновна, все някога трябваше да стане.

Анри огледа дървото от корените до клоните, после го помилва с ръка.

— Ех, ама и ти, виж какви ги свърши!

— Повярвайте ми, милички, преживях най-големия уплах в живота си — продължи Марлен. — Бях легнала и си помислих, че къщата ще се разхвърчи на парчета.

— Смайваш ме — рекох аз.

Беше към 5–6 часът следобед и ако щете вярвайте, но светлината беше просто златиста, затова не изпитвам никакъв свян да го напиша. Тъкмо в това е разликата между мен и някой задръстен автор, а също знак за невероятната чистота на стила ми, който оставя да говори

светлината. Някои дори го сравняват с живак. Един от най-чудните парадокси на този отвратителен свят е способността ни навремени да се озаряваме, а на писателя тъкмо това му е предназначението: да събира всичко, що блести. Аз това и правех, което караше някои читатели да ме вземат за озарен, дори за прециозен автор. Марлен направи плодови сокове и ние изпихме някоя и друга чаша с настърган лед на верандата, като си бъбрехме за туй-онуй. Въздухът имаше вкус на топла трева и суха пръст.

— А твоите момчета не се ли опитаха да разчистят дървото? — попита Анри.

— О, напомням ти, че днес е събота. Самичка съм... От сутринта подреждам курника. Един от дебелияте клони го затисна. За щастие вече привършвам...

Анри се залюля на стола си с присвити очи, подир което скръсти ръце зад главата си.

— Днес аз приготвям вечерята. Съгласни ли сте? Сега отивам на пазар...

Поотдъхнахме още малко, после Анри и Глория се качиха в колата, за да отскочат до града. Слънцето се гласеше да се скрие зад гората, която се намираще на стотина метра от фермата, но още дълго щеше да е светло. Предложих на Марлен да отскочим да ми покаже курника.

— Добре, ама най-напред хвърли едно око на къщата — отвърна тя. — Ела да видиш.

Качихме се на първия етаж. И тя беше от тези, дето никога не се бях опитал да изчукам, но докато качвахме стълбите, не откъснах поглед от ханша й. В някои отношения тялото й ми напомняше това на Бети и ми харесваше мисълта, че сигурно имаше същата миризма. Понякога си мислех дали цялото им семейство не ме превръщаше в идиот. Наистина си го мислех. Марлен имаше поглед на човек, видял много в живота, което придаваше особен блясък на лицето й, съчетан с леко трагична красота, а най-лошото бе, че тя си даваше сметка за това. И си служеше с него. Ако не внимаващ, скоро можеш да си изпатиш. От подобни момичета човек трябва да се пази като от чума, а мен тъкмо това ме привличаше. Моята политика в такива случаи е да гледам, без да докосвам, а тя има всички достойнства за онези, които искат да запазят бистър ум. Джинсите й обаче бяха прилепнали като

втора кожа и аз ги гледах одобрително, дори съжалих, че нямаше повече етажи. Тя спря насред коридора и ми отвори една от вратите.

— Тази стая го отнесе — въздъхна тя. — Виж само каква поразия...

Човек оставаше с впечатлението, че са натикали някое дърво в помещението, а блестящите по пода стъкълца изглеждаха страхотно развеселени от положението, искряха и само дето не се кикотеха. Погледнато от друга страна, можях да установя, че липсваше една част от фасадата, а прозорецът беше изхвърчал. Един бая дебел клон бе разсякъл стаята на две, откъсвайки част от покрива, през който се провиждаше синьото небе. Леглото бе обсипано с парченца дървесна кора и съсухрени листа. Във въздуха отекваше безмълвен стон.

— Забелязвам нещо — рекох. — Че стаята ти за гости е била опасна. Всяка нощ, която съм прекарвал тук, е могла да бъде последната за мен. Мина ли ти през ума?

— Ами... един път се мре...

Очевидно това схващане бе много разпространено и особено упорито, макар да не почиваше на никаква солидна аргументация, особено като се знае, че дори най-нещастното нищо и никакво коте, последната мърша от най-отвратителния улук, има поне седем живота. По моему това бе достатъчно, за да всее съмнения. Разбира се, аз имах опит в тези дела и знаех за какво говоря. Огледах стаята за последно, преди да изляза.

— Как мислиш, добре ли е за един писател да бъде смазан от някой дъб? — попитах аз.

— О... зависи...

Курникът бе точно зад къщата, до склада за земеделски инвентар. Част от решетката трябваше да се подмени, но не беше кой знае какво, пък и времето беше идеално за работа. С радост хванах клещите в ръце, а Марлен намотката с тел.

Докато работата напредваше, двамата се отдадохме на безпосочни приказки, които бяха в духа на деня, а аз за пореден път вкусих от деликатното опиянение, което ви завладява в присъствието на привлекателна жена. Благодарение на курника имах чувството, че карам сърф в басейн с пенлива баня. По някое време спряхме да изпушим по цигара с вмирисаните си на желязо пръсти. Облегнахме се на къщата. Работата бе почти свършена.

— Кажи ми... каква е тая история с Глория? — попита ме ребром тя.

Не допусках, че може да попита тъкмо мен. Няколко секунди останах сащисан. Престорих се, че се прозявам.

— О... то... не е от вчера... Просто вече не е малко момиченце...

— Аха, значи двамата с Анри сте го осъзнали най-сетне?

Бях решил да се облегна на коленете си, да гледам право напред и да си усуквам една тревичка. Притеснявах се да говоря за това, напразно опитах да се сниша, но тишината наоколо ме заковаваше на място.

— Да речем, че от известно време насам ни е трудно да следваме нейния ритъм... Освен това има нещо, с което Анри не се е примирил, а ти може би няма да го разбереш. Засукана работа, тоест, дъщеря му офейква с някакъв си...

— По дяволите — прекъсна ме тя, — дъщеря му, както се изразяваш, а Глория за твое сведение е и *моя* дъщеря... въобще знаеш ли на колко е години? Дали той малко не прекалява, а?

— Добре де, ама ти не можеш ли... Тъй де, аз го разбирам, а пък и ти не ме остави да завърша... Но аз си спомням изражението му, когато научи, че Глория не се била чупила с първия срещнат, ни най-малко, а с... не знам как да го кажа... с един дето продава коли...

Тя улови едното си коляно и го подложи под брадичката си.

— Бога ми, та това са работи отпреди хиляда години.

— Абе да, ама той има силна памет. Защо? Да не ти е неприятно, че доведохме Глория?

— А, не, разбира се, че не, много се радвам, че е при мен... Само дето се опасявам, че тук ще й доскучае. Тя иска да излиза, да се вижда с хора. С вас сигурно ѝ е било по-забавно.

— А, не, не, бъркаш, в последно време хич не се забавлявахме. Нещо започна да скърца помежду ни.

Тя се обърна към мен, присви очи и лекичко се усмихна.

— Всъщност не разбирам защо обсъждаме подобни неща. Тя сигурно се пита защо не я оставяме на мира и с право. Ти ми изтъкваш тая история с автотърговеца. Е, все пак в живота се случват и по-страшни неща.

— Е, все пак не забравяй, че Анри се измъчи, месеци наред нямахме вести от нея, дори не знаехме къде е.

Тя махна с досада.

— Разбира се, че го е приел зле. Аз знаех къде е. Глория веднага ме осведоми и редовно се чувахме. Не мислиш ли, че така е по-просто?

— По дяволите! Защо не ни каза?

Отговорът трябва да беше някъде на земята, току пред нас, защото тя огледа внимателно терена, сякаш ми казваше „нима не разбираш“, а аз се питах дали да не отида да си взема една бира.

— Знаеш ли, когато напуснах Анри, Глория беше още момиченце, и когато съдията отсъди, че я поверява на него, аз все още не знаех какво означава това за мен. Трябваша ми години, за да го проумея. Разбира се, виждах я от време на време, но Анри не ме преследваше с последните новини от нея!

Тя ме погледна отново, а устните ми бяха пресъхнали от парещите ѝ думи.

— От две-три години нещата се понаместиха — допълни тя. — Но за да си наясно, когато почина моят търговец на коли, както ти се изразяваш, аз наследих доста мангизи и казах на Анри, че бих желала да се погрижа за Глория, че разполагам с достатъчно средства, но той не искаше и да чуе. Изсмя ми се и години наред я виждах само когато той имаше време и благоволяше да я доведе. Сега разбираш ли ме?

— Да, ама по моему това е естествено. Човек за всичко си плаща.

— Да, ама аз платих прескъпо! Прескъпо... Когато купих фермата, не съм и допускала, че ще ми я доведе някой ден. Ако го знаех, щях да купя апартамент в града. Какво може да прави двадесетгодишно момиче на село?

— Ти си си добре тук.

— Да, с възрастта на човек му се ще да е на въздух. Ама нали не говорим за мен, аз вече гоня четиридесет. Моята е лесна, вече не съм така напориста, обичам да се радвам на времето.

Разбрах я напълно. С годините и аз все повече се отдавах на съзерцание и ми трябваше все по-голямо усилие, за да заклокочи кръвта ми, а като цяло избягвах тарапаната. Списъкът на нещата, които си струваха в живота, намаляваше от ден на ден, което ми позволяваше да съсредоточа усилията си и да бъда по-прозорлив. Общо взето, тази възраст ми харесваше и няхах нищо против да остана на четиридесет години.

Тогава чухме колата да се задава. Вратите се захлопнаха. Това ни върна на земята. Марлен развя косите си и се надигна засмяна. Времето беше все така хубаво, светлината си беше същата, но вълшебството беше се разпиляло.

— Искам да приключа, преди да се е стъмнило — заяви тя. — Ще успеем ли?

— Да!

— А, забравих да ти кажа... Тук ни наобикаля една лисица.

— Така ли?

Когато стиснах за последно клещите, слънцето бе порозовяло. Глория се присъедини към нас и аз довърших работата сам, докато момичетата си бърбеха. За щастие ми донесоха бира. Хвърлихме няколко шепи зърна през решетката, преди да си отидем. Подредихме инструментите и се прибрахме в къщата, при Анри. В кухнята се носеше приятна миризма. Анри се бе изгърбил над газовата печка.

— Видя ли как е поруменяло небето? — попитах го аз.

— Мигар имам време да се занимавам с небето — отвърна ми той.

Подир това, като седнахме около трапезата, се убедихме, че не ни е излъгал. Беше възхитително вкусно, от онези манджи, които не можеш да направиш надве-натри, малко безименно чудо, каквото той понякога сътворяваше в моменти на вдъхновение. А нищо не създава по-добра атмосфера, момичетата се смееха и виното се лееше. Навън вятърът се бе надигнал, не особено силно, но от време на време напираше и се чуваше поскърцването на дървото, опряно на къщата, което стенеше и пъшкеше с чудовищните си обятия, до степен, че понякога поглеждахме към тавана с притеснени усмивки. Лампата над масата се полюляваше, а в прозореца се удряха някакви нещица. Трудно можехме да си пожелаем нещо повече, а що се отнася до настроението, бях направо настръхнал от удоволствието да съм част от общата еуфория. Осъзнавах мястото, което ми бяха отредили, и бях готов да ме убият на стола, но не и да се лиша от него. Какво поестествено от това, когато знаеш цената на нещата. Непростимо е да си останеш черноглед на четиридесет години.

В края на вечерята Анри стана, бръкна в чантата си и донесе на Марлен последната си стихосбирка. За последните двадесет години не бе публикувано нищо по-възхитително, но той не го знаеше, а аз можех

да цитирам наизуст цели пасажи. Отидохме в хола, за да поговорим за литература, а докато Анри говореше, Марлен притискаше книгата към коленете си. Често си бях давал сметка, че въздействаше на жените най-вече когато говореше, а Марлен не беше по-подготвена от другите, та да му устои. Слушаше го много внимателно. Цялата световна литература не можеше да ме накара да се надигна от мястото си. Имах чувството, че седя на дъното на езеро, само дете можех да си пуша, а джинът ми оставаше dry.

Понякога засичах погледа на Глория и тя ми се усмихваше, както често го правеше преди цялата тази неразбория, а аз бях безпаметно щастлив, дори ми се искаше да се ухапя за ръката, за да се опомня. Чудна вечер беше, чувствах се толкова добре, че сам си се кисках, сгушен на фотьойла, и надигах чашата си към тях. Къщата простенваше сегиз-тогиз, ама какво от това? По-късно се завих с едно одеяло и спях на канапето. Казах им, че за мен е идеално, че не искам да се успивам и обичам да съм на крак с изгрева, когато съм на село. Поне се опитвам.

Изпих кафето си сам. Навън. Вятърът бе стихнал, а слънцето още не бе изпъзляло зад дърветата. Бях взел душ с 10-градусова вода и мислите ми се бяха избистрили. Заоглеждах падналото дърво, замислих се, докато пушех цигарата си. Въртях се около него. После седнах и го съзерцавах някое време. Аз съм от тези, които обичат да оправят нещата. Повечето от писателите, които познавах, се гордееха, че не умеят да забият един гвоздей, до степен, че се питах дали им се случва да си бършат задниците, или да си мият зъбите и за какво изобщо са им цели десет пръста? Аз нито за миг не си помислих да се излегна на моравата и да оставя духът ми да полети, а отидох в склада и огледах инструментите, подтикван от сиромашката си душа.

Грабнах резачката и я изпробвах дали работи. Беше още рано и я върнах на мястото ѝ. Слънцето се процеждаше между дъските и на моменти ме ослепяваше, та не виждах нищо. Намерих една здрава верига, която метнах на рамо и след като огледах останалите инструменти, отидох да видя трактора. Яхнах го, запалих и се придвижих до основата на дървото, докато прахолякът се стелеше по пътя ми.

Поставих веригата. Другите сигурно спяха, защото от къщата не се чуваше никакъв шум. Изпих още едно кафе, за да им дам последна възможност. Не беше малко дърво, трябва да имаше десетина метра, а стеблото беше с диаметър на автомобилна гума. Беше си сериозно парче, без съмнение най-голямото.

В околността, а раменете му не бяха опрели тепиха, така че ме очакваше работа. Погледнахме се за последно очи в очи, после оставих чашата си и се запъхтах към резачката, без да се обърна нито веднъж. Всички птички околоръст ме проследиха с поглед.

Когато се върнах, заварих Марлен в кухнята, по риза и с голи крака. Опитваше се да изсипе пакет овесени ядки в една купичка. Като ме видя, се спря. Усмихна се, преди да продължи борбата с ядките.

— Моля ти се, не си блъскай главата с тая работа — мило ми рече тя.

— Платила съм на хора да се занимават с фермата, можем да почакаме до утре...

— Да, но ако не възразяваш, ще разкарам това дърво от моята стая, искам сам да си разчистя сметките!

— Добре, де... давай. Чувствай се като у дома си.

Беше ми приятно да го чуя, защото така и не знаех къде ми е домът. След кончината на Бети не изпитах никога привързаност към местата, които обитавах. Къщите вече не ми говореха нищо и като се замислех, си давах сметка, че нещо ми липсваше, просто нямаше място, където да се прибера, нищо, което да наподобява мистериозната Итака. Напразно се озъртах, накъдето и да се обърнех не виждах нищо. Но нищо не можех да сторя, трябваше да се примиря с положението. Благодарих на Марлен. Преди да се кача на първия етаж, тя ме попита шегувам ли се.

Стаята тънеше в тишина и ярко слънце. Отидох до леглото и включих резачката, която забоботи страховито в облак синкав дим. Започнах да кастря малките клони, стискайки зъби и с полуприсвити очи, заради треските, които се разхвърчаха във въздуха. На лицето ми се изписа глупашки израз на сила, но аз бях сам, а това си беше моята стая: разбита, разхвърляна, насилена и три четвърти унищожена от дяволското дърво. Потеглях на лов за Моби Дик. Шумът на вълните ми пречеше да чуя каквото и да било, но ясно усетих как една ръка легна на рамото ми.

Макар да правеше ужасни гримаси, успях да разпозная Анри. Беше гол до кръста, а косата му се беше нагънала странно през нощта, сякаш главата му се бе килнала наляво.

— Какви ги вършиш? — изръмжа той. — Защо не вземеш обикновен трион?

— Заради мазолите — отвърнах аз.

Той се почеса по ръката. Беше космат като маймуна, с тяло на звяр и душа на ангел, за да бъде възможно най-кратък.

— Голямо копеле си — рече ми той на излизане.

Половин сутрин разчиствах част от стаята, покатерих се на покрива и орязах пречещите клони, после ги хвърлих долу. Изпитвах известно удоволствие да се потя, да повдигам тежки предмети, самоизтезвах се, като примижавах на слънцето, ръцете ми се ожухаха, но на мен ми харесваше, работата напредваше и се чувствах добре. Отидех ли до ръба, виждах другите трима долу, седнали на верандата, и все се намираше някой, който да ми махне и да ме попита как е. Отговарях им „горе-долу“ и че нямам нужда от помощ, просто няма за какво. Истината е, че исках да съм сам. Странното е, че колкото повече се изтощавах, толкова по-ясно работеше умът ми, а не исках никой да ме разсейва.

Питах се какво ли щеше да се случи сега. Питах се кога ли ще се килнем, защото се намирахме на гребена на вълната, а ми се щеше да мога да се насладя на момента. Изглежда съм от ония, които щастието натъжава, но не се заблуждавайте, че неприятностите ме правят щастлив. Силата на взаимоотношенията, които ни свързваха, им придаваше драматичен мащаб, което чувствах съвсем ясно, макар да се вихрех нахилен на покрива. Знаех, че нямаше да продължи дълго. Бяхме се втурнали с главата напред в коварната клопка, без да размислим и секунда, и вече беше безсмислено да наостряме ухо, за да чуем тиктакането на бомбата. Още със стъпването ни във фермата бе започнало обратното броене. Единствената ми надежда беше фитилът да не е съвсем къс. Ако можех да се върна назад, щях да седна на пейката си, на онзи прословут купон, и щях да се поразходя другаде, докато Глория се чукаше със затворени очи. Всъщност не знам дали това щеше да промени нещо, наистина не знам. Вече и дума не можеше да става да се върнем на брега, защото течението ни беше понесло.

Когато приключих с покрива и не остана пукнатото клонче, с което да се залъгвам, слязох в стаята и започнах да режа ствола парче по парче, докато не опрях до фасадата, след което си обърсах челото и очите с блузата и запазих минута мълчание, опрял гръб на стената. Исках да се отърся от това усещане за неизбежна катастрофа, преди да сляза долу, и за целта си рецитирах по памет добрите стари думи на Хуанг По: „Не позволявай на всекидневието да те окове, но и не свеждай живота си до него. Само така ще постигнеш освобождението.“ Въздъгнах дълбоко, почувствах се по-добре. За мен тези думи удряха в земята десетте божии заповеди и упражнявах странно въздействие върху ми. Все едно спуквах шепа кислородни мехури под носа си или надявах непробиваема броня, не знам как да го изразя, но по тялото ми пробягваше тръпка и тутакси се чувствах зареден. За щастие тази простичка фраза е лесна за придобиване като пакетче чипс и винаги ми беше подръка.

Намерих тримата долу, при дървото. Обсъждаха, та пара се вдигаше. Анри твърдеше, че горният край ще повреди фасадата.

— Как пък не! — рекох аз.

— Е, неизбежно е — отвърна той. — Окото ти да не е пергел.

Момичетата не изказаха мнение, стояха прегърнати и усмихнати, като в карикатура, но това са неща, които им се случват, може би неволно, а може би е така от зората на времето. Истина е, че невинаги са такива, за жалост, защото това е приятно от време на време.

Погледнах Анри в очите и се разсмях.

— Колко залагаш?

— А! А! — отвърна ми той.

— Хубаво! Тогава гледай внимателно!

Запалих трактора и им направих знак да се отдалечат. По моите изчисления, ако застанех малко косо и дръпнех силно, трябваше да стане. Надявах се веригата да не се скъса и да не отнеса половината къща. Когато усетих в мен да се вселява съмнение, потеглих рязко.

Едва не се търколих от седалката, когато веригата се изопна. Нещо зловещо изтрещя зад гърба ми, подир което земята потрепери. Спрях машината, момичетата аплодираха, а аз слязох от трактора.

— КЪЛНА ТИ СЕ! НА КОСЪМ БЕШЕ! — викаше Анри. — УВЕРЯВАМ ТЕ, ЧЕ СЕ РАЗМИНА НА КОСЪМ.

— Знаем. Що да си хабя силите?

Вечерта всички бяха скапани. Не само разтребихме моята стая и опънахме мушама на покрива, но успях да нарежа дънера на парчета. Двамата с Анри накълцахме кита, докато момичетата събираха клончетата. Голяма част от следобедта бе посветена на пренасянето на нарязаното стебло и подреждането на траншовете. Прекосявахме двора под жаркото слънце, междувремето слагаме нови и нови кутийки бира в хладилника. Голяма работа отметнахме, и то без да ни мигне окото. Всъщност никой не разбираше какво става.

Тъй като бях почнал още в ранни зори, бях най-мръсен, затова на мен се падна привилегията пръв да използвам ваната. Бях съсипан. Напълних ваната с хладка вода и се потопих. Приличаше на хиляда и една нощ. Не ми трябваша много усилия, за да затворя очи. Чувах ги едва-едва как разговарят долу.

— Искаш ли малко от това, ягодовото?

Отворих очи и видях Глория, която наливаше някаква червена течност във ваната. Миришеше на дъвка на десета степен и се пенеше.

— О, по дяволите! — въздъгнах аз.

Тя затвори флакона, смеейки се.

— Какво пък... гот мирише!

— Бъди така любезна... — рекох аз.

Тя си излезе, но след две минути се появи Анри.

— Оппааа... Ама ти още ли си вътре?

— Да! Чакам да ми се сбабичаса кожата на пръстите!

— Да не снасяш яйца? Искаш ли да ти изпържим четири с шунка, като на мен?

— Да, на всяка цена.

Той сложи ръце на кръста си.

— Ама какъв ден, а!? Не съм допуснал, че можем да го нарежем цялото... Добре се справихме, де!

— Бива си ни!

След Анри бях посетен от Марлен, но по съвсем различен начин. Каза ми да не се притеснявам. Щяла набързо да си измие косата. Беше навлякла бял пенъор. Аз се заиграх разсеяно с облачета пяна, докато тя се намъкна в душ кабината и дръпна пердето.

— Уф! Направо съм гроги.

— Да бе, и аз.

Една ръка се подаде и пусна пенъора на земята. Бикините ѝ бяха усукани в него. Тя пусна крановете, докато аз бях споходен от ерекция наред ягодиата пана. Със сигурност за това допринасяше и умората, но тя не обясняваше всичко. За миг изпитах сърцераздирателно желание за ебане. Опитах се да не мисля за това. Но тя се изкъпа, подсуши и излезе, а аз продължавах да мисля все за същото. Колкото по-напредвах нещата, толкова по-уверен бях, че се запътваме към пропастта. Междувременно се облякох и слязох да хапна с другите. Навън беше ноц. Напомняше ми фустата на жена в траур.

5

След няколко дни, четейки вестника, научих, че една от книгите ми е спечелила награда. За съжаление липсваха подробностите и не знаех дали това щеше да ми донесе и пари. Мислех да се надигна, за да звънна на моя издател, но го отложих за по-късно. Другите бяха излезли на пазар и бях сам в къщата, седях на верандата в слънчевия и безметежен следобед, нищо не налагаше да бързам. Наведох се да си наля голяма чаша цитронада. Представих си изражението на Бети, ако беше научила, че съм спечелил награда, и се разсмях. Сигурно щеше да ме събори от стола, хвърляйки се отгоре ми с блеснали очи, и щеше да ми обясни, че ме намира за красив. Колчем говорех за мен, се радвах от нейно име, чувах я как ликува зад гърба ми или изпълнява танца на Сен Ги. Бях късметлия като писател. Колкото повече отказвах интервюта, толкова повече пишеха за мен. Колкото по-малко се показвах, толкова повече искаха да ме видят. Дотук това не ми дотягаше особено, а и в последна сметка поведението ми се оказваше уместно, тъй че нямаше какво повече да сторя. Освен това знаех, че трябва да си пазя силите, защото Бети искаше от мен много повече, искаше всичко и не се съмняваше в нищо. При първата проява на слабост щеше да ме сграбчи за ръката. Беше като бягане на дълги разстояния, идеална дисциплина за човек с болно сърце. Но който иска да получи Висшата Награда, трябва да поеме по най-трудния път, а дълъг е пътят до литературния Нобел за цялостно творчество, човек трябва да овладее дишането си. Имах още година, за да подобря рекорда на Ръдиард Киплинг, тоест имах своите шансове. Откъде да знам дали онези не попълваха вече формулярите?

Междувременно дните си течаха и първоначалната възбуда бе спаднала с една-две степени, като всеки си заемаше мястото след първия рунд за разузнаване. Според мен всички бяхме полузашеметени или прекалено погълнати, за да хвърлим пешкира, а

може би смразени от красотата на безвремието. А може би просто си въобразявах. Но що за жалък писател щеше да излезе от мен, ако не усещах поне малко нещата, ако не съумявах да разпозная желязната хватка на съдбата и миризмата ѝ на див звяр. От друга страна, най-малкият опит да излезеш от това положение изискваше неистово усилие и не беше нужно да си голям умник, за да разбереш, че всяко усилие бе предварително обречено. Разбира се, нищо не пречеше да се пробваш, но ей така, заради едната красота на жеста.

Когато се прибраха, приклецих Анри малко настрана и му поднесох кутията си с цигари.

— Хайде, казвай... добре ли мина пазарът?

— Хм... изчаках ги в едно кафене.

— Те, двечките, май доста добре се разбират. Не мислиш ли?

Той избърса врата си с носна кърпа. Усмихна ми се с празен поглед.

— Мисля, че чудесно ще се оправят и без нас — допълних аз. — Наистина няма за какво да се кахърим, щом си тръгнем.

Усмивката му се разтегли, погледът му постепенно се наля, а топлатата светлина се лееше над двама ни. Докосна ръката ми.

— Да, разбира се — ми рече той. — Разбира се...

Аз потанцувах от крак на крак, както се казва, през следващите няколко минути. Бръкнах с ръце в джобовете си.

— Е, ми тогава потегляме, когато кажеш — рекох аз. — Знаеш ли, хубаво беше, глътнахме малко въздух...

Сигурно изглеждах като човек, който говори за някакъв друг свят. Той ме гледаше, но не разбираше нищо. Вампирът вече го беше изсмукал и очите му в известен смисъл бяха побелели.

— Да... да... не се притеснявай — успокои ме той. — Да не би да имаш нещо неотложно за правене?

— Не, не става въпрос за това...

Прониза ме с поглед и усетих как силите ми се изпариха, а волята ми се просна в прахта. Той ме прегърна през раменете, докато в душата ми се вселяваше пустота.

— Предлагам ти нещо — пошушна ми той. — Да разтоварим колата, а после ще приготвя два литра Блъди Мери...

Сетих се, че най-големите ни храбреци са се качвали усмихнати на ешафода и му отвърнах: „Тъй да бъде.“

Една нощ лисицата издуши седем кокошки. Никой нищо не бе чул, камо ли аз, защото нея вечер чуках Марлен и едва не полудях. Дори всички дракони от ада да ръмжаха пред къщата, пак нямаше да ги чуя, бях на километри далеч, потънал в най-прекрасната глупост в моя живот, галех бедрото ѝ като портите на Йерусалим, облегал буза на чатала ѝ с обгърнат в пламъци мозък. Пиян бях. Ни най-малко не търся оправдание, но така си беше и да речем, че това улесни нещата. Дето се вика това ми спести да стигна до стадия, на който щях да си гриза ноктите и да не мога да мигна.

Пийнахме повече от обикновено, най-вече Анри и аз, защото вечерта беше подходяща, а и времето беше необичайно хубаво. Дневната светлина се точеше с часове. Беседвахме си кротко за литература, докато момичетата печаха свински ребърца на дървена скара. Месцата бяха намазани със сладко-кисел доматен сос и пламъците аленееха като небето. Без да искам да правя прибързани изводи, но винаги когато си говорехме за литература, успявах да ни метнат. Двамата с Анри не си давахме сметка за нищо, пиехме чаша след чаша, само дето ставаше все по-трудно да се надигнеш и да намериш пътя към тоалетната, за да пикаеш. Огънят пращеше зад гърба му и виждах как пламъците излизат от главата му.

Не знам точно какво стана, но малко след като се стъмни Анри и Глория се изпокараха. Бях отишъл да погледам огъня и ми трябваше време, докато се откъсна от пламъците и си дам сметка, че тонът се бе покачил. Помислих си, че е време да се поразходя. Отстъпих няколко крачки в тъмното. Глория крещеше, че нищо не разбираше, докато Анри твърдеше, че наистина бил отчаян от дъщеря си, която нямала грам мозък. Марлен ги гледеше втренчено и барабанеше по подлакътника на стола. Успях да се изнижа, без да привлека нечие внимание, без да настъпя някоя суха съчка или да се просна по гръб. Заобиколих къщата и слязох до брега на ручея, който течеше покрай реката. Накиснах си главата в него.

Водата беше студена. Не можех да си обясня защо бяха решили да се карат тъкмо сега. Нощта беше от най-тихите и луната грееше по най-естествен начин на небето. Ароматите бяха по-деликатни нощем и почти усещах миризмата на водата. Приседнах. За миг се вслушах в

света, понякога така ме осенява идея за бъдещ роман, спохожда ме мисъл или нещо припламва в съзнанието ми, но за жалост този път нищо подобно не се случи. Номерът не сработва всеки път. По принцип, когато съм пиан, мозъкът ми не произвежда искри. Гледах как тече водата. Хвърлях по някое камъче в нея, колкото да се чувствам част от цялото. Поне очите ми си почиваха. А за духа, това бе безкраен урок.

Прибрах се в къщата, загледан в сребрилата трева. Пътем забелязах, че птиците продължават да пеят нощем и това ме изненада, не помнех някога да съм го забелязвал или може би на четиридесет години човек вече нищо не помни и всичко трябва да усвоява наново. Бях пиан, но не до степен да забравя тихата тъга, която съпровожда целия ни живот, тоест очите ми все още си бяха срещу дупките и бях на този свят. Само Марлен бе останала на верандата и внезапно върху ми се спусна лека мъгла, а цялата земя се съсредоточи върху площ от 5–6 квадратни метра, като броим масата и столовете. Някакъв слаб глас ми извика: Не отивай там! Появих се, подсвирквайки, изкатерих няколкото стъпала и седнах до нея. Нощта ни обгръщаше като тихо и безкрайно море. Това е често срещано усещане, резултат от няколко грама алкохол в кръвта.

— Онези успокоиха ли се? — попитах аз.

Тя прокара ръка през косата си, а толкова обичах да го прави. Беше нещо, което ме възбуждаше у жените, когато всичко останало бе налице, красив и чувствен жест, който разпръскваше под носа ми парализиращ газ. Трябва да си в супер форма, за да му устоиш. Тя въздъхна продължително, но въздишката ѝ едва ли можеше да повдигне и мъничко перце.

— О, знам ли ги? Легнаха си.

— Мдаа! Познавам един, дето ще го преживява цяла нощ.

Тя се наведе рязко напред, за да вземе цигарите.

— Бога ми, той е непоносим... По дяволите, знаеш ли, обичам го... И винаги съм го обичала, какво да се прави? Ама да живееш с него, е, това си е... Нима въобще е възможно?

Не виждах какво толкова му бе трудното да живееш с него, но не исках да стъпвам на хлъзгав терен. Кимнах с глава и кръстосах крака под масата.

— Едно нещо ме удивлява в теб — подхвърлих аз. — Не разбирам защо си сама, защо не живееш с някого?

Тя се разсмя, после разкара някаква гадинка, която летеше около нея.

— А ти защо си сам? Защо си нямаш гадже? А?

Нямах представа. Повдигнах рамене.

— Не знам — рекох. — Просто е така.

— Ами ето на... така е.

За момент я погледнах, а после в пристъп на феноменално трезвомислие се подпрях на стола и се надигнах.

— Изоставям те, Марлен. Наистина съм скапан.

— Прав си. И аз няма да се застоявам.

Качих се до стаята си сякаш влачех пранги на краката. Двамината, които работеха за Марлен, бяха ремонтирали повредената част и вътре миришеше на дърво и борова смола. Приятно е да си лягаш наред с аромата на гора, създава усещането, че водиш здрав живот. Беше топличко, съблякох фланелката си и я захвърлих в ъгъла, сетне отворих прозореца. Само Господ знае колко ни се ще да подишаме въздух, когато сме препили. Тъкмо се гласях да вдишам част от небето, когато дочух глух шум, нещо като удар с юмрук по камбана или нещо подобно с боксова ръкавица. Да си призная, разтревожих се. Отидох да погледна в коридора. Беше съвършено тъмно, ако изключим светлата резка под вратата на банята и аз, естествено, се приближих до нея.

— Хей, счу ми се нещо странно! — рекох на вратата.

Изчаках секунда, после отворих. Марлен лежеше на мокета по бикини и сутиен и протягаше ръка към ръба на ваната, за да се изправи. Втурнах се към нея. Помогнах ѝ да седне. Удрях ѝ леки плесници по бузите, беше съвсем пребледняла.

— Ей, ало, хелюу! Марлен! Какво ти става? — духах ѝ в лицето, потупвах ръката ѝ. — Ей, отговори ми! Кажми нещо!

Тя направи ужасна гримаса, после се хвана за врата с едната ръка, отметна глава назад и изстена:

— Оу!

— Какво направи, да му се не види?

Тя прехапа устните си. Затвори очи и измърмори:

— Ох, Боже... Май си сцепих главата.

— Ама как стана това?

— Как ли? Нямам представа. Искях да си измия краката... и се подхлъзнах.

— Как си сега? Можеш ли да се изправиш?

Няма да губя време в обяснения защо я вдигнах на ръце, защото дори не изчаках отговора ѝ, пък и никой никога няма да разбере. Както и да е, отнесох я до стаята ѝ, а от притискането на тялото ѝ до мен краката ми омекнаха. Седнахме на ръба на леглото ѝ. А тъкмо това не биваше да правя.

— Покажи ми... Къде те боли?

В основата на шията ѝ личеше голям, червен белег. Тя оставаше все така безмълвна, може би леко зашеметена. Заставах зад гърба ѝ и започнах леко да масажирям с палци прешлените ѝ.

— Няма ти нищо — рекох. — Ще се оправяш... Нищо работа.

Както бях започнал, преминах към раменете, за да се отпусне. Дватамата се поклащахме в такт, а аз почти чувах как гърмят първите бушони в главата ми и за миг се озърнах с обезумял поглед, нададох дълъг безмълвен вик.

— Нищо не е — повторих аз. — Нищо...

Кожата ѝ беше толкова нежна и гладка, като на речен камък, гореща и дълбока и за да бъда ясен, толкова надървяща, че направо започнах да правя гримаси, тананиках си, люлеех я, загубих напълно контрол и вече галех целия ѝ гръб, бях като камикадзе, знаех, че вече не разполагам с достатъчно гориво, за да се върна у дома.

Когато видях флакон с масло против изгаряне на нощното шкафче, тутакси разбрах, че ще преминем на по-висока скорост. Сякаш ме шибнаха с кожен каиш. Грабнах флакона с една ръка и бързо излях половината от съдържанието на раменете ѝ. Мъртъв съм, помислих си, свършено е с мен. Ушите ми горяха и с болезнено напрегнати мускули се гласях за последния скок.

Кукичката на сутиена откачих с почти отчайваща лекота. От маслото се носеше див, екзотичен аромат, който изпълни стаята, а аз плъзгах гърдите ѝ в ръцете си със затворени очи, дъвчех ги, отърквах ги в бузите си, правех каквото ми хрумнеше, напругах слух, за да не изпусна звука от пляскането и потреперах всеки път.

Бикините ѝ бяха особен модел, с две закопчалки отстрани. Сигурно щях да се разпадна на трохички. Притиснах се до гърба ѝ и я

целунах по шията. Една част от мен искаше да избяга, умоляваше ме, проклинаше ме, наричаше ме копеле, но вече нямах никакви сили, крачех с кръста си, без да се обръщам, погнат от мрачните създания. Поиграх си със закопчалките на бикините в двете ръце и ги разкопчах едновременно. Нещото се сви между краката ѝ. Стаята се размъти пред очите ми. Прегърнах я през кръста, за да си поема дъх. После разтворих бедрата ѝ и леко проникнах с пръст във вагината ѝ. Сигурен съм, че в оня момент бях готов да продам душата си на дявола. Истина ви казвам, всеки си има моменти на слабост, всички имаме дефект в бронята, процеп, през който може да се провере ръката на дявола и да ни размаже мозъка. В живота понякога ви хвърлят на арената със завързани крака и ръце и очакват от вас да сторите нещо, да се поборите поне малко, но това е злостна насмешка, мъките ви не струват и пет пари, а светлината ви заслепява. Когато я обърнах на леглото, за да я понижа, бях един съсипан човек, знаех, че Анри никога нямаше да го преглътне, нито пък Глория, всеки по своите си причини. Поставях се на тяхно място, аз бях наистина голям мръсник, какво значение има, че изпитанието беше над моите възможности, след като имах и минимален шанс да му устоя. Какво значение имаше до каква степен човек е господар на действията си, всичко това не струваше и пукната пара.

Малко по-късно Марлен хвана инструмента ми с ръка и ми прошушна на ухото:

— Знаеш ли, няма истински справедливо място на този свят.

На сутринта ни очакваше историята с лисицата. Аз бях на колене и откровено казано, преживявах чудовищен махмурлук, бях си сложил тъмни очила на носа, слънцето ме гореше, бяхме се събрали пред курника, почесвахме се и оглеждахме дупката, която оная беше изкопала под решетката, и разпиляната по земята перушина. Исках да се усамотя, чувах ги да разговарят, но не разбирах нищо от думите им, бях готов да се излегна в ручея и да облегна глава на килим от червеникавокафяв мъх. Устата ми бе тъй пресъхнала, че бях неспособен да залепя пощенска марка. Анри ме потупа по рамото.

— Ей, отговори ми... Виждаш ли някакво друго решение?

— А, не, не.

— Добре... Тогава ще трябва да купим един капан.

— Разбрахме се. Аз ще свърша тая работа.

Това бе мечтаната възможност да се поразходя час-два, без да се налага да си дълбая мозъка, без да търся някой тъп повод. Докато крачех към автомобила, почувствах, че отново дишам. Тъкмо се канех да запаля, когато вратата се отвори и Глория седна до мен.

— Ей, ти накъде така? — попитах аз.

— Ама че си лош! Ще дойда с теб.

— Виж, няма смисъл...

Тя се наведе да настрои радиото.

— Бога ми... е това вече е прекалено — намръщих се аз.

— Трябва да купя две-три неща. Ще ме вземеш на връщане.

През целия път стисках зъби и нито веднъж не обърнах глава към нея. Слънцето се провиждаше през клоните на дърветата, между раменете ми течеше струйка пот. Достатъчно беше да погледна в огледалото, за да видя Бети на задната седалка, с леко угрижено чело, загледана в ширналото се зад стъклото поле. Направо страхотно, нищо не ми беше спестено, просто безупречно.

Оставих Глория на един ъгъл. Уговорихме се за мястото, откъдето щях да я взема, смигнах ѝ и отпраших в лявото платно. Гарирах на другия край на града, за да се поразходя. Трябва ли да казвам колко успокояващо и животворно ми въздействаше разходката. Ясно е, че не бях единственият угрижен, че болката беше общият жребий на всички ни, не срещнах по пътя си някой, който да не носи кръста си и бях готов да разцелувам всички, но се въздържах.

Купих няколко списания и си заръчах яйца на терасата на едно кафене. Почти не бях спал, бях се прибрал в стаята си на развиделяване и се бях събудил през десет минути, неспособен да намеря покой. От сексуална гледна точка е добре, че подобни сеанси не ни се случват всеки ден. Чувствах кухина в корема си, а вътрешностите ми ме боляха, макар малко да преувеличавам. Погълнах яйцата със студена бира и един сандвич с шунка, после отидох да купя капанчето.

Влязох във вехт магазин, от чийто таван висеше какво ли не, а цяла една стена беше закрыта от малки дървени чекмедженца. Имаше дори звънче над вратата, което трябва да бе останало от войната. По къшетата, та чак досред магазина бяха струпани толкова неща, че свят

да ти се завие. Човек се питаше има ли нещо на света, което да не може да се открие в този магазин, обладан от смазващо усещане. Продавачът изглеждаше много учтив, възрастен и усмихнат. Говореше меко. Беше зает с една лелка със сламена капела, а двамата заедно разглеждаха някакъв тостер.

Поздравих. Те ми отвърнаха. Дамата пожела да ѝ покажат една електрическа отварачка за консерви. Мястото беше много приятно, прохладно, слънцето трудно проникваше през облепената с реклами витрина и картонените надписи зад стъклото. Над вратата се поклащаше спрей против насекоми с размерите на подводница, закачен за касата на найлонови конци. Жената остави отварачката, поклащайки глава, а после заоглежда тостера от всички страни.

— Не знам... — рече тя. — От години съм свикнала да хапвам бишкоти.

— Да, естествено... разбирам ви — отвърна старецът.

Усмихна се на възрастната дама, после на мен. Отвърнах на усмивката му. Тя изпусна на земята инструкцията към уреда, аз я вдигнах и я поставих до нея.

— Хиляди благодарности, младежо — изчурулика тя.

Разбира се, всичко е относително. Аз имах зъби и носех „Ливайс“, но годинките ми понатежаваха. Задъхвах се, можех да предвиждам дъждовете благодарение на ревматичното си коляно, зрението ми се уморяваше по-бързо при четене, на ръцете ми се бяха появили две черни петна. По-трудно си почивах, исках да ме оставят на мира, все по-често ми изтръпваха краката, някои сутрини имах торбички под очите, не ставах от раз, замислях се за живота си, рамото ми прищракаваше, когато си развъртявах ръката, все по-трудно понасях шума. Бях обезверен, отвращението надделяваше над любовта ми към света, понякога по цял ден не обелвах и дума, паметта ми все по-трудно се потапяше в детството, дребни неща ме развеселяваха, вече бях зървал дълбоката, умопомрачителна, ужасна самота, която ви поглъща, когато разгледате нещата в дълбочина. Бъбривците ме дразнеха. Ще речете, нищо, но тъкмо тези подробности ви правят човек на четиридесет години, като не забравяме, че сега функционирах с кутия таблетки в джоба. Драматичното е, че без съмнение нещата нямаше да се оправят, а аз се питах дали има смисъл редовно да си

правиш маска с резенчета краставица на очите, дали хората наистина се чувстват по-добре от това.

Докато дамата оглеждаше тостера в ръцете си в опит да си представи живота без бишкоти, човекът се възползва от възможността да ме попита какво търся и какво би ми доставило удоволствие.

— Търся капан за лисици — отвърнах аз.

Той отиде да го изкопае от дъното на магазина. Старицата се бе обърнала към мен и ме оглеждаше. Лентата на капелата ѝ бе украсена с две изкуствени черешки и житен клас, малкото слънце, което проникваше в магазина се бе спряло точно върху тях. Най-подир продавачът се домъкна с капана и го постави усмихнат на тезгяха.

— О, какво ужасно нещо! — заяви старицата.

Почесах си носа, после помолих продавача да ми го увие в някаква хартия.

— Нали знаете, че това не ги убива, а само им строшава лапичката — продължи старицата. — Нали така, Жорж, нима има потвратителна смърт?

Жорж прокара ръка по челото си.

— Няма — потвърди той. — Опасявам се, че тази е най-ужасната...

Запалих цигара при пълно мълчание и издишах дима към тавана.

— Така ли? Тази ли е най-ужасната? — попитах аз.

Двамата закимаха с глави. Някой рязко наби спирачки на улицата, но двамата не ме изпуснаха из очи. Отначало мислех да взема покупката и да размисля след това, пък ако ще да изхвърля капана през прозореца, преди да пристигна във фермата. Ама нещо не ми харесваше идеята. Не знам какво ме прихвана изведнъж, сякаш ми се прищя да се харесам.

— Ами добре тогава... Не ми трябва този капан — заявих аз. — Ще си купя тостера.

Двамата бяха очаровани. Спогледаха се заговорнически, а аз прекрочвах прага на клуба на приятелите на животните. В магазина нямаше нито един стол, на който човек да седне. Останах прав, докато продавачът ми увиваше покупката, но краката вече не ме държаха. Невинаги е лесно да разграничиш мировата скръб от лошия грип, и двете те смазват. На излизане старицата леко ме придърпа за ръкава.

— Аз съм фея — рече тя. — Имате право на едно желание, момчето ми.

— Нека да е грип — измърморих аз.

Дълго се размотавах, преди да се върна към помили разсъждения. После се качих в колата и минах през центъра да взема Глория. Открих я в сладоледения салон, в дъното, в компанията на неколцина засмени нейни връстници, голобрадковци, момичета с детски очи и женски тела, все хора, лишени от съмнения и убедени, че животът е приятна разходка. Когато ме видя да се задавам, Глория се обърна към съседа си и му отвъртя една целувка с език. Аз се спрях за миг и се загледах в тавана, като вътрешно се усмихвах. Време беше да спра с глупостите, отдавна бях доказал на какво съм способен. Като иска, нека да я ебат, аз си имах други проблеми, вече дори не си спомнях защо се бях набъркал в тази история. Всъщност спомнях си, но за мен това вече беше отминала история, тогава току-що бях излязъл от болницата и сигурно все още не бях напълно възстановен. Освен това често се случва мъж да извърши нещо налудничаво заради една жена, за което не може да му се придирия, по-скоро може да се уподоби на порив на вятъра.

Изчаках я да свърши с приятеля си, докато другите междуременно ме оглеждаха от главата до петите. Когато бях на двадесет ни казваха: никога не се доверявайте на човек над тридесетте. На мен ми се искаше да им кажа: не се доверявайте никому, не се бъркайте във възрастта му и най-вече не идвайте да ни плачете на раменете. Наистина си го мислех. Случва се, понякога имаш желание за живот, друг път поглеждаш света с огорчение. Глория нежно натисна момчето към облегалката и се обърна към мен. Направи се, че не ме е видяла и ме погледна с блясък в очите.

— О, ама ти си тук?

— Да, хайде да се прибираме.

— Как така? Сега, веднага? Ама аз току-що намерих приятелите си...

— Да бе, знам, ама няма как...

— Седни, де... Ще ти заръчам сладолед.

— Не, нямаме време. Имам работа.

— Така ли? Каква работа? Тъкмо започна да ми става забавно.

Нямам представа дали наистина се забавляваше, или просто искаше да ме дразни. Пък и не исках да мисля за това. По лицата на другите се четеше, че ме вземат за пълен досадник.

— Хубаво — рекох. — Прави каквото искаш.

Извъртях се на пети и си излязох. Качих се в колата, а тя се зададе на бегом. Захлопна вратата. Ноздрите ѝ бяха разширени. Съскаше като змия.

— Спокойно бе, не те карам да се прибираш. Пък и това не е основание да ми разбиваш колата.

Тя ме погледна с ярост в очите. После се обърна към вратата, отвори я отново и без да изпуска ръкохватката, я тресна ядно. Човек би рекъл, че някой самолет преминаваше звуковата бариера, направо се учудих, че стъклото си остана на мястото. Не казах нито дума. Запалих и потеглих плавно.

Още от сутринта усетих, че се задаваше мръсен ден, събитията вземаха необратим характер, по всичко личеше, че механизмът се разпадаше. Мислех си, че все някак ще мога да наредя нещата с Глория, това поне ми изглеждаше постижимо. Протегнах ръка към нея, за да я хвана за брадичката, но тя ме отблъсна рязко.

— Моля те, не ми се цупи, поне това ми спести.

Тя запали цигара. Гледаше право пред себе си с безизразно лице, слънцето огряваше краката ѝ. Кормилото се хлъзгаше под пръстите ми, беше горещо.

— Виж какво, нямам представа какво точно съм за теб... — започнах аз.

Тя се обърна внезапно. Пребледняла и студена като камък.

— Не е много сложно. Ти си оня, дете чука майка ми.

Тъкмо вземах широк, плавен завой. Насмалко не паднахме в канавката.

6

Два дни по-късно гръм ни удари. Случи се нещо ужасно. Ужасно. Този път взех двойна доза хапчета. Изби ни кървава пот. Удрях се с юмруци по гърдите, окайвах се, скимтях в тъмното, макар да си казвах, че отнапред го знаех, че не трябваше да идвам тук, че несъмнено щеше да се случи нещо ужасно, че сме обречени. Казвах си: ти знаеше, че ще се разрази буря, но нищо не стори, а вечерта, когато заедно с Анри решихте да отведете Глория при майка ѝ, по-добре да си беше отрязал единия крак.

А всъщност идеята да отидем на пикник си беше много хубава. Атмосферата беше доста тегава след разговора ми с Глория и всеки повод беше добър, за да я разведря, пък ако трябва и под мъдрата сянка на дърветата. Два дни се занимавах с курника, ожулих си ръцете. Анри ме попита дали не съм се смахнал с тази лисица и защо не се поставя на мястото на седемте удушени кокошки, ама аз само го изслушах. Освен това намирах кокошките за адски тъпи. Отначало изкопах траншея, дълбока половин метър, точно покрай решетката. С кирка и лопата. Обиколката на курника беше около шестдесет метра, затова ги помолих да ме оставят на мира, докато работя, казах им, че искам да размишлявам над следващия си роман. Няма нищо по-добро от истинското препотпяване, когато трябва да разсееш тъгата, неприятностите, досадите. Най-добре е да се скапеш и туйто.

Духът на лисицата не ме напускаше. С напредването на изкопа разстилах мрежа в него и я прикрепях горе към решетката, после закопавах след себе си и трамбовах земята, подскачайки трупешката. Целият плувах в пот, бях се съблякъл по гащи под жаркото слънце и работих така до края на деня. По време на вечерята стоях безучастен като мъртвец, а другите ми обясняваха, че е глупаво да се пребивам от работа, но аз бях доволен от себе си, скоро щях да се строполя от умора, а нищо друго не ме интересуваше, останалото нямаше никакво значение. Дори не бях гладен. Когато се хвърлих на леглото, ми се

стори, че пропаднах в черна дупка, а главата ми сякаш се търкулна в кошницата под гилотината.

На следващия ден бях на линия с две големи бутилки минерална вода. Бях превързал мазолите си с проветриви лепенки. Единственият ми упрек към тази работа беше, че не се забелязваше особено, беше малко смътна, да не кажа неблагоприятна, а ми се искаше да издигна кула в небето, да им покажа, че не шикалкавех, че вечер се скапвах не на шега, че не ми се говори, и толкоз. Кокошките наминаваха да ме видят как бачкам, петлите се държаха на втора линия, сякаш се намирахме в приют за душевноболни, сред последните изтърсаци на твореца, в страната на абсолютно вдобичените. От време на време, когато не виждах никой наоколо, хвърлях една лопата през решетката и се разхвърчаваше перушина. Възползвах се от случая да пия няколко глътки вода и да обърша челото си с кърпата.

Впрегнах се в тази работа с надеждата, че усилието и самотата ще донесат някакво решение на всичките ми проблеми, но това не стана. Така и не успях да си избистря мислите, не смогвах да се съсредоточа повече от една минута, копаех с кирката, изгребвах с лопатата, замяха чамове трева, без да ме озари и най-малката светлинка. Питях се какво ли имах в главата, та да се набъркам в тази каша, с усилие на волята се убеждавах, че това не беше сън. Трудно ми беше да повярвам, че съм толкова тъп, аз, дето се целех в най-големите литературни награди и бях някаква си там надежда. Всъщност биваше ме само да изкопая собствения си гроб, и толкова.

Единствената полза беше, че известно време избягвах останалите. Доколкото можех да съдя, Анри беше в неведение и се разливаше в усмивка, когато ми носеше бира на заник-слънце. Считаше, че се справям добре, но им липсвам, ала той не знаеше къде ме стяга чепикът. Успокоявах го, гаврътвах кутийката, подпрян на дръжката на лопатата, и посрещах полумрака с детска усмивка. Глория ме избягваше и гледаше да не срещне погледа ми в редките мигове, които прекарвахме заедно около трапезата, докато Марлен изглеждаше съвсем естествена, говореше ми нормално, шегуваше се и се усмихваше както обикновено, до степен, че се питах дали беше тя, дали тъкмо с нея бях го направил. Накрая аз започвах да се прозявам, разтривах очите си и повлякъл крака, отивах да си легна. Сигурно имаше начин да се обезвреди бомбата, но тиктакането на часовника ме

парализираше и всяка секунда ми се струваше последната, само дете след нея идваше и друга, после още една, и още една, и нищо не се случваше. А и какво собствено очаквах от мен? Да построя дворец на тъпите кокошки ли?

Пикникът се случи в съботната сутрин. Курникът беше готов и аз се успах, но с изненада ги сварих и тримата в кухнята, в толкова ранен за тях час. Изцъквих се.

— Ах ти, късметлия неден, всичко е готово! — рече Анри. — Тъкмо щях да се качвам, за да те събудя...

Най-странното бе приятното настроение, което витаеше във въздуха. Глория дори излезе от мрака, като се усмихна пред смаяния ми взор. Онемях.

— Единственото, което те молим да сториш, е да отидеш до колата — добави той. — После ще ти обясним.

Взехме си по един пуловер за вечерния хлад. После Анри седна зад волана, загърбихме града и навлязохме в гората. Анри си подсвиркваше, облакът на ръка на прозореца, момичетата бърбеха на задната седалка, наведени над каталог за бански костюми, направо не можех да повярвам. Затварях очи и пак ги отварях. Анри ме сръга в ребрата.

— Надявам се да се събудиш най-сетне. Сега не е време за сън.

Аз си прехапах крайчеца на устната. Нима щях да бъда единственият облак за деня? Предпочитах да скоча в движение, вместо да развалям благословената утрин. Стори ми се, че внезапно се озовах на слънчева полянка, докато мерцедесът всъщност се провираше между дърветата. Подгънах крак под задника си и изтегнах ръката си върху облегалката на Анри.

— Признавам ти, че ми беше писнало от цялото това бачкане — въздъхнах аз. — Щастлив съм, че приключих.

Той се извърна към мен с угаснал фас между устните. Изглежда ме с присвити очи, докато единият му ръкав плющеше на вятъра.

— Да. Намирам, че това е странен начин човек да размишлява за романа си.

Взех две кутийки бира пред седалката. Бяха още студени и ги отворих.

— Недей да се изказваш по въпроси, които не са ти ясни — рекох му.

— Романът е физическа дисциплина, човек трябва да се изразходва.

— Ами, да. Не се изненадвам особено...

Щяхме да отпием по глътка, когато Марлен ме потупа по рамото.

— Какво пиете двамата? Да не е нещо забранено за момичета?

Усмихнах се ангелски към задната седалка и за начало им дадох моята бира.

— Бога ми... Тоя пикник май започва добре! — пошегувах се аз.

Пазя прекрасен спомен от последните часове, които прекарахме заедно четиримата, имам предвид Анри, Марлен, Глория и аз. Сигурно последвалите събития му придадоха особена, мъглява светлина, изобщо няма за какво да си изстисквам мозъка, да речем, че споменът ми за тях е нежен и неимоверно приятен. Гарирахме колата в края на пътя и известно време крачихме натоварени с чантите. Не беше прекалено топло, таванът беше прозрачен и променливо зелен, всички бяхме безгрижни, а аз единствен не бях по шорти, защото не ми бяха оставили време да ги обуя.

Намерихме си чудно местенце, смес от светлина и сянка фифти-фифти, защото някои искаха да загарят, а други не искахме. Седнахме на гъстата трева, осяяна с диви цветчета. Във въздуха нямаше нито една кръжаща гадинка, нито една гадна мушица. Бяхме напред гората. Далеч от човешкия род, уточни Анри, докато развяваше покривката над главата си, далеч от грозотиите на света, додаде той.

Бяха приготвили чудесни неща, чието име ми убягва. Не особено засукани, но с деликатен вкус, човек можеше да им тури майонеза по желание — Анри бе донесъл пет тубички. Бях завладян от невероятно усещане за покой. Естествено, все още не бяхме в рая, за миг съзрях лоша искрица в погледа на Глория, не бяхме чисти като Христос, ала беше тъй хубаво след последните дни, че сякаш денят бе сменил нощта. Ставах оптимист и си мислех, че нещата могат да се наредят. От храната не остана почти нищо, всичко унищожихме.

После се проснахме на тревата, помързелувахме, загледани в небето и птиците, които прелитаха през светлите участъци. Едва съдържахме доволните въздишки, а мястото бе съвсем тихо. Направих последно усилие да се подигна на лакътя си и да докопам една бира. Другите изглеждаха задрямали. Знам как да превърна бирата в спрей, но за това е нужно усилие. Изпих я и въздъхнах с последния си дъх.

Събудих се първи. Глория я нямаше, а другите двама лежаха в същите пози. Беше към 18 ч. Седнах и дълго се протягах. Разтърсих глава, запалих цигара и подпрях брадичка на колената си. Беше значително по-хладно, от гората се носеше свеж въздух с лек мирис на гъби. Рекох си, защо пък тази вечер аз да не им сготвя нещо, спагети със сметана или зелена салата с орехи.

— Остана ли ни пармезан вкъщи? — попитах аз.

Марлен се обърна по корем, Анри приглади косите си с ръка.

— Не... съвсем малко — прозя се той.

Надигнахме се. Марлен изтръска шортите си, като извърна глава назад. Чу се песента на кукувица.

— Чухте ли? — попита тя. — Утре ще ни връхлети буря. А Глория къде е?

Тъкмо бях духнал в очилата си и ги изтривах старателно с крайчеца на блузата си. Повдигнах рамо и я погледнах.

— Не знам... Сигурно се разхожда някъде наоколо.

— Виж, зависи, ако не ти трябва много? — подпита ме Анри.

— Двеста и петдесет грама.

— Хм... май няма да стигне.

Марлен се отдалечи по посока към дърветата.

— Глория... Глория! — извика тя.

Двамата с Анри събрахме партакешите.

— Ако не, има голямо парче горгонзола в хладилника. Също толкова хубаво е.

— Да бе, да! Пробвал ли си някога да настържеш горгонзола?

— Глория... Глория! — крещеше Марлен.

— Виждаш ли, на нас никога не би ни хрумнало да отидем да се разходим в гората точно преди тръгване. Това са то, жените.

От този момент взехме експреса за ада. Отначало започнахме да крещим в хор, да отгъпкваме околността с ръце, свити на рупор, но не я видяхме да се задава с голям букет цветя и прашец по устните. Спогледахме се и постепенно започнахме да осъзнаваме колко обширна е гората. Тишината между виковете ни ставаше все по-дълбока, все по-мрачна и се уплашихме не на шега, пребледняхме от притеснение. Прибягвахме, спирахме, повдигахме някой нисък клон,

подвиквахме името ѝ, проклинахме, потяхме се и надавахме ухо, стискахме юмруци, а цялата тази шетня само засилваше притеснението ни. По някое време се задъхахме, а по веждите ни се стичаха капки. Анри се облегна на едно дърво и се хвана за ребрата.

— О, боже... сигурно е припаднала някъде! — изрече той с изкривено лице.

Погледнах нагоре, оставах ни по-малко от два часа, докато се стъмни. Продължихме издирването във верига, на петдесетина метра един от друг и докато оглеждах гората наоколо, ме осени мисълта, че тя чисто и просто беше офейкала, захлопвайки вратата след себе си. Колкото повече се замислях, толкова по-уверен бях, че съм на прав път. Естествено, бях се заблудил, че работата ще се нареди. Нямах как да свърши другояче. Бях почти сигурен, че не бъркам, и колкото повече време минаваше, толкова повече това ми се струваше очевидно и озаряваше мозъка ми. Беше тъкмо в неин стил, Глория беше способна да го направи. Спомних си странните погледи, които ми хвърляше, докато похапвахме на тревата и разговаряхме разпиляно. Но аз бях изпаднал в такава еуфория, че не им обърнах внимание. Сега очите ми се отвориха. Можехме да си продължим издирването в гората, да бием крак по полето, да търсим и да си дерем гърлата: само си губехме времето. В този час сигурно вече си бе събрала багажа в къщата и се бе метнала на първия влак. Това донякъде ме успокои. Тъкмо щях да изложа предположението си на Анри, когато той измуча ужасно. Викът му можеше да ви смрази кръвта във вените.

Втурнахме се към него, като краката ни почти не докосваха земята. Преди да пристигнем, той нададе втори вик, от който листата потрепериха. Строполих се до него едновременно с Марлен и двамата се смръзнахме като статуи. Той държеше дрехите на Глория в ръце: блузата, шортите, бикините и крещеше така, че можеше да оглуши птиците. Изведнъж се удавихме в тишината, наскрел гората, в малко особената светлина на залязващото слънце.

Марлен изтръгна дрехите от ръцете му. Притисна ги към себе си и ни обърна гръб. Анри беше блед като смъртник. Из един път бе остарял с десет години.

— О, Ти, Който си на небесата! — изстена той.

Аз глътнах две таблетки за всеки случай и проверих дали още мога да движа ръцете си. Въздухът наоколо ми се стори малко

разреден.

— О, Ти, Който си на небесата! — ревеше той.

Стовари гръмотевичен юмрук по едно стебло, после се хвърли към Марлен и я улови за раменете.

— Слушай ме! Погледни ме!

Разтърси я нежно. В този момент си дадох сметка, че двете таблетки бяха заседнали в гръкляна ми и мъчително ги преглътнах. Тя надигна очи към него.

— Бягай към колата — изрече глухо той. — Чуваш ли ме? Ще можеш ли да шофираш?

Тя си прехапа устните.

— Побързай! Докарай всички полицаи, които намериш, чуваш ли, побързай! Искам гората да бъка от полицаи! Да си размърдат задниците!

Гласът му почти я повдигна. Тя затули устата си, преди да побегне. Той ме приближи с блеснало от гняв лице и увиснала челюст.

— Ще го убия с ръцете си — промълви той.

— Боже мой! Почакай ме! — изкрещях истерично аз.

Изстрелях се като снаряд между дърветата и стигнах до колата, когато Марлен влизаше в нея. Ритнах вратата, а тя включи стартера.

— По дяволите, почакай! — извиках аз.

Успях да зърна лицето ѝ зад прозореца. Ако я бях срещнал на улицата, нямаше да я позная, щях да се уплаша. Направих ѝ знак с разперена ръка, после отидох да извадя от багажника ветроупорната лампа-фенер, моята голяма, черна, водоустойчива лампа, с която не се разделях никога и без която не бих желал да живея, като се има предвид какво може да се случи нощем. А ние сме безпомощни в тъмното, като мухи, на които са скъсали крилето и са ги хвърлили през прозореца. Взех лампата и захлопнах яростно багажника. Мерцедесът потегли на мига.

След секунди вече беше далеч. Виждах само малките червени светлини. Оставаше ни още малко светлина и около три четвърти час, докато загубим от поглед и носовете си. Спринтирах обратно към Анри. С пристигането си при него нададох нервен вик, толкова напрежението от смазващото притеснение беше силно. Той също изглеждаше причудливо: част от ризата му се бе разпасала от шортите, дългите му тънки крака стърчаха изпод шкембето, бели и космати.

Закрачихме мълчешком, но скоро се впуснахме в бяг, крещяхме и виехме като изоглавени.

А не беше никаква си горичка, ами голяма гора, пък и започваше да се стъмва. Спряхме да поемем дъх. Ползвах случая, за да проверя дали работи лампата. Анри приседна до едно дърво, отметна глава назад, беше плувнал в пот и лъщеше като звезда. И аз бях същият. Най-ужасното бе, че открихме само дрехите. Тези скромни парчета плат имаха ужасяващо значение и човек започваше да хълца само при мисълта. Избърсах вадичката пот, която се стичаше по носа ми. Теренът бе все по-пресечен, което ни скала допълнително, ту нагоре ту надолу, чудехме се къде да стъпим, та да се възкачим, сетне не знаехме как да спрем, за да не се потрошим. Анри се надигна с изкривено лице и двамата продължихме да осветяваме храсталаците с лъча на лампата.

Вече не бягахме, защото нямахме сили. Дори не подвиквахме на всяка крачка, изтощението ни смазваше, а гърлата ни се бяха съдрали от толкова викане. Поспряхме още веднъж, преди да прескочим един ручей, от който изпихме няколко литра с разтреперани крака. Ако не умра след подобно търчане, значи никога няма да умра.

— Господи Боже... ама къде се губят още? — смотолеви той.

Нямах никаква представа къде се намирахме. Бяха минали два часа, откакто Марлен замина, а през цялото това време се бяхме провирали в гората с наведени глави, без да поглеждаме назад. Ще речеш, че не бяхме на себе си и точно така си беше, само че това нямаше значение, това бе най-малкият проблем. Отидох да приседна до него с плувнала във вода муцуна и сложих ръка на рамото му.

— Може би са пристигнали — рекох му. — Сигурно вече претърсват във всички посоки...

Забелязах, че юмрукът му беше разкъравен. Външната страна на пръстите му беше разкъсана и стърчеше на малки късове. По чудо се бях сетил да взема лампата, но и нощта не беше съвсем мрачна, на небето трябва да се намираше парченце луна, колкото да посребри върхарите на дърветата, между които се процеждаше мъртвешка светлина. Тук-там ручейчето пропяваше, а двамата бяхме живи умрели. Не беше лошо, защото разбъркваше съзнанието.

— Исусе! Не е възможно! — изрева той. Скочи на крака и се заозърта. Сключи ръце зад главата си с лактите напред. — Не е истина... — промърмори той.

Грабнах вода в шепите си и си напръсках лицето. За съжаление, истина си беше. Разбирах, че му се струваше невъзможно, има неща, които човек трудно си представя. Не исках дори да си помислям какво може да се е случило с Глория, яростно помитах картината от съзнанието си и се опитвах да изпразня главата си. Надигнах се, подсмърчайки. Не исках да го поглеждам.

Разходих лъча на фенера околоръст.

— Може би насам, а? — попитах го аз.

Мотахме се из гората часове наред, без да попаднем на черен път или шосе, сякаш тя покриваше половин франция, а краят ѝ все не се виждаше. Крачехме напрегнати и безмълвни. Навремени рухвахме за пет минути, после потегляхме с ожесточение в една или друга посока, над което не си блъскахме главите особено. Повечето време Анри крачеше първи и аз му бях дал лампата. Оставах в сянката, когато се спираше и призоваваше дъщеря си. Навеждах глава, когато гласът му се сподавяше, което се случи не един път.

Бяхме се вкопчили в клоните по един много крут склон, когато се счупи единственият клон, за който се държах. Кръвта ми се смрази, когато се сурнах в празното, чувствах се засмукан от огромна, черна паст. Превъртях се във въздуха с крака над главата, преди да се приземя отново. Изкарах си въздуха, макар да паднах наскреде мъхове. Анри ми се притече на помощ.

— Ей? Добре ли си? Нещо счупено?

— О, Господи... да му се не види! Видя ли какво стана, а?

Помогна ми да се изправя, а аз се пораздвижих, за да видя дали ме боли някъде, но ми нямаше нищо, само си бях ожулил лакътя. Можехме да продължим по пътя си. Погледнах към Анри, за да му дам зелена светлина, но видях пред себе си един обезкървен човек, зъзнец призрак, който гримасничеше мълком. Това направо ме подкоси.

— Студено ли ти е? — попитах го аз.

Той не ми отговори. Влажен хлад ни обгръщаше, колчем спирахме да се движим. Освен това той беше по шорти, а на неговата възраст човек изстива по-бързо. Дори аз бях настръхнал. Не се помаях нито секунда, наведох се и грабнах едно сухо клонче.

— Ще накладем огън — рекох.

— Не... Нямаме време...

Погледнах го. Щях да го зашеметя, ако понечеше да тръгне. Искаше ми се да може да се види.

— Напротив. Имаме време. Не го правим за забавление.

Беше напълно гроги, но мозъкът му повтаряше все същото и беше готов да го отведе до ръба на пропастта.

— Трябва да продължим — каза той с безизразен глас.

Но тъй като стоеше на място, аз имах време да събера малко клони, без да го изпускам от поглед.

— Сега ще се стоплим набързо, а после ще продължим.

Той заоглежда, зъзнейки, околността, докато аз подпалвах наръч съчки.

— Хайде, ела насам — рекох.

Отидох да го доведе, хванах го за едната ръка и двамата седнахме край огъня. Трябваше да възстановим силите си, сега или никога. Той заби безизразен поглед в пламъците. Запалих две цигари, разтрих му гърба. Часовникът ми показваше 2 часа сутринта, по-точно 2,10 часа. Имах чувството, че бяхме препускали векове.

— Слушай... Трябва да се опитаме да се върнем по стъпките си — внимателно му предложих аз. — Да видим какво правят полицаите.

Той извърна глава в другата посока, започна да удря методично с юмрук по земята. Не трая дълго. Сълзите му бликнаха като фонтан, наведе глава над краката си. Не бях виждал някой да плаче така, гърлото ми се сви, прехапах си устните. Клечах до него и след всяко ридание от очите му бликваше поток от сълзи. Искаше ми се да сложа ръка на рамото му, но накрая се надигнах и хвърлих няколко съчки в огъня. Както я беше подкарал, скоро трябваше да суши предницата на ризата си. Единственото, което можех да направя за него, беше да поддържам огъня.

Когато се успокои, пламъците бяха по-високи от боя ми. Щяхме да заприличаме на печени картофи. Приблжих се до него и пак му подадох цигара, защото, каквото и да става, един мъж не може да остане дълго без тютюн.

— Знаеш ли... сигурно сме стигнали доста далеч. Най-добре ще е да се върнем, за да разберем какво става — рекох аз.

При по-нормални обстоятелства щях да се скъсам от смях. Даже щях да додам едно „разбира се, ама как иначе, нищо по-лесно от това!“ Всъщност истината... истината беше, че бяхме загубени, не просто се

бяхме заблудили или удавили в някакъв си напръстник, за съжаление не, беше много по-лошо, бяхме в голямата, дълбока, безкрайна гора, по-малки от иглички, ако предпочитате историята с купата сено. Откъде можех да разбера накъде трябва да поемем? Как можехме да отидем да научим какво става? Не помнех да съм пускал каквото и да било по пътя.

Седнах до него. Огънят пращеше и дърветата наоколо танцуваха. Времето не беше спряло, а напредваше на малки вълнички. Усещането беше много особено, макар и мимолетно, но не бях в състояние да си водя записки, пък и нямах желание. Длъжен бях да размисля, да откроя изход от тази гора. После щяхме да се занимаем с Глория. Час по-скоро да излезем от гората. Всичко по реда си. И в най-ужасните си кошмари не бях преживявал подобен гърч. Поиска ми се да се спогледаме с Анри, щеше да ми помогне, затова се обърнах към него. Той се бе гътнал настрани и сънят го бе оставил на място. С изкривени черти на лицето.

Два дни ни бяха необходими, за да се измъкнем оттам. Умът ми не го побира. Четиридесет и осем часа блуждахме, влачихме се безцелно сред дърветата. Окаляни, изподрани, отвратителни, изтощени, а към края и обезверени. Краката ни трепереха от умора. Свечеряваше се, когато изведнъж попаднахме на едно шосе. Седнахме в канавката в очакване да мине някой автомобил. Изведнъж можехме да се радваме на голямо парче от небето. Това ни разведри след неизменния клонак.

Имахме късмет, като никога, защото още първата кола спря. Караше я някакъв младеж. Видът ни не го разтревожи, той дори се разсмя.

— Обзалагам се, че сте скочили в движение от влака — пошегува се той.

Качих се на предната седалка, Анри рухна на задната. При последните светлини на залеза потеглихме към добрата, стара цивилизация. Обясних на момъка, че се бяхме загубили. Попитах го дали няма карта.

— Обзалагам се, че това е шегичка за телевизията — рече разпалено той.

— Не е — отвърнах аз.

Взех картата и той ми показа къде се намирахме. Направих бърза сметка и се обърнах към Анри:

— Отдалечили сме се поне на тридесет километра от отправната ни точка.

— Добре. Защо караме толкова бавно?

— Ей, момчета! Сигурно доста бързате!

След четвърт час бяхме в полицията. Бяха трима. Двама млади, които изучаваха резултатите от конните надбягвания на едно бюро и още един в дъното, едричък, на средна възраст, със загоряла кожа и посребрена коса. Държеше кутийка бира в ръка и се канеше да захапе

трикилограмов сандвич. Ние също скоро не бяхме хапвали. Анри плуваше в пот, а десният ми прасец почти се бе схванал.

— Моля ви... — казах аз, навеждайки глава.

— Ей, чакай, чакай — отвърна по-старият. — Вие да не сте онези двамата, дето ги издирваме в гората?

— Да... ние сме.

Той опакова огромния си сандвич във фолио, надигна се и тръгна към нас. Облакът се на гишето, което ги отделяше от посетителите. Погледна ни, поклати глава и вдигна вежди.

— Ама и вие... може да се каже, че не сте големи тарикати — изрече той с придихание.

Анри подсмръкна, докато аз си мачках устната с два пръста.

— Не може да се отрече, че умеете да пилеете времето на хората — додаде той. — Прекарах цяла сутрин в хеликоптера.

Анри стоеше вдървен като зомби, с щръкнала коса, размъкната риза и угаснал поглед. Аз поставих фенера на гишето. Батериите бяха сдали багажа, но все някак го бях съхранил.

— Виж ти, и аз имам такъв — рече възрастният.

— Открихте ли Глория? — попитах аз.

— Не. Претърсихме целия район под лупа. Пуснахме обява за издирване. Мда... странна работа.

— По дяволите, това е невъзможно! — смотолеви Анри. — Какво точно предприехте?

Онзи се изправи зад гишето с набърчено чело.

— А, не, внимавайте... Опасявам се, че мъката ви вкарва в заблуда. Направихме всичко възможно...

— Е, ми много добре тогава, браво, поздравявам ви! — проскърца през зъби Анри. — Мога ли да звънна един телефон?

— Вижте... Не го приемайте по този начин...

— Искам да звънна на жена ми... Може ли? Ще ми подадете ли апарата?

Ченгето се поколеба няколко секунди, после грабна един апарат, който се намираще зад гърба му и го постави на гишето.

— Добре де... Давайте.

Анри хвана слушалката и набра номера при пълна тишина.

— Ало! Марлен?

— Да... Не... Нищо... нищо... не, нищо ново.

— Да, там сме в момента... Не, дори нас не успяха да ни издирят. Големи тъпанари, казвам ти.

Двете млади ченгета зарязаха вестника си и ни погледнаха. Възрастният щракна с език. Светлината в полицейските участъци е много странна. Откъм посетителите свети парализиращ неон, цял дъжд от тънички иглички се сипе по косите ви, а аз си спомних всички извървени километри, страхът и тревогата, които ни съпровождаха, и умората, която носех в себе си. Последните думи на Анри все още отзвучаваха в помещението със смайваща яснота.

Старият се обърна към другите двама и плесна с ръце:

— Хайде! Хоп! — подхвърли им той. — Нощта започва! Вкарайте тези двамата в пандиза!

Възползваха се от изненадата. А пък и двамата бяхме толкова изтощени, натъртени, отслабнали, че ни отнесоха като перца. Едва успяхме да се развикаме, изкресяхме три пъти по-силно от кокошка, която душат. Заключиха ни в килията. Старият подхвърли ключовете в ръката си и погледна към тавана.

— Какво щеше да е животът, ако нямаше форма? — попита той.

Света Богородице, добре, че вътре имаше пейка. Приличаше на вечния мир — широка и безмълвна. Направих крачка към нея.

— Ще видите вие! На всички ви запомних имената! — изкреся Анри.

Беше се вкопчил в решетките, а тялото му омекваше като тесто. Аз седнах. Не ми беше останала нито една сълза за проливане по каквото и да било повод, вече нямах сили, нито пък чувствах нещо. Освен това килията беше чиста, не беше студено и криво-ляво бяхме спасени. Впрочем в живота не е рядкост човек да приеме с въздишка на облекчение и най-мрачната килия. Когато навън се завихря ураган, четири стабилни стени са безценно благо. Прозях се ужасно, сърцераздирателно, напълно неуместно предвид онова, което преживявахме.

Продължително време мълчахме, блуждаейки, сякаш замръзнали на място, а мозъците ни клокочеха нахалост. После се появи един от младоците и ни донесе сандвичи с лимонада в картонени чашки. Получих спазъм в стомаха. Скочих от пейката си, а ченгето ми подаде нещата през решетките. Устата ми преливаше от слюнка и когато му благодарих, по устните ми потекоха лиги.

— Добре, че освен тъпи, не сме и безсърдечни — пошегува се той.

Анри седеше на земята, подпрял глава в ъгъла на стената, с напълно безизразно лице. Напъхах сандвича в ръцете му и поставих лимонадата пред него. Сандвичът беше с шунка, нарязани кисели краставички и резен домати в средата. Беше възхитителен. Лимонадата беше прясна, пълна с мехурчета, чието съскане бе доловимо и отзвучаваше в чашката. Обожавах я. Трябваше да бъде към 8 часа вечерта. Запалих цигара и направих няколко крачки в килията. Бях доволен, че Анри се хранеше. Направих няколко разпускащи упражнения, уловен за решетките, размачках си врата и повиках за помощ.

Старият се довлече след пет минути, без да бърза, като запасваше задната част на ризата си в панталона. Изтъпани се пред килията и ме погледна въпросително.

— Е, и? Какъв е този цирк? — попита той.

— Чуйте... Искам да разговарям с вас.

Оня се намръщи.

— Да разговаряте... с мен? По-добре попитайте приятеля си дали си струва да се разговаря с хора като нас...

— Не, вижте... Именно затова исках да ви се извиня — рекох аз, снишавайки гласа си. — Бих желал да приемете нашите извинения...

— Извинения ли? — повтори той на висок глас.

Хвърлих бърз поглед към Анри. В действителност той отсъстваше. Играеше си с картонената чаша, която търкаляше между двете си ръце.

— Да. Каквито пожелаете... — прошепнах аз. — Наистина съжалявам за думите му, но ви уверявам, че не го мисли. По дяволите, съжаляваме, наистина!

Той се почеса зад врата, за да ми покаже, че това, дето му го казвам, му харесва, но му се иска да добавя още нещо. Мен това ме подразни, но моментът не беше подходящ да се вслушвам в душевните си трепети. Ако го беше поискал, бях готов да му стисна ръката. Щях да го оставя да ме потупва по рамото, без да търся да се измъкна. Без проблеми щях да призная греховете си.

— Бъдете добър, пуснете ни да си ходим... — измърморих сподавено аз. — Цялата тази история ни побърка, питам се как въобще

стоим на краката си все още... Той си връща думите назад, познавам го добре, още един път, прощавайте...

Той повдигна очи с въздишка, като някой, който съзнава прекаленото си добродушие, след което отключи килията. Отидох да взема Анри, хванах го под мишница и го повдигнах.

— А сега, умолявам те, не казвай нито дума — казах му аз на ухо. — Нека първо се приберем у дома...

Върнахме се в приемната, а аз го наместих на един стол, за да го скрия по-добре зад гишето. Единият от младоците се бе захванал с цяла страница кръстословици, а другият се опитваше да закрепил права на бюрото си една линийка. Старият блееше през прозореца и барабанеше по перваза.

— Дълга ли ви нещо за консумацията? — попитах аз.

— Не, нищо, не берете грижа — отвърна той.

Прозвуча радостен вой, а аз имах възможност да видя как в продължение на няколко секунди линийката се задържа права на бюрото.

— Преди малко се обадох на съпругата му — продължи старият. — Казах ѝ, че ще ви задържа малко, а после ще ви откарам у дома. Тъкмо е време да наобиколя постовеите. Хайде да тръгваме...

При тези думи разбрах, че сме сред избраниците на съдбата и скоро ще сме на светло, в частност на удобно легло, потънали в мекотата му, с разполовен череп и разтекъл се по пода мозък, който се разлива чак до стола в дъното на стаята. Усещах, че вече нищо не можеше да ни сполети, поне до следващия ден. Отведох Анри до изхода, докато старият закопчаваше колана с револвера, а един от младите му донесе фуражката.

Изчакахме го две-три минути на тротоара, до колата със синята лампа. Улицата беше спокойна, магазините светеха. Едва доловим вятър галеше върхарите на редицата кестени. Беше се стъмнило. Наведох глава към блузата си и ме лъхна на гъби, трева, пот, дървесна кора и мъхове, мирис, който нямаше нищо общо с горския дъх на аерозолните ароматизатори. Беше едновременно загадъчен и обикновен, но особено силен. Сетих се за Глория, но без да ме наляга ужас, а просто така, абстрактно, защото видях момиче на нейната възраст да минава по срещния тротоар. Анри оставаше безмълвен до мен, с ръце в джобовете на шортите си и навъсени вежди. И той беше

на края на силите си. Бяхме двамата най-добри писатели на своето време, но по нищо не си личеше, хората не ни обръщаха внимание или ни удостояваха с отвратен поглед, само жените ускоряваха стъпка с разширени ноздри, същите тези жени, които биха ни се увесили на шията на някоя литературна вечер, заговаряйки ни тутакси на ти.

Старият най-сетне се довлече и се качихме в автомобила. Аз седнах отпред, излязохме бавно от града. Никой не обели дума. В колата миришеше на куче и студена пластмаса. Таблото светеше като ред чудни пещери. Радиото пращеше и изплюваше по нещо от време на време. Свитъци хартия преливаха от жабката. Въпреки това не бях сигурен къде се намирам. Дали не беше някакъв аквариум?

Ченгето ни остави на входа на двора. Каза нещо, което не разбрах, но му отговорих с „да“ и захлопнах вратата. Къщата бе осветена. Входната врата ми се струваше километри далеч. Онзи обърна зад гърба ни. Докато шумът от мотора стихваше, ние стояхме неподвижни, без да мога да обясня защо. Тъкмо когато пристъпихме, вратата се отвори и Марлен се втурна към нас. Скоро се озовахме в обятията ѝ, успя да ни прегърне и двамата едновременно. Анри я притисна към рамото си. Аз лекичко се освободих и се отдръпнах по-назад, кротък и безмълвен.

На влизане двамата тръгнаха право към хола, а аз свърнах към кухнята. Извадих една кутия сок от грейпфрут от хладилника и отдалеч им махнах, че ще си лягам, просто изнемогнах. Преди да изкатеря стълбите, гаврътнах половината сок.

Когато се събудих, слънцето се бе облещило на прозореца, а птиците пееха и чуруликаха. Най-напред се намръщих при мисълта, че са ме пребили през нощта, после станах. В къщата бе свършено тихо. Почти примрях от удоволствие, когато затворих очи под душа, накрая пуснах ледена вода.

Излязох на верандата с кафето и цигарата. Примъкнах си един стол на сянка. Хвърлих поглед към гората, която започваше на стотина метра. Този път я гледах с по-различни очи. Споменът за рухналото върху къщата дърво придобиваше друг смисъл. Предпочетох да гледам другаде. Кафето беше страхотно, но се сетих за Глория и ме домързя

да ставам за допълнителна бучка захар. Тъй и тъй беше безполезно, дори паница брезов сироп щеше да ми нагарча.

Нямах идея как можеше да свърши подобна история. Не бях убеден, че времето лекува болката. Ако изхождах от собствения си опит, човек не биваше да разчита на това. Питях се какво ли предстоеше да се случи. Изпитвах писателско любопитство, но като човек бях готов да дам всичко, за да си спестим продължението. Най-вече защото нещата можеха дори да се влошат — току-виж, я открили! — което щеше да ни хвърли в още по-безнадежден кошмар. Убийци, манияци, смахнати — колкото щеш!

Тази възможност съвсем ме разби, улових се за челото с една ръка. Какви непоносими моменти щях да изживея с другите двама, помислих си аз. Дори да се споглеждаме, да се храним заедно, да слушаме тишината и да чакаме, да подскачаме при всяко извънпяване на телефона, самата мисъл за това ме задушаваше, а главата ми закима сама. По-добре да плувах в поле от къпинови храсти или да погълнех кутия пирони. Погледът ми от само себе си се обърна към мерцедеса. Колата плуваше в светлина. Припомних си как веднъж бях забравил продукти в багажника. Марлен вероятно беше прибрала чантите и също ги беше забравила. Сигурно в момента ферментираха. Представих си разлятото по дъното масло. Това беше добър повод да се размърдам и да се почувствам полезен. Надигнах се. Всъщност целият претекст с манджата нямаше никакво значение, но все с нещо трябваше да се заема. Не исках да се сблъскам челно с този ден, а по-скоро да го сръфам отгук-оттам. В багажника нямаше продукти, а само няколкото пуловера, които бях напъхал, преди да тръгнем в гората. Взех ги с мисълта да ги подреда, което щеше да ми даде време да размисля какво друго можех да предприема. Накамарих ги на ръката си и сложих ръка на горещата ламарина, за да захлопна багажника. Дръпнах я начаса и я замятах във всички посоки. Още бях под шока от изненадата, когато осъзнах една потресаваща подробност. Дъхът ми секна. Проверих дали не е останало нещо в багажника. Втурнах се в колата и дори проверих под седалките. Бях толкова превъзбуден, че си подвиквах. После се впуснах на бегом и влязох в къщата.

Нахълтах в стаята на Анри с пуловерите в ръка. Три секунди останах вцепенен пред леглото му, преди да установя, че е празно. После се втурнах към стаята на Марлен, възкачен на вълна от

вулканична лава. Ако скоро не получех отговор на всичките си въпроси, щях да искам да претърсят цялата страна или да получа сърдечен удар. От многото главоблъскане писателите стават уязвими, мнозина свършват на инвалидната количка, олигавени, напикани и с мозък, превърнат в каша. Писателят трябва винаги да преувеличава, за което в края на краищата си плаща, достатъчно е да посетите някоя литературна вечеринка, за да установите, че повечето от присъстващите са съсипани.

Двамата спяха. Анри лежеше с дрехите напреки на леглото, а Марлен се бе завила с един чаршаф. С един скок отворих пердетата. Разтърсих грубо и двамата.

— Ей... Събудете се, *Събудете се!*

Щом Марлен отвори очи, размахаш пуловерите под носа ѝ и я хванах за ръката.

— Марлен, моля те, помисли си добре... важно е... — започнах аз.

Преброих до десет, за да им оставя време да се опомнят. Анри се подпря на единия си лакът, докато Марлен се увиваше в чаршафа си. Втренчиха се в мен разтревожени.

— Ама какво... — промълви Анри.

— Почакай... — прекъснах го аз. — Почакай...

Марлен знаеше отговора. Хванах я натясно, искаше ми се да съм с няколко минути по-стар.

— Слушай ме внимателно — изрекох отчетливо. — Изваждала ли си нещо от колата, откакто се прибра във фермата? Помисли внимателно!

Стори ми се, че я бях хипнотизирал, вече не можеше да откъсне погледа си от моя. Накрая разтърси отрицателно глава, без да изрече нито дума. Сега беше моментът да отправим молитва.

— Сигурна ли си? — попитах я аз. — Сигурна ли си, че не си извадила един пуловер от багажника?

— Ама какво... — простена Анри.

— Не, не съм, нищо не съм пипала...

— *Не си пипала пуловера на Глория?*

Има инатливи фрази, които понякога увисват няколко секунди във въздуха, нещо като летящите риби, а всичко наоколо сякаш спира и стените се покриват с олово. Марлен затули устата си с ръка.

Въздъгнах и метнах пуловерите на леглото. Плеснах по бедрата си и се надигнах.

— По дяволите, каква е тая история с пуловера? — изръмжа Анри.

Отидох до прозореца да хвърля поглед към околния свят.

— Просто можем да си отдъхнем — заявих аз.

Мисля, че бяха схванали всичко, но все пак се наложи да им го обясня. Струва ми се, че искаха да го чуят от друг.

— Е, ми не е много сложно за разбиране — рекох аз с ясен глас, — просто тя за пореден път е офейкала, това е то, а ние само дето не се смагнахме за едното чудо!

Двамата се бяха вторачили в устните ми, пребледнели като извадени от фризера призраци.

— Не знам защо се е съблякла, но мога да ви разкажа продължението... На мен червеният ѝ пуловер ми стига до под задника. Тъй че не го е отнесъл вятърът, който си е отишъл със Светия Дух. Не! Тя си го е взела, не го е взел Дядо Коледа...

— Мислиш ли, че...

— Да не би да...

— Вижте какво — добавих аз. — Лично сложих пуловерите в багажника. Знаем, че и нейният беше там. А тя не е могла да тръгне гола. Тъй че можем да продължаваме да си го търсим, ама това няма да оправя нещата.

Анри се обърна по гръб и заби поглед в тавана.

— Ах, кълна ти се! Дано да си прав!

Марлен леко кимаше с глава, с изкривени устни.

— Разгледа ли стаята ѝ? — попитах аз.

Тримата се втурнахме по коридора. За съжаление тя не си беше стегнала куфарите, които си бяха в стаята, а голяма част от вещите ѝ бяха разхвърляни из помещението. Усетих да се надига вятърът на отчаянието.

— Това нищо не доказва... — проскърцах през зъби аз.

Докато другите двама се свличаха на леглото като парцалени кукли, аз се защурах из стаята. Отворих шкафовете, прерових чекмеджетата, разхвърлях трескаво вещите ѝ, обладан от свещена ярост. Носех филма на събитията в главата си, виждах го отчетливо,

знаех, че не можех да бъркам. Готвех се да преобърна стаята още един път, когато внезапно се надигнах с пресечено на две чело.

— Ей! — промълвих аз. — Ей! Къде е черният ѝ панталон със секретните копчета на глезена?

— Кой бе? Кой? — полуглухо отвърна Анри.

Прониза ме внезапно напрежение, сякаш бях седнал на електрическия стол. Хвърлих няколко тениски във въздуха.

— За Бога! А бе онези клоунски гащи, дето аз ѝ ги подарих!

С тези мои думи сякаш им инжектирах част от възбудата си и двамата скочиха на крака. Анри коленичи, за да надзърне под леглото. Марлен провисна през прозореца, за да се убеди, че не съхнат на простора. Преобърнахме цялата стая, без да ги открием.

— А жълтият ѝ пуловер... не виждам жълтия ѝ пуловер — намръщи се Анри.

— Добре де, ясно... Няма какво повече да тършуваме! — рекох аз. — Скоро ще установим, че ѝ няма маратонките.

Внезапно изпитах такава ярост по неин адрес, че отидох да успокоя нервите си зад къщата, покрай ручея. Изчаках да се усамотя, за да я нарека кучка, да грабна няколко камъчета и да ги запокитя в гората с глухо и освобождаващо ликуване. За капак седнах на слънце с крака във водата и задишах дълбоко. Погалих ръката си.

След известно време се усмихнах. От няколко дни не ми се бе случвало ѝ всички лицеви мускули се включиха в упражнението, нахилих се като пълен идиот, запримигнах на слънцето с тридневната си брада и с искреността на щастлив глупак. Трябваше да призная, че беше егати момичето. Без съмнение давах всичко, за да ми е в ръцете и да ѝ зашлевя един, но се възхищавах от темперамента ѝ и от лекотата, с която преминаваше към действие. Аз съм вода по натура и огънят ме възхищава.

По-късно се присъединих към другите двама и хапнахме салата и малко плодове на верандата. Настроението беше мрачно, но все пак бяхме отхвърлили ужасно бреме. Анри беше с чиста превръзка на ръката, а Марлен си бе сложила леко червило. Разбира се, зададохме си множество въпроси без отговор относно нея, разговорът продължи и през по-голямата част от следобеда, но никой от нас не слушаше, всички имаха желание да говорят. За нея, по един или друг начин.

Трябваше да освободим съзнанието си от най-черните видения, онези, от които потрепервахме, познати ни от X-филмите и прочее кървища.

Денят преваляше, когато отидох да взема сладоледи „Ескимо“ от хладилника. Излизахме ги, въздишайки като болници. После двамината работници на Марлен дойдоха да ни видят в края на трудовия ден, за да се осведомят за не знам каква си глупост относно трактора, а ние ги поканихме да изпият едно с нас. Онези се кефеха, че разговарят с двама писатели и се ръгаха в ребрата. Съгласиха се обаче, че на света има място за всички, а аз им долях чашите с количество, достатъчно да повали някой бик. Гледахме ги как яхват велосипедите си и изчезват зад завоя на пътя, похапвайки маслини и пушейки под розовото небе. Сега се почувствахме почти добре. Съблякох се гол до кръста, за да се порадвам на топлината. Марлен си лакираше ноктите на краката, а Анри затвори очи.

Когато вече нищо не се виждаше, се прибрахме и в индианска нишка се запътихме към фотьойлите. Пуснах телевизора, за да продължа с промивката на мозъка си и като по чудо попаднахме на рекламна пауза. Беше си страхотен късмет: цялата човешка глупост събрана в един напръстник — нищо по-разведряващо и по-успокоително от това да установиш, че има и по-тъпи от теб. Аз ги ненавиждах от сърце, дори не ми се налагаше да мисля, мразех ги физически, и толкоз. Мразех ги, но бях доволен, че ги има, защото даваха добра представа за света, в който живеехме. Да изгледаш една рекламна пауза, означаваше да загубиш всякаква надежда и да потънеш в съзерцание на пустотата. А това ни е необходимо от време на време.

На слизане от стаята си Марлен ни съобщи, че са изчезнали част от парите ѝ. Каза го с усмивка, доволна, че дъщеря ѝ не беше офейкала без пукната пара в джоба. Аз не бях изненадан ни най-малко и продължих да си пия бирата. Бях започнал да стъпвам на крака, а атмосферата помежду ни почти се бе нормализирала. Хубаво беше да си поемем дъх. Освен това трябваше да даваме интервюта, да се показваме по телевизията и да обикаляме дискотеките? По дяволите, как бих могъл да го правя? Нима животът ме оставяше пет минути на спокойствие? Поболявах се, като гледах други да го правят. Не разбирах. От екрана някакъв тип ни уверяваше, че мечтите ни могат да се осъществят.

Диванът, на който се бях излегнал, с ръце на тила, сякаш беше по моя мярка. Бях си поставил само една малка възглавничка под главата и можех да гледам право в телевизора, стига да раздалечах малко обувките си. Марлен ни донесе един поднос с неща за хапване и това предвещаваше първата спокойна нощ след всичко, което ни се струпа. Дори не се притеснихме, че ни обслужват, стори ни се фантастично. Двата дни скитане из гората така ни тегнеха на раменете, че предпочитах да не се бия дори с муха. Някое време се опитахме да гледаме един японски филм, но виждахме само половината от субтитрите, а пък и сюжетът беше мрачен. Марлен ни осведоми, че ще си ляга, чух я да се прозява зад гърба ми.

Двамата с Анри останахме като заковани по местата си, с тази разлика, че аз се надигнах да взема две бири, все пак бях по-младият. Някаква невидима сила възпираше всеки наш жест. Анри си покапа корема с пяна в опит да издърпа езичето на кутийката. Не подскочи, а само поклати глава.

— Въпреки това нещо остава — спокойно рече той. — Остава си болката на един баща.

Надигна бирата към мен със сведени очи. На екрана някой изкрещя и една самурайска глава отхвърча.

— Когато дъщеря ти ти погоди такъв номер — въздъхна той, — започваш да се питаш за какво си живял.

С движение на ръката го предупредих да не продължава. Но със същия успех можех да се изпикая в някоя цигулка.

— Виждаш ли — добави той, — оказах се неспособен да запазя майката, сега пък загубих дъщерята. Нима това не е знак? Дали не е нещо, което нося в себе си?

— Да, сигурно е някакво проклетие — изсмях се аз.

— Не, не се шегувам.

— Бога ми, *надявам се* да се шегуваш!

— Не... Никой не може да ме разбере.

— Виж какво, има такива момичета. Дори не си струва да опитваш. Ти нямаш вина и това трябва да го разбереш веднъж завинаги. Не зависи от теб. Знаеш ли, и аз преживях същото с Бети...

— Как можеш да твърдиш, че нищо не зависело от теб, как можа да кажеш подобно нещо?

Надигнах се да изгася телевизора, който пращеше без образ. Пуснах малко музика, за да населя с нещо тишината. Толкова се страхувах да не стана модерен писател, че вече не слушах рок, а само кьнтри, което по-малко уморяваше ушите ми. Тази музика не остаряваше, а това, както се досещате, ми харесваше. Приседнах до него.

— Помниш ли, веднъж ми каза, че не бива да хлътваме по прекалено младите... Аз пък си мисля, че не бива да хлътваме по особено живите, ако искаме да си спестим изненадите и да се озовем съвсем самотни.

— Да. Ама нима е възможно?

— Да. Знам. Може би си прав, сигурно това е цената, която трябва да платим, затова попадаме все на такива момичета. Такъв тип жени ни карат да потръпваме и не можем да им устоим. Може би те са създадени специално за писателите, за да ги научат на живот...

— Хм... И дядо Господ е турил две в моята кошница — въздъхна замечтано той. — Е, май не мога да се оплаквам.

Надигнахме се, за да си вземем по още една бира от хладилника. Отворих ги, а Анри взе една опаковка от шест кутийки. После седнахме отново в хола.

— Виждаш ли, все още съм щастлив, че е жива, дори не успявам да ѝ се ядосам. Утре май ще успея. Така си мисля.

— Знаеш ли... Ама доста се изгърбихме в тая гора, а? Само като си спомня...

— О, Боже! Цяла нощ това сънувах. Сутринта, като се бръснах, намерих смола в брадата си. Трябва ми усилие, за да повярвам, че се е случило...

— Боже Господи! Каква смахната история! По някое време помислих, че сме загубени. Още един-два дни, и щях да ти ухапя кълката.

— А накрая се озовахме в пандиза. Егати късмета!

Бяхме оставили запалена само една лампа в ъгъла, тоест светлината не ни разстрелваше от упор, а две трети от хола тънеха в мрак. Навън, по двора, се разхождаше един лунен лъч, пробил през облаците.

— Може да се каже, че пътят е дълъг и труден — смънка той и отпи една глътка. — По-скоро труден, отколкото дълъг. При все това не

успявам да преживея онова, което тя ми причини.

— Какви ги бръцолевиш... Това не е нещо между нея и теб. Това си е тя, Глория е такава. Не е потънала в природата, за да те дразни, а защото си е такава.

— Хм... Не е толкова просто. Разбери, майка ѝ не беше с нас, Марлен не беше с нас, аз съм сменял всеки памперс, водил съм я хиляди километри до училището, по доктори, на разходки в гората. Бях до нея, когато проходи, когато падаше, когато прекарваше всички детски болести, когато получи първата си менструация, когато повдигаше блузата си пред огледалото, за да види растат ли ѝ гърдите и въздъхваше. А аз два пъти повече. Тя нямаше правото да ми погоди втори път този номер, не мога да го приема.

— Знаеш ли какво ни трябва на нас? Машина за връщане във времето... За да овладеем нещата навреме.

— Имаш предвид машина, с която да се върна в утробата на майка ми?

8

Книгата ми излезе два месеца по-късно, в края на лятото. Нормалната преса не я забеляза, но овършах всички награди по периферията, а в някои среди говореха само за нея. Издателят ми намираще това за отлично, твърдеше, че ще стана знаменитост, но за съжаление парите още не бяха потекли, трябваше да потрая. Аз четиридесет години се бяхта без пари, тъй че търпението ми отдавна беше изчерпано. Единствената ми мечта беше да получавам месечен доход и да спра да си блъскам главата в стената. Не исках повече да виждам мутрата на моя банков служител. От другия край на жицата оня ме уверяваше, че много добре ме разбирал, но не било разумно да очакваме подобно решение в най-близко бъдеще.

— Вижте, за да ви обобща положението, може да се каже, че битката е спечелена. Но не и войната, разбирате ли ме?

Ами опитвах се, още повече като се има предвид, че последният ми чек беше поизчерпан. Като си гледах снимката по вестниците, не си развалях апетита.

Анри от своя страна също получи пари от продажбата на последната си книга. Само че поезията рядко покрива разходите си. С една дума, все беше нещо, но двамата обсъдихме и решихме да дадем парите на Марлен, докато продаде фермата. Никога няма да забравя жегата, която легна над страната в деня на преместването ѝ, знойният вятър, който духаше в лицата ни като сешоар. Беше направо тревожно, напълнихме хладилника с големи бутилки с течности. Потеглихме през нощта. С мерцедеса и една голяма камионетка, която бяхме наели. На места асфалтът беше омекнал, а на следващия ден внасяхме дисагите в новия ѝ дом при четиридесет градуса на сянка, че и мебелите на всичкото отгоре.

Настанихме я, а после се прибрахме вкъщи, в дом без жена, без дъщеря, мрачен и тих. Възползвахме се, за да си отдъхнем и да възстановим някои стари навици. Бях започнал да мисля за следващото нещо, което щях да пиша, и колчем ме прихванеше, драсвах по някой

ред в един бележник, записвах по някой образ в очакване да дойде озарението. Трябваше да оставя духа ми да се рее, да се отворя за всеки знак, с една дума, имах нужда от спокойствие за подобна работа. Един Господ знае колко деликатни са посланията свише и в какво свещено уединение всеки автор трябва да присъства на раждането на своя роман. По-добре, че нямаше жени наоколо през този период, това улесняваше нещата. А с жените нищо никога не е просто.

За сметка на това Анри никак не ми пречеше. Не предизвикваше никаква емоция у мен, когато се докоснехме или се засечахме под душа, когато се разкрачваше или се изправяше контражур пред прозореца. Освен това бяхме повече или по-малко от един отбор. Той не ме разсейваше. Излизаше си. Можех да си остана проснат на дивана цял следобед. Чак после, когато се озовях с бира в ръка, разбирах, че се е прибрал.

Понякога не правех нищо. Небето ми отговаряше с пълно безмълвие, а аз се въртях в кръг, без да капне нито капка. Случваше се да се сетя за Марлен или за Глория, от която продължавахме да нямаме вести. След онази нощ не бях докосвал Марлен с пръст, което само доказваше, че те продължават да ни смуцават дори с отсъствието си. Не знам как трябва да постъпваме.

Някои дни чувствах, че е излишно да упорствам, и просто зарязвах писането. Всъщност това се случваше доста често, озовавах се лице в лице с един капризен роман с неизвестен край. Трябваше да се въоръжа с търпение. Излизах да се разхождам или сядах да чета в градинката, скрита от улицата зад един лавров храст с розови цветове. Присядах на сянка, изпружил крака на слънцето. Дори когато бяхме сами вкъщи, си лягахме доста късно, двамата с Анри прекарвахме голяма част от нощта навън, излегнати на шезлонгите, а после трудно ставахме преди обяд. В очите на повечето съседни, на местните търговци изглеждахме като хора, които си живуркат добре, даже чудесно, а писането на книги всъщност е каторжен труд. С непрекъснато работно време! Няма събота, няма неделя. Защото не забравяйте, че един излегнал се на шезлонга писател е преди всичко един трудец се човек. Мнозина не го разбират и се заблуждават от привидностите, поради което ни беше толкова трудно да получим дългосрочни вересии от околните магазини.

Все още не бяхме опрели дотам, но аз не се заблуждавах и знаех какво ни очаква. А събирането на неколцина приятели някоя вечер ни приближаваше още по-бързо до ръба на пропастта. Дори не бяха приятели, а познати, но цената си беше пак същата. Понякога изглеждаше сякаш парите са единственото нещо на този свят, а тази констатация ме караше да въздишам и дълбоко ме потрисаше. Един писател би трябвало да се радва на свободния си дух, а аз влачех проблема с мангизите като пранга на крака си. Като чуех, че някой е публикувал 500 000 бройки от книгата си, гърлото ми се свиваше.

Не говорех с Анри за очакваните си тиражи, освен когато всичко вървеше на зле и не можех да сторя нищо друго. Не исках да му досаждам с паричните си проблеми, не виждах такава необходимост. Откакто се прибрахме, не беше произнесъл нито веднъж името на Глория, и макар да полагаше усилие да е в стабилно настроение, аз знаех, че е дълбоко наранен и мисли за нея. Беше много по-сериозно от последния път, когато офейка с Ерик. Нещо в него се бе прекършило окончателно и нищо не можеше да го промени. Та нямаше да го задърпам за ръкава, за да му покажа последната сметка за електричеството!

Освен това фермата можеше да се продаде всеки момент. Бъдещето не беше толкова мрачно, колкото го представях. Марлен много се смееше, когато ѝ разказвах, че навремето, когато бях още неоткрит гений, работех като водопроводчик. Все питаше за подробности.

— Хич не се смей — казвах ѝ аз. — Току-виж, скоро захвана стария занаят, за да не изпадна съвсем. Как искаш да оцелявам с един чек на шест месеца? А пък си нямам счетоводител.

Тя ме успокояваше и аз забравях проблема за няколко дни, докато не пристигнеше първата сметка в пощенската кутия. Дори нямаше нужда да я отварям. Само пресичах улицата и отивах при Марлен.

— Виждаш ли — казвах аз, докато слагах кафеварката, — най-много ме е страх, че за шест години светът със сигурност се е променил. Дори не знам дали още се ползват кълчища. Сигурно съвсем съм задминат от прогреса.

Марлен умееше да ни окуражи. Отначало, когато Анри ми каза, че ѝ е намерил една къщичка в града, ама не в кой да е, а *тъкмо*

отсреща, се сгърчих и качих краката си на фотьойла. За разлика от тях, не намирах идеята им за чудесна, все едно вкарвах вълка в кошарата. Но трудно можех да им призная причините за негодуванието си. Тя се настани по живо по здраво, а аз прекарах първите дни зад пердето в наблюдение над отсрещната къща, като казах на Анри да не ме безпокои, защото чувствам в мен да се заражда една от сложните глави на романа. Дори не знаех от какво точно се опасявам. След всичко, което ни бе сполетяло, може би бях поразен от свръхдоза жени. Наистина си го мислех.

Дните си минаваха, а небето си оставаше все така синьо и безоблачно, което постепенно ме поуспокои.

Най-сетне наминах да я видя, а тя ме прие сякаш нищо не се бе случило, даже ме попита дали ми е хрумнало нещо интересно за романа. Бях принуден да призная, че беше по-умна от мен. Същата вечер ни покани с Анри на вечеря, а ние се домъкнахме с букет цветя и пакет кафе мока.

Не ми трябва много време, за да си променя коренно мнението и докато пресичахме улицата с Анри на път за вкъщи, му подшушнах, че имаме късмет, че е дошла да се настани току до нас. Между двете къщи имаше двадесетина метра разстояние и след известно време прокарахме бляскава пътечка до дома ѝ от ходене напред-назад. Тя бе забележима най-вече нощем, на лунна светлина, сребриста пътечка, която пресичаше улицата от край до край, от вкъщи до дома ѝ.

Скоро тя се сближи с всичките ни познати от околността. Злите езици твърдяха, че ни била като бавачка, жена и щерка едновременно, но хората са толкова тъпи, а съзнанието им толкова спарено, че дори не се изненадах. То затова и светът тъне в кръв и огън, как иначе? Хората не ми бяха безразлични, дълбоко в себе си ги ненавиждах. Мразех ги най-общо заради това, което ме заобикаляше, макар да има и такива, които си струват, но те не се срещат под път и над път.

Иначе тъпанарите имаха известно право, Марлен значеше много и за двама ни. Впрочем твърде много неща ни свързваха, за да бъде другояче, но това не означаваше, че тя ни принадлежи, не, за съжаление не. Тя пожела да го уточни още с идването и ни предупреди, че иска да съхрани своята независимост.

— Разбира се... само така можем да се погаждаме — отвърна Анри.

— Не сме си и помисляли за друго — побързах да добавя аз.

И така до деня, когато тя излезе, без да ни се обади. Стъмваше се, когато се изтъпанихме с една бутилка и кутията за домино, но вратата ѝ беше заключена, а ние си блъскахме поне пет минути. После се спогледахме мълком и се прибрахме вкъщи. Едва тогава разбрахме какво е имала предвид. Нея вечер не стояхме до късно. Аз лично си легнах с дрехите, загасих лампата и си повтарях „мисли за романа, това е единственото нещо, което си струва, мисли за романа, момчето ми“. Да, ама не!

Когато се озовяхме сами, естествено, изпитвах желание да я чукам, дори само за това мислех. Само че бях на възраст, на която човек се замисля за цената, която трябва да плати за секса, и тъй като не ми дреме да бъда презрян от ебачите и глупачките, трябва да призная, че не бях готов да платя висока цена. И то за втори път. В известен смисъл по тази причина бях отговорен за изчезването на Глория, тъй че дотук с разходите. Държах се на положение, което не ни пречеше да се шегуваме, да се смеем, да се разхождаме, хванати под ръка, а понякога се питах дали не сънувам, но ми се искаше да я разцелувам. Толкова бях щастлив, че успяхме да наредим нещата помежду ни, благодарение на нея. Аз се държах като последен глупак. Когато например присъствието ѝ ме замаиваше, ставах и излизах да се поразходя, запалвах цигара. Намирах си някакъв повод. Не бих се изненадал, ако тя се досещаше за причината.

Наближаваше есента. Първите листа се жълтееха по клоните и вечерите ставаха по-хладни. Лятото се разхвърчаваше на парчета.

От няколко дни вдъхновението ме бе изоставило, но аз го приемах спокойно. Имах опит с такива периоди, в които не можеш да напишеш нито ред и се питаш струва ли си изобщо. По моему бяха неизбежни. Вместо да прекарвам деня в дъвки на писалката или в разговори по телефона, почистих градината, подрях живия плет и смених дамаската на шезлонгите. В подобни моменти физическият труд ми носеше утеха, нещо като вътрешен мир.

Чувствах се странно свободен, бях готов да даря времето си на кого да е. От положението се възползва Шарл. Същият, който печелеше яко от писането на простотии. Господи Боже, светът е несправедлив. Тъй или иначе, оня се появи един следобед, докато плевях двора.

Веднага се убедих, че щастието не е пари, защото изглеждаше сериозно притеснен.

— Слава тебе, Господи! Намирам те вкъщи.

— Да, ей ме на!

Извади една носна кърпа от джоба си, за да си обърше челото. Не беше горещо, сигурно беше тичал насам. Опита се да ми отправи трагичен поглед.

— Нужна ми е помощта ти — простена той.

— Съжалявам, но ако трябва да ти пиша предисловие...

— Не, не се шегувам. Вера В. ще пристигне със самолета в 18 часа и аз трябваше да отида да я взема!

Клетият Шарл почти се бе разтреперил от вълнение. Всички познаваха Вера В. Последната ѝ книга стигна почти едномилionen тираж, а снимката ѝ беше почти навсякъде. А книгата бе много слаба. Знам какво ще си помислите, но не преувеличавам, впрочем Анри споделяше мнението ми, така че не беше просто завист от моя страна. За щастие имаше неколцина истински писатели в тази страна, шепа хора, което ми даваше право да съдя останалите. Вече споменах, че изхвърлях през прозореца книгите на Шарл. Когато обаче някоя от книгите на тази жена се окажеше на пътя ми, не само не се навеждах да я вдигна, а ако можех, я стъпквах или небрежно я ритвах под някой фотьойл. Човек не бива да се притеснява да постъпва безкомпромисно с някои книги, нито да се оставя да му досаждат. Трябва да се отървава от тях, без да му мигне окото. Лошата книга е по-гадна от махмурлук.

Тъй като не отговорих нищо, оня се облегна на рамото ми и продължи с доверителен тон:

— Тя пристига право от столицата, драги... Заедно ще работим над един огромен проект.

— Да не пишете нова енциклопедия?

— Моля те, недей постоянно да се шегуваш. Ще подготвим специален брой за един женски седмичник.

— Страхотно!

— Да... Даваш ли си сметка? Само че ми се появи ангажимент. Трябва да ми помогнеш на всяка цена. Няма да мога да отида, затова дойдох при теб.

Изстъргах чернозема, който се бе напластил под ноктите ми и взех цигарената кутия, която се подаваше от джоба на ризата му.

— Добре — рекох. — Ще се заема със задачата.
Той въздъхна облекчено и почти рухна на един стол.

— О, Господи... Отдъхнах си.

Сетне рипна изведнъж.

— Значи, разчитам на теб. Трябва да се омитам. Нали си представяш какво ме чака?

— Да, ама аз имам...

Онзи вече се бе омел. Чух стъпките му, а след това и захлопването на вратата.

— ... само бегла представа — довърших аз.

Имах достатъчно време. Отидох да взема душ и да си облека чиста блуза. Заварих Анри на четири крака наред сред хола, зает с подреждането на бумага. Разпределяше ги на малки купчинки около себе си.

— Ще ми покажеш ли последните? — попитах го аз.

Никога не го сварвах да пише, а купчинките нарастваха редовно, сякаш само това правеше и не спеше дори нощем. Беше започнал преди десет години. Към днешна дата имаше поне три хиляди стихотворения, или един цял куфар. Не можех да се похваля със същото.

Обърнах се гърбом, за да ги прочета и приседнах на страничната облегалка на едно канапе.

Когато прочетох последното, затворих очи за няколко секунди, после се обърнах към него и му върнах листата.

— Харесаха ли ти? — попита ме той.

— Не е това думата — отвърнах аз.

Запътих се към редицката бири долу в хладилника и в крачка му обясних историята с момичето в самолета.

— Що не дойдеш с мен? — предложих му аз от дъното на кухнята. — Не искаш ли да се поразтърпчеш малко?

— Хм... Чува се съм, че била някаква мъжемелачка — изсмя се той.

— Да не мислиш, че може да се справи с двама като нас?

Последва кратка тишина, после той се появи в касата на вратата и вече не се смееше.

— Ние двамата с теб отдавна сме лесна плячка — заяви той.

До аерогарата беше половин час път. Потеглихме по-рано, защото там имаше бар с разкошен изглед към равнината, алое, чакъл и евкалипти, а барманът ни познаваше. Беше топло, карахме кротко със спуснати стъкла, вятърът леко се вихреше над главите ни, а пейзажът се разстилаше, окъпан в светлина.

Качихме се на високите бар столове.

— Е, как е, драги ми Жорж? Нещо ново? — попитах аз.

Ако бях написал толкова редове, колкото чаши беше избърсал въпросният барман, можех да живея спокойно до края на дните си. Дългият кичур, който се спускаше над челото му беше олицетворение на самата печал. Жорж метна парцала на рамото си и отвърна, прозявайки се:

— Мамка му! Едва стоя на краката си!

Жорж се изразяваше волнодумно, но никога не ползваше вулгарни думи, е което се извисяваше над мнозина. На познатите сервираше джин-мартини в чаши от кока-кола.

— Искаш ли столче? — предложи Анри.

— Не, мама му стара, нямам право да сядам.

Беше почти пусто. Мъже с ръчни чантички, котки, кученца в кошнички, жени, истукани до мъжете си, няколко кротки деца, а от информационното табло лъхаше на тежко униние, усилено от мъгливия и никакъв час в късния следобед.

— Няма ли да ни дадеш нещо за пиене, Жорж? — попитах аз.

Разговорихме се с него, докато самолетът направи полукръг над пистата и сред присъстващите премина лека вълна, последвана от шепот. Хората се размърдаха. Имахме време, колкото да изпием още по едно. След пет минути заряха Анри в бара и се втурнах към залата за посрещачи. Установих, че съм я изпуснал, но я открих в багажния салон, стоеше пред подвижната пътечка. Приличаше на една киноактриса, вече не си спомням коя, около четиридесетгодишна, с животинска и студена красота, тъкмо обратното на моя тип жена. Беше от хората, които рядко напускат Париж, облечена като за сафари. Какво ли си представяше?

— Добър ден — казах аз. — Шарл не можа да дойде и ме изпрати да ви взема.

Тя ме погледна косо, после отново се съсредоточи над подвижната пътечка.

— Какво правят с тия багажи? — отчаяно рече тя. От опит знам да не се доверявам на първото си впечатление, затова оставям на хората повече възможности. Не отговорих нищо. Кръстосах ръце зад гърба си и зачаках.

Пристигна един голям, кожен сак, прекрасна изработка. Когато тя го грабна, понечих да ѝ помогна.

— Не... оставете — рече ми тя. — Справям се сама — окачи го на рамото си. — Ами добре тогава, да вървим — добави тя. — Нагледах се на това място.

Отведох я до бара, за да вземем Анри. Представих ги един на друг, докато тя гледаше встрани.

— Желаете ли да пийнете нещо? — попита Анри.

— Не, аз не пия. Не чувствам необходимост. Много ще се радвам да излезем оттук, задушавам се...

Носеше цял наръч златни гривни, едри парчета, които проблясваха на залязващото слънце, докато крачехме мълком към колата. Анри решително седна на задната седалка. Питях се дали изобщо някога се усмихва. Наблюдавах я спокойно иззад черните си стъкла, докато ми подаваше сака си. Имах чувството, че тази жена иска да се сражава с всички.

Карах бавно, за да се наслади на пейзажа, на могъществото на тази пустош, на нюансите в цветовете, правата растителност и възвишената гордост, която излъчваше. Тя сложи глас на жабката и върза косата си, за да не я вее вятърът. Общо взето, беше красиво момиче, но нещо в нея будеше желание да избягаш тутакси.

— Сигурно адът е нещо подобно — въздъхна тя. Бяхме влезли в града преди пет минути, когато тя натърти: — Господи! Ама тук е краят на света. Как може да се живее толкова далеч от всичко?

Анри ме потупа по рамото.

— Виж, спри тук някъде. Слизам.

Погледнах го в огледалото за обратно виждане.

— Стига де, шегуваш ли се? — простенах аз. Гарирах край една такси стоянка. Отидох да взема сака на Вера В. от багажника и я прехвърлих на едно червено волво-такси, като дадох на шофьора адреса на Шарл. Вера излезе сама от колата. Беше разбрала. Не си

дадох зора да ѝ отворям вратата на таксито. Не ѝ казах нито дума. Качих се обратно в мерцедеса и потеглих.

— Аз щях да я хвърля на някоя автобусна спирка — заяви Анри.

— Знам — рекох аз. — Прекалено добър съм.

Нея вечер Марлен вечеря с нас и аз тъкмо нареждах посудата в миялната машина, когато телефонът иззвъня. Анри продължаваше да подрежда бумагите си, а Марлен бе потънала в И Кин, затова отидох да вдигна слушалката. Шарл беше на телефона. Изглеждаше във форма.

— Откровено ти казвам, не знам какво сте правили с нея, но е очарована от вас...

— Трудно ми е да ти обясня.

— Защо не наминете след малко?

— Виж, не мога да ти отговоря положително, защото...

— Хладилникът е гъчкан с шампанско...

— ... не казвам, че няма да дойдем. Ще ти се обадя след малко...

След като претеглихме всички „за“ и „против“, накрая отидохме. Мислехме си, че може да се е кротнала, пък и знаехме шампанското на Шарл. Навън беше топло.

Повечето гости бяха на двора, с чаша в ръка, словоохотливи, готови да прекарат нощта там. Някои надигнаха чашите си при появата ни, другите съм си ги записал.

Шарл се рееше над земята. Долетя до нас с разпален поглед. Прегърна и целуна Марлен, после се намести между мен и Анри и ни прегърна през раменете, точно както обичах.

— А бе знаете ли, че тя не ви разпознала? Не е за вярване, а?

Оставих се да ме завлече с безизразен поглед, мислех за съвсем други неща. Неотдавна бяхме преживели същата сцена, само дето тогава Шарл целуна Глория и я притисна с късите си ръчички. Имах чувството, че се въртя в кръг и се връщам на местопрестъплението. Питях се трябва ли да си извадя някаква поука от случилото се, или направо да се насоча към бюфета. Вече бях забелязал, че животът се преживя.

Когато приключих разсъждението си, Вера В. стоеше пред мен. Не бих искал да преувеличавам и да твърдя, че откровено се усмихваше, но лицето ѝ бе значително по-приветливо. Беше сменила

сафари-костюмът с нещо по-цивилизовано — черна права рокля с цепка до средата на бедрото. Аз бях с неопетнена бяла блуза.

— Сигурна бях, че съм ви виждала някъде — заговори тя. — Но бях уморена, а вие бяхте с очила и...

— Снимките ми са отпреди пет-шест години, тогава бях по-млад.

— Не... Наистина не намирам...

— Доверете ми се — потвърдих аз.

През рамото ѝ забелязах къде бяха наредени бутилките. Извиних се и се изплъзнах между пръстите ѝ. За съжаление сигурно я бях закачил с нещо, защото се повлече по стъпките ми. Изчаках с достойнство да ми наляят чашата, а тя ме гледаше.

— Шарл спомена ли ви за нашия проект?

— Да, най-общо.

Сервитьорът беше от типа студент-отличник. На устните му грееше щастлива усмивка до степен, че забрави да ме обслужи. Вера обаче ме бе захапала здравата.

— Първоначалният замисъл беше броят да е посветен изцяло на мен. Аз бих желала да добавя още нещичко...

— По дяволите...

Тъкмо бях грабнал две чаши и бутилка шампанско, а ученуркото стенеше, разсъбличайки мислено Вера.

— Да — продължи мисълта си тя, — бих искала да включа десетте най-добри писатели от това поколение. Впрочем всички те дадоха съгласието си.

Като заговори за себе си, погледът ѝ странно се просветли, а гласът ѝ стана горещ. Мнозина писатели страдат от това неизлечимо заболяване, тази напаст, която продължава да съсипва нашите редове. Надявах се от все сърце да не е заразно.

— Да седнем някъде — предложи тя. — Искам да поговоря с вас...

Соарето беше доста шик. Хората се държаха достолепно и обсъждаха последните новости. Не се случваше нищо интересно, затова я последвах в дъното на градината, където седнахме на добре познатата ми пейка, от която се виждаше целият град. Същата, на която седях преди няколко месеца, когато заварих Глория с оня грубиян. Не знам защо, но вечерта минаваше под знака на носталгията, а Вера искаше да ми говори за литература, когато годинките ми

въздишаха. Но нима някой е достатъчно хитър, та да избегне всички клопки? Мисля, че всеки сваля гарда понякога.

Не бях пристрастен към шампанското, но налях две чаши. Тя отказа да вземе своята с жест на досада. Не бях ни най-малко обиден, щях да го изпия сам. Тя запали една лъскава като метална тръбичка пурета. Страхотна беше! Ако бе извадила лула, щях да ѝ целуна ръка. Издиша дима под носа ми с вид на недосегаема жена.

— Вижте какво... — рече тя — вие сте сред десетте млади писатели, на които съм се спряла.

Ето какви били нещата в света на литературата: четиридесетгодишният минава за млад. В живота човекът почвал да олисява, но на кой му пука? Затова сме стара държава.

— Кажете... Слушате ли ме?

— Да, разбира се.

— Мисля да сложим една голяма фотография на някоя от средните страници, нещо силно.

— Хм... не е лоша идея.

— Аз в средата, а вие около мен.

Градът се простираше в краката ни, а равнината се ширеше на километри, преди да се слее с нощта на линията на хоризонта. Беше величествено, безмълвно и спокойно, а онази ме занимаваше с налудничавия си проект.

— Ще бъда с дълга черна рокля — продължи тя с трепет в гласа.
— А вие ще сте в бели костюми.

— Супер!

— Да. В много строга, изчистена атмосфера. Как ви се струва?

— Напомня ми снимките от ученическите години. Хрумването с белия костюм ми харесва, само дето ще трябва да се добави раиран каскет на главата, нахлупен чак до ушите.

Тя се изправи рязко тъкмо когато видях една падаща звезда. Направи три крачки и хвърли пуретата над града. Не обичам да отказвам, когато ме молят за нещо, освен ако от това зависи животът ми. Тя се обърна внимателно към мен, въоръжена с отровна усмивка.

— Само да позвъня и още тази вечер ще намеря стотина, готови да ви заместят...

— Зависи за какво.

— Ами! Писатели колкото щеш.

— Да, ама талантливите са рядкост.

Тя въздъхна, кръстоса ръце, погледна към небето и поклати глава.

— Господи! Наистина сте непоносим!

Гаврътнах чашата си замечтан. Може и да беше права, вероятно наистина бях непоносим. Макар Господ да ми е свидетел, че не го правех нарочно, просто бях господар на постъпките си, следователно можех и да сбъркам. Откровено казано, отвращението, което предизвикваха у мен повечето книги, не беше много християнско, за което си давах сметка. Нито пък страстта ми към някои други. И в двете имаше нещо смешно и нелепо, но беше по-силно от мен, такъв си бях и трябваше да се оправям както мога. Едно от най-големите ми противоречия беше, че прощавах глупостта на обикновените хора, но не и тази на книгите. Човек трябва да може да си запази едно местенце, в което да си отпочива в мир.

Тя седна отново до мен и притеснено рече:

— Добре де, сигурно ви е хрумвало, че и ние трябва някак да се продаваме? Вече не сме в 19-и век.

— Да, знам.

— А цялото ново поколение писатели...

— За Бога, оставете ме на мира. Няма ново поколение писатели и всички го знаят. Такава ни е епохата. А ако ви трябва нещо изключително, виждате ли го онзи там?

Посочих с брадичка Анри, който отстоеше на двадесетина метра и се мръщеше в светлината на запалката, докато разпалваше двусантиметрово парченце пура.

— Сам той струва колкото десетимата, които сте си избрали...

Тя помете предложението ми с едно сухо и нетърпеливо цъкване с върха на езика.

— Неее... Не говорим за поезия.

Взех чашата и бутилката и се надигнах.

— Стига бе, мамка му — рекох спокойно. — Какво й има на поезията?

Отдалечих се уморен, светът тежеше тонове, а краката ми бяха омекнали. Винаги съм се чудел как е възможно да останеш прав, без да те смачкат. Върнах се на светло, а Шарл изникна иззад едно дърво и ме улови мимоходом.

- Красива е, а?
- Хм...
- Е, и? Как се разбрахте двамата?
- Шарл, ще ти кажа само едно: „Дори пред Нейно Величество плашилото не сваля плетената си шапка.“

9

— За Бога! Представи си само мутрата си?

— Е, и? Да не би да имам сто мутри? Все същата ще си е. Да не би да намекваш, че не мога да позирам за някаква си фотография?

— Само си представи как ще изглеждаш с онези деветима смешници, изтъпанени в бяло зад тая, лудата.

— Правил съм къде-къде по-трудни неща в живота си... и сто пъти по-ниско платени.

— А бе защо ти е да се набъркваш в тия работи? Да съм ти казал случайно, че сме загазили с парите? Отварял ли съм дума за това?

Бръкна с ръце в джобовете си и се усмихна.

— Запалил си се за нещо, което няма никакво значение, и ти го знаеш...

— Не, наистина съм притеснен, повярвай ми.

За капак на всичко валеше. Бях забравил що е мрачно небе и пъкления шум в големия улук, който при всяка буря заплашваше да се срине. Чувствах деня си провален. Ако Бети разбереше, че позирам на такава фотография, щеше да ме убие на място.

Цялата работа така ме беше изнервила, че дори отказвах да я обсъждам. Грабнах си мушамата и излязох, захлопвайки вратата. Още докато прекосявах градината, почувствах, че ще допусна грешка. Валяха едри като юмрук капки и макар да си бях останал прост и влюбен в природата човек, не се виждах как крача под този потоп, въпреки прехваленото му, благотворно влияние върху кожата. Сkochих в мерцедеса. Избърсах си очите, побарабаних с пръсти по волана в продължение на няколко секунди, сетне потеглих.

Беше топло и мокро, а бурята ме изнервяше. Поех към центъра. Щом поотворих очи, забелязах Мари-Анж, която висеше на една съвършено пуста такси-стоянка. Аха! Нищо не е случайно! Гарирах покрай тротоара, изплисквайки цял фонтан, и й отворих вратата. Тя се

втурна към колата с голямата, книжна кесия, която носеше на главата си.

— Уф! Ама това си е потоп, бе! Такъв съм срещала само у Данте!

— Качвай се! — рекох аз.

Протегнах ръка към нея, сякаш бях намерил единственото решение на своите проблеми. Мари-Анж беше момиче, за което сексът не усложняваше живота. Имаше здрави зъби и не беше чела книгите ми, макар да твърдеше обратното. Тъкмо тя ми беше необходима.

— Късметлийка съм! — довери ми усмихнато тя. Аз пък си мислех, че това беше приказен, почти свръхестествен шанс за мен. Тъй като два-три пъти бяхме се чукали съвсем приятелски, може да се каже, че половината път вече беше извървян. Изведнъж душата ми се разведри. Преди да включа мигача, хвърлих разнежен поглед към найлоновите ѝ чорапи.

По пътя към дома ѝ бурята се усили, а двамата обсъждахме градските клюки. Тя ме осведоми за годишните разпродажби в магазините. Както се изрази, току-що си бе купила нещо много сладко. В състоянието, в което бях, тази подробност силно ме заинтригува. Не ми бяха необходими седем години, за да я убедя, че умирам от жажда и приемам да изпия една чашка в дома ѝ.

— Защо не? — рекох. — В такива дни човек се чуди откъде да започне.

Никога не съм се чувствал много на място с тези момичета, за които чуването е само част от физическата хигиена. Имам чувството, че ни разделя стена и всяка близост помежду ни е невъзможна. Не ги намирах за вълнуващи, пък били те и най-красивите, но не бях достатъчно сляп, че да не осъзнавам предимствата им. Просто бяха различни и обърквачи, като някой плод без костилка. Най-гадното е, че не ви доставят нищо.

Купих две кутийки шоколадов мус от близкия сладкар, колкото да не се появявам с празни ръце, после я догоних по стълбите и ѝ се лепнах като стикер. Беше тъмно и чорапите ѝ лъщяха. Едва се сдържах да не започна да дишам малко странно.

— Какво ще кажеш за един лимонов чай? — попита ме тя.

— Да, ама не се притеснявай...

Излегнах се на един фотьойл от морска пяна, който в сексуално отношение беше непоносимо мек. Докато тя се суетеше в кухнята, аз кръстосах ръце зад главата си и за пръв път в този ден се усмигнах, загледан в дъжда, който се стичаше по стъклената стена. Красиви момичета живееха в красиви апартаменти, а писателите бяха тук, за да ги чукат. Животът си беше откровен майтап. За щастие бях сред привилегированите. Що се отнася до свалянето на момичета, писателите заемат добро място, непосредствено след автомобилните състезатели, певците и киноактьорите.

Тя постави димящия поднос на ниската масичка, седна срещу мен и се усмигна, докато мен започваше да ме втриса.

— Чу ли, че Вера В. била в града? — подхвърли тя.

Поклатих глава, после се заех да извадя кутийките шоколадов мус от опаковката, докато тя внимателно разсипа чая в чашите.

— Оня ден мислех да се отбия у Шарл — продължи тя.

— Нищо не си пропуснала. Народът нямаше тонус.

Потопих пръста си в шоколадовия мус и го засмуках бавно, вторачен в нея. Тя ми говореше за някаква фотоизложба.

— Трябва да отида да я видя — въздъхнах аз.

Приех замислено изражение и отново потопих средния си пръст в шоколада, а после го почистих с леки, непринудени близвания.

— Забравих да ти кажа, че се записах на курсове по китайски.

— Така ли? Не знаех.

Този път отметнах писателската си глава на облегалката и облизах шоколадения си пръст, сякаш висеше от тавана, с напрегнати шийни мускули. Щях да получа шестица в конкурс за сексапил, но въпреки това тя не ми се нахвърли и не се метна през масата. Заех нормално положение, за да си изпия чая. Понякога най-трудното нещо на света е да не си Пол Нюман, Най-вече когато навън вали.

— Пишеш ли в момента? Знаеш ли, чух да говорят за теб по радиото...

— Така ли? Не, не пиша, но работя. А това не е лесно, уверявам те, пък и никой не може да ми помогне. Почвам да се чувствам малко самотен.

— Да, мога да си представя...

— Знаеш ли, трудно ми е да ти опиша колко ми е приятно да съм с теб, направо нямам думи.

Тя се разсмя. Упрекнах се за необуздания си копнеж по нея, вече не бях в силова позиция и едва преглъщах шоколада си. Тя остави чаената си чаша, а аз можах да видя как се изопна бодито ѝ, докато в небето просветна гигантска мълния.

— Искаш ли да ти покажа какво си купих? Ще ми кажеш харесва ли ти...

— О, да, имаме много време.

Тя изчезна, като ми смигна обезоръжаващо, след което се чу гръмотевицата. Щеше ми се да съм уморен и да мога да заспя намясто, да потъна в дълбок, празен сън, лишен от сънища. Запалих си цигара, после отхапах филтъра. Сивотата на небето можеше да ви отвори от всичко. Потърках лицето си с ръце.

Когато най-подир тя се появи, насмалко не се задуших. Щях да се разплача, че съм мъж, но изведнъж сякаш пресъхнах, а мозъкът ми лумна. Изпитах прилив на нежност към цялата земя, после кръстосах крака и се хванах за коленете, докато тя пристъпваше към мен.

Единственото, което можеше да се каже, е, че беше нещо бляскаво, късо, отворено отпред и покрито с лентички. Беше много въздействащо, нещо средно между бельо и таблетка с киселина, а в талията се стесняваше странно и почти прилепваше до кожата.

— Ама какво е това? — попитах аз.

Тя застана току пред мен, а аз стисках колене в ръцете си като в менгеме.

— Това е, каквото е — отвърна ми тя. — Можеш да си го носиш вкъщи.

В известна степен щях да прималея. Давах си сметка, че това, което беше облякла, долу завършваше като шорти и се вееше свободно около бедрата, преди да влезе между тях. Представих си какво ли би било да плъзнеш ръката си отдолу, да спираш на всеки три милиметра и да усещаш ласката на плата по опакото на пръстите си, сетих се за всичко, което можеше да се извлече от това чудо.

— Ама че отвратителен дъжд! — промърмори тя. Седна разкрачена върху краката ми, а само преди минути бях загубил надежда. Допрях чело до гърдите ѝ. Усетих как стисна с ръка врата ми. После се търколихме на мокета.

Свършихме заедно с дъжда. Изправихме се и поехме, бърбейки, към душа.

— Продължавате ли да нямате новини от Глория?

— Не, но откровено казано, не вярвам да ни се обади. Надявам се да се чувства добре там, където е.

— А Анри?

— Нали го знаеш, мълчи си. Но никога няма да го преглътне истински.

— Ще ползваш ли кисето?

— А, не, не, благодаря ти, няма нужда.

Докато тя се изтриваше енергично, аз насочих струята на душа към челото си и затворих очи.

Вече беше почти нощ, когато отидохме в кухнята. Небето беше тъмновиолетово. Отворих прозореца, за да вдишам малко свеж въздух, докато тя ми обясняваше, че след секс изгладнявала и била способна да изяде цяла планина. Седнах срещу нея, за да я наблюдавам как се храни. В нея имаше нещо много здраво, детско, тялото ѝ беше чудесна машина. Беше и умна. Сигурно аз бях прекалено изчанчен.

Всъщност животът ми беше един тъжен безпорядък. Единствената жена, която бях обичал, беше мъртва. С Марлен бях в пълна безизходица. В известен смисъл Глория бе избягала заради мен. Невинаги бях убеден в писателския си талант. Питам се, ще ли достигна някой ден до целта? До този момент нищо не бях доказал. Само дете намирах кусури на едно безобидно момиче. Хапнах малко заедно с нея, за да получа опрощение. Попаднах на безсолна бишкота.

Накрая я оставих някъде в града. Тя ме целуна по бузите и преди да слезе, решихме да се чуем по телефона. Гледах как се отдалечава по мокрия тротоар единствената светлинка в моя ден. Беше 8 часът вечерта. Спрях малко по-нататък на една бензиностанция и помолих да ми сменят гумите на чистачките.

Възползвах се да обърна една бира отсреща. Чувствах се отпочинал, физически и морално, но ужасно изпразнен. Имах чувството, че бирата се стичаше направо в стъпалата ми. На бара бяхме неколцина. Всеки с проблемите си.

Когато се прибрах у дома, заварих Анри да приготвя сладкиш.

— Това е за такива като теб — заяви той. — С ужасни характери. Отидох до него, погледнах през рамото му.

— Що не сложиш малко сметана в средата?

По-късно се оказа, че сладкишът не бил за мен, дори не го докоснах, но за момента това ми достави удоволствие и разказах на Анри как бях прекарал следобеда.

— Правилно си постъпил... Надявам се това да те е успокоило.

Тъкмо замесваше тестото. Натискаше го с цялата си тежест, като гигант, който мачка армия от лилипути. Налях си една бира и се загледах през прозореца. Противно на разпространения слух, не пиех като смок. Имах неблагоприятното да изпивам по три-четири бири дневно, а хората ме имаха за писател-алкохолик. Всички мислеха, че във вените ми тече бира. Същото и с жените: достатъчно беше да преживея две-три сексуални авантюри, и плъзваше слухът, че чукам всекидневно. Странна представа се ширеше за мен. Нещо като надървен маймун с червен нос, струва ми се. Но който бе обладал по-малко момичета от останалите и понякога пиеше вода на трапезата. Нима заслужавах да минавам за разстроен писател? Градината блестеше от дъждовните капки. Пиех „Карлсберг“ в дълга кутия, от петдесет сантитра, в син металик.

— Скоро ще ни карат да позираме по гащи — рекох аз. — Ще ни дават по телевизията как разпознаваме някоя марка кисело мляко и ще идват да ни питат с какво предпочитаме да си мием гъза.

— Ти си още млад и имаш за какво да се бориш.

— Все нещо трябва да отстояваме, не мислиш ли? Поне на мен това ми помага. Имам нужда да изпитвам малко уважение към писанията си.

— Защо? Не вярваш ли в силите си? Още ли се интересуваш от хорското мнение?

— Не, ама когато нещо ми се струва тъпо, що ми трябва чуждото потвърждение? Защо да търся причини или оправдания на каквото и да било?

— Да речем... известна дистанцираност.

Мислех да му отговоря, но пристигането на Марлен обузда устрема ми. Донесе поднос, покрит с фолио.

— Ще бъдеш ли така добър да ми включиш фурната? — помоли ме тя. — Побързай, още е горещо.

Подчиних се мълком, после ги оставих и се застопорих пред телевизора. Научих новините от света и както винаги, те не бяха от най-веселите. Общото впечатление бе, че живеем в едно голямо,

загниващо тяло, с тази разлика, че цената на златото оставаше висока, а водещият ни пожела приятен уикенд. В мислите си запратих едно паве по телевизора. Изнервих се, че не разбирах поведението на Анри. Всичко това никак не се връзваше с него. Нещастният чек, който му предлагаше Вера В., не обясняваше всичко. Бях сигурен, че разковничето беше другаде.

Може би се надяваше да я обладае? За това обаче имаше и други начини. Може би търсеше да смае Марлен? Трябваше да отчитам силата, която ги привличаше, макар една друга, доста по-мощна сила да ги разделяше безвъзвратно. Не мислех, че това е причината обаче, в това отношение той нямаше какво да доказва, а и Марлен не беше на възраст да се впечатли от снимка в някакво списание. Добре де, тогава какво?

За миг ми се прииска да съм сам. Щеше ми се да угася всички лампи и да седна в тишината, както го правех навремето, да гледам как нощта минава през прозореца, без да се опитвам да разбера каквото и да било в този свят. Чувах смеховете им в съседство, а във въздуха се разнесе мирис на лазаня. На вратата се позвъни и станах да отворя, но Анри ме изпревари. Беше Вера В. заедно с Шарл. Разбрах, че сладкишът не беше предназначен за мен. Затова ги помолих за извинение, казах, че съм мъртъв от умора, и отидох да си легна.

Няколко дни преди прословутия фотосеанс Вера В. си изкълчи китката, след като се катурна от един градински стол. Направи мащабен жест, а аз видях с облекчение как се гътна назад. Не отидох да я вдигна, други се нагърбиха да го направят начаса.

„Боже Господи! Чувствам, че ще получа нервна криза!“ — заяви тя, докато докторът ѝ бинтоваше китката и част от предмишницата. Сигурно я болеше, но гневът надделяваше над останалите чувства. Шарл се мръщеше покрай нея. Когато тя се прокашляше, Шарл се задавяше. В литературата, както навсякъде другаде, шепа хора решаваха кога да грее слънце и кога да вали.

Аз се усмихнах и понечих да направя злъчна забележка, но Марлен ми оципа ръката.

— Остави я на мира поне веднъж. Недей да ѝ ходиш по петите.

Трудно ми беше да постъпя другояче при положение, че от две седмици я виждах навсякъде, а тя прекарваше почти целите дни у дома. Всички в града знаеха, че обожават Анри и Марлен. Всички

знаеха, че двамата с нея не се погаждаме особено. Всеки ден все намираще начин да ме ядоса.

Така например аз умея да приготвям чай. Не ползвам скапаните пакетчета и не наливам гореща вода от чешмата. Дозирам чая си добросъвестно и наливам внимателно водата, а не я лъосвам като някой идиот. Не надигам капака на чайника през десет секунди, за да видя как вървят нещата. Знам с точност кога чаят ми е готов и ще даде най-доброто от себе си. Затова, когато двете долу работеха, а Марлен ме помолеше за помощ, аз се нагърбвах с чая. Аз им го поднасях, аз го разливах в чашите. Марлен ми се усмихваше, докато оная редовно се цупеше. Какви ли кусури не ми връзва. Ако не е прекалено запарен, то е недостатъчно запарен, друг път ще каже, че ѝ се привижда косъм на повърхността. Или пък просто ще го забрави на крайчеца на масата. Веднъж дори ме попита с простодушно изражение дали не съм претоплил вчерашния? Нищо не ѝ отговорих. Ега ти тъпанарката!

Разбира се, това е само пример, но един ден прекаран в компанията на тази жена щеше да ми даде материал за цяла книга, посветена на поведението на една досадница. Не че искам да въртя ножа в раната, но трябва да се признае, че три четвърти от писателите са по-скоро противни индивиди. Ако не и пълни некадърници. И в това отношение Вера В. беше без конкуренция. Марлен твърдеше, че преувеличавам, но къде е преувеличението, след като видях с очите си как съсипа един шезлонг, вместо да го разгъне като хората.

„И ти си чупил туй-онуй и ти си се ядосвал...“ — рече ми засмяна Марлен, след като ѝ показах какво е останало от шезлонга: няколко неразпознаваеми парчета дърво и една скъсана дамаска.

— Не ми се е случвало да се боря с *нещо си*! — изрекох аз, загледан в небесата. — Не се опитвам да изтръгна вик от масата.

Сцената е пред очите ми. Бях се спотаил зад кухненското перде и наблюдавах Вера в градината. Очаквах някой гълъб да я наака. Понякога се опитвах да си представя какво ли се случва в главата ѝ. Стоеше неподвижна, с юмруци на ханша и гледаше все поразтревожена един от моите шезлонги на моравата, като да беше някакво същество от отвъдното. Доця ми се да ѝ кажа, че не хапе и не е опасно.

Бяхме сами вкъщи, което за жалост се случваше понякога. Марлен и Анри бяха излезли в града със свитък листа за фотокопиране

под ръка, затова се помайвах в стаята си, единственото място, в което тя не пристъпваше. Впрочем бях го заявил изрично още когато решиха, че ще установят щаба си у нас, като погледнах Вера право в очите:

— Отсега да сме наясно. Не искам да виждам никого в стаята си! Тя се изсмя по най-омразния ми начин.

— Не се страхувай — рече Вера. — Не рискуваш да ме срещнеш там.

И до този момент си спазваше думата.

Питах се какви ги върши. Времето беше хубаво. Утринта беше тиха, а аз не очаквах вятърът на лудостта да помете градината. По живия плет бяха накацали няколко врабчета. Внезапно тя се наведе напред и сграбчи един шезлонг. Още не бях чувал за човешко същество, неспособно да разпъне шезлонг. За начало го разтърси във всички посоки и птичетата отлетяха. Направо се оцъклих. Като казвам разтърси, нямам предвид жеста, с който размахвате кърпичка на перона на гарата или изтръсквате лъжичката в някоя чаша. Не. Оставяше впечатлението, че иска да се освободи от захапката на бясно куче. Чувах я да говори на шезлонга, чието дърво поскърцваше. Бях хипнотизиран. Частта, на която се поставят краката, изведнъж се разтвори и я удари по коленете. Тя захвърли всичко с ужасен вой.

Погладих брадичката си. Не бих дал мястото си в онзи момент за всичкото злато на света. Онази ритна шезлонга. Сетне още един път. После го хвана отново и го заизмъчва по най-странния начин, като не спираше да стене, най-подир превърна нещастния стол в неразрешима главоблъсканица. Не разбирах как още не си беше приклецила пръста, цяло чудо беше. Не допусках, че може да мине на по-висока предавка. Но сбърках.

Някакъв старец бе поспрял на тротоара, за да се полюбува на зрелището. Наблюдаваше я усмихнат, с ръцете на гърба. Искаше ми се да му махна с ръка, само че Вера го мерна в същия момент. Развика се нещо, размахвайки стола по посока на стареца. Той отскочи назад и побърза да мине на отсрещния тротоар. Дори аз се отдръпнах зад пердето. Около нея настана мъртвешка тишина. Отчетливо чувах неравномерното ѝ дишане.

Молах се Анри и Марлен да се завърнат от пазар и да я заварят как се сражава с шезлонга. Щях да им обясня, че не съм видял кой от двамата е започнал първи. Но събитията ускориха своя ход. Вера

вдигна клетия шезлонг над главата си с вик, достоен за дървосекач, и го строши о земята. Дървото беше сухо и се счупи на няколко места. Въпреки това тя се ожесточи. При всеки удар парче от скелета отхвърчаваше към небето.

Наложи се все пак да изляза. Останките от стола бяха разхвърляни в радиус от няколко метра, а тя все още държеше в ръка дървена летва с два метра раирана дамаска, закачена на единия ѝ край. Не забелязах да изглеждаше сконфузена, притеснена, виновна или каквото и да било.

— Не се притеснявай. Ще купя нов — просъска през зъби тя.

Аз само поклатих глава, оглеждайки полесражението. Не виждах какво бих могъл да ѝ кажа. Когато се завъртях на петите си и се опитах да насоча мислите си другаде, тя додаде:

— Е, какво пък! Не е краят на света, все пак!

Иначе напредвах с работата. Понякога имах възможност да надзърна отгоре и трябва да призная, че начинанието придобиваше някаква форма. Всичко се реши една вечер, няколко дни след пристигането на Вера, когато Марлен заяви, че е способна да изработи макета на списанието. Вера я погледна с блясък в очите.

— Но, скъпа, сигурна ли си, че ще успееш?

— Абсолютно. Изкарах курсове по странъорство малко след развода.

Когато тя произнасяше думата „развод“, Анри преbledняваше.

— Ама това е прекрасно! — възкликна Вера. — Наемам те начаса!

Тя ликуваше. Не само че нещата ѝ се нареждаха, но си бе намерила и нов начин да ми досажда. Оставям настрана, че ми се налагаше да я изтърпявам всеки ден. Единствената ми полза беше, че тя се нагърби да плати сметката за телефона. Слаба утеха!

Ние обаче бяхме стигнали до момента, в който се колебаех дали да си купя един панталон. Издателят ми пак бе заминал нанякъде. Напразно си повтарях, че само романът е от значение — понякога ме налягаха мрачни видения, които не можех да прокудя. Очаквах с нетърпение продажбата на фермата. Марлен щеше да получи добра цена, но парите, разбира се, щяха да пристигнат, когато вече нямаше да са ми така нужни. Светът беше така устроен. Имах възможност да обсъдя темата с писателите, които Вера бе поканила за Голямата

Работа, прословутата фотография. Уви, нито един от тях не познаваше подобен проблем.

Аз бях натоварен да ги посрещна на аерогарата. Не намерих смелост да откажа от страх да не съсия окончателно кариерата си, като си спечеля всеобщата им омраза. Издателят ми вече ме бе предупредил, че част от критиците се гласят да ме екзекутират, та нямаше смисъл да притурям. Някои писатели си крачеха кротко по пътя, а мен ме замеряха с камъни и рози. Много исках да разбера защо.

С една дума, наех един минибус и подраних достатъчно, че да се отбия в бара. Бях си нахлупил шапка със синя, прозрачна козирка, защото утринта беше слънчева. Носех също черните си очила и една блуза без ръкави, която принадлежеше на Бети. Осемнадесет месеца след смъртта ѝ бях прекарал почти затворен, със залепнал за стола задник. Бях написал един роман и сборник разкази, но бях загубил форма, мускулите ми се бяха размекнали, бях се отпуснал. Когато го забелязах, си наложих два часа гимнастика дневно още със ставането от леглото и постепенно бях възвърнал формата си. Установих, че е трудно да възстановиш мускулите си, нежели да ги загубиш, което си беше още една несправедливост. Сега им посвещавах по един час сутрин, относително редовно, колкото да се чувствам добре в кожата си и да мога да се възползвам от живота в деня, когато щях да съм богат и в безкраен отпуск. След сърдечната си криза се стараех да не прекалявам, но при все това се разкършвах и макар да бях на километри далеч от Силвестър Сталоун, все пак се държах на крака и ръцете ми бяха мускулести. Знаех, че приличам повече на хамалин, отколкото на писател. Затова упорито твърдях, че писането е хамалогия.

Така че когато момчетата пристигнаха, никой от тях не разпозна в мен загадъчния писател, за когото говореха вестниците. По-сетне разбрах, че загадъчен писател е всеки, който не живее в столицата и отказва да стъпи там. Събрах ги в салона, преди да поемем към изхода. Слънцето, изглежда, ги развеселяваше. Аз също бях в добро настроение. По обратния път карах спокойно. Не държах да ги хвърля в канавката, с което щях от раз да обезглавя Новата Литература на моята страна.

— Прекрасно! Всички дойдоха! — прошушна ми Вера, докато Шарл ги разполагаше в градината, под чадърите, и им раздаваше

разхладителни напитки. — Но, по дяволите, няма ли най-сетне да свалиш този тъп каскет?

— Да не съм като тях? Аз трябва да си пазя главата!

Двадесетина дни след пристигането й отношенията ми с Вера не се бяха променили. И двамата не пропускахме повод да се сдавим, но това се превръщаше в навик, за да не кажа в игра. В действителност бях забравил колко зле пишеше и макар да продължавах да твърдя, че е рядко досадна, й признавах някои достойнства, дори бях на път да изпитам приятелски чувства към нея. Случваше се да проведем нормални беседи. Наистина, след някое време истинската природа на хората изплува на повърхността. А и аз не бях светец.

Стоях малко настрана, до къщата, и се бях замечтал, когато един неприятен глас ме накара да подскоча.

— Ей, ало, ти, да, ти! Пъргавичък ми се виждаш, я ела насам!

Оня носеше патешко жълт пуловер. Да го наречем Някой си, предвид факта, че толкова скоро ще бъде отречен. По-късно срещнах много писатели, сред които и немалък брой прекрасни хора, но Някой си остави неизличим спомен у мен. Той олицетворява онова, което най-много ме отвращава като човек и като писател. Беше от онези, които са доволни от вътрешната си разложеност и бдят над образа си въпреки мръснишката си душа. Бях го мярвал по телевизията в разни литературни емисии и бях смогнал да забележа самодоволния му вид и вулгарността му, преди да стана и да спра звука на телевизора. Не съм достатъчно луд, за да се обърна с гръб към него.

— Трябва да взема чантата си от минибуса. Искам да се обръсна.

Съпроводи думите си с обяснителен жест, убеден, че разговаря с някой дебил. Съпроводи го, без да обеля дума.

— Страхотен каскет имаш! Ще ми покажеш ли къде е банята?

Въведох го в къщата, качихме се на първия етаж. Спомних си как в едно предаване несправедливо съсипа един просто за удоволствие и защото другият не умееше да се защити. А този Някой си владееше изкуството на безапелационните реплики и отровните стрелички, беше от онези, които наричаме блестящи момчета. Разбира се, това далеч не беше достатъчно, за да го направи поне приличен писател. Но той създаваше илюзията за това. Шансът да срещнете талантлив човек, скрит зад бляскаво поведение, са практически нулеви. В крайна сметка не е изключено да изпитвам известна любов към хората, като виждам

отвращението, което питая към някои други. Най-странното е, че вместо да го зарежа и да се оттегля да дишам свободно, аз останах да слушам глупостите му, сякаш ми бяха забили кама в бъбреците. Освен ако не съм от хората, които грозотата омагьосва.

Посочих му с пръст електрическия контакт, а той ми смигна. Вероятно ме вземаше за някой от своите обожатели. Лъскавата му усмивка ме дразнеше, устата ми изсъхваше. Разпита ме какво предвижда програмата за деня, а аз му казах каквото знаех. Пронизвах го с поглед, но това беше безполезно предвид черните ми очила.

— Та значи ти си шофьор на минибуса, така ли?

— Да. На временна работа съм.

— Ех, да знаеш, добре си живееш...

Кожата му беше розова и гладка и бръсначът оставяше синкава сянка по пътя си.

— А да знаеш къде точно смотаната Вера е решила да ни води?

— Защо „смотана“?

Той се изсмя, а аз се натопорчих, докато оня ми смигна отново.

— Виж какво — изгримасничи той, — казвам го само на теб, но знай, че пет пари не давам за това момиче. Просто ми предложи уикенд в провинцията и малко реклама. В известен смисъл ѝ давам възможност да оправдае съществуването си...

Причерня, ми. Вкарах му един прав в стомаха, без да се замислям. Бръсначът му се счупи на пода. После хванах юмука си в ръка и докато Някой си се гънеше на две, го изправих с яростен удар с лакът в лицето. Онзи изпълни нещо като опасен скок назад, а после изчезна зад завесата на душ кабината. Направих го от все сърце и едва не си счупих ръката.

В края на краищата Вера бе зарязала идеята с белите костюми. Автобусът беше гъчкан до последно. Освен писателите, тук бяха Марлен, фотографът и двама-трима други, които се бяха качили в последния момент. Атмосферата беше непринудена. Анри беше задрямал до мен, облегнал брадичка на гърдите си, а аз внимавах да не го събудя на завоите пътувахме по малък, пуст път, неколцина от нас към бъдните поколения.

Сред местата, които ѝ бяхме показали, Марлен беше избрала една каменна кариера. Няколко блока бяха дялани, после зарязани на място и човек се питаше какво ли ги очакваше.

— Всички слизаме! — рекох аз.

Чувствах се малко тъжен. Мисля, че беше заради камъните, издялани и забравени в този див декор, но не ми се искаше да се замислям по-нататък.

— Ама къде е Някой си? Някой виждал ли е Някой си?

Всички си бяха по местата, писателите бяха по-пъплили по камъните, а Вера стоеше на преден план. Тя самата го бе пожелала, фотографът си почесваше главата. Всички се спогледаха.

— По дяволите! Само него чакаме!

По моему можеха още да си го чакат. Запалих си цигара в сянката на едно дърво. Вера се надигна и решително се насочи към мен. Погледна ме в очите.

— Не, и дума да не става — рекох аз.

Тя погледна на едната страна, после на другата, с пулсиращи ноздри. Отчупи клонче от дървото и плясна с него по ръката си.

— Мамка му, такъв му бил късметът — казах аз. Писателите наскачаха от камъните си, а Марлен извади студени бири от минибуса. Беше добра идея. Вера си хапеше устните и продължаваше да стои пред мен.

— Добре де, какво значение има тук ли е, или го няма? Аз лично не го намирам за много фотогеничен.

— Ти не ме разбираш! На мен са ми необходими *десет* писатели зад гърба ми. Всичко вече е подготвено. *Десет* писатели... колкото са пръстите на ръцете!

— Вземи фотографа, а аз ще натисна копчето.

Сподави ридание в гърлото си. Огледа се отчаяно и отново спря поглед на мен.

— Ти всичко ще опростиш — рече тя. — Заради писателската ти гордост.

Нищо не й отговорих. Наблюдавах Анри, който гаврътваше една бира под жаркото слънце, с позлатени от светлината коси.

— Знаеш ли, мислех си, че мога да те помоля нещо — каза тя.

След тези думи се присъедини към останалите. Понечих да стана, за да си взема една бира, но една мравчица бе полазила по крака ми. Изчаках я да слезе, докато дъвчех една сламка.

Когато другите заеха местата си, аз се присъединих към тях и се възкачих на една квадратна канара. Вера ме гледаше любовно.

Слабостта ми е че не съм писател на пълно работно време, а в свободното си време съм нищо. Един вид напуснат замък, фотографът се изправи.

— Ей, вижте там... Той не може ли да си свали каскета?

Не помръднах.

— Така не става. Цялото му лице е синьо.

Вера ме изгледа. Всички се втренчиха в мен. Умирах от жажда. След няколко секунди свалих ядно каскета, стиснах го и го удоших в ръцете си. Всички се усмихнаха.

— А очилата? Не може ли да си свали очилата?

— Да пукна, ама няма да ги сваля! — изрекох през зъби.

А по челото ми потече ядна струйка пот.

10

Двадесетината дни, които Вера прекара сред нас, породиха многобройни последици. Днес разглеждам неумолимото навръзване на фактите, омаян от ужас.

Малко преди да отпътува, Вера проведе няколко телефонни разговора и Марлен бе наета като помощник-страньор в местния вестник. Анри си получи парите и нае един детектив, чиито координати откри в телефонния указател. А някой си написа за мен всякакви ужасии, като например, че съм бил за литературата онова, което е мазутният разлив за синия океан. Други го последваха, а критикът на едно списание за комикси предлагаше чисто и просто да ми ударят шут в задника. Питам се докъде ли щяха да стигнат? Спокойно можеха да ме направят на каша и да ме сготвят по китайски в някой кухненски вестник.

„Когато един автор разпалва страсти и ненависти, това е по-скоро добър знак“ — твърдеше Анри. На чужд гръб и сто тояги са малко. От самото начало писането е източник на всичките ми неприятности. В известен смисъл в деня, когато посегнах към писалката, бях предизвикал смъртта на Бети. Ако това беше някакъв път, то той беше дълъг и труден и никога не провиждах края му. Повечето от хората, с които бях разговарял, намираха писането за прекрасна авантюра. Аз още чаках да се убедя в това. Може би се налагаше да преминеш през един по-лош етап, а аз се бях позабавил в него. Знам ли? Имах чувството, че крача през минно поле.

Това си личеше и на снимката. Аз бях единственият, който изглеждаше свършено тъп и с невъзможна гримаса. Анри и Марлен твърдяха, че преувеличавам, но побързаха да прелистят страницата. Най-често приятелите ви бутат в пропастта.

В хода на месеца си помислих, че съм намерил решението на паричните ни проблеми. Отговорих на малка обява, която предлагаше

надомна работа за сериозни хора. Не се изискваше никаква квалификация, само известна сръчност и минимум бързина. След три дни получих възголям кашон. Марлен беше в редакцията и двамата с Анри стояхме сами въщи. Анри препрочиташе на глас „Коледа в Ню Йорк“, когато пристигна колетът. „Dic nobis, Maria, quid vidisti in via?“ Светлината трепереше смирено в утринта. Отворих кашона на масата.

— Това пък какво е? — попита Анри.

— Подарък свише — отвърнах аз.

Извадих горния слой слама и попаднах на множество червени пластмасови фигурки, завършващи с едно връхче, джудженца, от онези, които забождаме в коледните сладкиши. Хиляди бройки, преплетени едно в друго. Цяло *гъмжило!*

„Dic nobis, Maria, quid vidisti in via?“ Безкрайната белота трептеше като ръце.

— Мога ли да си взема едно? — попита Анри. Бодна го на бутониерата на едно от саката си. На дъното открих три кутии с бои и обяснително писмо: „ЧЕРНО за очите, БЯЛО за брадите, ЗЛАТИСТО за шапките.“

— От това ще окъоравеем.

— Не бе. Само колкото да си докараме нещо.

Той изсумтя, но двамата се захванахме с работата. Очистихме масата, а аз изпразних кашона на средата.

— Колко ли са, как мислиш?

На масата се извисяваше цяла планина от червени човечета.

— Трудно е да се каже... Десет хиляди... Може би сто хиляди?

Отначало, като установих скоростта, с която успявах да отбележа черните точки на очите им, си помислих, че работата ни е в кърпа вързана. Анри бе сложил очилата си за четене и боядисваше брадите след мен.

В средата на следобеда си дадохме двадесет минути почивка. Бях почнал да ставам разноглед, а бялото се стичаше по пръстите на Анри. Изпих първата си бира за деня, най-нежната, най-меката, най-невинната.

— Току-що изчислих нещо — заяви Анри, като ме погледна над очилата си. — За да е поне малко рентабилно, трябва да правим по едно на всеки шест секунди, и то напълно, в продължение на осем часа дневно.

Загледахме се в хилядите джудженца, разпилени по масата, а аз поставих ръка на рамото му.

— Не се поддавай на ледената аргументация на цифрите — смънках аз.

В края на деня на Анри му писна. С лек удар запрати последното си творение в другия край на стаята, без дори да го изчака да изсъхне, като го съпроводи с едно „Дяволите да те вземат, джудже недно!“ и с две ръце се изправи до масата. След това не ми остана един косъм сила и нито грам воля. Въпреки това продължих сам още две-три минути. После рухнах, а навън вече се стъмваше.

„Dic nobis, Maria, quid vidisti in via?“ Предчувствие за пролет потрепва в гърдите ми.

Струваше ми се, че това проклятие ще ме преследва по петите цял живот. Светът беше безкрайно жесток с мен и другите нещастници като мен. Обществото съди за вас по способността да получите някаква работа и да се вкопчите в нея като бясно куче. В противен случай сте блед глупак, жалък дегенерат и нещо като луд. Но нима има по-голяма лудост от тази да прекараш живота си зад едно бюро? Каква по-голяма самозаблуда от тази да градиш живота си върху пустотата само защото мнозинство от глупаци ви принуждава да го правите. Единственото нещо, към което следва да се стреми нормалната личност, е свободата, а не доживотния затвор, днес девет десети от работните места са по-лоши от влажните, вмирисани на пикоч и отчаяние карцери. Но животът все пак не е толкова страшен, че да се заключваме с два ключа.

Сетих се за онзи, дето призоваваше да ми наричат задника. Понататък той пишеше с укоризнен тон, че съм прекарвал живота си в безделие. Какво ли влагаше в думите си? Клетият нещастник със сигурност не познаваше всичкото богатство на живота ми, нито пък колко неимоверно трудно е да *не правиш нищо*, което изисква пълно отдаване на личността. Не му се сърдя, разбира се, дори ми се стори, че забелязах на темето му бял кичур и се надявам да не съм аз причината.

Както и да е, никога не съм си и помислял, че мога да посветя тридесет или четиридесет години от живота си на някоя бездушна, лишена от интерес, да не кажа усмъртително досадна работа, само и само, за да имам правото да твърдя, че съм това или онова, ето къщата

ми, ето колата ми, ето адресът на банката ми, а това е жена ми, пък това шефът ми, а това е мястото, което заемам в този живот. Бих добавил, ето и револвера ми. Никога не съм се срамувал от „малките работи“, от тях съм почерпвал прекрасен, безкрайно разнообразен опит, на тях в известен смисъл дължа свободата си. Никога не съм бил „пропадляк“ или „момче от предградията“, напротив на разпространения слух. И в най-неблагоприятно положение съм се гордял с живота си. И днес гледам на алергичните към вдворяването хора като на свещени животни, на които би трябвало да сторваме път на улицата.

За да се върнем на проблема с мангизите, който ме занимаваше, трябваше да констатирам, че моето решение-чудо се бе провалило. Надигнах се с въздишка и изметох всички тези дивотии от живота си, като ги събрах в плик за отпадъци. Озовях ли се в притеснено положение, не ми липсваше добра воля, а въображение. Можех да прекарам ноци в блъскане на главата как да *спечеля* пари като всеки друг, без да ме осени и най-нешащната находчива идея или нещо друго, което да си струва. При всичките си усилия не успях да разгледам въпроса с хладен ум, да размисля спокойно повече от три минути. Мислите ми винаги отлитаха в една или друга посока, без дори да го забележа, за което си давах сметка чак след час. Побеснявах. Излизах напълно изтощен от тези напразни и болезнени опити.

— Искаш ли да продължа да ти чета?... — предложи ми Анри.

— Не. Бих предпочел да ми прочетеш някое от твоите.

Много рядко се съгласяваше. Най-често ме отпращаше, но този път не ме накара да му се моля. Сладостно се излегнах, докато той търсеше стихотворенията си, ритнах маратонките си на другия край на хола. Бях много превъзбуден от полумрака и пълната тишина в помещението, не можех и да мечтая за по-съвършена атмосфера. Дръпнах жицата на телефона, за да го изключа. Анри щеше да ми чете свои стихове. Не беше сега моментът да размишлявам за смайващите проблеми с мангизите. Загледах се усмихнат в тавана. Сбогом, жесток и подъл свят, сбогом, жалки мизерийки на моя живот!

Когато Марлен се прибра, бях в буквалния смисъл разпнат на дивана, с учестено дишане и свито гърло. Толкова обичах написаното от Анри, че чак ме болеше, но го умолявах да продължава нататък. Не

успях да си изясня дали този тип удоволствие идва с възрастта, но ми се струваше, че все повече се засилваше, а не си спомнях да бях изпитвал подобни усещания, когато бях на двадесет и можех да издържа дни наред без храна и без сън, по времето, когато светът ми се струваше приказен.

„Ох, скъпи мои, направо съм съсипана!“ — заяви Марлен, грохна на фотьойла и разпери ръце на кръст. Мимоходом си отбелязах, че не само поезията разгатваше хората. От една седмица тя се прибираше от вестника доста късно вечерта. Бях ѝ дал колата. Човекът, с когото работеха заедно, се беше разболял и тъй като Марлен се справяше добре и сама, ръководството не бързаше да назначи заместник. Клетата, едва се крепеше на крака, но обичаше работата си. Харесвах уморения ѝ вид с изострени черти. Ходи разбери откъде този извратен вкус у мен? Нямаше нищо по-възбуждащо от изнурената усмивка, която ми отправяше, когато ѝ наливах чашата. Аз, от своя страна, разливах половината питие навън.

Опитвахме се да я убедим да хапне нещо, понякога тя приемаше, друг път само изпиваше чашата си и я виждахме как пресича улицата, търси ключа в чантата си, а след секунди лампата в стаята ѝ на първия етаж светваше. Докато затворим вратата и си кажем две думи на път за кухнята, светлината изгасваше. Спирахме за секунда пред прозореца.

— Хм... и тази вечер се върна съсипана.

— Мда... май не събра сили дори да се разгримира.

Днес си давам сметка до каква степен усложнявахме живота ѝ. Освен това не знам пример за жена, която е трябвало да се грижи за *двама* писатели, а знайно е, че те не са от най-веселата и най-лесна за съжителство порода. Въпреки това тя не го показваше външно и изглеждаше като да се погажда с този странен живот. От едната страна беше Анри и любовта им, която отказваше да умре, но нищо вече не можеше да я задвижи отново. От другата бях аз и чудната ми нежност, тоест нищо особено вълнуващо. От сексуална гледна точка съм първият, който ще признае, че нямаше много тежест. И макар днес да е общоприето схващането, че жената може да изпитва същите желания като мъжа, самата мисъл дори не ни осеняваше. А такава невинност щеше да е очарователна, ако още носехме къси гащи. Не и след толкова десетки години.

Изчакахме да дойде уикенда, за да я разнообразим. Заведохме я през девет планини в десета, на брега на едно езеро, където хапнахме в един ресторант, едва ли не с крака натопени във водата. Надпреварвахме се в грижи за нея. Заръчахме си най-добрите вина. Платих сметката с моята чекова книжка.

Малко по-късно вечерта, когато наведох глава над сметките си, установих, че бях положил нещастното си краче на плаващите пясъци на банковата сметка без покритие. „Стана, каквото трябваше да стане — рекох си аз. — Загазихме го!“ Марлен бе предпочела да си легне рано и двамата с Анри бяхме сами. Той развинтваше рамките на очилата си. Надигнах се и се приближих до него.

— Какво е станало? — попитах.

— Едното стъкло мърда.

— Знаеш ли... Ще ми направиш услуга, ако прехвърлиш чека си на моята сметка. Ще ми даде глътка въздух.

— Чека от Вера ли?

— Да бе, да, чека от Вера. Само колкото да си поема въздух, де. Не ги искам тези пари, ще ти ги върна. Впрочем не е изключено в този именно момент издателят да ми подписва чека.

Той заби пръст в ухото си и го разтърси енергично. Попитах се защо ли толкова се бави с отговора?

— Да, ама... Откровено ти казвам, не е сега моментът.

— Да, но нали ги знаеш тия в банките, не са от най-търпеливите!

— Не, не става въпрос за това. Просто вече не разполагам с тези пари.

— Как така не разполагаш с тях? Да не си си купил пожизнена концесия?

— Не, ама трябваше да уредя един личен въпрос.

— Какво ти става? Неприятности ли имаш?

— Не... много бих искал да ти помогна.

— Добре де, не е толкова драматично. По-добре да не говорим повече за това.

— Ако ми беше казал по-рано...

— Жалко за очилата ти.

— А, не, само трябва да ги позатегна.

Вечерта беше спокойна, а съзнанието ми бистро, та се възползвах да поработя малко. От известно време пишех направо на

машината, в крайна сметка се бях поддал на чара ѝ, харесваше ми да гледам как редовете излизаха от търбуха ѝ един по един, сякаш получавах нейното одобрение.

След час бях толкова потънал в размислите си, че не забелязах Анри, който стоеше до мен. Гласът му ме накара да подскоча.

— Хм... хубава страница! — рече ми той, като пощипваше носа си. — Трябва да се признае, че имаш известно чувство за ритъм.

— Да, за щастие, но си съдирам задника, за да го постигна.

Той запали спокойно цигара, не бързаше да си ходи. Изпрати дълго валмо дим към тавана. Разбрах, че имам време да се надигна и да си взема нещо за пиене от хладилника. Върнах се на стола си. Взех си питие, парфюмирано с цвят от хмел. Анри не беше мръднал от мястото си.

— Едно от двете — подех аз. — Или ми го кажи, или не ми го казвай, но го реши преди изгрев-слънце. Искам да поработя още малко.

Той приседна на ъгъла на масата ми и поклати глава. Сигурно се питаше как ли да ми го съобщи. Накрая ми го оповести без заобикалки.

— Наех един, за да издири Глория. Договорихме се за цената.

На момента бях слисан и имах чувството, че са ми изтръгнали всички косми от главата. Погледът ми се спусна надолу и се загледах в една следа от изгаряне с фас на мокета.

— Парите ми трябваха, нали разбираш? Беше неочаквано.

Поставих чашата си на масата. Изправих се. Зарових две ръце в косата си и обхванах главата си. Издадох въздишка, способна да повдигне къщата.

— Мамка му и Господ, Анри, мамка му и Господ!

Спогледахме се. В очите му имаше толкова сила, увереност и решимост, че ме налегна завист. Това му придаваше красота, навъсена красота, единствената, която годините не могат да отмият.

След част от секундата се опомних, защото случилото се не беше новост за мен, знаех, че е необичайна личност, и когато се налагаше, ставах непромокаем. Отминало беше времето, когато ме обезоръжаваше само с един поглед, и макар да бях все по-привързан към него, все по-малко бях склонен да му оставям последната дума.

— За Бога, кажи ми на какво прилича това! Да не си се *смахнал*?

Той се надигна, без да ми отговори, но аз го последвах до другия край на стаята. Седна на канапето. Аз останах прав. Яростта ме задушаваше. Освен ако не беше тъгата, тревогата или чисто и просто бремето на нещата.

— Не ти ли беше достатъчно? — казах глухо аз. — Не беше ли достатъчно красноречиво?

— Не в това е въпросът — отвърна той.

Знаех си, че тъй или инак, нещата бяха решени. Може би затова реших да се успокоя. Клекнах пред него.

— Но, за Бога — измърморих аз, — какво ще спечелиш? Как мислиш, че тя ще реагира този път? Допускаш ли, че просто ще я хванеш за ръчичка и ще я доведеш?

— Нямам намерение да я довеждам. Само искам да ѝ кажа няколко думи.

— А Марлен какво мисли по въпроса? В течение ли е?

Той вдигна очи към мен, за да се увери, че разбирам онова, което щеше да последва.

— Марлен няма нищо общо. Абсолютно нищо.

Плеснах си бедрата и се надигнах. Хрумна ми да пийна нещо, да изпуша една цигара или да си отворя пакет чипс, но нищо не ме привличаше особено, затова само се огледах унило.

— Знаеш ли, Анри, не можеш да ме разубедиш, че си направил истинска глупост. Само времето можеше да намести нещата.

Той махна досадено с ръка.

— О! Недей да искаш от шестдесетгодишен човек да остави времето да намества нещата. Освен това няма какво да се намества. Не съм чак толкова изкуфял.

— Виж какво, не знам дали това е, което искаш да стане, но такъв ще го отнесеш... Даваш си сметка, надявам се?

Той ми се усмихна някак странно и ангелски.

— Представи си една фуния — рече той.

Не отговорих нищо, а той я описа с жестове във въздуха.

— Когато станеш на моята възраст, ще си стигнал до най-тясната част — продължи той. — И не ти остават много възможности.

Изкривих устните си. Питах се накъде ли отивахме.

Двамата с Анри общо бяхме на един век. Което не ни облекчаваше в търсенето на работа. Анри можеше да кара локомотив, а аз да отпуша някоя мивка, но в нашия район това не се котираше. Изглеждаше, че колкото по на юг отивате, толкова по-малко възможности за работа се разкриват пред вас. А не ни липсваше решимост. Дълго обсъждахме въпроса и бяхме напълно решени да споделим живота на трудовите маси един, в краен случай два месеца, до пристигането на следващия ми чек. Още повече, че бях получил окуражаващо послание от моя издател: „Потърпете. Времето работи за вас, също както и моята скромна личност“ — се казваше в него. Бях го срещал няколко пъти, но бях убеден, че мога да му имам доверие и бях попаднал на точния човек. Разбира се, това не можеше да ме изхрани, но ми позволяваше да стискам зъби и да се усмихвам. Списъкът на писателите, жертви на издателите, беше дълъг и моите неприятности бяха нищо в сравнение с мъките на мнозина. Достатъчно беше да си го припомним, за да си спестя гневното размахване на пестник към небето.

В продължение на няколко дни напразно изчитахме малките обяви в местните вестници. Марлен беше натоварена да хвърля по едно око на обявите за работа в нейното издание, „Южен вестник“, преди още да излезе от печат. Нахалост.

— Би ли ми обяснил какво означава индустриална държава? — въздишаше Анри.

Като ни видеха да се задаваме, местните търговци изглеждаха като внезапно поразени от язва на стомаха. Шарл предложи да ни помогне, но този път му отказах. Бях успял да се самоубедея, че вечните ми проблеми с парите бяха към своя край и исках да дам последното сражение, без да дължа нищо никому. Шарл беше като някой портиер. Една сутрин се обади Вера.

— Мога ли да направя нещо за вас?

— Не, много си мила.

— Не мога да понеса Анри и ти да изпитвате притеснения с парите...

— Не, не се безпокой.

— Знаеш ли, тук много се говори за теб.

— Да, ама по-добре щеше да е, ако говореха за Анри.

— О, нали знаеш, поезията е нещо толкова *специално*!

Няколко дни по-късно, когато съдбата сякаш се беше ожесточила срещу нас, Шарл се появи у дома, съпроводен от млад човек с притеснена усмивка.

— Приятели мои, представям ви Виктор-Серж. Мисля, че той има предложение за вас...

— О... нищо сензационно — уточни младежът, изчервявайки се.

— Ама заповядайте вътре — побързахме да отговорим ние.

Денят беше хубав, макар същата вечер да се разрази ужасна буря, истински потоп, какъвто се случва най-много веднъж в годината. Небето внезапно се смрачи и в следващия четвърт час улицата се превърна в поток, а улукът рухна върху градината като поразена от мълния корабна мачта.

— Отдавна се очакваше да стане — отбелязах аз, докато се мръщехме зад кухненския прозорец.

— А небето беше съвсем синьо...

— Мамка му и улук!

Човек трябваше да обича този регион, защото той си беше доста специфичен. Един порив на вятъра отнасяше покривите. В знойно време беряхме душа, зиме тръбите на канализацията се пропукваха. Можеше месеци наред да не падне капка дъжд, а после в един миг небето се превръщаше в страховита черна дупка и над главите ни се плисваше океан. Всичко беше извън мерките, но с времето се свикваше и всеки път бяхме готови да получим поредното назидание. Бях стигнал до заключението, че това е добър урок по житейско поведение. Защото нищо никога не е спечелено завинаги, както можем да се убедим всеки ден.

От небето не валяха капки, а се стичаха струи с размера на кутре, а на улицата не се виждаше ни една кола, всички се бяха изпокрили. Нощта бе изпълнена с трескав тропот и ужасното клокочене на течащата вода. Такава буря превръщаше близката улица в непозната страна. Зрелището пораждаше у мен дълбоко униние. Замислях се за безсмислието на всяко човешко начинание, казвах си, че писането не служи за нищо, когато забелязах, че един от прозорците на Марлен зее отворен. Този на стаята ѝ на първия етаж.

Посочих го на Анри и му казах, че отивам да видя каква е работата.

— Добре, а аз ще ти направя един грог междуременно.

Взех нашите ключове и мечка страх мен не страх, дори не навлякох дъждобрана, а се изстрелях през улицата. Хладкият дъжд ме изненада. Не беше неприятно, припомни ми детските радости.

Струи вода проникваха през прозореца и голяма част от стаята беше наводнена. Вдишах парфюма ѝ, а после се втурнах към прозореца и го затворих. Седнах на леглото. Почти не бях влизал в стаята ѝ, никога не се бях озовавал в нея сам, нито пък с нея за повече от тридесет секунди. Предпочитах да я чакам долу, по-лесно ми беше, и по-недвусмислено, спестяваше ми прехапването на устни и усилието да не я съборя на леглото. Известно време се озъртах и се запознавах с всичко, което попадеше пред взора ми: тоалетната масичка, козметичните ѝ продукти, четки, чорапи, пенъор, нощна лампа, празни, бели стени, книги, будилник, радио, възглавнички, възглавници, стол, чаша за вода, несесер за маникюр и забравените тук-там дрехи. После отидох да търся с какво да поправа нанесените поражения.

Три пъти ходих да изливам в банята легена с водата, която попивах с гъба по пода. Съвсем случайно, когато изливах последния леген в умивалника, забелязах тубичката със спермицид на рафта. Беше празен на две трети. Щеше ми се да беше някаква паста за зъби или крем за ръце. Упрекнах я мислено, задето беше забравила въпросното нещо току под носа ми. Задето не си беше затворила прозореца преди бурята. Ядосах се на живота, че е толкова недвусмислен и изненадващо груб.

Ударих му един сух парцал и отидох да изстискам чергата във ваната. Напразно си повтарях, че не съм никой, та да я коря за каквото и да било, че и на мен ми се случваше да спя с други, но въпреки това се чувствах ужасно. Направо щях да се поболея.

Затворих вратата след себе си и излязох. Прекосих бавно улицата под дъжда. Не погледнах към небето с надежда да се оставя на пречистващата сила на водата, просто бях толкова подгизнал, че нямаше къде да бързам.

— Има ли поражения? — попита Анри.

— Не особено.

Не исках да я виждам, не я изчаках да се прибере. Пожелах лека нощ на Анри и се качих да размишлявам в стаята си.

На другия ден беше събота. Времето беше прекрасно, а небето неизказано чисто. Анри ми подаваше улука отдолу, а аз бях праметнал крак през прозореца и провесил тяло навън се опитвах да прикрепя цялата машинария към фасадата, като не спирах да ругая. За миг спрях, когато я видях да излиза от дома си и я проследих с поглед, докато прекосяваше улицата. Всичко си беше наред.

— Луд ли си, ще се сецнеш в кръста.

— Ако падна, той ще ме хване. Така се разбрахме.

— Хм... Плашите ме — рече тя.

Целуна Анри, после влезе в къщата. След пет минути усетих, че ме завръзват с въже през кръста.

— Какви ги вършиш? — попитах я аз.

— Искам да си пия спокойно кафето! Няма да си развалям кефа заради двама глупаци...

— Имам още само минута работа.

— Толкова по-добре. Ще почакам колкото трябва.

Тя уви другия край на въжето около ръката си, а всъщност аз заслужавах стократно да умра. Мислех спокойно да ѝ обясня, че това е глупаво, че едва ли ще има сили да ме задържи, ако падна, че мога да я завлека със себе си, но Анри възропта отдолу и попита дали не можем да си говорим някой друг път или просто му погаждаме някакъв номер. Приключих си ремонта възможно най-бързо, стиснал до счупване перваза с чатала си. После чувствах болка в бедрата си, докато пиехме прословутото кафе.

Двамата си говореха за не знам какво си, а аз се правех, че ги слушам, усмихвах се отвлечено, кимах с глава с безизразно лице и само я съзерцавах, проследявах отново и отново пътя от устата до очите ѝ, който се спускаше по шията, до рамото, възкачваше се до ухото ѝ, плъзваше се по косите ѝ, спускаше се по челото, носа, устните, а после отново си захапвах опашката. Трудно ми беше да се примиря, някой нещастник спи с нея, но малко по малко го осъзнавах, от което ми се струваше още по-красива. Що се отнася до секса, не успях да проумея дали възрастта ни прави по-интелигентни или изглупяваме. На пръв поглед реакцията ми изглеждаше странна, но колкото повече време минаваше, толкова повече затъвах в загадъчен свят и се разтърсвах устоите ми. Понякога се питах за какво служи извървения път, ако всичко учим отново и отново, ако всяка утрин пред

очите ми се ширваше един непознат регион, една нова пустош. Кафето изстина, горчеше. Изпих го.

Прекарах по-голямата част от деня в наблюдения върху нея — следях най-незначителните ѝ жестове, като се опитвах да остана незабелязан. Държах в ръцете си списание, докато тя играеше шах с Анри, бърчеше чело и попипваше устните си. Разглеждах цяла камара плочи, докато тя ни поднасяше чая и пригладжаше един кичур коса зад ухото си, пърхаше с ръце над чашите и се поклащаше на коленете си. Някой би рекъл, че преглеждах записките си, докато тя говореше, усмихваше се, навъсваше вежди, ставаше, смееше се, прозяваше се, прекосяваше хола от край до край, поглаждаше ръцете си, разтриваше окото си, схрускуваше бонбон. Не изпусках нито едно изражение на лицето ѝ — права, седнала или излегнала се на канапето, пляскаща с ръце или роптаеща, огряна от светлината на следобеда или кротко притаена в полумрака на загиващия ден. Денят беше особено интересен за мен, изпълнен с неизчислим брой скъпоценни детайли. Много полезно упражнение за човек като мен, който се оплаква, че вече нищо не разбира.

Вечерта си приготвихме три огромни пици и двамата за миг се озовахме сами в кухнята. Анри обикновено се омиташе, когато станеше въпрос за сервиране. В такива моменти винаги намираще повод да отиде да напълни чашите на другия край на къщата. Тъкмо забърсвах тезгяха с гъбата и събирах обелките от лука, когато тя се доближи до мен и спокойно ме попита:

— Е... как ти се струвам?

Бях толкова изненадан, че неволно ритнах с коляно вратата на шкафа. Не я погледнах, а се съсредоточих над гъбата си и я обърнах от грапавата страна, за да изстържа една нечистотия.

— Как така... как ми се струваш? Да не си променила нещо в себе си?

— Не. Имам предвид след огледа, на който ме подложи.

— О, не! Какви ги говориш?

Обърнах се към нея усмихнат до уши, свил до крайност лицевите си мускули. Тя ме гледаше игриво.

— Знаеш ли, все още забелязвам, когато ме гледаш — отвърна нежно тя. — Особено когато го правиш толкова дискретно.

Събрах медноцветните обелки в шепата си, преди да ги хвърля в кофата за смет. Може би Анри щеше да се върне всеки момент с проклетите чаши. Защо се бавеше?

— Не искаш ли да ми отговориш?

— Марлен... Нали знаеш, че винаги ми е приятно да те гледам. Не е от вчера...

Тя поклати бавно, почти незабележимо глава, много просто, косата ѝ почти не помръдна. Стори ми се, че продължи часове.

— Добре тогава, благодаря ти — прошепна тя. — Това е прекрасен комплимент.

Тази сцена, наглед без значение, ме извади от равновесие за остатъка от вечерта. Опитах се да ям и да пия нормално, доколкото това бе възможно, но нямах настроение, можех да се задавя с една нещастна кост от аншоа. Със сетни усилия следях разговора, постоянно губех смисъла, дори Анри отбеляза, че май не съм на себе си.

„Нищо. Заради романа е“ — рекох аз. Избягвах да я поглеждам, да си задавам истинските въпроси.

Към един сутринта тя се оттегли да спи. Анри се позабави още малко, после се качи в стаята си. Останах сам. Чувствах се яростен и тъжен. Упреквах се, че усложнявам живота си с всички тези истории.

В известен смисъл се упреквах, задето оставях светът да ме достига, да ме разсейва, да ме товари с глупостите си, фалшивите удоволствия и грубоватата си стока. Оковавахме се във вериги, вместо да се освобождаваме: ето какво правехме, ето до какво се свеждаше животът. Налях си една чаша, защото тази констатация можеше да ме поболее. Но и тя не ми помогна, тъкмо напротив. Вместо да се засилиш, казвах си, ти пълниш джобовете си с камъни. Размишлява ли днес? Усамоти ли се? Коленичи ли пред красотата? Изпита ли някакво душевно вълнение? Нима има друга действителност? Излез на улицата и ми кажи, намираш ли нещо, което да си струва. Толкова е просто, толкова е очевидно. Човечеството е на път към пълното си вдобичаване, нима не е очевидно? И ти ли ще се оставиш на потока? Ще продължаваш ли да губиш времето си в четене на вестници, слушане на радио и гледане на телевизия? Ще отхвърлиш ли най-сетне всичко това? Ще се погрижиш ли за собственото си спасение? Или като последния малоумен сам ще изкопаеш гроба си, проливайки лиги

пред витрините на света? Изострай съзнанието си, вместо да го притъпяваш, повтарях си аз, обърни лице към непосредствените радости.

Бях се отдалечил от изходната си точка. Буквално чупех пръстите си. Тишината беше ужасяваща. Станах да избира някой диск. Бях в достатъчно особено настроение, за да слушам лудешка музика.

Върнах се и седнах обратно на фотьойла си, кръстосах ръце зад главата си, докато Катлийн Ферие запяваше Kindertotenlieder. Приказно. Преди да заспя, препрочетох последните страници от „Одисеи“ на Джеймс Джойс. Толкова беше красиво! Бях преизпълнен.

След седмица „днешните яйца“ вече не бяха днешни. Бяха просто пресни яйца. Само че трябваше да им се сменят етикетите, а на мен и Анри това ни отнемаше по цели дни. Не беше нещо крайно уморително, но не ни беше разрешено да пушим и трябваше да стоим прави през цялото време сред миризми на храни и домакински продукти.

Бяхме в склад с площ около двадесет хиляди квадратни метра. Един хектар консервени кутии, салами, замразени храни, бутилки алкохол, фъстъци, кисели млека, пакетирано кафе, птиче месо и прочие, струпани на рафтове, които понякога достигаха височина до 10 метра. Другата част от склада беше запазена за разфасовани стоки, от типа на онези, които се срещат в супермаркетите.

Бащата на Виктор-Серж беше управител на склада. Жена му, една безинтересна блондинка, която прекарваше времето си в сектор козметика, беше директор на човешките ресурси. Виктор-Серж се занимаваше с наличностите. Освен мен и Анри имаше още четирима подчинени, малко по-млади от нас. Не знам как се отразяваше на продуктите, но около един по обяд, когато слънцето огряваше вертикално покрива от фибростъкло, хангарът се превръщаше във фурна. Беше прекрасна есен, някои дни грееше досущ лятно слънце, случваше се да превали, но температурата не падаше под двадесет и пет градуса. В очакване на вечерния хлад се разхождахме по блузи. Складът се намираще на излизане от града и камионите на доставчиците обикаляха сградата в облаци прах. Когато шофьорите слизаха от тях, бяха прогизнали от главата до петите, после надзираваха товаренето на сянка, поклащайки глави и плезеики езици, като подсушаваха челата си в неподвижния зной.

Както ни беше заявил Виктор-Серж, в работата нямаше нищо сензационно, но беше се появила точно навреме за нас. Бях изхвърлен от банката си. Видях се принуден да върна чековата си книжка на директора. Прекосих кабинета му с вид на буржоа от Кале, докато той

зяхаше през прозореца и се прозяваше. Надявам се днес да си гризе ташаците. Ще ми се да вярвам, че когато направят подобна глупост, служители като него биват отпращани зад някое прашасало гише. На момента обаче това не ми се стори забавно и се почувствах безпомощен. Недей да мислиш за това, казвах си аз, *не мисли за това*, а си кажи, че някой ден някой ще напише романа на твоя живот: „... и Той никога не се е безпокоял за паричните си проблеми, Той никога не е допускал разните битовизми да го отклоняват от пътя му.“

С пушенето намирахме начини да се скатаем, но беше абсолютно невъзможно да намерим столове. Скоро се оказа, че Виктор-Серж не беше точно приятел на изкуствата и литературата, поне не и през деня, по време на работа. Два-три пъти ни завари седнали на земята и ни предупреди, че не може да допусне никакви изключения от правилото, още повече че, по собствените му думи, ни беше наел от приятелски чувства към Шарл и за да ни направи услуга в известен смисъл.

В отплата за която си отработвахме нашите четиридесет и пет часа седмично, четиридесет и пет часа *на крак*. Вечер Анри се оплакваше от болки в краката. Аз шофирах. Не бяхме много словоохотливи по пътя към къщи, изпушвахме по една цигара в догарящия ден. От 10 сутринта до 7 вечерта, нещо като затвор във времето.

Онова, което правеше шегичката поносима, беше, че я изтърпявахме заедно, физически не беше нещо особено, но всяка минута траеше часове и всички влачеха крак под тежестта на чудовищната скука и отвратителната умора. Понякога трябваше да сменяме местата на разните продукти и тогава кутиите, които същата сутрин бяхме подреждали на горните стелажи, сега трябваше да ги грабнем, свалим, наредим на количката и откараме на другия край на хангара, а там да ги качим отново горе, без някой да ни дава каквото и да е обяснение. Пък що ли ни трябваше, дори да имаше една, сто или хиляда причини, колко изчанчен трябва да си, та да те занимават някакви си петдесет хиляди тубички майонеза? Денят се свеждаше горе-долу до това, но Анри беше тук. Дума да ми кажеше или дори само да ме погледнеше и тутакси се усещах на бойна нога, почти забравях къде се намирам и се катерех по стелажите като маймуна. Маймуна, затворена в клетката си с бетонни скали и копанка за храна от алпака.

Разполагахме с половин час за хранене по обяд. Всички оставаха в склада и хапваха в съблекалнята, но ние двамата с Анри излизахме. Прекосявахме задния двор и отивахме под няколкото дървета малко по-нататък. Обръщяхме се гърбом към склада и си отпочивахме пет минути, загледани в полето, преди да извадим плячката, скрита под блузите ни.

Хлапетата вече ни бяха забелязали и пристигаха. Не ни казваха нищо. Усмиваха се, грабваха стоката и побягваха.

— Бога ми, видя ли очите ѝ? — ми повтаряше Анри. — Видя ли ги, а? Нали не сънувам?

Трябва да беше на пет-шест години, а очите ѝ бяха, по израза на Анри, прелестно изографисани, черни, блестящи, дълбоки. Беше мръсна, но много красива, останалите също бяха мръсни, повече или по-малко красиви, но особено живи. Трябваше да ги видите как търчаха по хълма, като викаха, без да се обръщат, преди да изчезнат зад хребета, а докато тишината се възцаряваше, двамата разопаковахме сандвичите си, без да бързаеме.

— Зарежда ме със сили за цял ден — прошепваше ми той, — повярвай ми!

Разбира се, беше немислимо да изнесем кутии с ravioli и други грамадни работи, но нищо по-лесно от това да подпъхнеш зад гърба си двадесет транша вакуумирана шунка, диетични галети под ризата и някой „Карамбар“ отпред. Опитвахме се да внасяме разнообразие. Не знаехме откъде идваха тези деца, но бяхме благодарни на небето, че ни ги изпращаше. Те разведряваха деня ни. Когато се връщяхме в склада, Виктор-Серж ни очакваше на вратата и гледаше навъсено часовника си.

— Побързайте, момчета, другите вече започнаха, наистина, не се шегувам.

Минавахме покрай него сияйно усмихнати и почти не забелязвахме как минаваше първият четвърт час.

Една вечер, докато бях качен на една стълба и той ми подаваше (или аз му подавах) един кашон памперси с нов дизайн, Анри се строполи в локва кръв. Преживях най-голямото шубе в живота си. Простена като ударен с кама, преди да падне назад, а кашонът се изтърбуши на земята, точно до него.

Останах парализиран в продължение на няколко умопомрачителни секунди, отворих уста, за да дишам, и го гледах как се кривеше на цимента, уловил крака си. Кръвта течеше през панталона му, стичаше се между пръстите му, изтичаше ужасно бързо.

Скочих до него. Краката и ръцете ми бяха толкова вцепенени, че щяха да се строят на хиляди парчета. Изрекох няколко неразбираеми думи, после хванах главата му. Насмалко да го залюлея в скута си. Боже Господи, почти се качих върху него и отстраних ръцете му от крака. На нивото на прасеца платът на панталона му лъщеше като мрачна локва и се издуваше под напора на кръвта, черна, блестяща и зловонна. Чух го да стене, чух и шума от бягащи стъпки из хангара, жвакането в обувката му и чорапът му, който лочеше кръв.

Докато се опитваше да се изправи, аз му разкопчах колана и му свалих панталона. Носеше неправдоподобен слип в агресивни цветове и първият, който пристигна, един от нашите с изглупяло от алкохола лице, дори се разсмя. Често съм забелязвал, че най-ужасните бедствия са съпроводени от малки, смешни подробности и най-напред си помислих, че животът няма уважение към нищо, че се подиграва с човешкото страдание, но отсетне разбрах, че съм жалък глупак и не заслужавам нищо. А онова пиянде го застрелях с поглед.

Малък фонтан кръв бликаше от прасеца му и се разливаше във всички посоки.

— Уф, по дяволите! Какво му има на стария? — попита човекът с жълтясалите очи и болния черен дроб.

Грабнах пакет памперси, яростно го разкъсах, съдържаше нощни памперси, от най-дебелите, надявах се да могат да поемат много литри, защото Анри напомняше спукан петролопровод в страна на черното злато и докато притисках един памперс с гаранция за непромокаемост на опаковката, се сетих, че черната кръв тече във вените, което беше по-малката беля от червената кръв, ако не ме лъжеше паметта.

— *Побързай! Бягай да се обадиш!* — изревах аз.

— На кого? — попита той.

— *Давай бе, тъпанар!*

Оня тръгна. Другите дотърчаха. Изнизах колана на Анри и му направих турникет на крака. Никога не бях имал толкова кръв по ръцете, та чак до лактите. И двамата стъпвахме в локвата, а аз се питах как така не бях припаднал, като се сетих за всичките мисли, които

гледката извикваше у мен, най-вече усещането за нелепата крехкост на живота на скъпите ни хора и не само на тях.

— Ама какво става тук? — попита Виктор-Серж.

Надошлите оформиха кръг около нас. Единият отстъпи, като забеляза, че е нагазил в кръвта. Анри гледаше право напред, забелязах, че се беше вкопчил в едното ми рамо. Напрягах се да чуя сирената на някоя линейка, докато ония бръщолевеха глупости.

— Ама какво е станало в края на краищата? А вие не стойте тук, а се връщайте по местата си?

Виктор-Серж се опитваше да овладее нещата, затова му плащаха. Останалите се оттеглиха, пристъпвайки заднишком. Аз отпуснах турникета, вече не си спомнях нищо относно скапаните турникети, опитвах се да се сетя дали нямаше някаква опасност от гангрена и се проклинах, че не знаех какво точно трябваше да се прави. Смених памперса с нов и го захвърлих в ъгъла като стар, подгизнал парцал, от което се чу отвратително *пльок*. Потях се, рекох си няма да дишаш, докато не се появи скапаната линейка, защото всяка глътка въздух дотогава е концентрирана отрова.

Оня клекна до мен с отвратено изражение. Неговата кръв нямаше никаква стойност, но той си беше жив и може би се опитваше да разбере какво ли още ни е хрумнало. Погледна ме с недоверие.

— Ама какво му става? А?

— Нищо му няма.

Алкохоликът довтаса задъхан.

— Пристигат! — съобщи той. — По дяволите, не е ли по-добре?

Виктор-Серж му каза да не се помайва тук. Оня повдигна рамене, преди да направи кръгом. Аз пристегнах отново турникета. Погледнах Анри, опитах се да му отправя успокояващо послание. Той продължаваше да ми стиска рамото, а аз не исках в никакъв случай да ме пуска. Струваше ми се, че сме прекарали часове така, а кръвта продължаваше да изтича под превръзката.

— Ще ни трябва бинт? — казах аз. — Дайте ми бинт.

— Бинт ли?

— Да, бинт! Бързо!

Уверявам ви, сякаш го бях помолил да свали луната или да ми даде джобните си пари. Изправи се.

— Ама... ама аз нямам...

— По дяволите! Вижте по стелажите, в магазина!

— В *магазина ли?*

Изгледах го лошо, но очевидно онова, което го бях помолил, толкова го беше ужасило, бе толкова противно на всичко свято в живота му, че би предпочел да го убият на място, вместо да стори подобно нещо. Откачих предпазливо ръката на Анри и му казах, че се връщам след секунда. Втурнах се с все сили към супермаркета, където хората тикаха количките си.

Магазинът бе отделен от склада с пластмасова, прозрачна завеса, дебела повече от сантиметър и тежка колкото мъртво магаре, но както се бях засвяткал, можех да разбия и стена. Нищо не може да устои на човек, устремен към една-единствена цел. Блъснах завесата, а тя се отвори, ръмжейки, както ми се стори. Една старица се застопори точно пред мен. Прескочих количката ѝ, докато тя се опитваше да предпази лицето си. Хемингуей никога не е правил нищо подобно, нито Селин, нито Сендрарс, нито Милър, никой от моите кумири не беше прекосявал супермаркет на пожар, предизвиквайки страх и възторг с избилата си наяве енергия, нито Буковски, нито Бротиган, нито Керуак (и прочие, които ви спестявам), никой от хората, които в определен момент бяха озарявали живота ми, никога не си беше позволявал да постави на колене цял супермаркет с едничката магия на своето присъствие и могъществото на аурата си, впрочем Анри също не го беше правил. Повечето от хората видяха само как някакъв огнен език премина по централната алея, други съзряха светец ангел, а някои бяха обхванати от свещен ужас и зарязаха количките си.

Прелетях през парфюмерийния сектор, без да забавям устрема си. Майката на Виктор-Серж беше там, с три пъти по-тежък грим от някоя матрона на долнопробен бардак, и си слагаше крем на опакоето на ръката. Разминахме се на косъм, но парфюмът ѝ ме преследваше чак до края на алеята, макар да мислех за съвсем друго нещо. Луднал бях. Трябваша ми няколко секунди, за да съзря бинтовете, които висяха току пред очите ми заедно с лейкопласта. Вместо да ги откача, аз ги дръпнах с викове и съборих куп други неща в краката си. Оная довтаса на високите си токове. За миг ми хрумна, че ако всички жени бяха като нея, нямаше да имам никакви проблеми. Трябваше ми само една колибка вдън горите, няколко сборника събрани съчинения и съзерцание през по-голямата част от деня.

— Какво ви е прихванало? — изрече провлачено тя, като се приближаваше с целия си ужас.

Почти чувах как се отъркваха устните на вагината ѝ, а полата ѝ беше на път да се цепне. Такива жени ги отстъпвах на другите, макар да ставах направо за боклука. Втурнах се с превързочните материали подръка. С един удар с рамо я отпратих в сапунерките и вече бях прекосил половината магазин, когато оная се разкрещя.

Заварих Анри легнал на земята, със свален панталон. Оня беше прав до него, зазяпан в тавана, идеше ми да го убия. На земята се беше разляла локвата кръв. За миг ми се стори, че стене, но всъщност това бях аз. Анри ме погледна. Пуснах материалите на земята. Малко оставаше да полудея, докато ги извадя от опаковките. Бинтовете бяха в пластмасови, прозрачни цилиндърчета, прикрепени към картон, и си беше подвиг да ги извадиш оттам. Понякога неизбежно си казваш, че светът е изтъпял.

— Запазете ми етикетите! — проплака Виктор-Серж. — Трябва да ги запиша.

Когато чух линейката, имах на сметката си три кутии марля, пет метра бинт и цяло руло аеролейкопласт. Но творението ми беше по-скоро бароково, напомняше голяма бяло-червена гъба. Хората в бяло се появиха на галоп. Помолиха ме да пусна Анри, но скоро разбраха, че за целта трябваше да ми откъснат ръката. Мушнаха една носилка под него и докато се изнасяхме в обратна посока под угасналите погледи на останалите нещастници, един от санитарите ми обясни, че това им е четвърто спукване на разширена вена за деня, което по негово мнение вещаело буря, също като бръснещия полет на лястовиците над покривите.

По пътя превъзбудата ми се изпари и се почувствах съвсем изпразнен, сведен до животно. Не исках да се оглеждам, защото вътрешността на линейката напомняше стая за изтезания със своите флакони, тръби и хромирани нещица. Кислородната бутилка потракваше при най-малкия трус, а маската висеше до нея в очакване на своя час и на следващия клиент с лилави устни.

— Брат ли ви е? — попита едно от момчетата.

— Да — отвърнах аз.

Спешни случаи. Тук вече го откараха, бяха готови да ми откъснат ръката. Едва успях да го докосна по рамото, преди да го откарат на

една количка и да се скрият зад две бели врати. Чувах поскърцването на колелцата, което се отдалечаваше и потъваше в тишината. След смъртта на Бети изпитвах ужас от болниците и дори днес самото изписване на тази дума ме хвърля в неудържима мъка. Останах неподвижен в чакалнята със свити в юмруци ръце и болки в челюстта. Не че изпитвах обоснована ярост, напротив, беше някаква си жалка колика, събуждането на стари демони, които никога не ви напускат и ви преследват до края, захранвайки се от раните ви, от онези демони, дето ви държат в ръцете си. Една нисичка медицинска сестра се приближи до мен и ми каза с нежен глас да не се притеснявам и че това е нищо, че мога да приседна, стига да искам.

— Баща ви ли е? — попита ме тя.

— Да — отвърнах аз.

Анри не ми беше нито баща, нито брат, разбира се. Нито приятел, нито съпруга, нито син. Искам да сме наясно, за да не бръщолевят глупости. А това, че беше от най-големите писатели на своето време, не обясняваше всичко. Не съм достатъчно глупав, та да искам всичко да обясня, освен това не пиша психологически роман. На мен ми плащат, за да знам, че истината винаги остава скрита. Момичето беше много мило, но само силom можеха да ме накарат да седна в болница. Благодарих ѝ най-общо и се ометох.

Свечеряваше се. Известно време крачех, без да мисля за нищо, в съзнанието ми се редяха някои образи, но без стопкадър, не се и опитвах да ги задържа. По някое време си дадох сметка, че още съм с престилката. Съблякох я, метнах я на ръката си и скочих в едно такси. Бях се сетил, че трябва да прибера колата, което значеше, че мислите ми се избистряха. Усмихнах се тъжно, като разбрах, че излизам от шока. Ако човек си спомня къде е оставил колата си, значи с него още не е свършено.

Магазинът беше затворен, но паркингът се давеше в ослепително жълта светлина. Таксито спря до мерцедеса, а когато шофьорът ми съобщи сметката, изтръпнах на седалката. Сметката трябва да си беше съвсем нормална, не в това беше проблемът, просто се сетих, че нямам пари в себе си. Много тъпо! Човекът ме гледаше в огледалото.

— Няма да ми повярвате — рекох аз.

— Зависи — отвърна той.

Впуснах се в припрени обяснения, дори му показах оцапаните си с кръв ръце. Той се наведе напред и се изправи с палка в ръка.

— Бъркате! — казах му.

— Не ми харесва това безлюдно място — отвърна той.

Залях го с подробности, като се стараех да оставам напълно неподвижен, с ръце, положени на бедрата. Беше тежък ден и ми се искаше да свършва.

— Уверявам ви, че сам не мога да измисля подобно нещо. Нещичам достатъчно бързо, за да крада. Прехвърлих четиридесетака.

— Добре де... какво предлагате?

— Да карате след мен до вкъщи. Като оставите включен брояча.

Той почеса намръщен главата си, после ощипа носа си.

— Колата ви не е последен модел. Не се опитвайте да ми избягате.

— Ама моля ви се — въздъгнах аз. — Нямам никакво намерение.

Карах с шестдесет километра в час. На оранжев светофар спирах. От време на време му правех знак и той се приближаваше. Пред нашата къща видях белия ситроен мини, който Марлен си купи, когато двамата с Анри взехме мерцедеса. В кухнята светеше, което наистина ме зарадва. Казах на шофьора да ме изчака и влязох.

— Ох, за Бога, започвах да се притеснявам! Къде е Анри?

— Да, чакай сега. Ще ти обясня.

Отидох да взема парите, които стояха на хладилника.

— Няма нищо страшно — казах й аз, докато преминавах на връщане покрай нея. — Почакай ме, връщам се.

Платих на човека, а тя дойде до мен на тротоара и ме улови за ръката. Стоях прав, ноцта я обгръщаше, колата ми беше гарирана, а къщата само на няколко метра, но нищо от онова, което щеше да се случи, не ме осени. Почувствах как ме завладява странно спокойствие, разказах й всичко с няколко думи, а тя затули устата си с ръка. После се прибрахме. Казах й, помниш ли, той се оплакваше от болки в краката, а ние си отвисяваме цял ден прави, мамка му, присядаме само за пет минутки.

— Ама че глупост — въздъгна тя, а аз вдигнах очи към небето.

— Можем ли да му се обадим?

— Не знам... Пробвай.

Когато тя затвори телефона, аз стисках една голяма чаша. Драйджин, без нищо, без лед, чист огън, като удар с метална тръба. Тя поклати глава, примига с клепачи, аз поех въздух.

— Няма страшно — прошепна тя. — Добре е.

Усетих как краката ме влекат към канапето. Уверих се, че чашата ми не беше празна, бутилката — на една ръка разстояние, а цигарите също бяха в мен. В къщата всичко беше спокойно, седнах. Марлен легна по гръб и отпусна глава на бедрото ми. Спомних си, че и Глория го правеше, когато беше в добро настроение. Бети също. Обичах да си играя с косите им, докато светът навън се смахваше, и макар всички ние да сме обречени на зловещата и неизбежна самота, почти успявах да го забравя, като си позволявах мигове на изключителен покой. Тъй че не само демоните ни преследват, райските ангели също. Това прави живота чудесен. То кара мъдрите да се смеят, а лудите да вият.

Бях скапан. Не я чуках, разбира се, не мисля постоянно за тези неща, пък и се чувствах добре, където бях, нямаше да съм по-добре между краката ѝ. Не ми се говореше, тя също оставаше безмълвна. Не ми се мърдаше, тя също стоеше неподвижна. Отметнах един неин кичур зад ухото ѝ, а тя улови ръката ми. В другата държах чашата си. За съжаление се опасявам, че няма да умра точно в такъв момент. Но нищо.

И дума не можеше да става Анри да се върне на работа. Той настояваше, но аз му казах, виж какво, надявам се да не си чак дотам тъп, освен ако не държиш да дадеш живота си за тая тъпотия. Чекът ми трябваше да пристигне всеки момент и така погледнато, можеше да се твърди, че всеки следващ ден ни приближаваше към светлината. Въпреки това реших все пак да си доизкарам месеца. С чековете нещата никога не са сигурни. Все още бяхме в пълен мрак.

Докато пиех сутрешното си кафе, четях писма на мои поклонници, после навличах престилката и отивах да тътрузя кашони чак до вечерта. Работех сам. Сам се хранех. Не успявах да изнеса същото количество храна за децата и когато за пръв път се появих без Анри, те бяха изненадани и надничаха зад рамото ми. Онова момиченце беше пак с големите си очи.

— Няма го — казах аз. — Повече няма да дойде. Представям си я пораснала днес и се надявам да е още по-красива. Това ми стига.

— Какви са тези деца, там? — попита ме Виктор-Серж. — Забелязах ви заобиколен от деца.

— Нямате право да посягате на личния ми живот! — отговорих му аз. — Настоявам да се срещна с представителя на синдиката.

Оня не се заинати, но оттогава насетне ми ходеше по стъпките и не ме оставяше на мира нито за минута. Това ми харесваше, така дните минаваха по-бързо, а на два-три пъти кашони се изплъзваха от ръцете ми и му падаха на мутрата. Правех каквото можех.

Щом свършеше денят, се качвах на колата и лекичко се оставях на трафика да ме понесе. Възстановявах навиците си на свободен човек. Анри се грижеше за всичко вкъщи и вечерята ме очакваше. Изчаквахме Марлен с по едно питие и брояхме дните до края на този пъклен месец.

По същото време и по съвсем случаен повод се запознах с тъпкача на Марлен. Беше навръх рождения ѝ ден, а аз съм обсебен от рождените дни, както други от петъците 13-о число (не си вадете никакви изводи, времето остава своя отпечатък върху всеки от нас). Анри се беше нагърбил с вечерята, а от мен се очакваше да се изстрелям след работа в центъра, за да купя подарък. Бях в добро настроение. Бях изпуснал един кашон мляко на главата на оня.

— Опасявам се, че изпитателният месец няма да доведе до назначаването ви — промърмори той.

— Това е обезмаслено мляко, не прави петна.

Колебаех се какво да ѝ купя. Карах безцелно по улиците под моравото небе, духът ми се рееше някъде с вятъра, ръката ми почиваше на съседната облегалка, а левият лакът на рамката на прозореца. Придържах волана с три пръста.

Не знам как съдбата ме отведе там, на един червен светофар, на петдесетина метра от редакцията на „Южен вестник“, където тя работеше. Видях я да излиза. В компанията на висок блондин, от типа на онези, пред които всичко в радиус от няколко метра се снишава като под напора на хеликоптерни витла. Разделиха се на тротоара. Онзи я хвана за брадичката и се наведе да я целуне с език. Попипа ѝ циците, без да се притеснява. Зад мен започнаха да набиват клаксоните, а аз се бях вкаменил.

Гарирах, без да се замислям. Видях Марлен да се качва в своя автомобил и да потегля. Онзи се отдалечаваше пеша. Какво ли не се случва понякога? Какво ли не носим в главите си? Какви са тези мрачни сили, срещу които не можем да се борим? Последвах го, педерастът му с педераст. Крачеше по средата на тротоара, беше над среден ръст и по пътя няколко жени се обърнаха след него, разпалени от атлетичния му вид. Следвах го отблизо и няколко от тях се блъснаха в мен. Постепенно се свечеряваше.

Озовахме се в един бар. Качих се на стола до него и заръчах същото. Да си призная, не ми беше симпатичен, но нещо в него ме привличаше. Не беше сложно за разбиране, сякаш тя стоеше помежду ни. Питях се, осъзнава ли късмета си? Изпитвах нещо като възторжено любопитство спрямо него. Много се бях променил. Не много отдавна, само преди няколко години, щях да го предизвикам.

Половин час по-късно той ме потупваше по рамото, а аз плащам пета поред почерпка. Не обичам особено да разговарям с хората, но реша ли да го направя, съм способен да проведя приятен разговор, още повече че, трябва да призная, боговете ми бяха смлели мливото. Той не само познаваше Шарл и Вера, но бе прочел и една от книгите ми, „много готино нещо“, както сам се изрази. За мен бе детска игра да насоча разговора към сюжета, който ме интересуваше. Заявих, че съм срещал Марлен два-три пъти по време на някакъв купон.

— Има хубаво тяло — рекох аз. Трябва да беше към тридесетте и след пет чаши погледът му грееше. Аз бях на четиридесет и моят още не грееше.

— Бога ми, приятелю, не само тялото ѝ е добро... Страхотна жена е!

— Да, вярвам ти.

— И между нас казано... мисля, че я подлудявам.

— Нима?

— Да, нямам навика да преувеличавам, но мога да ти кажа, че я държа в ръце.

Запалих цигара. Сърцето ми биеше забързано, усмивката ми се смръзна. Алкохолът му развързваше езика и той се бе навел към мен. В бара нямаше много светлина, нямаше място за светлината. Направих знак на бармана да напълни чашите.

— Освен това не е от жените, които ти досаждат — допълни той.
— Не приказва много.

— Стига бе! — разсмях се аз. — Има ли още такива?

Беше пиян. Аз също бях преситен, но не заради алкохола, можех да изпия целия бар и да изляза, подскачайки на единия си крак. Оня се разнежи и сложи ръка на рамото ми, говореше съвсем близко до лицето ми.

Винаги са ме втрещявали хората, които ви се изповядват на петата минута, дълго са ме карали да си задавам един въпрос. Питях се дали не съм много спечен? Сега се моля за опрощението на душите им! Колко такива съм срещал, които са ми разказвали хладнокръвно креватните си подвизи, без да се свенят от детайлите. Смайвах ме и ме отблъскваха. Понякога си мисля, че и аз правя същото, но аз съм писател, казвам си, а това е различно, аз просто съм *задължен* да говоря за това. Писателският занаят не е толкова розов, колкото мнозина си го представят. Има дни, в които някакво непреодолимо целомъдрие ме парализира и трябва да изтръгвам думите си една по една. А в живота съм направо гроб.

— Тя май мисли само за едно — съобщи ми той между две глътки. — Досега не ми е оставяла възможност да загася светлината.

— Стига бе! — рекох аз.

Косата му беше грижливо подстригана. Беше гладко избръснат, миришеше хубаво, ръцете му бяха с грижлив маникюр. Носеше ултраплосък златен часовник. Дрехите му бяха висококачествени. Но каква душевна вулгарност, каква пустош, какво жалко камъче беше това момче. Странно, но не събуждаше никаква омраза у мен, по-скоро ме натъжаваше.

— Знаеш ли... с такава жена не съжаляваш за всички останали, които си пропуснал. Освен това работи до късно.

Погледна ме в очите и ми отпрати лепкава усмивка.

— ... качвам я на бюрото.

Нямах никакво желание да слушам подобни неща. Какво изобщо правех тук, какво търсех в този бар, какво ме беше прихванало? Прехапах си устните. Другите сигурно ме чакаха. А бях излязъл, за да й купя подарък. За да я видя как духа свещите. За да я видя разкрасена както никога.

Онзи сподави малко оригване в шепата си.

— Страхотни свирки върти! — довери ми той.

Слязох от стола и излязох, без да кажа нито дума. Улицата беше осветена. Магазините бяха затворени. Отидох при колата. Въздухът беше хладен. Вдигнах стъклата и обикалях улиците. Нищо не се случваше, както се надявахме. Нищо не може да укроти кипящото безредие на потоците, бих казал. Нищо не ни беше спестено. И всеки урок е труден за преглъщане. Което не ми даваше отговор как трябваше да постъпя с подаръка. Трябваше да хвана бика за рогата, а в известен смисъл той ме прободеше и сега се гърчех наред с арената със златовезания си костюм. Добре де, може и да преувеличавах, можеше пък да се отърва с едно натъртване и шепа стърготини в устата, кой знае!

Но и този път се оказа, че бърках. Силен трясък от счупено стъкло ме върна към действителността, а аз паднах обратно на седалката. Мерцедесът се беше врязал в голям, черен, лъскав ван, уверявам ви, така беше, но дори аз не можех да го повярвам и първата ми реакция беше да се изкискам глуповато, докато всъщност ми се искаше глухо да изрида и да стоваря страховит юмрук по волана. Само това ми липсваше, сега вече всичко си беше на мястото. Едно последно усилие и вече нищо няма да усещам, още капка вода и ще мога да склопя очи, да напусна този свят и да сложа кръст над този луд живот.

Гарирахме с вана покрай тротоара. В краката си влачех един работен ден, а духът ми беше на нулата. Отлепих се от седалката като човек, който отива на ешафода. Допускам, че жена на мое място щеше да се разреве.

Старец с посребрени коси излезе от вана и се приближи до мен на подскоци. Хвърлих бърз поглед нагоре. Небето беше съвършено ясно, а над нас грееше голяма, бяла луна. Значи човекът не беше сияен, а просто се къпеше в естествената светлина, не халюцинирах. Очите му се усмихваха.

— Как е, младежо — пошегува се той, — надявам се да не е кой знае какво.

На вана му нямаше нищо, броните му бяха като снаряди с дължина петдесет сантиметра. Бях ги избегнал, но се бях врязал с главата напред в хромираното желязо, за което бяха заварени — четиридесет сантиметра широка летва с дебелина на железопътна

траверса. Двата ми фара се бяха пръснали, а обшивката на радиатора беше загинала в геената огнена.

— О! Съжалявам! — каза той.

— Не е ваша вината — въздъгнах аз. — Аз ви налетях. И не ме наричайте „младежо“.

Той се засмя и се хвана за брадичката. Дълги сини вени прозираха под прозрачната кожа на ръката му.

— Но... вие не ми изглеждате толкова възрастен.

— Бих могъл да имам дъщеря на двадесет години. — Ха, ха...

Отправих горчив поглед към мерцедеса с изبودените очи. Ако всичко се движи по план, сега трябва да ме спрат ченгетата и да ми съставят акт. За щастие нямаше нужда да пишем констативен протокол, защото тутакси щях да припадна.

— Все пак този инцидент е доста неприятен! — смънка той.

— Много!

— Много ми е неприятно, наистина.

— Не берете грижа. Виновният съм аз.

— Вижте, искам да направя нещо...

— Не, много сте мил. Ще потеглям.

— Не, почакайте, елате да видите нещо...

Отвори задната врата на вана. Нещо на дъното беше покрито с голям черен плат. Старецът го хвана и се обърна към мен.

— Сигурно имате жена? Или годеница?

— Не.

— Но си имате приятелка?

— Не, нито една от изброените.

Той се разсмя.

— Е, знае ли човек... Може би някой ден ще имате. Изберете нещо за нея.

Той отметна платчето със замах. Не чух нищо, което да наподобява финото потрепване на небесната каскада, но пред очите ми блесна море от диаманти. Озърнах се наоколо.

— Аз съм доставчик на фалшива бижутерия — съобщи той. — Това е старата ми колекция. Хайде, приближете се.

Само преди минута бях готов да се закълна, че съм достигнал дъното, но ето че попаднах на ангел, а всичките ми грижи мигом се разсеяха. Всъщност никога не съм се отчайвал истински от живота,

само съм преживявал трудни моменти както всички. Опасявах се, че старият, сияещ мошеник се подиграваше с мен.

— Наистина ли? — попитах аз.

— Хайде, не се страхувайте... Изберете си колкото искате!

Когато оставих чантата наред масата, Анри подсвирна и седна на един стол, като си бършеше ръцете в парцала.

— Страхотно! — рече той. — Гениално!

— Три кила. Продаде ми ги с добра отстъпка.

Обеци, пръстени, брошки, гривни, колиета, бях взел половината му стока и щяхме чисто и просто да я заринем в бижута, а аз продължавах да недоумявам как бях успял да изляза триумфално от тези изпитания, мистерията оставаше непроницаема.

— Добре, стига си се помайвал. Другите ще пристигнат всеки момент...

Прав беше. С един скок се озовах под душа. Пуснах студената вода, но не успях да угася горещината, която бяха запалили няколкото изпити пътем чаши. За сметка на това почти бях разкарал оня мръсник от съзнанието си и доброто настроение ме завладя, щом затворих очи. Подсуших се, сресах се, сложих малко парфюм, преоблякох се и слязох на бегом. Смигнах на Анри, докато прекосявах кухнята, седнах на голямата маса и започнах да опаковам бижутата едно по едно, като завързвах пликчетата с малко възелче от сребриста връв.

— Още ли свети у Марлен? — попитах аз.

— Да.

— Предупреди ме, когато се зададе.

— Добре. Налей по чашка.

Не беше благоразумно. Налях две чашки бърбън. Мешавиците трябва да се избягват. Чукнахме се.

— Жив и здрав! — казах аз.

— Благодаря, да ти се връща.

— Жената на четиридесет е нещо красиво.

— Да. И тя да ни е жива и здрава!

Какво да сторя? Алкохолът ме прави сантиментален. Най-големите си сълзи съм пролял с чаша в ръка, плакал съм за себе си, за всичко, но — чудно нещо! — предимно за себе си, паралелно с

намаляването на нивото на съдържание в бутилката. Не ме карайте да слушам тъжна песен, когато съм пил, ако обичате, нито да срещна погледа на красиво момиче, което някакъв двуметров тип е уловил за ръка, умолявам ви, не ме карайте да се сещам за едно друго момиче, което съм обичал, не ме питайте докъде съм я докарал, имайте милост, не ме оставяйте да гледам новините, не се опитвайте да ми помогнете, не блъскайте кучета по улиците, спестете ми проблемите си и ме оставете с моите книги, не ми напомняйте, че времето си тече, не търсете опора в мен, не ми пращайте картички от другия край на света и най-вече, който и да сте, не ми говорете за любов, не ме карайте да слушам тъжна песен, когато съм пил. Често съм се опитвал да се преборя с тази слабост, но и днес съм същият. Не искам да умра, преди да съм достигнал съвършенството, но ме чака работа, това не става от днес за утре.

Затова се върнах към опаковането с крива усмивка. Налях си още една чаша, за да си ударя един камшик и нарязях връвта с ножица. Анри си тананикаше „Баладата на Мари Сандерс“. Постлах масата. Гостите можеха вече да пристигат. Хапнах една курабийка. Всичко беше готово.

Пристигна Шарл заедно с неколцина избрани приятели, тук беше и Мари-Анж, момичето, с което се виждах в дни на бури. Ръцете им бяха претрупани, от джобовете им стърчаха бутилки.

— Върви ли работата? — попита ме Шарл, като ми връчи един галон шампанско.

— Да, набрах скорост — отвърнах му аз, като поех рожбата в ръце.

После се появи Марлен, целуна всички присъстващи, а аз започнах да сервирам питиетата.

Връчването на подаръците беше един от тези магически, фантастични, поставени извън времето мигове. Аз си стоях в ъгъла, широко отворил очи и уши. Намирах я красива, затова не ми беше трудно да я намеря възхитителна в състоянието, в което бях. За последно се бях отрязвал след кончината на Ричард Бротиган, тъй че не ме беше срам да си позволя тази волност след толкова време.

След като отвори подаръците на гостите и раздаде няколко целувки наляво и надясно, се захвана с разопаковането на големия пакет. Бях наредил всичките ни малки пликчета в една голяма кутия,

която бях поставил на края на масата, за да я отвори последна. Когато сръза лентата, изпих последната глътка от чашата си. Всички говореха и се смееха, но това не ми пречеше. От нея се изтръгна лек възторжен вик, когато видя всички тези джунджурии, опаковани в тъмночервен целофан със сребристо възелче. Най-любопитните се скупчиха. Тя изгледа усмихната двама ни с Анри. Смътно долових, че Шарл се приближи до мен и наля чашата ми, но не обърнах внимание, Марлен беше взела в ръце първия от подаръците ни, а аз изпращах кръгчета дим към тавана.

„Ах! Аахх“, два прекрасни сапфира, инкрустирани в обеци, по-истински от истинските, със синьо, което пречупваше светлината и ви секваше дъха. Тя си ги сложи. Отнапред се смеех, макар главата ми да гореше.

— Хм! Аахх!

Гривна, която трябваше да грее дори на тъмно, фино съчетание на синтетични камъни в смарагдово зелено. Анри я постави на ръката ѝ. После тя извади три пръстена един след друг, но по моему нямаше да ѝ стигнат пръстите за всички.

С всяко следващо шумът нарастваше. Всички твърдяха, че много се бави, всички се вълнуваха. Никога не бях виждал толкова бижута по една и съща жена и противно на очакванията, не беше нелепо, а невероятно забавно и приказно едновременно. Имаше много модерни бижута, както и барокови накити, репродукции на стари, египетски и скитски бижута, като този медальон на седяща жена, който си окачваше на врата. Покрихме я с бижута, тя ни покри с целувки. Някой изрева: „Шампанско!“, а аз сякаш изпуснах хватката и се търколих в шеметния поток.

Мари-Анж дойде да ми каже две думи, но аз не разбрах нищо, само я погледнах нахилен и ѝ рекох да не се притеснява, че всичко е наред, и се радвам, че е дошла. Не разбирах и какво ми казваха останалите. Трябваше ми време, за да установя, че съм се облегал на една тонколона, а музиката ме блъска право в ушите. Когато се отдалечих, се почувствах по-добре, усетих как възстановявам връзката си със света. Донякъде беше така. Казах по няколко думи тук-там и погълнах няколко маслини, но нищо повече. „Сега е моментът да излезеш малко на въздух, старо — казах си аз. — Макар и за пет минути, колкото да се окопитиш, преди да седнеш кротко на масата“.

Излязох незабелязано. Понечих за миг да се излегна на някой шезлонг, но в проблясък на трезвомислие реших, че ако се поддам на лесното, никога няма да се изправя. Облегнах се на фасадата, опрях рамо на улука. Вдишвах дълбоко.

Бях малко изненадан колко бързо се бях отрязал, сякаш нещо някъде ме беше предало. Не съм труден за напиване, но при нормални обстоятелства нося прилично на алкохол. Бях изпил няколко чашки, разбира се, но не до степен да не се държа на краката си, а за съжаление тъкмо това се случваше, тялото ми политаше напред и се закрепвах в последния момент. Пак подпирах гръб на стената, но тогава краката ми омекваха. Бях завладян от безсилна и отчаяна ярост. Истината е, че целият този ден ме беше скапал и няколко нещастни капки бърбън се бяха оказали достатъчни, за да разрушат крехкото равновесие, което бях успял да съхраня. Бях допуснал груба грешка, за която си плащах, всяка секунда беше ужасно противоборство между волята ми и окончателния нокаут. На почивките поглеждах към небето и се питах как можах да се доведа до такова състояние. Купонът едва започваше. А аз, великият писател, готиният тип, който получава писма от Япония и Мексико и за когото говорят, вече бях извън играта, забил нос в собствената си глупост, озарен от пълната си незначителност.

Господи, какъв хубав писател бях! Позволявах си да критикувам другите, а може би бях най-лошият от всички. Хвърлях книгите им, мислех се за по-силен, а едва се крепях на краката си. Нямах нищо свято в мен, нищо велико, нищо магическо, вкопчвах се, стенойки, за улука, бях най-безинтересното нещо на тази улица, последното, което си заслужаваше да бъде удостоено с поглед. Ако бях голям писател, нещо в мен щеше да е останало непокътнато, тази увереност щеше да ме крепи, но аз се плъзнах на пети като палачинка, тялото ми беше празно, духът ми също. Наистина нищо не струвах, за нищо не служех, бях на четири крака и приличах на дебело, изглупяло куче. Започнах сам да се смея, кисках се жалко. Какво, по дяволите, можех да донеса на света и защо ми трябваше да пиша, ако не намирах нищо стойностно в себе си, след като нямаше поне едно непоклатимо нещо в цялото ми същество, след като не можех да стисна юмрука си и никога повече да не го разтворя?

Доця ми се да се оттегля в мрака, да избягам от мъждивата светлина, която грееше над входната врата, но бях като прикован към земята. Писателят трябва да е лек, бърз и неуловим дух, полетът му трябва да ни очарова, да ни прави по-добри. Рухнах. Впрочем около мен всичко рухна. Жените умираха или въртяха свирки, аз пишех тъпи романи, хората се изстребваха взаимно, а аз бях неспособен да си мръдна пръста. Честит рожден ден, Марлен, честит рожден ден. „Няма покой, няма отпускане, няма отдих, а само движение.“

12

Ако ми се случваше да се усъмня в собствената си стойност, никога не подлагах на съмнение тази на Анри. Той беше достигнал висини и понякога го поглеждах, обзет от завист, пред очите ми стоеше писател във върхова форма, а всеки написан от него ред беше глътка свеж планински въздух в този задушлив свят. За да обобщя в две думи: Мощ и Овладяност. И Спокойствие. Отворехте ли негова книга, се чувствахте понесени от непобедима сила, независимо дали ви превеждаше през пролетна утрин или огнено море. Тоест нямаше възможна грешка. Точно това обясних на Вера. Казах ѝ, виж какво, нямам нищо против да отговоря на всичките ти въпроси, но при едно условие: да ми отпуснеш една страница, за да напиша нещо за Анри.

Беше есенен следобед в градината на Шарл, небето сивееше, подухваше вятър. Тя улови в полета му един червено-жълт лист, който се бе отронил от едно дърво. Предната вечер беше валило. Въздухът миришеше хубаво и освен това, красавице, или го приемаш, или довиждане. Тя погъделичка върха на носа си с листото. Аз също си взех едно, за да погала ухото си.

— Една страница! — просъска тя.

— Просто така!

— Доколкото разбирам, от теб зависи. Да или не?

Не беше някаква ожесточена дискусия. Гледахме се усмихнати.

— Една страница за текста... и една за снимката — продължих аз с мек глас.

— Знаеш ли, прекаляваш...

— Ако искаш да лансираш ново списание, трябва да удряш силно и да се прицелиш високо!

Една капка падна на бузата ми. Оставих ѝ време да размисли, загледан с любопитство в хоризонта: синева и един ред сиви облаци, които се прескачаха в забавен каданс и се натрупваха в небето. Бяхме в дъното на градината, с града в краката ни както винаги, което позволяваше известна дистанцираност. Радвах се на посещението ѝ,

защото вече я харесвах и можехме да прекараме приятни минути заедно, без да се караме. Освен това ме изненадваше. Нима не бе прекосила живота ни като порив на вятъра и при все това бе раздала нови карти? Сигурно и без нея щяхме да стигнем пак дотам, но тя беше дошла, а Някой си бе оглавил банда изоглавени, които се опитваха да ме унищожат. Тя беше дошла, а Анри бе намерил пари да наеме детектив. Тя беше дошла и бе уредила Марлен в една редакция, бъкаща от сексуални манияци. Очаквах продължението развеселен и малко напрегнат. Не можех да отгатна щеше ли да завали наистина. Вятърът можеше да смени посоката си всеки миг. Отдолу се чу гръмък и вулгарен женски смях. Представих си я бозава и тлъста и толкова schlass (пияна), че би трябвало всеки момент да рухне. Май се задаваше дъжд.

— Не можем ли да го оставим за следващия брой?

— И дума да не става.

— Дори ако те помоля?

— Дори ако ме помолиш.

— Добре — въздъхна тя, — съгласна съм. Хората искат да те опознаят. Ще мога да им разкажа що за мръсник си.

— Точно така.

От няколко седмици поддържах добра форма. Откакто бях напуснал супермаркета, бях подновил сутрешната гимнастика и денят ми започваше с голямо потене. Вече не гълтах таблетките, проблемът беше приключен, остана ми само някакъв флакон на дъното на чекмеджето, нали не иска хляб, затова го оставих. Нямах парични проблеми. Два дни след като Виктор-Серж ми плати, пристигна и чекът от издателя. Беше по-голям от друг път.

— Ще надделеem! — казваше ми той.

Отвърнах му:

— Нали споделих, че от все сърце съм с вас.

Двамата с Анри се възползвахме, за да подновим гардероба си. Никога в живота си не бях пилял толкова пари за един следобед, при това за дрехи, а цените ни се струваха смешни. Мимоходом забелязах, че ставаше все по-трудно да си купиш обикновена блуза без каквото и да било надпис, да не говорим за етикетите с марката, които вече не са защити на врата, а на корема или на сърцето. Не преувеличавам! Арогантната тъпота на някои производители по моему беше

своеобразен знак. Усещаха, че няма нещо, което да не преглътнем. Скоро, като отидем да си купуваме гащи, ще излизаме с лепенка на челото.

Оставих мерцедеса на ремонт, за да му сменят фаровете. Напреднах с няколко страници в романа. Платих последните закъснели сметки и като цяло я карахме на макс. Анри нанасяше последни поправки по стихосбирката си. Марлен се прибираше по-рано от редакцията. Надявах се русият гигант да беше прикован към леглото от бъбречни кризи. Както и очаквах, фермата се продаде и парите пристигнаха, когато вече не ни бяха толкова нужни. Понякога се питахме какво ли щеше да прави Марлен с тях. На шега де, просто си говорехме. И така до вечерта, когато се появи Вера.

„Обичам я! Господи, не можеш да си представиш колко я обичам!“ — ми беше доверил Шарл няколко дни по-рано. Новината не ме потресе, но той ме приклеци в един ъгъл на кухнята си и започна да ми се изповядва. Настояваше да седна.

— Не знам как ти си обясняваш това. Но една сутрин се събудих и разбрах, че я обичам...

— Признавам, че е малко шокиращо.

— Знаеш ли, чувствам се като дете. Когато тя е наоколо, не знам къде да си дяна ръцете.

Действително ми се бе сторил нервен предната вечер, когато всички вечеряхме заедно, но навън валеше и го отдадох на времето. Шарл беше последният човек, който можех да си представя влюбен. Главата му бе здраво завинтена за раменете. Живееше в просторната си ергенска къща и се интересуваше повече от продажбите си, както и от всяка написана за него дума, нежели от момичета. Този път обаче май беше лапнал въдицата, а животът е дълъг низ от изненади, тъй че всичко можеше да се случи.

— Трябва да се научиш сам да си свиваш цигарите — рекох му.

— Стига де, не ми се подигравай...

— Не ти се подигравам. Помисли си добре.

Та ето как ставаха нещата. Докато есенните дъждове удавяха целия регион и хората вадеха пуловерите, пожар опустошаваше сърцето на един мъж. А аз също бях трогнат от красотата на пламъците, видях райските проблясъци в очите му.

Напълно според очакванията Марлен прие идеята от раз. Имах чувството, че изпита облекчение да се освободи от парите от фермата, а пък и много по-вълнуващо е да допринасяш за раждането на едно ново издание, вместо да пълниш гушата на някой banker. Шарл вече беше почти под наркоза и подписа мастит чек, без да му мигне окото, защото любовта няма цена. Всички говореха само за това, имам предвид за бъдещата рожба, дебелият месечник, който подготвиха. За да го отпразнуваме, Вера заръча цяла вечеря в близкото ресторантче и докато се подготвяхме, съдържателят присвиваше очички от задоволство при вида на сметката.

Имам ярко изразено предпочитание към разпасаното облекло, защото считам, че винаги трябва да сме готови да се покатерим на някое дърво или да се претърколим на земята, затова никога не нося вратовръзка, когато пиша, защото понякога мога да се удуша. Но това не ми пречи да обличам костюм от време на време, особено откакто на мода дойдоха грижливо измачканите дрехи и можеш да си нагънеш ръкавите до лакътя. Завързах си една смъртоносна вратовръзка, вчесах се. Съвсем откровено, не изглеждах на четиридесет, освен това момичетата обичат бръчките покрай очите. Имах три-четири бели косъма, но дори не ги изскубвах, тези трима клетки съгледвачи във враждебна страна. Усмихнах си се в огледалото: най-доброто средство да се ободриш и да забравиш жалките, оскърбителни гримаси в ранни зори, които понякога ви притурят десет години.

Бях в светъл костюм, Анри беше в тъмен, който в съчетание с перлено сивата му вратовръзка щеше да ни удари в земята. Пийнахме по чашка в очакване на Марлен, гладко избръснати, с едната ръка в джоба. Тя се яви в права рокля от ламе, която много харесвах, макар всеки път да се задавах при вида ѝ. Качих целия този бомонд в мерцедеса.

Когато пристигнахме, Вера ни увисна на врата. Имаше доста народ. В единия ъгъл срещнах Шарл с по-скоро блуждаещ поглед. Коленете му бяха поръсени с разпилян тютюн, от устните му висеше нещо малко, криво и засукано. Сърце не ми даде да му поднеса огънче.

— Не се терзай — казах му аз. — Това е дребна сръчност, която се научава. Колко други са я усвоили...

Ръката му се стрелна към ръкава ми като истерична змия, погледът му ме прониза с трескава мълния.

— Не съм добре, изгарям вътрешно! — пожалва се той. — Тази вечер ще ѝ кажа всичко. Кълна ти се, ще ѝ кажа *всичко*!

Не мога да обясня защо, но тутакси усетих, че се задават неприятности. А всички присъстващи на тази вечеря бяхме готови да се закълнем, че Шарл е човек с каменно сърце, ледена пустиня, в която вече нищо не грее, мъж, способен да обезкуражи и най-упоритото момиче. Не изглеждаше да се интересува от тези неща. Но най-опасни са тихите води, а най-страшни агнетата, които се превръщат във вълци. Откачих ръката му, която мачкаше ръкава ми, и установих, че беше пил. И това беше новост. Ден след ден се упражнявах да живея живота, без да обръщам внимание на нищо, сякаш нищо не забелязвах...

— Шарл, животът е просто игра — казах му аз.

Не бях много убеден в думите си, но, така или иначе, той не ме слушаше. На моменти потръпваше, погледът му беше фокусиран на плюс-минус безкрайност. Реших повече да не се занимавам с него и да подхвана безсмислен разговор с първия срещнат, щом се сдобия с пълна чаша.

На половин път Вера пречупи устрема ми.

— Цяла страница за снимката може би е малко прекалено? — прошепна ми тя.

— Не е — креснах аз. — Нали правим цялостен портрет!

Тя въздъхна и надигна поглед към небесната шир. Продължих по пътя си. Както винаги хората се бяха събрали на групи между къщата и мястото, на което бяха струпани бутилките. Дъното на градината почти винаги оставаше пусто, сякаш пейзажът не ги привличаше и не изпитваха никакво успокоение от вида на гъмжащия в краката им град.

Казах две-три думи тук-там, после се оттеглих.

Попаднах на Анри. Запалих си цигара.

— Шарл е превъзбуден — казах аз.

— Хм... Няма кой знае какви изгледи.

— Да, не е избрал лесна партия. Аз лично не ща и да чувам за някое красиво, богато и знаменито момиче.

Забавляваше се, присви очи. Седнахме на пейката, загледахме се пред нас, а брътвежът от разговорите прелиташе над раменете ни и потъваше в тихата нощ, сякаш погълнат от нея.

— Всъщност само с теб се чувствам добре — казах му аз.

— Благодаря ти — отвърна ми той.

Бяхме дошли преди около час и вече се питах няма ли да сядаме на масата. Цял ден бях работил над романа и не бях хапвал нищо. Писането често потискаше апетита ми. Навъсен поглаждах корема си, когато дочухме викове от къщата, последвани от топуркане на крака и изблици на гълчава наред страхотна суетня. Обърнахме се облакътени на облегалката с вежди под формата на „Л“. Не се виждаше кой знае какво от всевъзможните клони на дърветата и храстите, които ни отделяха от къщата. Марлен изникна иззад някакъв храст мимози.

— Бога ми, направо се е смахнал! — съобщи тя.

Дори не я попитахме кой. Тя изглеждаше наистина притеснена.

— По дяволите! — казах аз.

— Заключил се е в една стая с нея и отказва да отвори!

— Ще видим — заяви Анри. — По моему малко избързва, но може и да сполучи.

Тя повдигна рамене в знак на объркване. В същия миг звукът от изстрел ни закова на място, нощта придоби ново измерение, небето стана блестящо черно. Марлен постави ръка на устата си. Студен полъх премина през градината, отнасяйки няколко вика. Втурнахме се към къщата, с ръцете напред, за да не ни влезе някой клон в окото. Вратовръзката ми се вееше над рамото, прекосяхах малки облачета парфюм на местата, на които бяха се застоявали жените, по бузата ми полепнаха влакна от паяжини.

Почти всички бяха придोшли в хола. Най-смелите тихичко се изнасяха към изхода. Един брадатко, когото бегло познавах, ме хвана за ръкава. Един път да облека костюм и всички сякаш искаха да се хванат за него, за да го направят на парцал.

— Видя ли? — рече ми изцъклен той. — Стреля през вратата!

Искаше ми се да ухапя ръката си, за да повярвам, че не е сън, не можех да си представя Шарл с пушка в ръце, сигурен бях, че щеше да стреля в краката си. Погледнах Анри.

— Май не се шегува — въздъхна той. — Наистина я обича.

Всеки даваше своята интерпретация — едни го намирали странен в последно време, други винаги го били подозирали.

— Бях тук, когато той я завлече в стаята си — каза една блондинка с щръкнала коса. — Погледът му беше озверял!

— Очите му бяха кървясали! — допълни друг един.

Скоро от устните му щяха да потекат лиги, а някои щяха да се кълнат, че е имал копитца и щръкнала опашчица. Човек не може да си позволи и най-малката погрешна стъпка в живота, при най-нищожната слабост всички палци се обръщаха надолу. Някакъв младеж предложи да повикаме полиция.

— Защо не идеш да си поиграеш другаде, вместо да ни досаждаш? — попита го приятелски Анри. — Що не излезеш на улицата да подишаш въздух?

Поскърцване на стол по пода, викове, плясък от шамар, трус от блъскане, всички погледи се обърнаха към тавана. Същевременно се усети известна паника около изхода и скоро тълпата в къщата се поразреди. Стълбището, което водеше към стаята, беше страхотно пусто, ужасно задължаващо. Никой не може да каже до каква степен любовта може да умножи силите на един мъж и да покори ума му. Тъй че Шарл вече не беше Шарл. Празната градина беше осветена и меланхоличният ѝ вид за миг привлече погледа ми, нощта беше млечна и съскаща като газирана вода. Възхищавам ти се, Шарл, помислих си аз. Възхищавам се на чувството ти и на блестящата ти решимост. Безупречен беше, Шарл, не се остави на мъката.

Двамата с Анри изкатерихме стълбите и се курдисахме пред вратата. На нея зееше дупка, а по мокета имаше обгорели тресчици. Куршумът се беше забил в стената и за куршум това не беше нещо особено, като се има предвид, че други прелитат километри с опияняваща скорост и триумфално свистене. На етажа цареше тишина. Долепих око до ключалката. Зърнах Шарл, седнал на едно легло, с пушка на коленете и наведено чело. Вера беше овързана с чаршаф за един стол. Направих знак на Анри да се отмести и двамата се прислонихме от двете страни на касата.

— Шарл — казах аз. — Остави пушката и отвори вратата!

Той стреля малко по-ниско. Само преди няколко секунди на това място беше коремът ми. Това не ми хареса, освен всичко от отсрещната стена по лицето ми се забиха разхвърчали се парчета от замазката. Седнахме на петите си с опрени на стената гърбове, за да размислим, а аз почти усетих мириса на барута и на прясно пробитото дърво.

— Шарл, това е път без изход, тунел без край! Скоро ще ти свършат патроните!

Анри запали цигара. Протегна ръка, за да ми я подаде, а с другата изтупа някакъв прахоляк, който се беше посипал по костюма му. В коридора грееше мека, нежна светлина, нима имаше причина да се притесняваме? Другите се бяха скупчили в дъното на коридора и чакаха.

— Шарл, приятелю! Нищо няма да ти сторим! — подвикнах аз. Още един куршум прониза вратата на височината на сърцето.

— Мисля, че трябва да продължиш да му говориш — ме посъветва Анри.

Прокарах ръка по лицето си, после се обърнах усмихнат към него:

— Боже мой, той Шарл, бива си го! — рекох. — Кой можеше да го допусне? Страхотен е!

— Така е... ама куршумите му са истински.

— „Гъй благородният човек изгражда характера си с дълбочината на всяка своя постъпка.“

— „Златни ябълки на сребърен поднос. Това са уместните думи.“

Въпреки всичко не се заблуждавах колко притеснително беше положението. Тревожех се за Вера, затова поднових разговора си с Шарл. Говорех на стената.

— Шарл, ние сме нищо в техните ръце, нямаме никакъв шанс. Ти се сражава като лъв, но виж сам, ноктите ти са счупени, ухапката ти вече никого не ще улови. Така става с всички ни, когато някой ден полудеем по някоя жена, а сърцето ни се разкъсва, чуваш ли ме? Шарл, огънят, който гори в теб, озари вечерта като фосфоресциращ гейзер и всички ние те подкрепяме. Въпреки това, Шарл, ти трябва да направиш едно последно усилие, да сложиш пушката и да отвориш вратата!

След което наострихме уши в тишината и макар отговорът му да закъсна, аз вече се радвах, че не беше изстрелял поредния куршум през вратата.

— Разкарайте се! — извика най-сетне той с разтреперан глас. — Отивайте си всички! Няма да я оставя да си тръгне!

— Не си го помисляй — отвърна Анри. — Когато реши, тя ще ти се изплъзне като пясък между пръстите. Нищо не си разбрал.

Може би в този момент се опитваше да разбере. Искрено се надявах, но нищо не се чуваше, поне нищо интересно, от което да

отгатнем какво готвеше от другата страна, притиснат между пушката и невъзможната си любов. Всъщност работата не беше за смях и постепенно си давах сметка, че бяхме се озовали в небрано лозе.

— *По дяволите, Шарл!* — креснах аз. — *Събуди се! Опомни се!*

— Тръгвайте си! Разкарайте се! — глухо отвърна той.

— Мъчно ми е за теб, знаеш ли?

— Ако отворя вратата... Ако я оставя да си отиде... Ще умра начаса.

— Хич не се надявай! Щеше да е много лесно... Ще има и други...

— Други? Ха, ха! Как можа да кажеш подобно нещо! Да не мислиш, че съм за едното чукане, задръстеняк такъв?

— Добре! Хубаво! Продължавай да театралничиш! Покажи им какво значи да си писател. Търкаляй се по земята, крещи колкото ти глас държи, гърчи се като червей заради една любовна история. Продължавай. Хубав пример даваш. *Нямаш право да се държиш така, чуваш ли ме? Трябва да продължиш нататък!*

— *Ебете си майката!*

— Айде бе! — отвърнах аз, снишавайки глас. — Сам знаеш, че не можем да правим две неща едновременно. Не можеш да си писател и същевременно наистина да обичаш това момиче, бъди честен!

— Ако е така, няма да напиша повече нито ред!

— Шарл, сериозно ти говоря — измърморих аз.

Той не отговори. Въздъгнах отвратен и погледнах вратата, после видях през дупките от изстрелите в плота да се подава нещо бяло. Нещо бяло и мърдащо. Приличаше ми на памук.

— Какви ги вършиш?

— Затулям дупките — изрева онзи. — Представлението свърши!

— Знаеш ли, приятелю, вече не знам какво да мисля за теб...

Тъй като засега не изглеждаше готов да я убие, слязохме долу да обсъдим положението и да хапнем няколко лангустички. Бяхме десетина в кухнята, десет мозъка, разсъждаващи върху един и същи проблем, десет преживящи усти. Трябваше да се намери някакво решение. Извадихме няколко бутилки бяло вино.

Когато малко по-късно поех отново по стълбата, сигурно тежах един тон. Не исках да вдигам шум, затова се изкатерих бавно, подпирайки се на перилата. Бяхме демонтирали плота на кухненската

печка и сега го носех отпред, закачен на врата ми, членът и слабните ми бяха защитени от капака на една тенджера под налягане, а краката от дъски, които намерихме в склада. Някой ми бе дал една мотоциклетна каска. Само ръцете ми бяха открити, но с тях носех пред себе си една от онези стари маси за бистро с бял мраморен плот и чугунени крака, които тежат към четиридесет кила. Всяка крачка си беше жива мъка, но въпреки това не бях сигурен, че съм достатъчно защитен от куршумите. Не аз бях преобразеният от любовта. Но жребият беше посочил мен.

Всички бяха убедени, че щях да се възползвам от изненадата, само че аз не се чувствах много удобно. Можех да получа парче олово между очите, а паднех ли случайно, нямаше никакви изгледи да се изправа. Смъртта в подобна премяна със сигурност не беше най-прекият път да се възнесеш на небесата. Трябваше да ме видите как крача по коридора, получовек, полумашина, разбрицана, скърцаща и потракваща като консервена кутия. Чувствах се нелепо, но нима всички ние не сме жалки, гримасничещи плашила, задвижвани от абсурдни помисли? Или нелепи, повредени сглобки? Де да можехме да отхвърлим бремето на мисълта, че сме свършени и озарени същества!

Когато стигнах пред вратата, пуснах на земята масата, за да си отдъхна малко. Питах се какво ли ме очакваше от другата страна. Тишината беше отблъскваща. Свалих шлема на каската.

— Е, хайде, напред! — изръмжах аз към Анри. — Да не губим време.

Нямам представа откъде го бе изнамерил, но Анри бе докопал отнякъде един кози крак, който умело бе наместил между каската и вратата на нивото на бравата. Чувствах, че бе готов да повдигне планини и да отмести тая врата с един напън. Той приглади един сребрист кичур зад ухото си, после ме погледна за последно, натисна с цялата си тежест желязото и вратата се отвори с ужасен пукот, а аз влязох вътре като съща бомба наред дрънколевенето на железарията и топуркането на коленете ми по дъските. Прекосих половината потънала в мрак стая, Вера ме погледна с потрес и аз спрях.

Шарл лежеше на леглото с кръстосани под главата ръце. Изглеждаше погълнат от съзерцанието на тавана и появата ми не го смути. Пуснах масата, свалих каската. Пушката беше на пода. С едно подритване я пратих под леглото.

— Обичам ви, двамата с Анри — промърмори той. — Но ще трябва да ми поправите вратата...

— Разбира се — казах аз. — Дай да не говорим повече за това.

— Напротив. Нека поговорим. Бих желал да развържете това момиче и да го отведете. Мисля, че поднесох в нозете й повече, отколкото тя може да приеме.

Без да губя време, минах зад Вера и се заех да я развързвам. Никой, освен мен не бе влязъл в стаята. Само шушукаха на прага, сякаш бяха пред входа на някакво светилище. Анри се бе оттеглил.

— Не се безпокойте за мен. Хапвайте и пийвайте. И не се сърдете, че ви лишавам от тъжната си компания!

— Шегуваш ли се?

— Ни най-малко — рече той с тиха и леко досадена въздишка. — Животът току-що ми даде забележителен урок и сам разбираш, че не ми е до шегги. Нужно ми е само усамотение и спокойствието на мрака. Да... За никого не е тайна... Ударът за мен беше особено тежък.

Той се изправи на лакти и ме загледа, докато Вера се запъти към вратата. Знаех какво чувстваше.

Изглеждаше като човек, който не е мигнал три дни, и който, след като се прибира вкъщи, пребива кучето си.

— Смъртта не би могла да е по-болезнена — оповести той.

— Не, разбира се.

— Смъртта е шегичка, сравнена със страданията на живота. Нима преувеличавам?

— Не, точно така си е.

Той се отпусна обратно на възглавницата, с ръце покрай тялото, очите му отново се втренчиха в тавана.

— Господи! Мили Боже! — разрида се той.

Странни същества са жените. Мъжете също. След тази случка Вера гледаше Шарл с други очи и не минаваше ден, без да му намери нови достойнства или физическа привлекателност, които забелязват само жените, а на мен лично ми убягват. „Какво! Нима не си забелязал неустоимата гримаса, която толкова често се появява на устните му?“ Или пък: „По дяволите! Виждал ли си ръцете му? Виждал ли си линиите на ръцете му?“ То не бяха хвалби, то не бяха комплименти до деня, когато се решиха да преспят заедно. След това Шарл ме дръпна настрана и ми довери, че всъщност не се оказала голямата любов,

която си представял. Беше есен, големите огньовете тихо догаряха и като цяло не беше нито топло, нито студено.

Аз обаче написах шеметна статия за Анри, далеч от хладките писаници. Докато я дочиташе, Вера буквално се свлече на един стол. Точно на това се надявах. Анри беше писател, от който ви се подкосяваха краката. Когато не ви секваше дъхът.

— Ами... ако и след това хората не се юрнат да купуват книгите му, значи стъпалата им са приковани към земята!

— Да. И аз се питам дали не е така.

Не разбирах хората. Едно е да ги срещаш сутрин, когато си купуваш вестника, друго е да разпознаеш в тях свои братя по раса, да предугаждаш поведението им. Защо се лишаваха от пълното щастие, защо не разграбваха книгите на Анри, а се избиваха за глупости? Какво собствено търсеха? За мен оставаше загадка.

Това бе една от предпочитаните ми теми за размисъл сутрин, по време на едночасовата ми гимнастика. Докато тялото ми се покриваше с пот, съзнанието ми поемаше в търсене на моите близки, а приключвах упражненията запъхтян и пак там, откъдето бях тръгнал. Какво да ти кажа, думам си аз. Хората са си такива, каквито са. Излишно си блъскаш главата. Считай се за късметлия, след като се намират неколцина, които си купуват романите ти.

Тъй или иначе, бях щастлив, че написах тези няколко страници. Никой не можеше да си представи удовлетворението, което ми доставиха, думите се нижеха сами с лекота, която почти ме уплаши, подчиних се на необуздания порив. Можех да пиша по едно такова парче всеки ден.

— Не знам дали на мен би ми харесало да съжителствам с някого, от когото толкова се възхищавам — заяви Вера.

— Възхищавам се от написаното. С него е различно, него просто го обичам.

При тези думи тя кръстоса крак, подпря брадичка в шепата на ръката си и леко се приведе към мен.

— Хм... страхотно!

— Да... Сигурно си озадачена, но...

Впрочем тя не беше единствената. И аз самият трудно можех да обясня дълбочината на онова, което ме свързваше с него, но трябва да призная, че не се замислях много. Не знам защо, но имах чувството, че

беше свързано с възрастта му, с тези двадесет години над моите, защото на пръв поглед си мисля, че не можех да изпитам същото към някой на четиридесет. Може и да бъркам. Може би бях наполовина смахнат след смъртта на Бети, но слабичкото ми сърце отказваше да спре въпреки всичко, обхванато от мания за величие, тъй че можех да обикна всичко: някоя старица или кое да е камъче. Без съмнение бях увреден, ако така ви харесва, нещо като жена, лишена от кърмачетата си, която не знае що да стори с млякото си, или бито куче, което, скимтейки, се връща при господаря си... Така ли беше наистина? При всички положения нямаше да ми помогне с нищо, ако разбях, че съм луд или ангел. Нищо в живота ми нямаше да се промени.

Има периоди, когато прекарваме времето си в разговори, когато можеш да си легнеш, оставяйки недоизречена фраза да виси във въздуха, а на следната утрин да я довършиш. Вера спеше у Марлен, но щом едната заминеше на работа, другата довтасваше у нас и бъркаше кафета в кухнята, като подвикваше, за да разбере дали вече сме будни. Беше като кукуригане на петел и дори ако предната вечер бяхме стояли до късно, историята се повтаряше на сутринта. Едва не падах от леглото, чувах Анри да роптае срещу съществуването на някои жени. Обикновено тя ни изчакваше да слезем, но вместо да се разположи на канапето и кротко да разтвори някое списание, въпросната пускаше прахосмукачката или включваше радиото тъкмо навръх рекламите. С малко късмет денят ни започваше с мазничък глас, който ви предлагаше да си вземете пералня начаса, а да я платите чак догодина. Питях се колко ли порива в тази страна са били прекършени от тези перални, колко ли ангели са загинали, покосени в чаршафите.

— По дяволите — казвах й аз. — Нямам нищо против да минеш с прахосмукачката, много мило от твоя страна... Ама защо ти е това радио, бе?

— Слушам новините!

Придърпвах си стол с прозявка.

— О, вярно, не се бях сетил за това.

Тъй като гледах да не си навирам носа в чуждите истории, не я питах защо не прекарва нощите си с Шарл. Бях забелязал само, че той я чукаше, тъй че ние трябваше да я дундуркаме сутрин, докато той се появяваше чак към 11 часа със свеж и отпочинал вид. Доколкото можех да съдя, те поддържаха странни отношения, а най-любопитното

бе, че цялата авантюра ги правеше особено словоохотливи. Нямам обяснение какво означава това в сексуално отношение, но, тъй или инак, припламваха повсеместни спорове, а двамата се влачеха подире ви, за да научат какво мислите за неутронната бомба или за терзанията на Езра Паунд. Единственият начин да се спасиш беше да се заключиш в някоя стая. Те не възразяваха. Но след някое време се налагаше да сляза, за да пия чаша вода, друг път ме засичаха, когато отивах да пикая. Понякога бе по-лесно да отстъпя към някой фотьойл, вместо да се опитвам да се спася.

От друга страна, в къщата кипеше двадесет и четири часов живот, а общо взето, малко живец не е за изхвърляне. Напоследък с Анри бяхме поработили здравата и преди идването на Вера прекарвахме дълги, безмълвни дни, забили нос в ръкописите. Аз лично бях много изтощен и когато Марлен се прибираще от вестника, с изненада чувах гласа ѝ, после се осведомявах от Анри как е спал, докато двамата заедно приготвяхме вечерята. Затова онези двамата ни даваха възможност да отдъхнем, като прекъсваха напрегнатото писане с безпредметни разговори, подвижвания и топуркане из къщата. Приемаха посетители и звъняха телефони на другия край на страната, когато ги оставехме сами да подготвят сигналния брой на вестника.

Естествено, той беше в центъра на всички разговори. Да бяхте ги чули и видели как се натопорчваха за някакви дреболии, горещяха се около масата, разбутваха чиниите, за да надраскат няколко страници, а после забравяха да раздигнат посудата. Марлен беше въодушевена. Трябваше да ги видите как започваха всичко отначало в 3 часа сутринта. Понякога се усмихвах с чаша в ръка и си казвах: По дяволите, представи си само, ако и Бети беше тук! Представи си само докъде щяха да стигнат! Господи, това щеше да е като да хвърлиш бидон с гориво наред пламъците.

— Съжалявам, че не я познаваш — рекох на Анри една сутрин, когато бяхме сами в кухнята.

Марлен, Шарл и Вера бяха излетели за столицата с пълен бележник със срещи и последния вариант на първия брой на изданието подръка. В къщата цареше усещане за необятен покой. Анри духаше кафето в купичката си и го гледаше с пронизващ поглед.

— Тя щеше направо да те сащиса, повярвай ми — добавих аз.

Навън беше ясно, студеният вятър спираше точно пред прозореца, а слънцето ни изпращаше един слънчев лъч вътре. В нашия регион такова време можеше да се задържи чак до края на януари, февруари и март не бяха толкова хубави, но пролетта пристигаше още през април и можехме отново да загаряме, докато останалата част от страната умираше от завист. Небето беше синьо. Откакто гледах едно предаване по телевизията, вече не подслаждах кафето си. Никога нямаше да се реша, ако живеех на някое мрачно място.

— Бих хапнал някъде навън — предложи Анри. — Бих хапнал няколко пъстървички край езерото...

Трудно ми е да ви опиша колко ме вдъхнови тази перспектива. Толкова отдавна не бях прекарвал цял един ден в безделие, необременен от мисли, с отпуснат върху езерото поглед в очакване на някой сребрист отблясък или погълнат от поведението на някое водно конче, с кръстосани зад главата ръце. Достатъчно беше да наметнем по една блуза и можехме да хапнем на открито. Отвърнах му, че съм съгласен, докато се протягах и зяпах през прозореца. Видях един як мотор да спира точно пред нас. Караше го някакво дебело момиче.

— Това пък какво е? — попитах аз.

Анри скочи от мястото си.

— Хм, за мен е! Това е детективът.

Не схванах веднага. Въпросното момиче носеше боти и кожен панталон. Имаше дълга, червена коса и огромен бюст. Почука по прозореца. Аз дори не помръднах. Анри отвори вратата и я повика.

— Здравсти! — рече ми тя на влизане.

Както вече казах, косата ѝ беше дълга и червена... Ето такъв детектив си беше намерил Анри.

— Уф — въздъхна тя. — Не ми беше лесно.

Анри ѝ поднесе стол. Беше напрегнат.

— Доста ме поразкарва, откровено казано — допълни тя.

Въздухът постепенно се насити с мирис на кожа, пот и парфюм на базата на пачули, но за щастие Анри запали остатък от пура.

— Бога ми, започвах да губя надежда — смънка той.

Момичето плесна бедрото си, после от гърлото ѝ бликна груб, хамалски кикот.

— Ха, ха! Никой никога не ми се е изплъзвал — заяви тя. — Ама дъщеря ви ме поизпоти!

— Да, досетих се.

— ... Защото един ден живее тук, на другия другаде и тъй нататък. Виждате я как пресича града с куфара си в ръка и всичко започва отначало, нали ме разбирате?

Трябваше ми време, за да проумея, че не беше шега, че въпросното момиче не ми се беше привидяло. Откакто Анри ми спомена за детектива, живеех със страх кога ще настане този момент, знаех, че все някой ден някой с физиономия на задник ще се изтъпани на изтривалката и ще ни съобщи, че е открил Глория. Представях си го някоя тъжна утрин, в някой крив ден, знам ли, да речем, че кафемелачката се пръсва и зрънцата кафе ви удрят в очите, а бе нещо гадно. Да, ама не беше така. Времето беше чудно и се канехме да отидем да хапнем край езерото, а аз се чувствах свеж като репичка. Това момиче пращеше от здраве, червените ѝ коси се вееха из стаята, докато тя говореше и се смееше едновременно. Почти забравих колко ужас вещаеше присъствието ѝ. Почесах главата си, като я гледах, винаги се чувствам щастлив, когато светът се променя. Докато банкерът ми не си боядиса косата в зелено, все ще се забавлявам.

Пихме по една бира с нея. Още отпихах от моята, когато тя остави празната си кутийка на масата. Анри гледаше угрижено през прозореца.

— Вижте какво — продължи момичето, като се поклащаше на стола. — Имате ли представа колко студенти държат жилище или стая в онзи район? Помислете си за момент! А тя познава всички. Ако ѝ скимне, може да се мести всяка вечер... Но не се тревожете, ще я намерите покрай университета. Многократно я засичах на излизане от библиотеката.

Анри само поклати глава.

— Да... можете да разчитате на мен — въздъхна тя. — Ако можех, щях да възобновя образованието си... Човек ще рече, че прекарват живота си излегнати по моравите, уверявам ви, не е шега. А ливадите в университетското градче са поддържани като терени за голф... По дяволите, някой път загряваме прекалено късно някои неща.

Докато Анри я съпровождаше до изхода, си помислих, че можем да сложим кръст на пъстървите и водните кончета, работата се отече, рекох си. Въпреки това отидохме и откровено казано, атмосферата не беше толкова ужасна, колкото се опасявах. Сервितьорката беше около

двадесетгодишна кранта и се размиваше неудържимо колчем се приближеше до нашата маса. Още със сядането ми разля една чаша на коленете, а нямаше нищо по-смешно на света, разбира се. Поднасяше ни ястията, като плачеше, извиняваше се и мачкаше престилката си, а смехът ѝ се изплъзваше през пръстите и политаше над езерото, преди да потъне в гората. Това момиче можеше да разсмее дори камъка. Накрая Анри се отпусна. Времето беше ясно и студено. Бяхме единствените, които се хранехме на външна маса с повдигнати яки на блузите, скрити зад черни очила.

— В известен смисъл езерото е тъпо нещо — заяви той и на устните му заигра усмивка. — Човек губи желание да мърда.

Към края на обяда си науми, че трябва да направи един кръг с лодка. Ресторантът ги отдаваше под наем. Отстрани имаше малък хангар, надвесен над водата, а него ден езерото бе съвсем пусто. Лодките бяха подредени пред дървената постройка, стояха напълно неподвижни, макар и във водата. Нито плисък, нито гънка, нищо. На мен ми беше безразлично.

— Давай — казах му. — На мен не ми се мърда.

Запалих си цигара, мушнах ръце в джобовете на блузата и протегнах краката си. Гледах го как се отдалечава с лодката и разполовява езерото с мощни загребвания. От моето място изглеждаше сякаш краищата на греблата искрят, подир което постепенно ми заприлича на шейна, която се плъзга по снега. Питях се какво ли си беше наумил, какво ли бе решил във връзка с Глория. Аз лично няхм никаква идея. Нещо в мен отказваше да анализира хладнокръвно положението. Бях неспособен да мисля за това. Казвах си, че вече всичко е безполезно и, така или иначе, течението е твърде силно, за да се надяваме да доплуваме до брега. Анри беше стигнал до средата на езерото. Видях го да съблича блузата си и да навива ръкавите си. Махнах му с ръка.

Животът с Бети беше лесен. И последният изрод щеше да се приспособи. Всичко беше просто, очевидно, лъчезарно. Не съществуваха нищо друго. Имах едно-единствено желание и една цел. Бях способен да събера всичките си сили за секунди, знаех кое е доброто и кое лошото, имах чувството, че се движа само напред и не си задавах въпроси... Всичко това бе вече далеч. Бях поостарял и животът ми бе станал сложен. Чувствата в мен вече не бяха огнени

гейзери, а стичаща се лава, от което не ми беше по-лесно. Първите ви заслепяват, вторите ви завличат. Резултатът е все същият. Протегнах се, прозявайки се.

Ама че хубав ден беше! Колко тихо и спокойно беше всичко! Каква мощ и каква крехкост излъчваха пейзажът и собствените ми чувства! Нуждаех се от Анри, както дърветата се нуждаят от почва, в която да пуснат корени. Копнеех по Марлен така, както по моему небесната светлина копнее за водите на езерото. Колкото реален бе пейзажът пред очите ми, толкова бе и моята необходимост да пиша. Само че ме грозеше я горски пожар, я буря или пък можех да затворя очи и всичко щеше да изчезне начаса. От дългото стоене неподвижен ми стана студено и потръпнах. Давах си сметка, че бях постигнал някакво равновесие. Но то не можеше да издържи дълго и аз го знаех. Питях се дали щях да се покатеря на небето, или да падна тежко.

Изправих се на стола и забелязах, че слънцето бе зимно, как да се изразя, можем ли да говорим за студена топлина или за ледено слънце? „Виж ти, вече е зима!“ — рекох си аз. Никога не пропусках раждането на всеки сезон, веднага забелязвах промяната в светлината. Не знам по силата на какво чудо, но винаги бях където трябва в точния момент. „Я, виж, пролет! Ето го лятото! Ох... есен!“ Не съм от хората, които пренебрегват малките неща, които придават чар на живота. Настръхнах, докато допивах колата си. Огледах внимателно езерото. Не виждах Анри. При това ми се струваше, че не го бях изпуснал из очи, но мозъкът ми не бе запечатал нищо. Може би бе изтеглил лодката на брега, но защо правеше такива неща? Дълго се вирах в бреговата линия, но погледът ми минаваше над пусто и безмълвно огледало. За щастие, ако беше паднал във водата, щях да го чуя. Освен това бях почти сигурен, че умееше да плува. Пък и щеше да се разкрещи. Момичето, което ни беше обслужвало, се приближи откъм гърба ми. Беше се успокоила, но се усмихваше неприкрито. С едната ръка взе чашата ми, с другата удари един парцал на масата.

— Търсите ли нещо? — попита ме тя.

— Не. Приятелят ми нае една лодка, а сега не го виждам къде е.

— Знаете ли, не е за вярване, но често се случват инциденти в езерото. Миналия месец...

— Много мило, благодаря ви — отрязях я аз.

Когато отново останах сам, лицето ми се озова в сянката. Слънцето току-що се бе скрило зад върхарите на дърветата и над мястото легна тревога. Една риба скочи над водата на няколко метра от мен и ухото ми е съхранило резкия звук от плясъка ѝ със смайваща яснота. Сега езерото ми се струваше много дълбоко. Особено мрачно и загадъчно, наистина. А каква тишина, какъв вкаменен покой, не можех да се опомня. Писателят по природа е измъчен човек. Започвах да се чувствам наистина зле. Какво можех да сторя срещу езерото, гората, особено когато светлината се отдалечаваше, а влагата ме обгръщаше? Каква ли жалка глупост щеше да ми хрумне?

— Анри! — извиках аз. — Анри!

Бях незначителен, жалък, микроскопичен. Гласях се да обиколя езерото на бегом, когато чух лек плисък току до мен. Не видях от какво беше, защото дървеният хангар скриваше от погледа ми малка част от брега. Стори ми се, че затаих дъх. Най-напред забелязах няколко прави линии под формата на житен клас, чиито краища потреперваха на повърхността на водата. После постепенно изникна носът на лодка и минаха няколко секунди, докато я видях цялата. Беше празна. Разбира се, това бе лодката, наета от Анри, но него го нямаше. Колкото повече се вторачвах в нея, толкова по-празна ми изглеждаше. Колкото повече се приближаваше към мен, толкова повече се натоварваше с ужасно значение, впрочем боята се беше напукала, вече не беше съвсем свежа, дървенията със сигурност беше проядена, тъй че и при най-малко движение човек можеше да се гътне зад борда. Стоях като закован на мястото си, вдървен като колец. Някъде високо се чу злокобен птичи писък, във въздуха усетих лек мирис на тиня. Отстъпих неуверено няколко крачки назад. Ударих се в пейка. Паднах върху ѝ, а погледът ми не се откъсваше от езерото. Чувствах се все по-зле.

— Какво... изкарах ли ти акъла? — попита ме той.

Излезе иззад хангара с усмивката, която можете да си представите. Малко оставаше да го убия. Но не казах нищо. Изгледах го, после отидох към колата. Шегички като тази ми се струваха смешни, когато бях на шестнадесет. Тогава духът ми бе ведър и свободен.

Глория беше бременна. Имаше голям, объл корем и когато влезе в кабинета на директора, ми се стори много красива, макар тутакси да помръкна. Анри се вкопчи за стола си. Двамата надзиратели бяха готови да ни се нахвърлят. Тя ни хвърли бърз поглед, докато директорът кръстосваше ръце на бюрото си. Усмиваше се с половин уста. Поне на едного историята се струваше забавна.

— Този човек твърди, че е ваш баща — кротко изрече той.

Двамата униформени уроди ни гледаха лошо. Рамото още ме болеше. Двамата с Анри бяхме прекосили студентското градче на бегом, с извита зад гърба ръка. Крещяхме и се мръщехме.

— Да — каза Глория. — Така е.

— В такъв случай, господа, инцидентът е приключен. Моля ви да приемете нашите извинения.

Когато двамата бабанки ни докопаха, за секунда си спомних гадната усмивка на библиотекарката. Беше почти дърта, кажи-речи, смахната, мачкаше носната си кърпа на най-горното стъпало и трескаво стискаше бедрата си. Излишен бе въпросът кой ни бе изпратил двете горили. От мухлясалия й кок не стърчеше нито едно косъмче.

Двамата с Анри бяхме пристигнали два дни по-рано. Намерихме еднозвезден хотел в близост до университета и си наехме стая с две легла. Хотелът беше със смътна репутация и оня от рецепцията мазничко ме информира, че имали и стаи с големи легла. Отвърнах му, че приятелят ми се страхува да не хване СПИН, та за начало ще се задоволя със стая с две легла.

— Десет години откак съм тук и пред очите ми са минали какви ли не луди — смънка той, докато откачваше ключа от таблото.

Стаята беше девет-десет квадратни метра с жълти, раирани тапети. Бяхме пътували през нощта и навън се зазоряваше. Помолих да ни донесат кафе в стаята. Анри се излегна, а аз се доближих до прозореца. Гледах как сградите на университета изплуваха от мъглата

и се очертаваха в утринния полумрак, подир което се оцветяваха в розово-виолетово. Според момичето с червената коса Глория беше тук. Достатъчно беше да я открием сред няколкото хиляди студенти, които влизаха и излизаха ту тук, ту там, по няколко хиляди пъти дневно. „Не се стряскайте, не е чак толкова трудно — успокой ни тя. — Скрийте се край библиотеката, както направих аз.“

Изпотих прозореца с дъха си и очертах с пръст контурите на сградите и дърветата. Не се получи нищо особено.

— Спри да мислиш за това — заяви спокойно Анри. — Така или иначе, трудно ще го преглътна. Почини си.

Озъбих се към улицата, скръстих ръце зад главата си и се изсмях.

— И ти пък... — рекох аз. — Денят се очертава много весел даже.

Небето беше чисто. Въздухът свеж. Цяла сутрин се мотахме между сградите, по алеи и морави, сред студентите и сред малко ято гълъби, които се чувстваха у дома си и ни се мотаеха из краката, когато не излитаха със смъртоносен, бръснещ полет покрай главите ни. Беше приятно. Имаше много момичета с дълги чорапи и червени бедра, приближаваха ни, притиснали учебници към гърдите си, и от устните им бликаха фонтани бяла пяна. Бяха по-скоро апетитни и няма да отрека, че ме осениха някои помисли. Като цяло младите момичета не ме привличаха много, но понякога ме поразяваха като мълнии и усещах вкуса на мек карамел. По някое време седнахме на моравата.

— Мамка му! Виж оная със синия пуловер! Видя ли я? О, Боже, виж само какви крака!

Единственото, което можехме да сторим, беше да си отваряме очите и да търсим да забележим Глория наред това множество момичета, които минаваха пред погледите ни. Взех по нещичко оттук-оттам и се опитах да си представя идеалното момиче. Така убих известно време, но почувствах голям апетит.

Накрая пообиколихме библиотеката. Сградата ѝ се намираще встрани от останалите. До входа водеха десетина стъпала. Какво сме виновни с Анри?! Повечето момичета пращяха от здраве, нямаха ни една бръчка, не носеха корсети или изкуствени ченета. Нима бяхме виновни, че минижупите се бяха върнали на мода? Престъпно ли беше да зърнем бикините им, или е лошо да примигваш наред полето от трептящи маргаритки? Бяхме седнали до едно дърво, всъщност по-

скоро се бяхме излегнали и подпрели на лакът и дъвчехме по една сламка. Не ни беше студено, чувствахме се отлично. Все едно бяхме седнали на терасата на някое кафене без определена цел, без някой да ни чака, без задължения, без намерения, без нищо, което може да ни подразни, въоръжени с бира и зареян поглед.

Преди да се наместим, бяхме огледали мястото, но това не се оказа добра идея. Вътре цареше мъртвешка тишина, а някаква дъртофелница се беше сгънала на две зад бюрото си и ни поглеждаше крадешком. Никому не пречехме, държахме се прилично, бяхме се сврели кротко в един ъгъл и се опитвахме да разберем дали Глория не се е скрила зад някой учебник, нали така? Когато се запътихме към рафтовете, дъртата скочи от мястото си и ни погледна вкиснато.

— Къде отивате? Забранено е! — изсъска тя.

Студентите се разхождаха спокойно между етажерките. Какво беше забранено? Кое не ни беше в ред?

— Забранено е за външни лица! — уточни тя.

— Не се безпокойте — рекох аз. — Търсим едно лице.

Тя изскимтя от отвращение и стисна юмруци.

— Ясни сте ми вие! Оставете тези девойки на мира или ще се обадя!

Веднага разбрахме, че е смахната, че нищо не можем да ѝ обясним и че всеки момент ще се разкрещи. Устните ѝ побеляха като тебешир. Няколко глави се надигнаха и отправиха погледи към нас. Улових Анри за ръка.

— Ще се върна! Ще я халосам с една книга по главата! — ръмжеше той, докато слизахме по стълбите.

— Не, зарежи я. И вън ще сме си добре. Тая е с единия крак в гроба.

Отдалечихме се бързо.

— Не се обръщай — казах му аз. — Гледа ни от прозореца!

Отидохме да хапнем по една пица през няколко улици. Въпреки спречкването, Анри скоро възвърна доброто си настроение. Бях щастлив да го видя в такова настроение, усмихнат и предразположен. Старата истерия наглед го беше напуснала. Започвах да си мисля, че може би бях сбъркал и всичко щеше да мине по ноти. Бях се подготвил за най-лошото, за безмилостна битка. Казвах си, че през всичките тези месеци той беше преживял яда си и че когато се озовяха лице в лице,

сблъсъкът щеше да е неизбежен. Вместо това той изглеждаше щастлив. Достатъчно го познавах, за да различа моментната еуфория от глухата радост, която го озаряваше отвътре. Макар че се опитваше да я прикрие, като ми разказваше не знам какво си относно момичето, което беше забелязал, едно от онези, до които се бе допитал къде е библиотеката, къдрокоса брюнетка, истинска двойница на първата му любов.

— Дори се питам дали не е дъщеря ѝ! — пошегува се той, преди да отхапе едро парче пица. — Хм, колко отдавна не бях ял пица!

А не беше така. Преди три дни бяхме яли точно същата, аз самият я бях сготвил, впрочем. Бръщолевеше ги едни, колкото да присвива очи и да ми обяснява колко хубав е животът. Покъртително беше! Ден след ден отсъствието на Глория го беше смазвало, беше страдал, знам за какво говоря. Живеехме заедно и един Господ знае колко ѝ беше ядосан, никога не успя да преглътне постъпката ѝ. Та както вече казах, очаквах най-лошото. А ето че тъкмо когато бяхме на път да я открием, яростта му се изпари и целият вибрираше от могъща, едва сдържана радост. Бях покъртен.

Естествено, като видях това, взех да гледам по-лекомислено на нещата. Върнахме се до библиотеката, с ръце в джобовете и усмивка на уста. Момичетата ни заглеждаха, защото Анри пазеше равновесие и крачеше по бордюра на алеята, размахвайки ръце. Няколкото изпити бири нямаха нищо общо с това. Прекарахме следобеда излегнати наред тревата в една част на моравата с нацъфтели цветя, откъдето можехме да наблюдаваме шетнята и малките цветни парцалки, които изкачваха стълбите. Времето отлиташе с лудешка скорост. Но не видяхме Глория. Денят си отиваше, когато смахнатата дъртофелница затвори вратите. Двамата се надигнахме. Щом ни забеляза, премина в тръст, стисна чантата си и повдигна полата си до средата на пресеца.

— Е, днес нямахме късмет — отбеляза Анри, протягайки се. — Добре де... както и да е.

Прегърна ме през рамо и се запътихме към изхода.

— Проблемът с белите коси е, че вече не можеш да погледнеш момиче на двадесет години, без да те вземат за някой сатир...

Стаята ни беше с тапети в жълто райе, тъй че не бързахме да се прибираме. Разходихме се из града, а като се стъмни, видяхме къде са по-оживените местенца, наминахме в няколко бара и посетихме

катедралата. Не бяхме ни най-малко пияни, а само развеселени и доволни. Бях се оставил да ме завладее новият оптимизъм, струваше ми се, че сега нещата бяха ясни, бурята беше отминала, а с Глория щяхме да се целунем по двете бузи. Не бях отварял темата с него, но ми се струваше извън всякакво съмнение, че вече ѝ бе простил. Всичко буквално се къпеше в златиста светлина до степен, че не можех да си представя лош обрат, миналото беше забравено, всички си прощавахме взаимно и се целувахме. Трудно ми е да ви опиша какво бреме бях отхвърлил. Без да си го признавам, се вкопчвах в тази картинка и не исках да чувам за никакъв друг развой. Мислех си колко чудесно щеше да бъде, тя щеше да ме прегърне, вече нямаше да съм „оня, дете чука майка ѝ“, както се беше изразила навремето. Можех да си отдъхна. Няколко истински досадни момента, но затова пък колко избегнати катастрофи, колко прекрасни скокове над пламъците!

Вечеряхме в един задимен салон с кожени седалки някакви омлети с месо и зеленикав пикантен сос. Впрочем само това имаше за ядене, омлети, сто и петдесет вида омлети, а атмосферата беше неохипи, голобради момчета с неизменните карирани ризи, които слагаха ударението върху духовното си богатство. В дъното имаше мъничка сцена, а син прожектор осветяваше момиче с джинси, което рецитираше напълно неразбираеми, авангардни нещица. Цените бяха сносни. Момичето беше бледо и плоско. На това му викат експериментална поезия.

Съдържателят на заведението беше един риж гигант по къси ръкави, синеок и с брада, който обикаляше масите с бутилка в ръка, присядаше, бърбеше с клиентите и наливаше по няколко капки алкохол в чашите. Истинската атракция си беше той. Средната възраст беше двадесет и пет — тридесет години, а той самият ще да беше около тридесет и пет, гледаше останалите с добронамерен поглед и с един жест ги караше да потърпят, когато някой от тях извикваше: „Ела тук, че трябва да ти кажа нещо!“, или: „Боб, идвай да ти разкажа един страхотен лаф!“ Липсваше ни само малко джаз.

Зеленият сос имаше вкус на стъргана краставица с риган, но му свикнах. Момичето на сцената стискаше юмруци и сравняваше менструацията си с кръвта на Христос. Боб вече беше само на няколко маси от нашата и в очакване на появата му изпразнихме чашите си.

Таванът окончателно се скри зад пелена от мътно зелен дим. Много беше гот.

Седна до нас тъкмо когато момичето свърши с рецитацията си с изцъклени очи, изопнати мускули и по моему готова за хоспитализация. Той я изгледа, разрошвайки брадата си.

— Хм... Как ви се струва? Любопитно е.

— Налей ни да пием, Боб! — избегнах отговора аз.

Той ни наля, без да бърза, а на мястото на момичето под прожектора се качи друг един. Беше с куха китара и физиономия на бито куче.

— Е, не беше гениално, разбира се — додаде той. — Малка е още. А поезията е най-трудното нещо на света...

Веднага усетих, че съм стъпил на чужда територия и не упорствах с темата. Анри надигна чашата си, за да се чукне с Боб.

— Отскоро ли сте тук?

— Да, тук сме за няколко дни...

Оня с китарата беше от тия, дето могат да ви просълзят. Докато Анри и Боб поеа по друмищата на съвременната поезия, аз се възползвах от случая да си налея една белетристична чашка. Заведението беше гъчкано. Някои слушаха, други обсъждаха. Пейката ми беше удобна. Чувствах се добре. Не знам на какво се дължеше, но ми доставяше удоволствие да оглеждам момичетата в салона. Кръстосах ли нечий поглед и сякаш се потапах в хладна, млечна вана, парфюмирана с нуга. Връщах се в детството. Историята с Глория толкова ме беше съсипала, че откакто се бе очертала щастливата развръзка, плувах в нещо като лек крем. Всички момичета, разбира се, позираха. Човек не отива да слуша авангардна поезия, за да се държи като на самотен остров. Някои ми изпращаха облаче дим, други разтърсваха коси. Някои момчета носеха очила с рогови рамки, повечето нямаха бретони. Питам се дали не бях единственият, който имаше скверни помисли на това място и дали не допусках смъртен грях. Момчето с китарата беше на път да ни разстеле червата си. Съжалявам, но какво можех да сторя?! Един романист на сбирка на поети е като коняр, който се появява в тържествената зала на замъка. Не можех да се ориентирам.

На Боб тя му беше страст. Ако го слушахте, щяхте да речете, че само поезията си струва. Жена му го беше напуснала, заведението не

му носеше кой знае какво, от време на време получавал чернодробни кризи, но какво значение имаше всичко това, питаше ни той, когато бе достатъчно да прочетеш едно хайку, за да се извисиш в небесата.

— Например Башо! — уточни той, хвана се за масата и втрени в нас сините си очи. „Старо езеро. Жаба. Плъок!“ Как ви се струва, а?

Устните му продължаваха да трептят.

— Диамант, скрит в друг диамант!

Момчето не беше лишено от чар. Загледах го усмихнат, попитах го, посочвайки Анри с брадичка, дали знае кой е. Не, не знаеше, затова му го казах. Боб пребледня като мъртвец. Погледна го за миг, после извърна глава назад.

— Не... не го вярвам! — промърмори той.

— Уверявам те — настоях аз.

Пак ни погледна. Зад потресения му вид се четеше малък уплах, което си беше нормално. Писател като Анри си беше полубожество. Винаги, когато съм се озовавал пред някой голям писател, съм изпитвал смес от щастие и страх. Никога не се чувстваш особено добре, когато книгата в ръката ти се превръща в свят предмет. Тъй че веднага разбрах какво изпитваше Боб. С приятна изненада установих, че по тези места не живеят пълни идиоти.

— Мамка му, Иисусе Христе — рече Боб, докато се опитваше да уцели чашите ни с бутилката. — Кой би повярвал подобно нещо?

Мислех да му кажа, че може и да го докосне, но се въздържах. Момчето ми беше симпатично, по-добре да го оставех омагьосан. Не можех и да подозирам колко хубав се оказа този ден. Напразно се бях натопорчил. Не изглупявай с възрастта, рекох си, нека това да ти е за урок. Боб ни улови за ръцете през масата.

След половин час в заведението се възцари тишина, а Анри извади един бележник от джоба си. Докато си наместваше очилата, едно момче се покатери на една маса и насочи прожектора към главата му. Боб се бе хванал с две ръце за брадата си. Оказа се, че бил от най-първите адмиратори на Анри и всичките му стихосбирки стояли на нощната му масичка. Беше потресен от срещата и се надявах да не се поболее. Наближаваше часът за затваряне. На масата ни беше насядала цяла компания. Димната пелена беше слязла до нивото на главите ни.

После не искаха да ни пуснат да си ходим. Към един сутринта се озовахме на тротоара, в хладната нощ, докато Боб спусна със замах

металната щора. Продължавахме да обсъждаме декламацията на Анри. Неколцина го бяха наобиколили, а аз го виждах как поклаща глава с тлеещия крайчец на пурата в уста. Някой предложи да пийнем по чаша в някоя квартира, но Боб сдаде багажа.

— Не, умолявам ви, момчета. Нека да не е тази вечер. Едва се крепя на краката си!

Стиснахме си ръцете. Той пое в едната посока, а ние в другата, заедно с цялата компания. Беше без значение, така или иначе, се бяхме разбрали да се чуем.

На другата сутрин открихме Глория. Бяхме си легнали късно, станахме рано и зачакахме пред библиотеката. Беше все така слънчево и студено, а ние се бяхме излегнали на слънце. Докато не се появиха ония двамата, тоест, когато на дъртата ѝ писна да ни гледа как се навъртаме под прозорците ѝ.

Щом излязохме от директорския кабинет, Анри прегърна Глория. Коридорът беше пуст. Подът беше покрит с ветрилообразна мозайка на безупречно чисти, сини и бели квадратчета. Белите към сините бяха две към едно, както и да ги погледнеш. Най-накрая се разкарах и слязох да ги изчакам долу.

На отсрещния тротоар един човек продаваше ябълкови пирожки. Купих три. Изядох едната, наглеждайки изхода, подпрял гръб на едно дърво. После си тръгнах от немай-къде и изядох и другите две.

Крачих известно време. Не търсех обяснение на поведението си, главата ми бе по-скоро празна. Чувствах само лека умора, която нито се задълбочаваше, нито се разсейваше. Улиците бяха спокойни. Обикалях в кръг, но това не ме смущаваше, не бях тръгнал на туристическа обиколка и нищо не задържаше погледа ми. Вместо да си отвися на някой червен светофар, свървах вдясно, а когато ми скимнеше, се връщах обратно по стъпките си. На два-три пъти подминах заведението на Боб. Когато минах на отсрещния тротоар, той ме извика. На дневна светлина косата му беше огнено рижа и образуваше ореол около главата му.

Последвах го вътре, отидохме на бара. Качих се на един стол, докато той вадеше чашите и ми повтаряше колко съжالياва за предната вечер, наистина, но още с влизането у дома рухнал и заспал. Чувствах го притеснен. Докато забърсваше разсеяно бара, ми повтаряше, че не се шегува, бизнесът му не вървял добре и се виждал принуден сам да

чисти салона, ха-ха! Някой би казал какво от това, но когато си метър и деветдесет, ти се схваща гърбината от навеждане под масите. Усмиваше ми се, но погледът му хвърляше трагични отблясъци — кога сиви, кога сребристи. И все така забърсваше същия ъгъл на бара. Погледнах зад мен, но нямаше никой. Когато го погледнах отново, Боб си хапеше устните. Вдигнах чашата си, за да избегна кръвопролитие.

— За твое здраве, Боб! — казах аз.

Той гаврътна своята на екс и я постави обратно с лек стон. После постави ръцете си на бара, наведе глава и я разтърси във всички посоки.

— Пропадна работата! — простена той. — Сега вече всичко пропадна!

Без да губи време, пусна водата и навря главата си под крана. Скоростта на движението му ме изненада, също както и загадъчните му думи. Кранът свистеше, струята шуртеше, по пода капеше. Той стоеше неподвижен отдолу и подсмърчаше на равни интервали, като чакаше неизвестно какво, докато аз от своя страна се опитвах да разбера и бях, меко казано, заинтригуван. Виж какво, казвах си, ти едва познаваш този момък. Какво те кара да мислиш, че имаш нещо общо с произходящото? А точно това усещах смътно, което за пореден път свидетелства за свръхчувствителния характер на писателската душа.

Тъй като работата се проточваше, се пресегнах през тезгяха и спрях водата. Той бавно се изправи с прилепнали по челото и бузите коси.

— Какво става, Боб?

Той отметна кичурите с две ръце назад. Погледът му беше мрачен, челюстите стиснати. По врата му се стичаха малки вадички, няколко капки паднаха по раменете му. Светлината от улицата оформяше сребриста каска около главата му. Боб беше като канара, но колкото и да е голям, човек е отвратително крехък и уязвим за захапката на мъката. Изглеждаше сразен и готов да посрещне последния удар.

— Бях парализиран — прошепна той, сякаш говореше на себе си. — Бях парализиран и не успях да уловя късмета си... Не посмях да разговарям с него!

Като ранено животно излезе иззад бара и се свлече на една маса. Сложи ръка на челото си. Взех чашата си. Седнах срещу него, докато

той продължаваше монолога си.

— О, не, не го очаквах... Но очите му ме пронизаха, както тя ми беше казала. Права беше. Отказах да ѝ повярвам, казвах ѝ, ти винаги преувеличаваш, птичето ми, казвах ѝ, не се безпокой, този човек ти е баща, аз ще му обясня всичко, ще разговарям с него... Колко просто ми изглеждаше всичко... Какво направих, Господи, какво направих! Той беше ето тук, пред мен, усмихваше се, беше достатъчно да го хвана под ръка и да му отворя сърцето си, а той щеше да ме разбере. О, Боже, какво ще стане с мен сега? Виждам, че всичко опропастих. Той никога няма да ми прости, никога няма да даде дъщеря си на страхливец! А аз бях отворително малодушен, държах се като мокра кокошка и си замълчах. И аз да имах дъщеря, щях ли да я оставя в ръцете на някой такъв? Не, разбира се, че никога нямаше да го направя. Мъжът трябва да има някакви ташаци, драги ми Боб, не можеш да се спасяваш пълзешком и да искаш да влезеш в рая. Тя правилно ти го рече! Предупреждаваше те да бъдеш внимателен, а ти ѝ се смееше, подиграваше ѝ се: ама ангелчето ми, та това е нелепо, ако тая дебеланка с червената коса е детектив, то аз съм китайският император, пък и така да беше, дори баща ти да е в ярост, то аз съм до теб, няма да ни изяде, я? Ах, още чувам думите си! Колко самонадеян бях! Откровено казано, Боб, голям си нещастник. Гледаше я как се опитва да заличи следите си, но това никак не те тревожеше, казваше си, че не бива да я дразниш, че момичетата винаги правят странни неща. Е, сега виж докъде я докара! Къде я, твоята предишна увереност? Имаш ли сили да помръднеш малкия си пръст? Сега си туш, веднъж и завинаги. Вече нямаш никакъв шанс. Единствената ти надежда беше да я хванеш за раменете и да ѝ кажеш: виж какво, Глория, срещнах баща ти, но не намерих сили да го заговоря и нищо не му казах... Само че ти се увъртоли в чаршафите, угаси светлината, жалък идиот, и накрая заспа, точно така, дори успя да намериш покой... Господи, Иисусе Христе! Къде ли е тя сега!? Какви ги надробих? Заслужавам да ме оковат и да ме развеждат по улиците, да ме зарежат на слънце без капка вода за пиене. Заслужавам да ме лишат от светлина и да ме оставят да изгния на някое мрачно място, където никой не може да ме погледне, защото не си струвам гледката.

Очаквах да добави: „Проклет да е денят, когато съм се родил, и нощта, в която е било речено: мъжко чадо бе заченато“, но той потъна

в отчайващо мълчание. Надигнах се, за да потършувам зад бара. Взех един чист парцал, върнах се при съкрушения великан и наметнах главата му с карираната кърпа за ръце.

— Боб — казах аз.

— Боб, подсуши се. Имам чувството, че ще довтасат всеки момент.

Той ме погледна. С ужас.

— Ами да, така е — добавих аз. — Нищо не може да се направи.

Всеки път, когато небето ни прати възможност за изкупление, е много тежко.

— Ка... ка... кво — запелтечи той. — И двамата ли?

— Хм... Сутринта бяха заедно. Оставих ги прегърнати.

Толкова се слиса, че се надигна с парцала на главата. Човек би рекъл, че бяхме на някаква религиозна церемония, а причестяваният потриваше нервно ръце. Не беше лошо момче и въпреки оплакванията си от черния дроб, изглеждаше в добро здраве. Някои момичета не устояват на мъже от типа „дървар“.

— Заедно... ама заедно... Как така заедно? — изскимтя той и се свлече на един друг стол.

— Да, той я взе на ръце и я целуна.

— Ама тя ми беше казала, че...

— Да, това са необясними неща. Прави като мен, не се опитвай да разбираш. Всичко изглеждаше наред.

— О... Господи, Господи! Иска ми се да припадна!

— За начало се подсуши. Махни тоя парцал от главата си.

Тоя полекичка потърка главата си. Боят още не беше започнал, а той сякаш излизаше от седемнадесетия или осемнадесетия рунд.

— Сега ни остава да ги изчакаме. Вече няма път назад. Надявам се да бъдеш на висота, Боб.

Това последното не трябваше да го казвам, защото малко го притесних, от което, клетникът, нямаше нужда. Отидох да взема бутилката с алкохол. Сложих ръка на рамото му. Делтовидните му мускули бяха от стомана.

— Не се бой. Познавам го добре. Не е толкова страшен. В последно време беше в добро настроение. А има и нещо добро в това, Боб, че ти си падаш по поезията.

— А? О... Той е може би най-големият измежду нас!

— Не се плаши от думите, Боб. Еби им майката.

Отидох да преровя щайгата с дисковете. Намерих Джони Каш с Уили Нелсън и още два други. Започваше с меланхоличен валс. Не ми трябваше друго, стигаха ми двамина, които потеглят с каруците и нямат какво друго да си предложат, освен меланхолично валсче без претенции, с жени и един огромен огън. Двамина, които потегляха, за да дишат свободно, а тъкмо това ни липсваше на нас, които затъвахме в проблемите си, без грам надежда за някакво Елдорадо. Обичах тази музика. Атмосферата се промени. Някои ще ме разберат. За останалите ще кажа, доколкото мога да се доближа до истината, че така набирахме сили.

Помогнах му да изхвърли пепелниците и да помете под масите. Той се възползва от случая, за да ми обясни, че я обича и вече не му дреме дали ще умре, да правят с него каквото щат, но този път няма да се спасява. Отвърнах му, че това е вярното решение. Попитах го дали не му се струва, че преувеличава.

— Просто не я познаваш...

Като чух това, вътрешно се разсмях. Още един, който не познаваше Бети, още един, на когото му се привижда земеръс, щом някое момиче изскърца със зъби. Все едно някой да се оплаква от обърнат нокът на ветеран, който току-що се завръща от Втората световна война.

Тъкмо бе започнал да ми разказва как се запознали, когато онези двамата прекрачиха прага. На Боб му секна приказката. Спряха се наред салона и цяло чудо е, че никой от двама ни не изпусна метлата си. Онези не се усмихваха, но ние също не се усмихвахме. Стори ми се, че плавам в нещо меко, но напълно прозрачно, защо да не е желе например? Въпреки това все някой трябваше да направи първата крачка. Да нарушиш тишината, беше като да се нахвърлиш с джобно ножче върху пейката. Аз я изгледах и присвих очи.

— Ха, и на колко е? — попитах я, като се хванах за врата.

— Шест месеца и двадесет и седем дни — отвърна ми тя.

Анализирах всяко движение на миглите, всяка дума и всяка извивка на интонацията. Отговорът беше сух, но гласът спокоен, а на лицето ѝ не се четеше нищо: нито добро, нито лошо. Не знаех какво да мисля. Анри взе един стол и седна. Той ми се стори подразнен, но

нищо повече, видях, че не можеше да се очаква нищо лошо от него, а Боб стоеше вкопчен в метлата си.

— Липсваше ни — нежно рекох аз — и съм щастлив да те видя.

Тя загатна усмивка, преди да премести погледа си другаде. Изпитах усещането, сякаш ми взеха нещо сладко от устата.

Днес, от висотата на събитията, трябва да призная, че тя се държа право с мен. Този опит за усмивка, който съзнателно потисна, обяви войната още от самото начало. Само че тогава не му отдадох значение. Помислих си, че сега бе ред на Боб, а може би после щях да получа истинска усмивка, само че малко по-късно. Впрочем Анри го погледна, поклащайки глава, а после вдигна глава към Глория.

— Значи той бил... Странно, имам чувството, че вече някъде сме се срещали.

— Вижте, господине, всичко ще ви обясня! — изрече умолително Боб.

— О... ама ти познаваш баща ми? — иронично подхвърли Глория.

— Скъпа, ще ти обясня — изстена горкият.

Откровено казано, не ми се искаше да съм на негово място. Положението му беше толкова мъчително, че се смали с няколко сантиметра. Още малко и щеше да се скрие в прословутата миша дупка.

Цялата тази история му се стовари на гърба доста несправедливо. Разбира се, той беше едър и силен, сякаш построен, за да понесе удара, но трябваше ли да плаща и за миналото, в което никога не беше стъпвал? Трябваше ли да го караме да коленичи и да го насилваме да смуче кръвта от старите ни рани? — възкликнал бих аз в момент на еуфория. По моему малко пресолявахме манджата.

Анри го оглеждаше спокойно от главата до петите. Глория го гледаше хладно. А Боб, горкичкият, с гримаса, сякаш ме молеше да го доубия. Пристъпих към Глория. Прегърнах я през раменете и без да спирам, я завлякох към вратата.

— Ще се върнем — подхвърлих аз през рамо. — Отиваме за цигари!

За няколко секунди светът заприлича на голяма черна дупка и единственото, което, забелязвах бе, че не отблъсна ръката ми, не се изопна, беше жива, дори бих казал хладна и парфюмирана. Погледнах

тротоара с очаровани очи. Не бих казал, че това бе откровена усмивка, защото едно момиче никога не ви прощава всичко едновременно, бях на четиридесет и вече не си губех времето в опити да разбера, взех я на ръце. Исках да я завъртя един пълен кръг около себе си, но тя извика, ей, внимавай! (смееше се) ще ме смачкаш!

Оставих я отново на земята. Този кратък миг ми достави неподозирано удоволствие. Щом прекрачих вратата, сякаш гръм ме удари и вътрешно още треперех. Полудях от радост да я стискам в ръцете си, а откровено казано, не го очаквах. Опасявах се заради лошото впечатление, което остави у мен при появата си. Ех, тази Глория! Държах я за върха на пръстите и се любувах на прословутия ѝ корем. Все пак бяхме прекарали толкова страхотни мигове заедно, между нас наистина имаше нещо. А това е толкова рядко, случайте могат да се преброят на пръстите на едната ръка. Дори се питам ще ми се случи ли отново, но не се надявам особено, всъщност бих бил изненадан, защото понякога ми се струва, че в това отношение съм бил богато възнаграден. Всъщност няма много място, колкото да вместиш петима-шестима, възтясно е, но това е максимумът, оттам насетне сърцето се съсухря като стара смокиня и се затваря завинаги. С една дума, много приятни неща изплуваха на повърхността и на тротоара се почувствах чудесно. Успях да изтръгна от нея усмивка. А знаете, че бях в страхотна форма.

— Каква беше тая чекия с дрехите, а? — попитах я малко покъсно, когато се стопляхме зад витрината на един сладоледен салон с два „Супер Стромболи“ пред нас.

Имах слабостта да поливам всяко ново събиране с воал от крем шантии, който замъгляваше погледа ми и придаваше празнично звучене.

— Защо се беше съблякла? Щяхме да пукнем от страх, знаеш ли, помислихме си, че си налетяла на някой смахнат...

Тя натопи малката триъгълна бишкота в разтопения крайчец на „Стромболи“-то и ме погледна с блясък в очите.

— Не исках да ме догоните — рече ми тя с безизразен глас. — Исках да ме оплаквате!

Поклатих глава, смеейки се.

— Ама ти с всичкия ли си? — възкликнах. — Не, кълна ти се, наистина... Как можа да ти хрумне подобно нещо?

Ако въобще това бе възможно, очите ѝ бяха станали още по-пронизващи, освен ако не беше от слънцето или от някое добре насочено отражение.

— Точно ти ли ме питаш?

Бях тръгнал да се облягам, но тутакси се наведох напред. Преди малко май казах, че бях във форма, че в мен бликаше дълбока радост и че трябваше да ме ударят с диамант, за да ме разбият. Не се страхувах от нищо. Металният блясък на очите ѝ за мен бе като пламъче от кибритена клечица.

— Хей, нали няма пак да ни сервираш същия номер! Първо, не е прилично да слухтиш до вратата, освен това никога повече не се е случвало. Тъй че нека си говорим за друго, ако не възразяваш.

Тя за миг се поколеба, праметна косите си през рамо и заби нос в чинията.

— Хей... Глория... — добавих аз. — Нима сърцето ти дава да развалиш такъв момент?

Две неща спасиха Боб според мен. Най-напред не беше търговец на автомобили, инак Анри щеше да намери начин да го убие. Второто, което съвсем ме изуми, е, че беше готов да си вземе багажите и да се настани при нас заедно с Глория. Правилно ли бях чул? Бях убеден, че извършваше невероятна глупост, но той го каза пред очите ми, заяви на Анри, че нищо не го задържало и че тук или другаде, за него нямало значение. На това мувикам шегичка! Вече нямах никакви съмнения, че както я бяхме подкарвали, скоро градът щеше да ни принадлежи или поне нашата улица. Не знаех дали трябваше да пляскаме, или да си скубем косите. Безумието беше такова, че предпочетох да си замълча. А и нямаше смисъл да говоря. В повечето случаи е по-добре да седнеш и да пазиш тишина.

— И какво ще правиш там? — попитах Боб, когато се озовахме на четири очи. — Струва ми се, че посягаш опасно близко към огъня, наистина си го мисля, уверявам те. На твоето място щях да хвана Глория под ръка и да отлетя за друг континент.

Той подръпна долната си устна и повдигна рамене.

— Ами, не знам... Хм... тук тя не беше особено щастлива. При всички положения искахме да заминем някъде. Щом тя иска да е покрай баща си, защо не?...

— Знаеш ли, не мисля, че тя се стреми тъкмо към това, не го чувствам така. А аз донякъде я познавам...

— А... А знаеш ли какво иска тогава?

— Внимателно! Не ме карай да казвам онова, което не съм казал. Но най-напред: тя ли те помоли за това? Каза ли ти, че иска да се върне при баща си, че има нужда от него?

— Не... Не бих казал... По-сложно е... но ми се струва...

— Е, значи бъркаш! — прекъснах го аз. — Повярвай ми, Боб, дълбоко се заблуждаваш. Като привилегирован свидетел ти казвам, че тези двамата не се шегуват помежду си. Знаеш ли, той я е отгледал сам, а Анри не е кой да е. Достатъчно голям си, за да забележиш колко са свързани, очеводно е. А аз ще ти кажа какво ѝ е необходимо на Глория: тя трябва да замине далеч и го беше схванала, но сега вече нищо не разбирам. Та каква е тая тъпа история, откога ѝ се е прищяло да се върне в бащиния скют!? Внимавай, Боб! Понякога човек си мисли, че е намерил доброто решение, а накрая го отнася...

Бяхме в квартирата му. Уютен бардак, с фотография на Блез Сандрар на вратата на тоалетната, което не ми хареса особено. Бяхме останали сами, след като Анри и Глория отидоха на пазар. Той ми бе оставил най-добрия фотьойл и стоеше до мен, подпрял задник на масата, а косите му бяха последният фойерверк в светлината на залязващото слънце. Последните вечери бяха прекрасни и не бих желал да се лишавам от меките отблясъци на светлината, с които ме удостояваше далечното слънце. Отговорът ми го накара да занемее и забие поглед във върховете на обувките си. На няколко пъти отвори уста, преди да се реши да проговори. Не ме виждаше, но аз го гледах с трескав поглед.

— Да... Не знам... не знам — заяви най-подир той. — Мисля си, че няма да е против, и ми се струва, че не се лъжа. Хм, мога да бъда много щастлив с нея, но ѝ липсва нещо, което аз не мога да ѝ дам. Дано го постигна скоро. Освен това на Анри тази идея по-скоро му харесва.

— Изненадваш ме! — проскърцах със зъби аз. — Зарежи Анри. Погрижи се за вас двамата и детето, което скоро ще ви бъде на главата.

Той ме изгледа спокойно. У този момък нямаше грам порочност.

— Имам чувството, че си лично притеснен от това.

Плеснах си бедрата и се усмихнах злобно.

— Какви ги говориш? Няма аз да живея с нея. Нито съм ѝ майка, нито съм ѝ баща. Аз съм встрани от всичко. Казвам ти го за твое добро, Боб, това е всичко. Дали ще се настаните в отсрещната къща, или ще разпънете палатка в градината, все ми е тая. Но пак ти го повтарям, Боб, и този път ще бъде жесток. Слагаш си ташаците в менгемето!

В стаята наставаше сумрак. После чухме стъпки по стълбището. Повече нищо не си казахме. Прокарах ръка през косата си, докато Боб поглаждаше брадата си. Поклащаше глава със стъклен поглед. Дали се намираше нещо за пиене в този дом?

Една сутрин се събудихме под петдесет сантиметров сняг. Беше чудо невиждано, а студът смразяваше костите. Улицата беше изчезнала. Което никак не ме подразни, тъкмо напротив. За малко да вдигна телефона и да ги известя, че тъй като градът е отрязан от света, въпреки доброто си желание, съм решил да поизчакам. Самолетът ми излиташе по обяд.

Не ми се зловидеше самолетът, а онова, което ме очакваше след кацането. Издателят ми, Валтер Дожелски, настоя да обсъдим положението. Искам ли книгите ми да се продават? Искам ли редовно да получавам чека си? Готов ли съм да направя мъничко усилие? Разбира се, до този момент криенето ми беше донесло известен успех, загадъчността плащаше, пък и не се налагаше да се моря.

— Вижте какво, не искам да ви насилвам, нито да ви моля за нещо, което ви е неприятно. Размислете и ми се обадете.

— Ами аз точно сега работя... и ми е малко трудно. Ще загубя вдъхновението си.

— Да, разбирам ви. Добре де, няма какво повече да го обсъждаме.

— Нали разбирате... да зарежа всичко... ей така...

— Не се терзайте. Щеше да отнеме само няколко часа, но вие сте прав. Работата ви е на първо място. Забравете.

Обадих му се. Нямах желание да продължавам да се мъча с парите. Двадесет години, откак бягах след мангизите, но удоволствието от лудешкото преследване вече не ми носеше никакво удовлетворение, исках да доживея до дълбока старост. Обадих му се, за да уточним деня и часа. Той използва случая, за да ме успокои.

— Сам ще се убедите, че парите бързо стават източник на неприятности. Като цяло успехът е разочароващ.

Впрочем, досещах се. И мислех, че не бива да се очакват чудеса.

Към 10 часа чух шум на улицата. Анри тъкмо ми казваше, че Боб позвънял, докато съм бил под душа, и че всичко било наред, щял скоро

да дойде. Чудесно, рекох, като се надигнах и отидох до прозореца. В горната част на улицата се придвижваха челно два камиона, а мъже в оранжеви комбинезони риеха сняг. Жалко, казах си аз, можеха да го оставят да постои поне малко.

Излетях с един разбрицан самолет, в краката ми духаше студен вятър. Дори стюардесата нямаше обяснение. Опитах се да си изпрося един джин-тоник, но нямаше как, наложи се да си го платя и да разтривам краката си през по-голямата част от пътуването. През илюминатора виждах побелялата шир с мъгливи къделки тук-там и бляскави водни петна.

На слизане не поздравих никого. Валтер Дожелски ме чакаше в чакалнята. Спомних си как преди няколко години двамата с Бети се появихме в този град в каросерията на една камионетка и тогава никой не ни чакаше, никой не го беше грижа за нас. Струваше ми се далеч, толкова далеч.

Освободих се чак към 11 часа вечерта. Бях скапан. На излизане от ресторанта се ръкостисках с кого ли не, смотолевях няколко думи, но пак повтарям, бях скапан. Струваше ми се, че никога в живота си не бях говорил толкова. Ако всичко това, мислех си, трябва да ми донесе пари, ще съм си ги заработил достойно.

Останах малко на тротоара, стискайки ръката на Валтер Дожелски. Откровено казано, това бе единственият що-годе приятен момент него ден.

Бях дал три последователни интервюта, бях гостувал в телевизионно предаване, всичко това между обяда и вечерята, на които нямах време да погълна една хапка, без да ми зададат някой въпрос от някой ъгъл на масата.

— Може да ви се стори малко натоварено — предупреди ме Валтер Дожелски, — но почти година не сте идвали и повярвайте ми, върнах немалко кандидати... Сигурен ли сте, че не можете да останете поне два дни?

Не, отговорих му, невъзможно е, имам куп неща за вършене. Наместете всичко в един ден! На моменти, когато ме питаха откога съм започнал да пиша или какво мисля за новия роман, срещях развеселения му поглед. Понякога заставах пред прозореца и чакаше неизвестно какво, може би да се прибере у дома си. Не беше единственият. Упражнението беше особено трудно за мен, като се има

предвид, че нямах какво да кажа за книгите си и по повечето други теми. Не смогвах да изтрая повече от десет минути, без да си погледна часовника. Всички ние си губехме времето. Но продажбите на моите книги необяснимо нарастваха и всеки си вършеше работата. Дни като този ми се струваха безкрайни.

Продължих по тротоара, свърнах в първата пряка и се спрях. Очевидно не обичах този град. Не виждах пукната пейка, на която да седна. Беше много студено. Запалих си цигара и се попитах дали да отида, или не. Беше понеделник. В понеделник не работеха. Три години не ги бях виждал, цели три години, не помнех какво ни бе разделило, но, така или иначе, животът ни бе разделил.

Разбира се, говоря за Еди и Лиза, сестрата на Бети. За три години се бяхме чули пет-шест пъти. Всъщност знаех, че между нас, дълбоко в нас, нищо не се бе променило. Въпреки това се помайвах. Всеки път, когато наминавах насам, бързах да си отида, и то не заради спомените, а защото една част от живота ми бе рухнала и всички познати от онова време бяха останали в един друг свят. Обожавах ги и двамата, бяхме извървели чудесен път заедно. Трябваше ми време, за да разбера, че не беше толкова лесно. Щях да ги прегърна сърдечно, но нямах особено желание да ги видя, а може би беше обратното, но всичко това е твърде деликатно и не можех да си го обясня много добре. Може би заради онзи, другия свят. С Еди се наричахме педераста по телефона, казвахме си, че все пак не може така, няма да чакаме и тази зима да отmine, по дяволите, знаеш какъв е животът, дните си минават, а ти си казваш, че трябва да поправиш покрива, преди да дойдат дъждовете, и всеки път се озоваваш с крака във водата, защото небето пак се е изляло на главата ти.

Студът тук не ви свисти в лицето, а подличко прониква във вас, а после не ви напуска. Духнах в ръцете си. Нямаше много народ по тротоара, само забързани минавачи, сини стрели, на улицата колите бяха пълни, с изпотени стъкла. Спрях едно такси. Вътре пушенето не беше желателно. Макар на четиридесет години да не се нуждаех от ничии съвети, пъгнах кутията обратно в джоба си. Шофьорът имаше сива кожа. Защо да го дразня, рекох си, защо да си мисли, че искам да си изплюе дробовете.

По време на пътуването не обелих нито дума, за да не му пратя микроби. Слязох в ледения въздух, докато той потегляше, вдигнах

яката си и огледах дома от отсрещния тротоар. Наглед нищо не се бе променило. На партера светеше. Още се чудех как се бях решил.

Влязох, без да чукам. Разбира се, парализирах ги, но не беше трудно. Лиза се бе покатерила на дивана и украсяваше стената с голямо, платнено цвете. Еди се бе надвесил над сметките си. Бонго изръмжа под масата, после дойде да се отърка о мен. Хванах го за кожата на бузите.

— Как си? — попитах го.

Стори ми се, че Лиза изскимтя. Еди не скри удивлението си.

— Мамка му — рече той с върха на устните си.

— Как я карате тримата? — добавих аз, приклякайки пред Бонго.

Исправих се точно навреме, за да поема по един във всяка ръка. С Еди си разменихме няколко потупвания по раменете в продължение на няколко секунди, след като тримата се разцелувахме изобилно. Така и не смогнахме да съставим цяло изречение, не намирахме нищо интересно за казване, а само: остави ме да ти се нагледам, охо, Господи Боже мой. Най-потресаващото за мен бе да подуша отново миризмата им. Това наистина беше нещо. Наложих се да обърна внимание и на Бонго, да го оставя да качи двете си лапи на раменете ми и да се посборим. След което, предвид тежкия ден, който бях преживял, единствената ми мисъл бе възможно най-скоро да намеря къде да седна.

Нямахме какво тъжно да си кажем, новините бяха по-скоро добри. Разговаряхме дълго, на моменти се смяхме със сълзи. Не съжалявах, че бях дошъл. Всичко ми се струваше прекалено хубаво. Единственото, което ме смущаваше, е, че двамата просто бяха продължили да живеят. А какво беше станало с мъжа, когото познавах, онзи, който живееше с Бети в същата къща? Аз знаех, че той вече не съществуваше и бях единственият, който го знаеше. Приличахме си, знаех всички подробности от неговата история, но това не бях аз. Онзи човек наистина беше мъртъв. Аз не бях неговото продължение. Поне такава бе моето усещане.

— А бе знаеш ли, че виждам книгите ти навсякъде? Станал си истинска звезда, негоднико!

— Хм, май нещо такава е на път да стане.

— Знаеш, че не чета много. Но Лиза може да свидетелства, че съм прекарвал безсънни нощи!

— Много се радвам, Еди. Наистина.

— Още ли си сам, не си ли намери някое момиче?

Вдигнах очи към Лиза, тя ме гледаше с разнежен поглед. Еди проследи сцената. Протегна ръка към нея и я придърпа на коленете си.

— Ама къде ти шарят очите? — попита ме усмихнат той.

Аз се наведох напред, за да взема чашата си с чай от върбика. Еди изпиваше по половин литър всяка вечер и по собствените му думи вече не можел да се лиши от него.

— Не, нямам жена до себе си.

Той удари силно с ръка по дивана и от него се понесе облаче прах.

— По дяволите! — изстена той. — Какви ги вършиш? Направо ще се поболея, като го чувам, истина ти говоря. Да не си се смахнал? Как искаш да се възстановиш, ако нямаш кого да обичаш, на кого да се опереш, някой, на когото можеш да разкажеш всичките си болки. Какво щях да правя без Лиза по твоemu, впрочем, като се замислиш, нищо извън нея не си струва. Останалото са тъпотии. Не е нормално да се живее без жена, знам ли, за мен това е като да боксуваш в пясъка.

— Харесвам образите ти, Еди. Направо ни озаряваш вечерта.

Положих ръка на коляното на Лиза, беше нежно и гладко като дунапренен пантоф, покрит с найлон и населен с нежност. Произведох един особен шум с устата си.

— Хм... може би не сме длъжни да говорим за това, как мислите?

— Добре. Но не се притеснявай от мен — отвърна Лиза. — Бети със сигурност би искала да те види щастлив. Ако срещнеш някоя, ще я приема с разтворени обятия.

Не го изрече със съзлив тон, а съвсем просто, без никаква превзетост. Като най-естественото нещо на света.

— Ами че да... това поне, надявам се, го знаеш — промърмори Еди.

— Абе може и да пише книги, но не е особено интелигентен!

Налях си малко бърбън във върбиката. Изух си ботите и легнах напреки на фотъйла.

— Какво по-точно ми има? — попитах аз втренчен в коленете си. — Прежълтял ли съм, болнав ли ви изглеждам, оплаках ли ви се нещо?

— Ей, какво чакаш, за да се размърдаш? — отвърна ми Еди с пронизващ поглед. — Не ми изглеждаш щастлив човек, ако държиш да знаеш.

Откровено казано, зададох си сам въпроса. Мисля, че те двамата се заблуждавах, не бях нещастен. Най-мъчителното беше това телевизионно предаване. Като се има предвид, че съм със светли и чувствителни очи, ужасно се измъчих от яркото осветление. Тъй че може и чертите ми да бяха малко изопнати, а лицето ми да не сияеше, но бях прекарал мръсен ден, който трябваше да забравя. Всички тези литературни раздумки ви подсичат краката от раз. Усмихнах му се с най-добрата си усмивка.

— Не, Еди, заблуждаваш се. Чувствам се чудесно. Но нали знаеш, книгите ми създават повече грижи, отколкото удоволствие. Освен това, решиш ли наистина да пишеш, започваш здравата да се терзаеш, тъкмо това виждаш изписано на лицето ми, Еди. Книгите ми изсмукват кръвчицата.

Той наведе глава, като продължаваше да стиска Лиза през ханша.

— Толкова си притворен — въздъхна той. — Направо отвратителен...

Лиза се надигна засмяна.

— Хайде, остави го на мира. Или никога повече няма да го видим.

Решихме да пийнем още по едно, за да отпразнуваме срещата. Заклехме се никога повече да не се губим от поглед. Видно беше, че напоследък се връщах към живота, което беше дяволски хубаво. Еди сякаш забрави своята фиксидея. Извади отнякъде албум със статии, посветени на мен.

— Знаеш ли, бих се изненадал, ако съм пропуснал, макар и една.

— Сприятелих се с вестникопродавеца.

Направо ме уби, имаше много статии, които и аз самият бях пропуснал. Прелистих го от кора до кора, а той стоеше надвесен над рамото ми с присвити очи. Затворих албума внимателно.

— Я ми кажи, може и да бъркам... но ти май пазиш само хвалебствените?

Той се изправи. Отиде да вземе чашата си.

— Е, приеми, че това е нещо като албум. Не виждам защо да слагам в него несполучливите фотографии. Там има хора, които

твърдят, че си голям писател, а другите не ща и да ги чувам. А статиите на оня там...

— Някой си — прекъснах го аз.

— Да, на Някой си и още неколцина от същата банда... Защо ми трябва да си губя времето да събирам глупости? Този албум си е за мое удоволствие... Не разбирам какво толкова ти се зловиди тоя? Ще речеш, че просто иска да ти види сметката.

— Оф... нямаме едно и също виждане за писането. Знам много добре, че не ме приемат еднозначно, повярвай ми, и не вярвам това да се промени някой ден. Това ме натъжава, Еди, много бих искал всички да са единоподобни.

Докато биех крак из града, въпреки се бяха случили странни неща. В стаята на Глория бе избухнал пожар и насмалко не се наложило да викат пожарникарите. Научих го на следващия ден, когато кацнах със самолета под проливния дъжд, а главата ми беше като тиква. Двамата с Анри си заръчахме по един грог в бара, а той намери време да ми разкаже цялата история, преди да вземем колата. Глория чисто и просто взела, та заспала със запалена цигара. Чаршафите, килимът и част от пухената завивка бяха овъглени, а от едната страна косите ѝ също бяха изгорели. Да не говорим какво разтребване паднало след това. Впрочем аз го усетих, че мирише на пушек. Държеше се с ръка за челото. А косите му бяха с цвят на пепел!

Когато я видях, не ѝ казах нищо неприятно. В началото, когато живеехме тримата, отношенията ни бяха много пряки. Намирах я за малко ексцентрично, двадесетгодишно момиче, изпълнено с живот и средно досадно, което трябва да нагърчваш на моменти, за да не започне да командори. Но всичко протичаше нормално. Ако по онова време ми беше изгорила чаршафите, щях да ѝ обясня, че в леглото не се пуши, когато не знаеш как да си държиш цигарата, и че това е поредната ѝ глупост.

Когато влязох, я заварих седнала на един фотьойл. На раменете си бе метнала нещо като черен шал, а косата ѝ беше с няколко сантиметра по-къса, но не беше толкова страшно, колкото ми го бе описал Анри. Освен ако не беше подравнила няколко кичура оттук-

оттам, което не беше невъзможно. Едно момиче може за три секунди да се понагласи, стига да не е едноръко. Тъй че ѝ се усмигнах.

Анри се изтръскваше зад гърба ми. Закачих прогизналата си блуза. Трудно ми беше да кажа какво точно се бе променило в нея, откакто я издирихме. Освен корема, разбира се. Сега лицето ѝ беше почти като на зрял човек. Макар да бе наследила устата ѝ, не приличаше на Марлен, по-скоро на Анри. Задникът ѝ беше малко нисък, но всичко останало беше на шест. Може би загадъчната промяна беше свойствена за всички бременни момичета. Нямахме защо да търся друго обяснение. Освен това въпросните момичета винаги са ме впечатлявали, имам чувството, че разполагат с мистериозна власт, че могат да ви ударят с мълния по главата.

Направи ужасно отчаяна физиономия, но аз я успокоих с един жест.

— Познавах един, дето изгоря — казах аз. — Изглежда, че това се случва на десетки хора всяка нощ. Имала си късмет, тъй да знаеш...

— Ще помоля Боб да възстанови щетите.

Хвърлих поглед към стълбите, като пътем ѝ обяснявах, че да чукна на дърво, нещата с парите потръгваха и можехме да наблюдаваме изгарянето на една черга, без да ни мигне окото. Няма защо да се притеснява.

Качих се все пак да видя за какво става дума. Също толкова безизразно огледах почернелия таван, прогорения килим, дупката в мокета, която ще да беше към два квадратни метра. Всичко подгизнало във вода. Цялата къща вонеше на дървени въглища. Анри подсвирна зад гърба ми и сложи ръка на рамото ми.

— Откровено казано, не е за вярване. А да беше видял ония ми ти пламъци! Тия жени ще ни уморят, казвам ти... Винаги намират начин да ни смразят кръвта. Видях дъщеря си с горяща коса, можеш ли да си представиш?

Щетите бяха малко по-големи, отколкото очаквах, но не беше неприятно да можеш без проблем да си платиш дребните разходи, да си позволиш известни харчове, без да се трогнеш от някакви си там подробности. Положението ме принуждаваше да се покажа над нещата.

— Още не мога да свикна с това, което ни се е случило. Сигурно е изживяла голям страх.

Бяха минали петнадесетина дни, откакто дойде вкъщи. Ще излъжа, ако кажа, че всичко беше като навремето, че придаваше особена свежест на дома и не й пукаше от мен, че полагаше глава в скута ми, за да гледа нещо си по телевизията. Ледовете още сякаш не бяха стопени. Можех да остана цял ден наведен над книгата си в моята стая, без тя да се появи нито веднъж, докато преди все идваше в стаята и си намираще повод да ми изкрещи нещо в ухото, дали например не съм виждал зелените й обувки, или дали няма да благоволя да погледна тоя задръстен и смотан сешоар. И, разбира се, това ми липсваше. Случваше се да стана, да отворя вратата и да извикам:

— А, Глория? Ти ли ме викаше?

— Не, не — отвърщаше тя.

После ми трябваше известно време, за да се върна към работата си. По-рано щях да сляза и да я попитам какво й става, дали й преча с нещо или й харесва да се прави на призрак.

Решил бях обаче да не се навирам между шамарите. Всеки момент очаквахме Боб да пристигне и вече нямаше да ми се налага да понасям безметежното безразличие, което ми засвидетелстваше. Не че не ми отговаряше на въпросите, подаваше ми солта и ми пожелаваше лека нощ, но понякога вътрешно клокочех и се въртях в кръг пред нея, без тя да се реши да вдигне поглед от тъпото си списание. „Спокойно, казвах си, няма защо да отваряш безсмислен разговор. Още няколко дни, и ще се пресели. Нека Боб й намери някакъв дом и най-вече да я чука. И стига сме говорили за това!“

— Не знам дали е същото при всички жени, но когато бях бременна, не бях много забавна! Анри ще потвърди. Намирах се грозна и тромава, в панталона ми можеше да влезе цял слон.

Марлен беше убедена, че си въобразявам, и че Глория няма нищо против мен.

— Бях сърдита на целия свят и не исках никой да ми се мотае из краката. Бях ядосана на Анри, не можех да го понасям. Накрая се изпокарахме, разбира се, не беше толкова просто, но в известен смисъл това бе причината. Да, съгласна съм, че е в особено настроение, но бих желала да й влезеш в положението и да се опиташ да си представиш... Уверявам те, че е доста мъчителен период.

Накрая не знаех какво да мисля. Срещнех ли погледа на Глория, имах чувството, че ме заливаше студен душ, но не трябваше да се притеснявам. Хубаво! Тогава да ражда, та да се свършва, да си влиза в тесните панталони, и толкоз!

Боб пристигна в града след няколко дни и веднага усетих как атмосферата се разведри. Мисля, че бе допуснал грешка, като бе натоварил цялата задна седалка на вана си с книги, а парцалите на Глория бе изпратил по влака, пътническия. Разбихах го в известен смисъл, но предпочетох да си замълча. Горкият Боб, едва стъпи на тротоара, и вече го овикаха, челюстта му увисна, а овлажнените му очи се покриха с лед, навън бе кучи студ. Аз заврях глава в яката си.

Но действително от този момент насетне ми се стори, че отношенията ми с Глория се подобриха. Толкова се бяхме раздалечили, че и малкото сближаване ми се струваше като лъжичка мед и успях да се нахраня дори с трохите. Що се отнася до Боб, той го отнасяше отвсякъде, но този момък ме изумяваше, умееше да носи на бой и да остане на краката си, и не мисля, че ще сбъркам, ако кажа, че я обичаше от все сърце. Не мисля, че иначе щеше да устои, това бе неуязвимата точка в бронята му. Тя си го изкарваше на него и докато издевателстваше пред хорските очи, той се задоволяваше да забие поглед във върха на обувките си. Всъщност май не беше много умен. Все бързаше да изпълни всичките ѝ прищевки.

Успях да си дам сметка за отношението ѝ към него през седмицата, която прекараха вкъщи, преди да се пренесат в новия си дом. Не един път, когато го оставеше разтреперан след поредната лавина упреци, изпитвах желание да се приближа до него и да го успокоя, да му обясня, че всъщност тя преживява труден момент, че я връхлитат пристъпи на ярост, достатъчно е да се допита до околните. Но в края на краищата той ставаше и си почесваше главата.

Покрай останалото и въпреки моята съпротива, тя го бе натоварила да поправи щетите в стаята и надзираваше изкъсо, да не кажа под лупа, ремонта. Не ми трябваша три слоя боя, нито цяло руло мокет, нито пък държах шарките на тапетите да съвпадат до милиметър, но него го мъмреха за всяка несръчна мазка с четката или капка лепило по лайстните.

— Как ти се струва, а? — питах аз Анри. — Как ти се струва тази работа?

Той обаче бе върнал дъщеря си, каквото беше и желанието му.

— Да, ама така няма да стигнат далеч. Нали нямаш намерение да ги вземеш на издръжка... Не намираш ли, че тя попрекалява?

Той го увърташе, все пак била бременна. Трябваше малко по-нататък да се появи Вера, за да срещна най-сетне разбиране.

— Питам се как я понася — казваше ми тя. — Голямо момче като него...

— Планина-човек, искаш да кажеш. Обзалагам се, че тежи поне сто кила.

— Освен това я намирам за студена, хм... много дистанцирана...

— Ама, моля ти се. То е, защото чака дете, нали знаеш?

Боб ни беше дал назаем вана си, а полето бе покрито със сняг. Времето беше хубаво, отскачахме до близката гора, за да вземем няколко сухи дървета. Когато сърцето ви плаче, нищо не може да замести един хубав огън в камината. Предната вечер отпразнувахме Коледа и се надявах малката утринна разходка да ме разведри. Почти не бяхме спали.

Единствено Глория си легна, но другите останахме в кухнята, допивахме последните бутилки и готвехме ястията за обета. Събирането на дърва ми се видя чудесна идея. Вера се усмихваше с присвити очи. Заради снега светлината беше ослепителна. Карах с 45–50 километра в час. Както казваше Еди, Коледа без сняг е като празен шамфъстък.

— Ти май си в страхотно настроение — рекох аз. — Направо сияеш!

Тя се протегна. През пътя прибяга диво зайче и се наложи да натисна спирачките, защото после премина още едно, и още едно. Заливахме се от смях. Впрочем всичко можеше да ни развесели. И друг път бях забелязвал, че след безсънна нощ всичко е смешно. Докато потеглях, тя се обърна към мен.

— Наистина съм щастлива. Първият брой се продава добре. Всъщност всичко е наред, вечерта беше чудесна. Тук намерих истински приятели. Когато не идвам дълго време, полудявам.

Никога не отсъстваше повече от месец, обикновено изчезваше за по петнадесетина дни. Питам се кой й плащаше всички тези самолетни билети. Колко лесен е животът, когато достигнете добри тиражи! Повей на печал, и ето ви в самолета, едва ви остава време да си

обършете сълзите по време на полета. Ако един месец изглежда като края на света, то на човек му се прищяваше да бъде богат. За мен това си бе нищо време: двадесетина страници от романа. А всичко бе много просто: едва-що забелязвахме, че си е тръгнала, и тя вече ни се обаждаше, за да ни каже, че пристига. Не се оплаквахме, а ни разсмиваше. Отивахме да я посрещнем на аерогарата.

Спряхме на границата на една гора. Скочихме върху изсъхналите клонки. Влачихме ги покрай пътя и ги хвърляхме на земята, за да изтръскаме снега. Когато видеше някой по-голям клон, тя ме повикваше и аз го срязвах с триона. Времето беше хубаво, но се усещаше, че небето ще се заоблачи преди свечеряване. От три дни беше все така.

Натоварихме колата, без да бързаме. Вече нямахме пръсти, нито носове, нито уши. Подпряхме се за миг на колата, преди да се решим да влезем. Тя пак отвори дума за Глория.

— Знаеш ли, не разбирам защо се е върнала. Нямам никакво обяснение.

— Хм... и то не я доведе насила. Той самият бе изненадан. Аз се радвам, че се изнасят, защото развалят атмосферата в къщата. И то не защото се карат, не е нещо точно определено...

— О, достатъчно е човек да я погледне...

— По дяволите, да знаеш как беше в началото, толкова добре се разбирахме. Всичко беше наред помежду ни и мисля, че всеки разбираше другия или поне ми се струва, че се приемахме един друго, че имах някакво значение за нея. Повярвай ми, прекарвали сме много време заедно и не един път е заспивала на рамото ми. Не си го измислям, мамка му.

— Е, сега май нещата са се променили, а това са само далечни спомени.

— Да... трудно ми е да го преглътна.

И колкото повече гледах полето, толкова повече ме поглъщаше белотата на равнината и толкова по-трудно ми се струваше да го преглътна. Едно от щастията в този живот са дълбоките отношения, които можеш да завържеш с някои същества. А това не се случва под път и над път. Не можете да се оставите да ви откъснат ръката, без да нададете вик.

— Мислиш ли, че тя продължава да преживя онази случка между теб и Марлен?

Задникът ми беше се смразил. Скръстих ръце, изкривих уста, заклатих глава по оня, благонамерения начин.

— Ти май си от онези, дето знаят всичко, а? Това пък кой ти го каза?

— О, Господи! Ама ти наистина ставаш смешен с тази история! Правиш от мухата слон, а не виждам причина, абсурдно е.

— Как така слон? Доколкото си спомням никога не съм ти споменавал за нея.

— Точно това имам предвид, че си толкова потаен.

— Ами?

— Не се шегувам, това е много показателно... Виждам как се държиш с Марлен. Тя поне няма подобни задръжки. Разказа ми го съвсем спокойно.

— Виж какво, не ме изнервяй навръх Коледа. Когато изпитам желание да го обсъдя, ще ти се обадя, обещавам ти.

Тя се оттласна засмяна от колата.

— Хубаво тогава. Предполагам всичко ще се нареди. Тръгваме ли?

Тя зае седалката си, а аз заставах в рамките на прозореца и ѝ предложих една дъвка.

— Ужасно — рекох. — Още не сме на небето, а вече ни се ще всичко да е идеално!

Глория и Боб се преселиха в първите дни на новата година. Само на две-три преки, но това ми бе достатъчно. За празниците подариха на Анри комплект за живопис и оттогава не пускаше четката. Вкъщи цареше спокойствие. Отново можехме да послушаме музика през деня, а когато времето го позволяваше, излизахме на малка разходка. Сега ми говореше за живопис и нямаше спирание. Щом Марлен се прибереше вечерта, ѝ показваше творбите си от деня и се уверяваше, че му е донесла тубичките, които ѝ бе заръчал. Боб беше във възторг. Не знам дали не преиграваше, но оставаше със зяпнала уста пред всяка мазка с четката и когато се решаваше най-сетне да свали голямата ленена шапка от главата си, косите му бяха залепнали, а ушите алени.

— Кажы ми Боб — питах го аз, — наистина ли ги харесваш? Съблечи анорака, че ми става студено, приятелче.

Той го събличаше, сядаше, не отронваше дума, а ние изваждахме чашите. Двамата с Глория често оставаха за вечеря, но сега бе много по-поносимо и понякога тя дори ми се струваше благонамерена. За части от секундата ми се струваше, че сме се върнали във времето. Дори успях да се пошегувам с нея. Допусках, че Боб обираше пешкира, че го беше отнесъл следобеда или беше преспал в коридора. По-сетне се убедих, че не съм се заблуждавал. Боб беше изкупителната жертва и благодарение на него положението бе станало поносимо. Междувременно коремът на Глория растеше пред очите ни.

После една сутрин Боб ни вдигна по тревога с новината, че са й изтекли водите и се изстрелват към болницата. Анри рисуваше, но тутакси разбра за какво иде реч и почти изтръгна слушалката из ръцете ми.

— Без паника, Боб! Запази спокойствие! Преди да е затворил, бях извадил две бири от хладилника и пакет цигари. Обадихме се на Марлен. Анри беше в шок. Свлече се на един фотьойл, сложи ръце на облегалките, а в едната стискаше няколко четки.

— Я погледни улицата. Да не е хлъзгаво? — питаше ме той.

Когато Марлен пристигна, вече беше навлякъл канадката си. Едва сколасахме да го убедим да почака, почти непрестанно звъняхме в болницата, за да разберем докъде са стигнали и най-накрая, когато го бях хванал на партия шах, а небето почервеняваше, му съобщиха, че е дядо, че всичко е преминало много бързо и има внучка.

Изпитвам свещен ужас от болниците, но заради Глория направих чудовищно усилие и отидох до самото ѝ легло, след като хвърлих едно око в плексигласовата люлка. Боб беше с изкривени черти, но в крайчеца на устните му играеше усмивка. Глория още не се беше освестила заради някакви инжекции, както той ни обясни, докато я държеше за ръка. Седеше изгърбен на столче от хромирани тръби, а дългите му великански крака бяха подвити отдолу.

Изчакахме я да се върне в съзнание. Едва отвори очи, и ни каза, че иска да поспи, след което заби глава във възглавницата. Постродилен шок, рекох си аз. В коридора Анри си запали една цигара откъм филтъра, а докато слизахме по стълбите, някъде из болницата едно новородено нададе гневен вой, после още едно и докато стигнем

до въртящата се врата, наоколо се разнасяха само крясъци и стенания, ужасна гюрултия.

— Време е за биберона — кавалерски заключих аз.

На другия ден, като купувах списания, попаднах на нова статия на Някой си. Не можех да не му призная едно качество, беше последователен. Беше способен да напише статия за Северния полюс и пак щеше да намери начин да вмъкне няколко изречения за мен, което сигурно се нравеше на мнозина, особено на онези, дето ме считаха за третокласен автор. Защото имах върли поклонници и закleti отрицатели. В някои среди бяха готови да ме купят, за да ме пребият, а в други ме потупваха по гърба. Нямах много възможности. Този път твърдеше, че съм модно явление и скоро съм щял да се задъхам. Това си му беше тезата отколе. Обичаше също да разказва, че ме е срещал и съм му се видял смайващо безличен, че обиколката на ръцете ми била два пъти колкото тази на главата ми и че разговорът с мен бил разпилян и мъчителен. Статията беше посветена на петте най-тъпи книги на годината. Заемах челното място. „Далеч пред останалите!“ — уточняваше Някой си. „И за цялостно творчество!“ Другото беше в тоя дух. Показах го на Анри, докато избирахме разни дреболии за Глория.

— Виж ти, ако продължава така — пошегува се той, — скоро ще ти стане биограф!

О, колко близо беше до истината с това твърдение и колко пророческа бе фразата му! Всичко в магазина трябваше да се разтресе и адските пламъци да се покажат за секунда. Вместо това разглеждах някакво мъжко списание и си задавах въпроса какъв тип мъж съм, тоест слушах Анри с разсеяно ухо и забравих думите му. Небето навън беше бяло. Комините на къщите пушеха. Поехме с широка крачка към болницата.

Глория и Боб прочетоха статията от край до край, докато ние стояхме надвесени над люлката.

— Сигурно не е много приятно — заяви Боб.

— Разбира се, че си прав, Боб. Не искам да те лъжа, но, знаеш ли, почвам да свиквам. Ако ти покажа всичко, което този е писал за мен, няма да повярваш... Какво да се прави? Не живеем в свят на Мир и Любов.

За щастие тъжната действителност не нарушаваше съня ми. От Някой си се интересувах толкова, колкото от първата си риза, каквото и

да пишеше, казваше или правеше. Имах чувството, че е на някакъв друг континент и стрелите му падат в краката ми, изчерпали силата си, никоя от тях не ме достигаше. Да живея с Анри, беше нещо чудесно. Към това се добавяше и Марлен. Тук бяха Боб и Глория, Вера, която се появяваше веднъж на две седмици и, разбира се, Шарл. Имах книгите си, които се продаваха, пишех нова, за малко да забравя за месечника, а всичко това се преливаше и не правех разлика между радостите, грижите, почивката и работата, които са нашето всекидневие. Нима имах време за друго, нима насъщните занимания не ми бяха достатъчни?

Нима вчера не страдах с цялата си душа? Трябваше ли наистина да развъртам ножа в раната и да възстановявам сцената с всичките ѝ подробности. Към 2 часа сутринта Анри бе заспал на дивана, Марлен сервираше чая, а аз заглеждах между краката ѝ. Десетки и десетки пъти се бях възпирал, може би дори повече. Не беше нещо непостижимо, истината е, че от това не се умира, но никой не изпитва истинско удоволствие да си прехапва устните или да се озовава под душа по няколко пъти дневно.

Какво отиде да търси в хладилника? Какво правех аз зад нея, когато, отдръпвайки се, се бутна в мен? Съвсем откровено, не знам, нито знам каква стихия ни понесе. Спомням си, че се нахвърлих на устните ѝ със стон, имах чувството, че танцувам под куршумите под ослепителното слънце. Свлякохме се по хладилника, с отмалели крака, после се възкачвахме нагоре, като галехме несръчно лицата си, удряхме зъбите си. Каква нечувана целувка, колко ли продължи? Озовахме се срещу шкафа с метлите, като смучехме бавно устните си. Тя бе увиснала на врата ми, държах я за косите. Изпитвах някаква детска радост. Скимтяхме като малки, наплашени животинки. Не можех да се откъсна от нея, отново се нахвърлях на устните ѝ, улавях лицето ѝ в ръцете си и сърцето ми спираше, когато бутахме един стол, когато някоя мебел проскърцваше или издавахме някой необичаен шум. Споменах ли, че бяхме на тъмно, умиращата светлина от хола спираше точно на прага. Толкова се бях сгорещил, че исках да сваля пуловера си. Тя разхождаше пръсти в косата ми, докато аз продължавах да изследвам устата ѝ, цветя, венчелистчета, гори, реки, козинести животни, върхове на дървета кръжаха в светлината, злато, сребро, сладко, къдри, залежи от скъпоценни камъни, морета, океани,

градове, водовъртежи, знам ли! Бяхме стигнали до прозореца, а аз исках още и още. Ето какво се случва, когато дълго не сте целували момиче. Тапетите сякаш се отлепваха от стените. Държахме нещо изключително крехко и може би затова стенехме, подсмърчахме, въздишахме, обладани от такава възбуда, че ни бе съвършено невъзможно да продължим по-нататък, да се откъснем от шеметната целувка. Навремени издавах нервен кикот, последван от ужасено гъргорене, защото за секунда бях се откъснал от устните ѝ, потъвайки в един мрачен и леден свят. Допрели бузи, чело до чело, с разтреперани ръце и просълзени очи, чувствах, че малко преувеличавахме, но двамата с Марлен се нуждаехме от тази екстравагантност, гарнирана с доза нелепост. Така по-лесно го играехме. Езикът ѝ проникваше в устата ми с прекрасна увереност, а аз, който никога не съм бил отявлен любител на това, имам предвид нещата да се случват в устата ми, сега не изпитвах никакво притеснение, нито за миг не търсех да се изплъзна тъкмо защото се бяхме впуснали в главолмно приключение, дяволски кръг, от който нямаше излизане. По брадичката ми потече лига. Не си казвахме нито дума от страх да не събудим Анри, но кухнята шумеше, шушнеше, скимтеше, гъгнеше, съскаше, а понякога се удряхме в някой мрачен предмет, на пода падаше лъжичка.

Нямах представа колко време беше изминало, но можех да оценя изминатия път: приближавахме се до съдомиялната машина. Аз хвърлих поглед крадешком и установих, че луната се бе преместила чувствително, освен ако не бях полудял от случващото се, което бе напълно възможно. А ние не се предавахме. Устата ѝ ми се струваше по-гладка, по-топла, по-апетитна, отколкото в началото. Откритията предстояха. Чувствах едва доловимо схващане във врата си, защото тя висеше на него от самото начало, сякаш бях издялан от мрамор. Колко пъти погалих косата ѝ, милвах лицето ѝ, колко пъти срещях погледа ѝ, гримасничех от удоволствие, колко пъти! В един момент, докато нежно прокарявах езика си по ухото ѝ, от гърлото ѝ се изтръгна дълбок хрип, който сякаш ме парализира. Бяхме полудели. Щяхме да разбудим цялата улица. Но нима можехме да спрем?

Някой забарабани с пръсти по вратата. Сякаш ни лиснаха кофа ледена вода и един удар със сабя ни раздели. Отидох да отворя, залитащ и разтреперан. Студен полъх ме удари в лицето. Стиснах зъби,

после разпознах Боб с лепената шапка, нахлупена чак до ушите, и заскрежена брада.

— Минавах оттук... видях, че свети — обясни ми притеснено той. — Преча ли ти?

Все още не можех да говоря, поклатих глава. Не успях да пусна скапаната дръжка на бравата също.

— Идвам от болницата — продължи той. — Не се трае. С тоя климатик, нали разбираш, непоносимо е...

Реших да го оставя да влезе. Когато видя Марлен да излиза от кухнята с чаша мляко, свали шапката си. Притесняваше се от нея и ставаше непохватен. В припрения си жест удари японския ми лампион и светлината в хола се разклати. Все още не можех да се окопотя.

— Исках да прекарам нощта до нея — продължи той, — но вътре е двадесет и пет — тридесет градуса, имах чувството, че ще пукна...

— Разбира се, Боб, мога да си представя — мило му отвърна Марлен.

Тя се бе опомнила по-бързо от мен. Нищо в нея не издаваше шеметната ни борба. Косата ѝ бе безупречно пригладена. Бива си ги жените. На мен ми трябваше нещо повече от чаша мляко.

— Светеше и затова... — повтори той.

— Да бе, много правилно си постъпил — успокоих го аз.

Анри се събуди. Четиримата побъбрихме още малко и пихме още веднъж за новороденото момиченце, което кръстиха Жералдин. Беше късно, но Марлен изглеждаше в страхотна форма и ни възнаграждаваше с ослепителна усмивка. Струваше ми се много красива, а доброто ѝ настроение беше заразно. Докато си говореха, аз отскочих до кухнята и оставих погледът ми да се разхожда по помещението, като си казвах: значи всичко тук се е случило и стените още пазят спомена. За миг мисълта ме опияни. Затворих очи и вдигнах глава към тавана.

После Боб се разкара, а Анри застана пред последното си произведение, като поглаждаше бузите си. Изпроводих Марлен до вратата. Очите ѝ блестяха, смееше се, попитах се щеше ли да успее да заспи. Погледна ме още веднъж, преди да прекоси улицата.

— По дяволите — рече ми тя, като прокараваше пръст по устните си. — Не знаех, че така добре се целуваш!

— Дааа — отвърнах. — И аз не подозирах.

Когато някоя жена ви каже подобно нещо, то ви кара да се въртите в леглото си нощи наред. Ден след ден. И писателите като всички останали. Дори най-великите измежду нас биха се радвали да им кажат, че целуват като богове. Дълго време вярвах, че писателите са особена порода, която не изпитва чувствата на простосмъртните, но се бях заблуждавал. Не сме по-защитени от останалите, дори напротив. Толкова сме чувствителни. Ние сме предпочитаната жертва на жените: лесни за отстрел, освен това писателите можеш да ги стотвиш с всичко.

Можех да не вземам навътре тази случка и да ѝ се посмея, седнал на фотьойла. Проклетата целувка ме бе подмладила с десет години. Добавих две кила на гирите си и увеличих загрявката си с петнадесет минути. Започнах да пиша по-бързо. Ако запазех този ритъм, Някой си скоро щеше да има материал за оплюване. Можех да си позволя да не правя нищо през деня, защото щях да напиша двете си страници през нощта.

Бях в такава форма, че не пропусках да издевателствам над Анри, навъртах се около него, докато не опиташе да ме удуши на дивана. Ръцете му бяха много силни и беше далеч по-тежък от мен. Питаше ме да не съм ял конско напоследък. Не, отвръщах му, но може би усещах идването на пролетта, а на четиридесет години започва втората младост. Изяждах купчина портокали, дори можех да пиша прав, като подпъхвах няколко телефонни указателя под машината. Изправях се на крака, навеждах врата си с лице към прозореца, погледът ми се рееше над покривите и се приземяваше насред полето, което не носи особено вдъхновение, но е нагледен урок по простота. А като седиш на някой стол, с лице към стената и подпрял челото си с ръце, само затрудняваш кръвообращението в краката си.

Чувствах се шегобийски настроен. Не че го подценявам, но не бях достигнал това състояние само заради целувката с Марлен. От две седмици времето беше хубаво, дъждовете се бяха изтеглили на север, а

аз си падах по ясното небе. Стига да беше синьо, студеният въздух не ме плашеше. Освен това, в крайна сметка, вече не ми дремеше за промененото отношение на Глория, не можех да се надявам на хубаво време във всички области, пък и я виждах много по-рядко, най-много един път на два дни, а Боб ми беше по-скоро симпатичен. Приятно ми беше да гледам Анри с четките. Нямахме проблеми с парите. Когато си познал драматичната дилема дали да платиш водата ИЛИ електричеството, изпитваш съвсем друго удоволствие, когато нямаш затруднения с парите. Не че стъпвах върху злато, но просто не се гърбиш, забравяш едно терзание. Беше лесно, достатъчно бе да продадеш няколко книги. Задоволителен брой, разбира се.

Ако Бети бе планински поток, Марлен бе тиха река през горите. Едната ръмжеше и пръскаше, другата хвърляше мълчаливи отблясъци. Като навърша шестдесет, ще ми трябва могъща река, някоя жена, широка три километра, с тъмnozлатисти, спокойни води. Човек ще рече, че слизам покрай някакъв бряг.

Въоръжен с бедното си съзнание, си въобразявах най-ужасни неща. Че ако посегна повторно на Марлен, ще изпадна в чудовищни терзания, че тайничко ще си хапя пръстите. Нима има много жени, които могат да се задоволят с една целувка, пък била тя и най-сладостната, или може би тъкмо защото е най-сладостната? А и какво очакваше тя от мен, да се преселя при нея? Като цяло жените не обичат запечените положения и обикновено мъжете го отнасят. А аз не го исках, предпочитам да се лиша от едната си ръка, отколкото да загубя Анри. Беше истинска трагедия, непреодолима безизходица, коридор на смъртта.

Само че досадницата, дразнителката, тази, която не виждаше подалеч от собствения си нос, това бях аз. Кой страдаше от липса на въображение, кой беше жалкият изтерзан задник в цялата история, кой си усложняваше живота като последен глупак? А животът си беше приятен, велик, красив и невъобразим. Аз бях глупакът. Марлен бе по-мила и по-усмихната отвсякога. Не искаше от мен нищо, ама нищичко, сияеше като три хиляди слънца и не търсеше да ме хване натясно между две врати, не ми пускаше крака под масата. Какъв ти нож? Какво ти гърло? Колко светъл поглед имаше, колко успокояваща можеше да бъде за мен нейната усмивка! Трябва да си го признаваме,

когато са по-велики, по-силни, по-умни от нас. Няма от какво да се страхуваме.

Единственото, което още ме измъчваше, беше дали все още се чука с онова говедо. Мъка ми беше да си го помисля, но се гледах в огледалото над мивката и си казвах: давай, бъди глупак докрай, покажи ми на какво си способен. Изтезавай си мозъка, защото на този свят всичко се плаща, а ти си получаваш заслуженото. Питях се дали я кара да поглъща спермата му и дали тя се оставя да я прониква отзад, притваряйки очи? Понякога, вместо да псувам, удрях с юмрук стената.

Нямаше друг начин да го науча, освен ако я шпионирам или я попитам, но не се решавах на никоя от двете възможности. Все още не бях стигнал дотам, че да се спотайвам зад дърветата, а не можеше да става и дума да я попитам. Писател, който се стреми към високи тиражи, не може да падне толкова ниско, не и в нашето време, което иска герои, хора с ташаци от закалена стомана. Единственият път, когато позвъних във вестника, за да питам дали русокосият хубавец е там, ми казаха да изчакам, за да го потърсели, но аз затворих, като заврях слушалката в зейналата паст на апарата.

— Ей, какво става? Телефонът нещо не е наред!

— Да, знам!

— Как така? Какво е станало?

— По дяволите, откъде да знам? Нямам представа.

Както и да е. Не мислех само за това всеки ден. За щастие инак нямаше да ми остане кожа по пръстите, а стената на банята въобще не поддаваше. Сещах се само от време на време, възможно най-рядко, но трябва да признаем, че никой нормален мъж и при най-добро желание не може да зачеркне завинаги тези видения, да ги прогони окончателно от съзнанието си. Примирих се. И така до деня, когато срещнах въпросния човек на пътя си.

Загарях на една пейка. С вдигната яка и ръце в джобовете. Температурата беше ниска, но времето слънчево. Макар да не си личеше, работех върху романа си, чаках нещо да ми падне от небето. На всеки пет минути отварях едно око и се озъртах, за да запамята някои нови наблюдения. Улицата беше спокойна. На отсрещния тротоар, петдесетина метра по-нататък, някакъв човек продаваше гофрети на един щанд и на моменти ароматът се разнасяше до мен. Когато чудото ставаше, някой се надигаше и отиваше да напише „Сто

години самота“, „Изборът на Софи“ или „Светът според Гарп“. Трябваше да бъде бдителен.

Бях затънал в работа, потопен в океан от светлини и неясни послания. Мислех да остана около час, преди да се прибера с проветрен мозък и отпочинали мускули. Дърветата бяха напъпили. Смътно чувах стъпките на минувачите зад гърба ми в тази мека, февруарска утрин. Едва доловими, но не и неприятни докосвания: потенциални читатели или безмилостни палачи, шегувах си се аз.

После отворих очи и видях, че не бях сам. Едно десетинагодишно хлапе стоеше до мен и преравяше методично и угрижено джобовите си. Не ми обръщаше внимание. Стори ми се, че изискваше от джобовите си повече, отколкото те можеха да дадат. Най-подир отвори шепата си с няколко жълти монетки, от онези, за които вече не се навеждах. Виждах как устните му произнасяха числа, брояха и смятаха. Не изглеждаше доволен.

Изчаках още миг, после извадих една банкнота от джоба си и я улових с два пръста.

— Вземи две с крем шантий. Помоли го да капне малко ром в моята.

Той грабна мангизите. Втурна се напред. Проследих го с развеселен поглед, докато прекосяваше скорострелно улицата по посока на продавача на гофрети. Обаче не спря пред него, а продължи нататък, с прилепени до тялото лакти. Дори се наведох, за да видя как търчи и изчезва зад ъгъла на улицата, на която надвисна безумна тишина.

За миг се замислих за случилото се, после плеснах бедрата си и станах от пейката.

Случайността пожела да се натъкна на хлапето след няколко преки. Излизаше от луксозна сладкарница в компанията на две връстнички. Гофретите се бяха превърнали в сладкиши с крем, добре известни сред богатите и рафинирани хора в целия град. Аз се превърнах в гадната изненада, в навъсеня дух. Улових този половин порция мъж за колана, докато двете момиченца офейкаха на бегом.

— Ох, господине! Пуснете ме, господине! — изстена той.

— Няма господине! — казах му аз. — Ти си луд, бе!

Сякаш бях извадил пъстърва от водата. Бях изненадан от живото нещо, което държах в ръката си. Умираще си от страх.

— Ох, господине! Недейте да си отмъщавате, господине, нали няма да го направите? — умоляваше ме той.

Точно в този момент забелязах приятелчето на Марлен, долният тип, според моите представи, или най-малкото онзи, който ми създаваше проблеми. Излизаше от някакъв магазин, понесъл едно руло мокет. Погледът ми сякаш светна.

— Да си отмъщавам, аз? — отговорих на момчето с безизразен глас.

Онзи още не ме беше видял. Той се бореше с рулото мокет, а аз не го изпусках из очи.

— За какво ми е да си отмъщавам? — изрекох аз на един дъх.

Пуснах го. Течението го отнесе от ръцете ми. Вдишах дълбоко студен въздух, като се усмихвах наум и продължих разходката си по посока към онзи, другия. По моему дърветата щяха да цъфнат до седмица. Почти усещах мириса на цветовете.

Спрях пред него. Изглеждаше съвсем запъхтян. Със стенания измина последния метър, понесъл рулото на ръце. Пое дъх, подпря, се с ръка на багажника на колата, която, ако не се лъжа, беше порше. После поде рулото с две ръце, за да го изправи, но спря по средата на движението и нададе остър писък. Беше зачервен, а вените на врата му се гърчеха като дебели червеи. Пристъпи с крак назад за опора и за миг ми се стори, че ще извика за помощ или ще го изпусне на краката си. Гледах го отстрани и си помислих, че го обземаше паника. Той все още не ме бе забелязал. Светът му се свеждаше до това нищо и никакво руло. Изчаках последното му усилие, преди да го заговоря. Той затвори очи. После с цената на сърцераздирателен стон успя да изправи рулото. Признавам, че не бях уверен в успеха му.

— Хелоу! — рекох аз. — Късно ли пристигам, или още мога да помогна с нещо?

Той ме изгледа, докато бършеше челото си.

— Ах, слава тебе, Господи! — въздъхна той.

Стиснахме си ръцете. Щеше ми се да избегна всякакъв физически допир, но нямаше как да се измъкна.

— Едро парче! — рекох аз, като се хванах за кръста.

— Направо се поболях! — въздъхна той. — Не подозирах, че тежи толкова... Тцъ, а бе луда работа!

Единствената лудост бе да чукаш жена като Марлен и да не си даваш сметка. Напразно беше едър, рус, добре сложен, усмихваше ми се като глупак. Ама че прозрачен тип! Единствената истинска лудост в този живот е да се разминеш с Красотата.

— Опасявам се, че най-трудното предстои.

Разбрах какво намекваше. Не е лесно да натовариш едно руло мокет в порше, на покрива нямаше външен багажник. Но в този хубав ден бях готов да отворя чуждите очи и да приема света такъв, какъвто е. Усмигнах се учтиво и зачаках да ми посочи как щяхме да подходим.

— Не виждам много възможности — призна той. — Хайде, полекичка, приятелю!

Хванахме умрелия кашалот и го положихме на покрива по най-деликатния начин. Колата му блестеше като нова монета и човек примигваше заслепен. Каза ми, че не живеел далеч, че в багажника щял да намери някой здрав ремък, че имал късмет, че ме срещнал.

— Адски късмет — рекох му аз от другата страна на колата, като продължавах да се усмихвам.

Той тупна доволно с ръка по рулото и ми подаде кутията си свръхлеки цигари. Пролетта бе надвиснала над главите ни като мек, муселинен воал. Той ме попита как съм, какво става с мен, пиша ли нова книга, а аз му отговорих какво да е, което напълно го задоволи. След това се качи в колата си, отвори прозорците и ми връчи ремъка. Щом излезе, му прехвърлих единия край през покрива, той ми го върна отдолу, а аз го закопчах в катарамата. Трябваше да стегнем здраво мокета, за да не се изпързала. Дръпнах силно. Малко оставаше рулото да се изплезе от двете страни.

— Става ли така? Достатъчно стегнато ли е?

— Да, може би още мъъничко...

Стиснах зъби и дръпнах рязко още веднъж, като почти увиснах с цялата си тежест. Чу се нещо като последно издихание на душа, която се възкачва на небето. На покрива на поршето му призля. Аз се направих, че нищо не забелязвам, бях зает с възела.

— Само че като се замисля... — рекох аз, докато той изчезваше във вътрешността на колата, — няма да се справиш без мен. Искаш ли да ти помогна?

Наведох се да видя какви ги вършеше. Опипваше хлътналата ламарина с върха на пръстите си. Стори ми се, че му беше трудно да

повярва.

— Както кажеш — добавих аз, като му се усмигнах обезоръжаващо.

— Ами...

— Не се притеснявай от мен. За да ти го предлагам, значи не ми тежи. И ти щеше да сториш същото на мое място.

Без да чакам да ме поканят, се наместих на съседната седалка.

— За първи път се качвам в порше — осведомих го аз. — Недей да ме стряскаш.

Той потегли малко нервно, като роптаеше, че освен, всичко останало и не виждал добре, а това не му харесвало. Какво пък, аз не харесвах нищо у него и пак бях тук, нали така?

Случката с ламарината го беше подразнила. Накарах го да спре малко по-нататък, протегнах ръка през вратата и някой наби здравата спирачки. Купих цигари за него и за мен и на сядане подхвърлих неговите в краката му. Той се поразведри.

— Ако не ми беше забито това копие в сърцето, не виждам кое можеше да ми съсипе такъв хубав ден!

Той ме погледна изумен, с ръка на волана, а другата на скоростния лост. Запалих един фас и се окашлях малко.

— Тъпо, нали? — рекох, навеждайки глава. — Но това си е така, артериите постепенно се задръстват и най-сетне, някоя утрин...

Надигнах глава.

— Бум! — извиках аз. — Последна спирка! — добавих, като се свих на седалката си.

Той леко се наведе към вратата и потегли. Наистина не знаеше какво да ми отговори, мисленето му беше чуждо, за него си беше истинско бреме. За да го предразположа, му казах, че всички си имаме своите грижи. Макар сърцето да е най-лошата, защото човек не знае кога и къде ще го застигне.

Той загаси цигарата си и се опита да ме утеши.

— Не изглеждаш болен, уверявам те... честна дума! Обзалагам се, че след десет години пак ще си говорим за същото!

Скръстих ръце и отметнах глава върху облегалката.

— Хм... де да беше прав... За съжаление, опасявам се, че бъркаш. Аз съм по-песимист от тебе.

При тези думи извадих носна кърпа от джоба си и няколко секунди я проветрявах на студения въздух, преди да си я положа на темето. Той се сепна.

— Какво става? Зле ли ти е? — попита притеснено.

— Не съм толкова добре, колкото изглеждам... Успокой се, свикнал съм.

Почуках по кутийката с бонбони във вътрешния си джоб.

— С тези неща съм спокоен.

Хвърлих му тъжен поглед, после обърнах глава на другата страна. Поршетото се отразяваше в една витрина заедно със своята ракета земя-въздух на покрива, а аз реших да спра да дишам и да обеля очи.

Той ме разтrese за рамото, а аз посегнах към сърцето си.

— Ах, мамка му и нещастие! — изпсува той.

Аз се сгърчих много достоверно на седалката и го сграбчих за ръкава на якето в отчаян и безмълвен призив за помощ. Той свърна рязко към тротоара, зад него изсвириха гумите на няколко автомобила, но нищо не се материализира. Спряхме. Още десет сантиметра и щяхме да се забием в една спряла камионетка. Трябва да бях моравосин.

Измъкнах се от поршетото, вкопчен за вратата и повлякъл един вдървен крак, подпирах се от едната страна на автомобила като човек, който води последната си битка. За част от секундата си помислих, а ако наистина се случи така, ще намеря ли сили да изляза навън, за да вдишам чист въздух за последно? Дали смъртта няма да ме застигне, преди да съм разрешил всички проблеми, дали ще ме свари с всички тези въпроси без отговор, тези всекидневни загадки, непочетените книги? Едва бях започнал да чета Достоевски, а от другата страна на леглото ми бяха струпани книгите на У. Карлос Уилямс, Кнут Хамсун, Акутагава, за да не изреждам и останалите купчини, бях нетърпелив да ги прочета, а нямаше да смогна преди 2000-ната година.

Възползвах се от няколкото секунди, преди той да излезе от колата, за да извадя кутийката с бонбони и да изсипя две в ръката си. Побързах да я прибера, докато той се втурваше към мен. Свлякох се на петите си, опрял гръб на автомобила, погълнах хаповете по най-видния начин.

„Ей, приятелю! Ей! Ало!“ — викаше той. Хванах се за ревера на якето му, за да поддържам драматизма на сцената. Две млади жени застопорени пред туристическата агенция, която ви обещаваше лято посред зимата, наблюдаваха агонията ми. Аз също ги гледах, докато се окопитвах. Едната прегръщаше контейнер с прах за пране, а другата — пакет памперси, което също ми помагаше да предвкуся ада.

Смотолевих няколко откъса от успокояващи изречения, подчертани с гримаси по адрес на спътника ми. Той беше на път да ми скъса всички копчета на ризата.

По моя молба ме подхвана под мишниците и ме настани обратно на седалката. Малко повече от минута продължих да се задъхвам почти до припадък, после сложих ръка на рамото му и леко му се усмигнах, подканвайки го да се успокои и да забрави за случката. Той бе само отчасти убеден.

— Сигурен ли си? Уверен ли си? Езикът ти е... как да кажа... почти *черен*, уверявам те.

— Къде? Не, това е нищо, не се страхувай... Това е от хапчетата! Посочих джоба си.

— Черните са най-силните. След тях всичко свършва. Освен това — пошегувах се аз — никой няма да предприше розови хапчета на някой, който бере душа! Светът няма много чувство за хумор, не намираш ли?

По изражението му разбрах, че съм се превърнал в тегоба за него и в мен се разля дяволско удоволствие, а душата ми ликуваше нездраво. Дали бях дал максимума в ролята си, бях ли събрал всички плодове?

Когато седна до мен, реших все още да не разпрягам и продължих с импровизациите.

— Май ще повърна — измърморих аз. — А?

— Да, да... Повярвай ми... Не разбирам.

Започнах да щипя устните си, да попипвам очите си, да хълцам. Хванах ръката му с побелели и изпотени пръсти.

— Не се движи! — помолих го аз. — Завива ми се свят. Дай ми бързо една носна кърпичка!

Противоречивите нареждания са най-хубавото нещо, предизвикват объркване и отчаяние у онзи, към когото са насочени.

Забелязах, че по челото му бе избила малко пот и вътре в себе си проклинаше този ден.

— Няма нищо, минава ми — рекох му най-сетне. — Да, мисля, че се оправям...

Той въздъхна дълбоко с облекчение, наведе глава и се вкопчи с две ръце във волана.

— Да потегляме! — казах аз. — Малко въздух няма да ми навреди...

— Виж какво, искаш ли да отида да извикам някой доктор, по-добре да не рискуваме. Откровено казано, вече се чувствам виновен, знам ли какво може да се случи?

Аз стиснах приятелски рамото му и спокойно му обясних, че може да ми се довери, и че не бива да се притеснява. Впрочем аз му дължах извинения за причиненото безпокойство, но вече се чувствах отлично и исках единствено да забравя случилото се, не мили вярва?

— Хайде, мъничко въздух само може да разсее тази неприятна история, обзалагаме ли се?

Момъкът не си падаше играч. Освен това не беше твърдо решен да ме откара другаде. Но понякога се налага да насилваме нещата. Наведох се напред и хванах контактния ключ.

— Бяхме стигнали до твоя мокет — обобщих аз. — Да продължим нататък.

— Хм... добре — съгласи се той. — Съгласен.

— Ха така.

Завъртях ключа. За зла участ колата беше на скорост и поршето заби нос под камионетката. Не го бях предвидил. При всички положения посмачкахме малко ламарината, а той излезе обезумял, преди да успее да се самоупрекна в каквото и да било. Видях го да покрива лицето си с ръце, после показа отчаяната си, болезнена физиономия, защото, естествено, нямаше причина да се засмее. Аз лично никога не бях карал толкова скъпа кола, тъй че няхах представа дали трябва човек да си удря главата в стената. Слязох, удрайки гърдите си.

— Ама аз съм истинско проклятие! — завайках се. — Какво ме прихвана? Виж каква беля!

Действително не беше красиво. Камионетката имаше кука на бронята, която беше пробила капака на поршето и се беше закачила за

него. Не виждах за пръв път ударена кола, но най-изненадващото беше как се навъсих въпреки чудесната светлина, в която се къпеше улицата и истинското удоволствие от гледката.

— Не знам какво да ти кажа — признах му аз.

Той също не знаеше какво да ми каже относно сърдечните ми болки.

— Съжалявам, че не намирам нужните думи, много е неприятно.

Нямам обяснение какво сторих, направо не е за вярване! — въздъхнах аз.

— Нищо! Както и да е! Нека не говорим повече за това! — изкрещя ми в ушите той.

— Нека не говорим повече за това! Ама и ти ги приказваш едни! — възкликнах аз. — Никога няма да си го простя, бъди спокоен.

Последвалото ме лиши от глас, стоях в потрес на тротоара и не можех да повярвам на очите си. Той скочи върху капака на автомобила и се опита да извади проклетата кука, което, за съжаление, нямаше как да стане. Единственото, което постигна, е да съдере единия крачол на панталона си на зейналото желязо. Беше извън кожата си, а куката продължаваше да е в търбуха на поршетото, забита като голяма въдица. Позеленя от яд.

Лесно се досещате за продължението. Дори не ми се разказва. Хубаво де, включи на задна и целият капак се откачи от един път. Вдигна се ужасна дандания, впрочем достойна за съжаление.

Изчаках няколко секунди, но той изглеждаше като залепен за седалката, тъй че бавно се обърнах и изчезнах както бях дошъл.

Всъщност този тъпанар ми пропиля цялата сутрин, а накрая попрекали, като дори ми отне удоволствието. Жалко, защото номерът със сърцето, което ме предава, доста ми хареса, съвсем откровено го казвам, още си спомнях с каква лекота бях влязъл в ролята си и странното удовлетворение, което изпитах. Нямах никаква предумисъл, и когато установих с какъв апломб се впуснах в изпълнението, с каква изобретателност, едва не повярвах, че наистина ми се случва.

При тази мисъл се усмихнах, както си крачех. Хубаво беше да изиграеш смъртта си като комедия, полезна репетиция. Да те застигне смъртта на улицата вместо във ваната, не бе лишено от предимства. Най-малкото имаше въздух, достатъчно пространство и По-пряк път към небесата. Да, да, да. Не беше за пренебрегване. Като му дойде

времето, ще трябва да си го спомня. Най-добре щеше да е да си намеря някой храст, точно така, идеално. Не беше необходимо да има някой, в когото да се вкопчвам, поне така мислех. Колкото по-строго, толкова по-добре. За край: някоя подигравателна или проницателна гримаса или една нетърпелива усмивка. За да си отида бляскаво, казвах си аз. И дума не можеше да става да си разпарям корема, трябваше да седна смирено в очакване сабята да ми резне главата, това вече си е друго. Рак, деветдесет години, пътна катастрофа, бойно поле, не, това в никакъв случай, по-добре да пукна начаса. Мамка му, побиха ме тръпки, а Анри ми разправяше, че не му дремело, но аз не му вярвах, освен това имах още не малко време пред себе си! Не е възможно. На теория би трябвало да знае повече от мен по въпроса. Може би неговото решение е по-правилното. Без фойерверки. Знаем ли. Само да притисна сърцето си с ръка? Хм... Да. Все е по-добре от нищо. Ще видим. Ще видя дали не мога да направя нещо за душата си. Можех да си крача така с часове, без да разбере кой от двамата ни беше прав. Ще ми се да разрежа ябълката на две: в студено време да умра като аскет, а в топло време да се строполя на палубата на трансатлантически лайнер и да предам Богу дух. Чувствам, че е прав и това ме изнервя. Същото е и с писането. Аз обмислям прекалено, докато той просто пише. Той е велик писател. Мога да си представя какъв ужасен съпруг трябва да е бил, а като баща също не беше цвете, донякъде влизам в положението на Глория. Но, Господи, какъв писател! Направо ме поболяваше. Щях ли да пиша, ако бях сигурен, че никога няма да има дори и един-единствен читател? Той беше способен да го прави. Да, без всякакви съмнения. Нищо не можеше да го спре. Не виждам какво. Дори парализиран, пак щеше да мърда с уста. Накарайте го да млъкне, и щеше да ви гледа в очите. Знаем го със сигурност. ТОЙ Е такъв. И това е прекрасно. За миг спрях да мисля. Завих и поех по една улица с два реда дървета. Пъпките им придаваха розова отсянка. Най-вече не забравяй да му купиш тубичка синьоцерулей, на два пъти ти го напомни. Не, нямаше да го забравя, казах му, че може да разчита на мен. Той наистина се захвана с живопис, шегата настрана.

Обикновено рисуваше по една картина дневно. Раздаваше ги наляво и надясно, но твърдеше, че на мен е дал най-добрата. Долу беше написал: „Портрет на жена“, но тя бегло напомняше за жена. Аз обаче не бях много вещ в живописиста, за да се произнасям по въпроса.

Цветовете ми се нравеха и я закачих над леглото си. Кое то той установи със задоволство.

— Нямай грижи — успокоих го аз, — когато започнеш да свириш на пиано, аз ще идвам да ти обръщам партитурите.

Боб имаше свои планове в тази връзка. Една вечер, когато Глория го бе оставила на мира, той се възползва от случая, за да ми изложи намеренията си.

— Какво ще кажете? Аз ще се заема с всичко, до най-малките подробности!

Според момичетата си струваше да се опита. В най-добрия случай Боб щеше да продаде няколко. И аз бях на това мнение. Най-вече си мислех, че това е добра възможност за Боб да се интегрира. След като не се оказа достатъчно умен, за да офейка начаса, сега трябваше да си заеме мястото. Освен това щеше да има възможност да ходи свободно, макар че не трябваше да се бъркам в неща, които не ме засягаха. Анри също не беше против по принцип.

— Значи сте съгласни? — изрева Боб.

— Ами... ако това очакваш... да, съгласни сме.

— Удари тука!

— Боб, само ти напомням, че дъщеря ти спи — заяви Глория. — Надявам се, че не си го забравил.

Той се беше нахилил до уши. Сними глас и изложи плановете си на Анри, а на следващия ден натовари няколко картини в колата. След седмица продаде първата.

— Това е само началото! — довери ми той, и то с право. — Все още нищо не съм направил!

— Знаеш ли какво направи той — събщи ми Глория по телефона една сутрин, когато вятърът вилнееше със сто и двадесет километра в час. — Знаеш ли какво направи той? Ами качи се в колата рано сутринта, а аз останах без капка мляко, това направи! Не мога да оставя Жералдин сама вкъщи! След час трябва да ѝ дам следващия биберон!

— Да, разбирам.

— Дай ми Анри, ако обичаш. Трябва да побързаме с аптеката, преди да е затворила!

През нощта се бе разразила буря. Дъждът беше спрял, но небето жълтееше, а на места избиваше към зелено. Не възнамерявах да

излизам. Като нищо можеше да ме халоса някое дърво по главата или разлетяла се барака.

— Какъв тип е? — попитах аз. — Аз ще отскоча. Трябва ли ти още нещо?

— О... ама Анри също може да...

— Да, знам, че го може. Та какво мляко казваш?

Като се втурнах навън, не търсех особено да ѝ се харесам. Искях само да постъпя както преди, за да не бъда глупав колкото нея. Нека си играе игричката, щом ѝ харесва, ама без мен. Пък да видим кой от двамата ни щеше пръв да се умори.

След двадесет минути бях при нея. Вятърът виеше, ръмжеше, лашкаше ви във всички посоки. Едва излязох от колата, чак на втория опит. Избърсах очите си, предадох кутията в ръцете ѝ и се устремих към един фотьойл. Прекарах ръка през косите си, за да възстановя човешкия си образ. Навън всичко беше неправдоподобно.

— Ще ми кажеш колко ти дължа — подхвърли ми тя.

Реших да го подкарам по така. Казах ѝ, че всъщност вярвам как някой ден Боб ще изненада всинца ни, като продаде цялата стока. Да се обзаложим ли? Тя изчезна в кухнята с наведена над кутията с мляко глава. Беше се съсредоточила, сякаш инструкцията за употреба беше написана с йероглифи. Застанах на вратата.

— Вече не го ли кърмиш? — попитах аз.

— А? Не, редувам.

— Да, точно така трябва. А... това го сложи в малко вода, и толкова.

— Да, прав си.

Вятърът напираше. Стъклото на един от прозорците трескаво звънтеше. Но къщата се държеше. Подпрях се на касата на вратата с изражение, което напомняше онези от „Акчърс Студио“. Съжалявах, че нямах в джоба си парче ластик или връвчица, с която да си играя. Само си попипах ухото. Гледах втренчено винтовете, на които се крепяха пантите на вратата.

— Кажи ми, спомняш ли си, когато...

— Виж какво — прекъсна ме тя. — Не си падам много по спомените. Натъжават ме.

Преглътнах усмихнат остатъка от изречението, което нямаше да постигна без дългогодишни упражнения и известна приспособеност

към живота.

— Хм... права си — казах аз.

Тя беше пуснала биберона в някаква тенджера и не вдигаше поглед от него. Беше се възстановила и отново носеше прилепнали по задника панталони. Косата ѝ беше вързана на конска опашка. Юмруците на кръста.

— Не включваш ли газовата уредба? — попитах аз.

Зачаках отговор, оттеглих се в другата стая. Вятърът свистеше като разбесняла се сирена и по стъклата топуркаха невидими частици. Ама че сляп бях!

— Как я карате? Още ли те събужда нощем?

Никакъв отговор. Отидох до прозореца. На улицата беше истинска Ниагара и светлина от отвъдното. Питам се дали щеше да ми предложи чай, или да ми посочи вратата, всичко можеше да се очаква.

Тя довтаса с подпрян до бузата си биберон.

— Ох — въздъхна тя. — Или е прекалено горещо, или е прекалено хладно!

— Мда. Трябва да е нещо средно.

Тя се свлече на един фотьойл срещу мен, а коленете ѝ бяха по-високо от главата. Погледна часовника си, после ноктите си.

— Добре де, защо ме гледаш така безумно? — попитах я спокойно аз. — Да не е някаква нова роля?

В този миг си дадох сметка, че се владееше доста по-добре отпреди. Просто захапа нокътя на палеца си. Преглътна комплимент, без да се задави. Нещо повече, изсмя се.

— Прав си, не спя достатъчно... Нима е толкова забележимо?

Прозвуча най-вече странно. Но много по-малко уморително е да те вземат за глупак, отколкото да се опитваш да накараш камъка да проговори.

— Да... нищо по-гадно от недоспиването.

Тя стана изведнъж, за да ми поднесе една чаша. Беше притеснена. Номерът ѝ още не беше на международно ниво. След десетина години щеше да е безупречна.

— Заради това шибано време не успях да мигна цяла нощ — добави тя. — Боб тръгна рано сутринта.

Внезапно един кепенк се откачи и вятърът го заблъска във всички посоки.

— О, по дяволите! Ще го отнесе! — изрева тя.

Не беше изключено.

— Внимавай, ще задуха силно! — рекох аз с ръка на черчевето.

Отворих. Демоните връхлетяха в стаята. А пъкленият кепенк се бе скрил. Вятърът ме опияняваше. Притворих прозореца и се наведох навън. Тъкмо както и предполагагах, кепенкът беше прилепнал до стената. Държеше се кротко. Зад себе си чух шум от нещо строшено, последван от вик. За миг се разсеях. Тогава кепенкът се отлепи от стената и ме удари с все сила в главата.

Залитнах заднишком чак до насрещната стена. Размахах ръце, преметнах се през една ниска маса и се проснах на пода. Очите ми обаче останаха отворени. Видях Глория над себе си, права като статуя с отпуснати до тялото ръце. Протегнах ръка към нея, но погледът ми се размъти. Успях все пак да застана на колене. Чувствах кръвта, която се стичаше по лицето ми, виждах я как покапва ризата ми. Седнах на петите си, подсмърчайки. След няколко секунди забелязахме беше все там. Стоеше неподвижна, гледаше ме, само дето беше затворила прозореца.

Сложих ръка на челото си и се изправих криво-ляво. Облегнах се на стената.

— Мамка му, донеси ми някаква кърпа или нещо такова!

Тя беше като хипнотизирана. Краката ми омекваха. Лицето ѝ беше безизразно, бяло, студено.

— О, Господи! — изстенах аз. — Ще си размърдаш ли задника най-сетне?

Още в първите дни на пролетта с лекота надхвърлих стохилядния тираж. Това вече си беше друга работа. Имах неприятното усещане, че седя на хлъзгав склон.

Банкерът ми, този безименен задник, взе, че ми се обади отново. Аз съвсем сериозно го посъветвах да си ебе майката и му отговорих, че занапред ще внасям парите си в отсрещния бутик, където всички са усмихнати. За човек като мен, който бе живял с нищо или дори в дългове, сега впечатлението бе, че чековете буквално падат от небето. Дори първоначалната ми възбуда бе попреминала. Дожелски се смееше по телефона.

— Към двеста хиляди до лятото. Триста хиляди до зимата. Сигурен бях, че все някога ще ни потръгне!

Получавах и съответстващо количество писма, но рядко намирах време да отговоря, за да не кажа никога. Не се казвах Хенри Милър. Освен това ми звъняха по телефона. Отговарях, че Него Го няма, че Се Е преместил и че не знам нищо повече. Не заслужавах нито комплименти, нито ругатни, пишех както можех и това беше всичко. Какъв бях и какво мислех, не засягаше никого. Не бях по-наясно от другите, не бях открил решения на проблемите на човечеството. Не знаех дали краят на света беше близо, нямах особени съвети за даване към начинаещите, не се занимавах с политика, нямах лична рецепта за добро чили конкарне, не бях чел „Дреболии за една касапница“, нямах мнение дали самолетът е по-опасен от влака, не можех да се закълна, че от писането има полза, не, не носех наполеонки.

Най-подир помолих да ме извадят от телефонния указател. Най-хитрите пак изнамираха номера ми и всяко позвъняване ме караше да се мръщя. Купих си телефонен секретар. Не бях и помислял, че някой ден ще стигна дотам. Когато видях монтьора, който дойде да го инсталира, разбрах, че бях направил още една крачка.

— Да, мамка му, Боб, ако беше на моето място... В началото е приятно. Но след време се питаш знаеш ли нещо изобщо, неуморно повтаряш все същите глупости, а дори да не са глупости, с времето се превръщат в такива, защото вече не ти се говори, думите ти се изпразват от съдържание, толкова добре познаваш пътя, че караш, без да гледаш. Чувстваш се уморен.

Бяхме обърнали доста чаши в кухнята и си бърбяхме за тези неща, за тези вълнуващи дреболии.

— Можеш и да ми се изсмееш, Боб, но колкото повече хора се интересуват от мен, толкова по-самотен се чувствам.

Боб бе организиран малко тържество по повод първото зъбче на Жералдин или нещо подобно. Анри присъстваше. Марлен. Шарл и Вера. Глория. Още неколцина познати и други няколко, които познавах по-слабо. Самотата, за която говорех, си беше съвсем сериозна, но го казвах усмихнат. Трудно е да говориш за негодите си, когато си прехвърлил стоте хиляди, а моментната суета те изстрелва на авансцената. Трудно е да се жалваш, когато десетки милиони умират от глад, а неизчислим брой живеят в потисничество. Аз бях жалък болник, очите ми не бяха срещу дупките си, но едва се сдържах да не надам вой. Защото гладът в света е проблем, но погаждането на свободите също. Бях свободен, коремът ми бе пълен, но към какво можех да се насоча, имаше ли някаква цел за постигане? Най-доброто в мен, цялата ми енергия се изливаше в писането, всичките ми идеи, но за какво? Много се бъртах над стила си, но какво от това? Дали бях по-силен от другите, по-интересен от останалите? Спасявах ли нечий живот? Помагах ли на хората? Може ли книгата да вдъхне кураж? Дали безкрайният низ от думи може да запълни един живот?

Един затворник ми пишеше. Десетки страници. Насърчаваше ме да продължавам. По дяволите! По дяволите! По дяволите! Би ли ми налял, Боб, моля те! Пийна ли малко и ме налягат черни мисли, а животът е прост. Вземи самотата си, прегърни я и я отведи, няма да ни разваляш празненството я, казвах си аз.

— Мина време, Боби — обясних му аз. — Принуден съм да отворя очи!

Той разтърси глава. Не беше убеден. Никой не ме вземаше на сериозно и бяха прави. Всеки си имаше своите проблеми, а моите не бяха нещо особено. За момент излязох тихомълком, покрай стената.

Самотата ми беше само вътрешна. С успеха дойдоха и навлеците. В мен нямаше нищо интересно, нищо приказно, но вестниците пишеха за мен, народът четеше. Бях поел толкова алкохол, че не можех да скрия истината от себе си. Нямаше изход от положението. Можех да продам и един милион екземпляра, пак нямаше да направя нито крачка напред, нямаше да изляза да ликувам на улицата. Ако ми звъняха или ми пишеха в очакване да им вдъхна малко надежда или за да ми благодарят, че съм написал готини романи, щях да се разплача от радост. Бях в моята градина, познавах я и я обожавах, така да се каже. На Боб му се стори, че у тях било тесничко, и тъй като се нагърби с измиването на чиниите, аз приех без възражения! Познавах тези тридесет квадратни метра като вътрешния си джоб, знаех всяко стръкче трева. Бях поливал розите със сълзите си, бях заспивал на моравата. Тук се чувствах защитен. Небето бе ясно.

— Както ме гледаш — рекох му аз, — макар да изглеждам гол и отчаян, още не съм свършен!

Допих чашата си и я оставих в един ъгъл.

— Хей! Събуди се!

Спомням си, все едно че беше вчера. Чудесна, светла, прелестна, пролетна утрин. Анри ми поднесе голяма чаша кафе. Беше пуснал музика. Някой ме бе завил с одеяло.

— Хей! Събуди се, на твоята възраст не е прилично да спиш в този час!

Седнах. Очите ми бяха подпухнали. Погледнах Анри, прозявайки се, хванах главата си с две ръце.

— О, Боже Господи! — въздъхнах аз.

— Да — рече той, — едва те прибрах.

Нищо не си спомнях. Сигурно сънят ме бе преборил. Нахвърлих се на кафето си.

Боб и Глория бяха в кухнята и разтребваха, докато съдомиялната машина боботеше. Направих няколко крачки из стаята с наметнатото одеяло. Спрях се пред последната картина на Анри.

— Знаеш ли, точно същото ми се присъни в кошмара?

Радвах се, че не бях препил и нямаше да влача тридневен махмурлук. Чувствах се почти във форма. Четиримата си сипахме по още едно кафе, а аз научих, че съм бил досаждал на всички чак до сутринта, а хората се чудели смея ли се, или плача.

— О, смеех се! — рекох аз.

А нямаше причина. Писателят живее с отчаянието си както кучето с бълхите си, не му обръща особено внимание. Най-вече когато достигне комфортни тиражи и изпие някоя чаша в повече. Тъкмо това му е занаятът, да пътува между смях и сълзи, но нека не ни досажда в извънработно време, да не ни се жалва нощем под прозорците. Не посмях да ги попитам какви ги бях наприказвал.

— Следващия път имам намерение да си изскубя всички косми от гърдите — пошегувах се аз, което предизвика скимтенето на Жералдин в креватчето.

Бях под душа. Щастливо изправен под горещата струя в неподвижен екстаз. Не мислех, че животът може трайно да се установи в покой, често се потапах в „Книгата на промените“, но не очаквах нищо неприятно, поне в този именно момент. Бях сбъркал.

Глория влезе в банята. Ако пеех, щях да млъкна тутакси, достатъчно беше да видя физиономията ѝ.

Спрях неохотно водата.

— Какво има? — попитах аз.

Тя ме гледаше напрегнато. Със сигурност не и защото бях гол.

Грабнах някаква кърпа.

— Да не си си глътнала езика?

Изглежда търсеше нещо в мен, може би да ме уязви в най-дълбоката ми същност. На мен не ми пукаше. Подсуших косата си. Спомних си как кръвта ми шуртеше, когато си разбих главата в кепенка ѝ. Тогава се наложи да я стресна, за да се опомни. Тя се окопоти, наведе очи и разсея магията.

— Ох... имаш ли една секунда време?

Държеше ръцете си зад гърба. Осени ме ужасно предчувствие. Ръката ѝ се завря под носа ми и за секунда сякаш ме поряза с нож напреки през тялото.

— Съжалявам — каза тя, — но тоя е наистина отвратителен.

Веднага разпознах вестника, който държеше в ръката си. Изсмях се.

— Хм... какви ги разправя този път? Че съм заимствал от американския черен роман?

— О, не, този път е по-сериозно!

— По дяволите! Да не съм евреин или хомосексуалист?

— Искаш да кажеш: негър, евреин и хомосексуалист едновременно?

— Не, виж... Твърди, че спиш с жената на най-добрия си приятел!

Изтръгнах вестника от ръцете ѝ. Прегледах статията, разтреперан от ярост. Привърших я, облегнат на стената, срещу ледените плочки, със стиснати зъби.

Глория не лъжеше. В края Някой си пишеше, че вече била известна стойността ми като писател, но не било безинтересно да се научи и човешката ми стойност. Задъхвах се.

— Предпочетох да ти го покажа... Наистина е отвратително.

Кимнах с глава. Започнах да се обличам, като напълно забравих да се подсуша. Исках да седна.

— Надявам се да подадеш иск за клевета срещу този мръсник!

Даже не ѝ отговорих. Натиснах очите си с пръсти. В огледалото виждах съсипан човек, който сякаш имаше киселини в стомаха.

— Как ще постъпиш?

За миг ме облада хладна ненавист. Взех проклетия вестник и препрочетох дума по дума прословутия пасаж с почти налудничаво наслаждение.

— Анри не бива да го чете, защото никога няма да ти го прости, сецаш се... Трябва да намерим начин.

Вдигнах нос от вестника. Тя чупеше пръсти, изглежда, размишляваше. В ушите ми звучаха думите ѝ, че Анри никога не би ми простил.

— Бога ми, истинско чудо е, че все още не го е разбрал!

Човек би рекъл, че сме се върнали година назад, по времето, когато тя правеше глупости, а после двамата си блъскахме главите как да ги скрием от Анри. Тя искаше да ми помогне, но аз изпитвах желание да я хвана и да ѝ набия шамарите, за да се успокоя и да чуя друг да вика вместо мен. Опомних се. Гримасничех от едва сдържана и в известен смисъл необяснима ярост.

— Е, и? — изляях аз. — Да не мислиш, че ще скрия този парцал в гащите си? Или може би ще го глътна?

Тя ме погледна със светъл поглед, който не очаквах. Изпълнен с предизвикателство, много женски поглед.

— Няма ли? — подхвърли тя.

Хванах я за едната ръка. Мрачният поглед, с който я пронизах, също си го биваше, клепачът ми почти се изметна.

— Няма — изръмжах аз. — Време е всичко да си дойде на мястото!

Слязох на бегом по стълбите с вестника в ръка. Боб ме изглежда слисан как минавам. Полудял от мисълта да отхвърля това бреме, полудял от мисълта за онова, което можеше да се случи. Болезнената радост, опияняващата мъка ме наелектризираха.

Спрях се насред слънчевата стая. Анри беше пред статива, с присвити очи, в положение за бой. Аз поех невъобразимо бавно и дълбоко въздух. „Господи!“ — помислих си.

Отидох и се свлякох на един фотьойл до него. Той не помръдна.

— Анри...

— А?

Той седна на столчето си и се наведе да вземе тубичката с черна боя. Хвърлих вестника в краката му. Чу се звук от замахване със сърп в житата, последван от мъртвешка тишина.

— Тук има една статия, която ни касае — изрекох аз с мъртвешки глас. — Мога да ти спестя четенето.

Той се обърна към мен. Спогледахме се. Предпочитах да ми отрежат лявата ръка начаса, но нямах този късмет.

— Оня твърди, че чукам Марлен... И това е истина.

Благодарен съм на Господ, че не наведох очи, а понесох удара. Анри не помръдна. Искаше ми се да сложа ръка на коляното му, за да не се възнесе, за да остане неподвижен.

— Съжалявам, че не ти го казах по-рано — добавих аз на един дъх.

Смътно долавях присъствието на Боб и Глория на прага на кухнята, миризмата на боите и звук на клаксон от улицата. Чувствах се много зле. В продължение на няколко ужасни секунди имах чувството, че съм глух и парализиран. Едва успях да побарабания с пръсти по фотьойла.

Анри ме гледаше, сякаш току-що бях направил опасно двойно салто назад, което случайно е засякъл в огледалото. Очите му бяха две лъчезарни цепки, но не можех да разбера какво изразяваха. Изчаках го.

После започна да клати глава, за миг затвори очи, като поглаждаше темето си с една ръка.

— Да ти кажа право — въздъхна той, — често съм си задавал въпроса. — Впрочем знаех отговора, разбира се, човек трудно можеше да не го забележи. Всъщност... Как беше?

Не ме питаше отнесено, изпълнен със злоба, ироничен или жлъчен. Просто искаше да разбере.

— Да, естествено! — отвърнах аз. — Хм... толкова време мина, че аз вече не си спомням. По дяволите... Спомням си го чудесно! Какви ги говоря! Беше прекрасно.

Наведох се напред. Седях на крайчеца на задника си.

— Искаш ли да пийнем нещо? — попитах аз. — Гърлото ми пресъхна.

— Да не е нещо силно...

— А, не, бира.

Щях да се надигна, най-малкото щях да опитам, когато чухме да се захлопва входната врата. Боб и Глория се бяха изнесли.

— Знаеш ли — рече Анри, — такива неща създават неудобство на всички. Те не искаха да чуят нищо повече.

— О, и аз предпочитам да поговорим сами!

Той повдигна рамене.

— За какво да разговаряме?

— Отивам да взема нещо за пиене.

— За какво, по дяволите, искаш да разговаряме?

— Наистина, няма за какво, знам ли и аз?

— Не забравяй, че се разведохме, когато Глория беше на четири години. Тя вече не ми е жена, нали разбираш?

Да, разбирах, не бях малоумен. А той какво се опитваше да ме убеди?

— Знаеш — продължи той, — когато си женен и жена ти изневерява, има за какво да се сърдиш. Все едно някой влиза в дома ти и се изсира наред хола. За щастие аз вече нямам жена, нито хол, тъй че нямам такива проблеми...

— Може би вече не ти е жена...

— Боже мой! — прекъсна ме той. — Как мога да престана да я обичам, би ли ми обяснил? Има всякакви жени, и онези, които обичаме, искам да кажа, които предизвикват любовта ти, и това е истинска благословия, каквото и да се случи, все едно дали ще ги имаш, или не, дали ще те захвърлят, или ти ще ги захвърлиш, дали ще

те възкачат на седмото небе, или ще ти съдерат сърцето, дали ще се ожениш, или разведеш. Само че тя вече не ми е жена, утре може да довтаса с по един мъж във всяка ръка и да ми заяви, че е бременна, тя е свободна. А на мен винаги ще ми се иска да я прегърна в обятията си. Разбираш ли ме?

Разбирах го, защото междуременно бях възстановил спокойствието си. Все още обаче се чувствах умствено слаб, не преливах от енергия, разтривах колената си.

— Не мисли, че съм широко скроен мъж — добави той, — но с възрастта почвам да разбирам всичко.

Отидох да донеса бирите. Беше към обедно време, цареше покой. Не знам дали го бях прихванал от Бети, но постоянно очаквах изблици. И когато това не ставаше, усещах огромна вътрешна празнота и ми трябваше време, за да се възстановя. Не знаех какво да кажа на Анри. Може да е глупаво, но ми се щеше да ми удари двадесет камшика. Отдавна си ги бях заслужил. Смътно усещах, че трябва да си платя за нещо. Може би не точно за това. Заслужавах ги, защото Бети беше мъртва, защото книгите ми се продаваха, защото невинаги знаех докъде съм стигнал, все още не бях дал всичко от себе си. Един Господ знае как си представях наказанието. А си бях обикновен никаквец.

Изпихме мълком бирите си. После той се надигна и отиде пред картината си, която зараглежда с внимание.

— Всъщност — рече ми той — тази история няма да промени нищо между нас, ако това се питаш... Но това е така, защото става въпрос за теб.

Вечерта, когато Марлен се прибра, намерих начин да ѝ кажа няколко думи, докато Анри плакнеше четките си в кухнята, съобщих ѝ, че Анри е в течение. Тя се протегна, усмихвайки се.

— Ами толкова по-добре. Уф... ама че ден! Гладна съм като вълк!

През следващите дни многократно се сецах за Някой си и се питах откъде ли бе разбрал за случилото се, въпросът ме занимаваше. Нещо ми подсказваше, че Глория беше замесена в цялата работа, но това беше само смътно усещане и предпочитах да не се замислям за него. Не бях сигурен, освен това още не знаех какво целеше. Да запали фитила между мен и Анри, същият да изгори и да се скъса, ето какво искаше! Не беше сложно. Това беше всичко, нищо повече.

Но още не бях стигнал дотам. Звъннах на Вера с молба да ми намери адреса на Някой си. Разказах ѝ историята с няколко думи, нямах ясен план, не знаех точно за какво ми бе необходим адресът, но това беше на първо време. Тя кълнеше и проклинаше на другия край на жицата. Предложи ми да публикувам каквото поискам.

— Трябва да се разправиш с него веднъж завинаги! Да, все още не знаех, беше много мило от нейна страна, но не бях много изкушен, щях да размисля. Шарл беше на нейното мнение.

— Приятелю, не знам дали си спомняш как се сдавихме с един критик миналата пролет, но уверявам те, хвърчаха искри, а накрая го смазах, спомняш ли си?

Казах му, че много добре си го спомням, което беше силно преувеличено.

— Аз го виждам като серия от три статии — допълни той. — В първата го докопваш, във втората го притискаш, в третата го довършваш! Мен ако питаш, ти твърде дълго чака. Онзи очевидно си го търси. На твоето място мен щяха вече да са ме засърбели ръцете.

Това беше едно от възможните решения. Колкото повече дни минаваха обаче, толкова повече губех желание. Някой си беше изстрелял патроните си и не виждах с какво още можеше да ме изненада, а онова, което можеше да напише относно книгите ми, не ме интересуваше. Не можех да го забравя, разбира се, но реших да погребя цялата тази история, която в последна сметка ми беше донесла облекчение.

Така я погребях, че един ден предложих на Анри да заминем за островите. Нямах представа точно кои острови, но това нямаше значение. Дипляната, която бях взел от гишето в банката, съдържаше фотографии на онези излегнати на пясъка момичета, на които едната ръка е потопена в синя лагуна, а другата държи чаша оранжада. Анри подписваше някакви документи, когато погледът ми се спря на проспекта. На него пишеше просто „ОСТРОВИТЕ“... напреки на небето и поради тази причина се пресегнах да взема дипляната.

Веднага се сетих за Бети. Добре де, по дяволите, защо не? — рекох си аз — по дяволите, защо пък не? Служителят, който се занимаваше със сметките ми, веднага ме осведоми за точната сума. Все още не бях свикнал и винаги запазвах секунда мълчание след подобна информация. Може би това беше повод да разкопая съкровището си и

да извадя туй-онуй. Изчаках Анри да свърши. За да си улесним живота, бяхме открили обща сметка. А за да си го улесним максимално, можехме да пишем в сянката на някое бунгало, после спокойно да слизаме към плажа под сенките на следобед и след като сме завършили една страница, да премигваме под кокосовите палми.

— Как ти се струва, а?

— Ах! Като Гоген!

— Точно така!

Разказахме на Марлен. „Страхотно!“ — рече тя и си плеснахме ръцете. Щеше да се опита да излезе в отпуск. В противен случай щеше да затръшне вратата. Тъкмо Вера ѝ бе предложила да работи за нея и да зарече „този нелеп, провинциален парцал“, както тя се бе изразила. Разбрахме се да заминем след три седмици, колкото да си оправим паспортите, освен това бях обещал на Валтер Дожелски да участвам в едно телевизионно предаване.

Не можех да повярвам, че всичко стана толкова бързо. А наистина повярвах едва в деня, когато отидох да взема самолетните ни билети. Само като ги погледнех, и се развеселявах.

Глория беше напрегната. Само че аз вече нямах какво да крия. По лицето на Боб разбирах, че му бяха затегнали трънния венец с още една дупка. На всичкото отгоре тя вече не беше бременна, а аз дори не я бях попитал кой е осведомил Някой си за нашата история. Клетият Боб обикновено се криеше зад гърба ѝ, по възможност в сянката, в ролята на гигант от мрака. Многократно пробвах да му вдъхна кураж, разказвах му свои преживелици с Бети и косите му се изправяха на главата.

— Не забравяй, че тя е само на двадесет и две — казвах му. — Трябва да си изразходва енергията. Ще видиш, че накрая ще се кротне... Но пак ти казвам, трябва да ѝ свиваш сърмите. Ти си в правото си да покажеш, че съществуваш и не считай това за грях.

— Да. Първата ми жена никога нищо не казваше. Ега ти контраста! Страхувам се, че още не съм разбрал какво точно ѝ липсва.

— Тукашният въздух не ѝ понася, Боб. Вятърът я изнервя.

— Да, може би... А ти не мисли, че е някакъв ад, не сме чак толкова зле.

— О, да, разбира се.

Десетина дни преди заминаването ни тя беше особено напрегната. Отидохме да хапнем на езерото, искахме да се възползваме от първите що-годе топли дни. Околните гори се бяха раззеленили, а температурата надхвърляше двадесет градуса. И Шарл беше с нас.

Жералдин не спря да плаче, докато обядвахме и Боб яде изстинали манджи, но нахалост. Глория предлагаше да я оставим в кошницата ѝ. Усилията на Боб ѝ се струаха безсмислени, но го остави да се оправя сам, а ние се опитвахме да разговаряме за друго, например Анри ни предложи състезание с лодки, а двамата с Глория приехме предизвикателството. Към десерта Жералдин изпадна в изстъпление и стана виолетова.

Глория заби дълбоко лъжицата в йогурта „Уондърфул“, чиито пармски виолетки вече беше изяла. Обърна се към Боб.

— Боб, сложи я обратно в кошницата. Уморена е, казвам ти.

— Не се тревожи... на мен не ми се яде десерт.

— По дяволите! По-добре от теб знам какво иска тя! Сега ѝ се спи!

— Ей, Боб, защо не пробваш да я качиш на раменете си? Майка ми ме носела така и изглежда, че...

— Млък, Шарл! — сръза го тя. — Не съм те питала!

Шарл не беше от хората, които допускат да ги унижават. Книгите му отдавна се продаваха и му вдъхваха известно самочувствие. Този път обаче остана със зяпнала уста, съдържаната ѝ ярост го закова на място. Аз се правех, че гледам встрани. Над езерото прелетях ято диви патици, но не съм специалист и не мога да заложа главата си. Проследих ги с поглед, като отметнах глава назад, но не можах да определя дали бяха бърнета или пухени патки.

— Е, ще правим ли състезанието? — попита Анри.

Скочих от стола си.

— Добре, да тръгваме. Само че те предупреждавам, не се хвърляй във водата!

Бяхме сами в езерото. Всички лодки бяха свободни. Решихме най-напред да прекосим един път езерото за разгривка и щом стигнем до отсрещната страна да изчакаме Марлен да ни даде сигнал за старт. Езерото ни наблюдаваше с безмълвните си отблясъци.

Глория едва не загуби равновесие при качването си в лодката, но Шарл я подхвана под ръка. Беше видимо доволен, че ѝ бе помогнал.

Сигурно си мислеше, че така е разсеял облака, който се надвеси над него, когато посягаше към крем карамела си. Но остана разочарован. Глория освободи ръката си с рязък жест и го разстреля с поглед.

— За Бога! Остави ме на мира! — изсъска тя.

Анри вече беше потеглил. Тя скочи в лодката си и се отдалечи навъсена. Шарл ме погледна огорчен.

— Добре де — измънка той, — какво толкова съм й направил?

Възползвах се от случая, тъй като Боб и Марлен бяха малко по-встрани, наведени над люлката, за да му изкажа кротко мнението си.

— Защо не я бутна във водата? — попитах го аз. — Защо се лиши от това удоволствие?

— Ами... добре де...

— Толкова по-зле за теб.

Той разпери ръце.

— По дяволите, щеше да падне във водата, аз я подхванах, а тя...

Стъпих с един крак в лодката си, отвързах въжето. Седнах, хванах веслата.

— Тя се промени — заявих аз. — И на мен ми направи впечатление.

Отдалечих се от брега, като гребях широко и особено елегантно. Слънцето понапичаше, а аз се носех сред ароматите на пролетта и равномерния плясък на греблата, дишах дълбоко. Предстоящото ни пътуване очевидно дразнеше Глория или пък й досаждаше, изнервяше, разстройваше. Нямаше място за съмнение. Да, ама на мен не ми пукаше, не ми дремеше, беше ми през оная работа. А онова място си беше истински рай.

Тримата застанахме в една линия, Анри беше навил ръкавите си и очите му светеха. Глория си връзваше косата. Листата на дърветата едва потрепваха, лодките ни бяха неподвижни, а пистата беше като неопетнено и сияйно огледало. Виждахме онези тримата, изправени на финала от другата страна, бяха с размерите на половин клечка кибрит. Само след няколко дни ще съм в някоя пирога с цветен венец на главата, помислих си аз. Анри ще ми подава резенчета диня, а обелките ще хвърляме на акулите. Пътуването извикваше у мен цял ред глупави образи, но ме развеселяваше от сърце. Представях си се с небесносини бермуди на розови звездички и плетена, широкопола, сламена шапка. Бях като дете пред святкаща въртележка. Билетите

бяха в джоба ми. Нищо друго не ме интересуваше. Не исках дори да се замислям. Подозирам, че дълбоко в мен един глас ме е приканвал да се чупя незабавно, да замина където и да е, по дяволите, ако е необходимо, но да не оставам тук. Мамка му, офейквайте час по-скоро. Марлен размаха бяла кърпа на отсрещния бряг.

Три чифта весла се потопиха във водата и се отлепихме едновременно от брега. Онези тримата сигурно потръпваха от възбуда на финала. Моите гъски прелетяха отново. Каква ли порода бяха?

Движихме се с добро темпо. Нивото на състезанието беше по-добро, отколкото очаквах, освен ако не бях надценил възможностите си. Летяхме като стрели. Анри имаше силни ръце, Глория беше топка нерви, та ми се налагаше да се поизпотя. Добре че правех гимнастика сутрин, имаше полза. Глория беше в средата. Тя беше взела нещата присърце и ни пръскаше ту единия ту другия, искаше да спечели, гребеше яростно, като обезумяла. Надаваше вик при всяко загребване, „аа“ или „ии“ според случая, челата и на трима ни бяха изпотени.

До средата на езерото нямаше фаворит. Не налягах веслата с всичка сила, но не бях далеч. Анри бе изостанал с една дължина. И той започна да стене, „иъ“, „ийъ“, сигурно се чуваше на километри околоръст, група смахнати по езерото, но и аз не останах по-назад, „аа“, „ийо“!

Бях с двадесет години по-млад от Анри, което натежа на везните. Вдишването, не вдъхновението в писането, а простото движение на въздуха в дробовете и навън. „Ийъ“! „Ийо“! Вече го водех с две дължини. Глория беше плътно до мен с разкривено лице, макар ръцете ми да бяха два пъти по-яки от нейните. Знаех, че ако се изсиля преди края, ще победя. Все още не бях сигурен дали да я оставям да спечели. Тя беше червена, бяла, зелена. „Иий“, „Ийъ“!

Шегата настрана, движихме се с дванадесет-тринадесет възела. Щом носът на лодката ѝ задминеше малко моята, налягах яко веслата и спечелвах тридесет-четиридесет сантиметра. Тя ме разкъсваше с поглед. Аах! Аах! Чуваше се плясъкът на веслата, които разкъсваха водата, поскърцването на гнездата им на бордовете на лодките. Рибите надзъртаха над водата, за да видят зрелището. Двеста метра преди финала все още не бях решил какво ще правя. Дърветата ми изглеждаха по-големи, бреговете по-диви. Тя не отстъпваше нито на сантиметър, беше почти мъртва, а аз се обливах в пот. Беше хвърлила

всичките си сили, ръцете ѝ бяха като локомотивни бутала и ако омекнех за секунда, щеше да ме задмине. „ААА! ААА!“ Е, ще ѝ се дадеш ли? — питах се аз. Ще ѝ се дадеш ли?

Боб крещеше нещо, за да ни насърчи. Оставах ми най-много двадесетина загребвания. Нищо с нея не беше просто. Вложих всичката си сила и я изпреварих. Водата сигурно кипеше зад гърба ми. „ААААА!“ Загребах със сила, която е в състояние да повдигне цялата лодка. Тая ни изнервяше всичките напоследък. ИИО!

На следващото загребване я оставих да ме застигне просто за да издевателствам. Оставах ни само двадесетина метра. Надавахме виковете си в синхрон. Пуснах я тридесетина сантиметра, после я догоних. Боб и Марлен скачаха на място. Хвърлих поглед към Глория. Радвах се, че се свършваше. Хайде, решавай най-сетне, рекох си аз. Задминах я. После забавих. Трудно беше да се изчисли. Тая да не мислеше, че освен състезанието щеше да спечели и още кой знае какво? Или че ще ми докаже нещо? Е, надявам се, че не, помислих си аз. *Не ме размивай!*

Пуснах ѝ победата. Оставих я да ме задмине с половин лодка, като се изкривих, сякаш бях стигнал до изнемога. Боб направо нагази във водата и я вдигна на ръце, като крещеше, че е гениална, че се е носела като вятъра. Анри акостира до мен, докато аз си разтривах ръцете. Победените не интересуваха никого.

— Откровено ти казвам, тя ми скри шапката!

— Да, мисля, че сме прехвърлили възрастта на хъса към живота!

— Имам страхотен мазол на ръката.

— Хм... мен ме болят раменете.

Това бе цената, която платихме, за да прекараме приятно вечерта. Тя бе благоразположена и почти усмихната. Разбира се, намери повод да нарече Боб идиот, задето си намокрил обувките, но си личеше, че не ѝ идваше от сърце, че удоволствието от победата още грееше на устните ѝ. Не ѝ се дадох от добри чувства. На момента не можех да обясня защо. Бъдещите ми биографи сигурно ще съзрат в това първи признаци, ще пишат, че оттук започва спускането ми в мрака, което води право към изкуплението. Очаквам с нетърпение тези четива. Черно на бяло!

Четвърт час преди да потегля за летището, откъдето излитах за участие в телевизионното предаване, случайността пожела да се

озовем сами с нея, докато аз лъсках обувките си.

— Е — попита ме тя, — скоро ли е Голямото Отпътуване?

— След десет минути.

— Не, имам предвид разходката до островите...

— След пет дни.

— Оохх...

Бързах и не обърнах внимание на подигравателното ѝ изражение. Отскочих до кухнята да глътна едно кафе, ненавиждах тези предавания, страшно ме напрягаха. „Хайде, приятелю, разкажете ни за какво се разказва в книгата ви!“ Погледнах през прозореца и поклатих глава. Тя ме изненада в гръб.

— Искаш ли моето мнение?

Духнах кафето си.

— По кой въпрос?

— По повод пътуването.

Не отговорих. Облякох блузата си.

— Знаеш ли — рече тя, — нелепо е!

Едва смогнах за самолета. В студиото пристигнах в мрачно настроение. А водещият не успя да ме разведри. Задоволявах се да отговарям на въпросите му с да и не, той взе, че се притесни. На излизане попитах Валтер Дожелски как съм се представил. Той вдигна ръце към небето. Взех самолета за вкъщи. На смрачаване, докато един слънчев лъч пронизваше кухнята, аз сграбчих Глория за ръката.

— Тъпа гъска! — казах ѝ. — Животът е нелеп.

Оставих я, за да си наля бира и пуснах новините. Не знам дали ме разбра.

Малко преди отпътуването Вера се отби да ни прегърне за последно. И Шарл с нея. Тя недоумяваше защо не съм отговорил на статията на Някой си, повтаряше, че не може да ме разбере и че онзи е звяр и злосторник. Аз ѝ обясних, че съм против насилието. Подир което взе адреса му за всеки случай и напуснахме бара на аерогарата с един чай с лимон в стомаха.

— Докъде стигна с романа?

— Хм, напредвам — отвърнах аз.

— За теб нещата се развиват страхотно.

— Зависи какво имаш предвид. Дали говориш за здравето ми или за сексуалния ми живот?

— Говори се, че ще получиш една голяма литературна награда...

— Искане ми се да съм прокълнат писател с джобове, гъчкани с мангизи. Да се размотавам в стари дворци и да имам само стотина читатели. Но ревностни.

— Хи-хи!

Тя се възторгна от топлото време и последните цъфтящи бадеми. Не искаше да напуска столицата дори за всичкото злато на света, но въздишаше по късмета, който сме имали, и за който според нея не сме си давали сметка. Познат напев. Напук на нея в късния следобед се разрази буря и ѝ се наложи да се откаже от намерението да се разположи в градината на Шарл, която временно се превърна в кална пързалка.

Вече се бе стъмнило, когато в целия квартал спря токът. Шарл раздаде няколко свещи и тримата продължихме да беседваме за туй-онуй: предимствата и недостатъците от големите тиражи, последната книга на Еди-кой си, така наречените литературни течения, клюки, мълви, догадки... Не си падах по такива разговори, но трябва да призная, че на моменти се оставях на течението. Нямаше какво да правим, докато чакахме другите и убивахме времето. Навън валеше като из ведро.

Тя беше с почти лятна пола и след някое време не издържа, от тъмнината ѝ стана студено на краката. Станах. Тя ми предложи да носи чадъра, а аз не възразих, защото Вера пътуваше с две големи чанти, а аз няхах три ръце. Взех един фенер и двамата излязохме, като прибягвахме между локвите. Взех двата сака и точно когато затварях вратата, Боб гарира зад нас. Тъй като имахме фенер, ги изчакахме. Беше почти пълен мрак. Боб слезе от едната стана, беше без шапка, а под шлифера си носеше Жералдин. От другата страна се отвори чадър и Глория слезе заднишком. Боб притича пред нас с химикалка-фенерче между зъбите.

— Ей, имаш ли нужда от помощ? — извиках аз към Глория. — Трябваме ли ти за нещо?

— Да! Да!

В колата бяха легълцето, кошницата с разните ѝ принадлежности, памперсите, личната ѝ чанта, чадъра и Бог знае още какво. Познавах една жена, която щеше вече да е изхвърлила всичко през вратата. Глория изглеждаше ожесточена. Приближихме се, тя намести легълцето и кошницата под мишницата на Вера, като пътем проклинаше гадното време. Захлопна вратата с крак, после погледна Вера.

— Много сладка лятна поличка. Ама не ти ли е хладно без чорапи?

После пое първа, без да изчака отговора, и тримата на бегом се прибрахме в къщата. Тя спря внезапно.

— Ох, мамка му! — рече Глория.

Вера, която бягаше зад нея, се блъсна в гърба ѝ. От удара се подхлъзна, загуби равновесие и падна на задника си насред една кална локва.

— Ееее, не! — извика тя. — Това не трябваше да става!

Осветих я свенливо с фенера, а дъждът капеше по главата ми. Не беше изпуснала нито чадъра, нито поверените ѝ от Глория вещи. Полата ѝ се бе разстлала наоколо като поле със синчец, а краката ѝ бяха наполовина затънали в меката кал. При вида на гримасата ѝ ме заболя стомахът.

— Забравих бибероните в жабката! — съобщи Глория. — Нали не се удари?

Помогна ми да извадим Вера от блатото, после побягна обратно към колата. Само можех да си представя колко гадно беше да ти се стича тази кал по краката. Не почувствах никаква сексуална тръпка.

— Ох, закълни ми се, че тя не го направи нарочно! — примоли ми се тя.

— Кълна ти се! — рекох аз.

Анри и Марлен пристигнаха малко по-късно, когато Вера излизаше от банята. Чувствахме се като в някаква торта за рожден ден, набодена със свещи, което не беше лишено от чар, около нас танцуваха сенки, лицата придобиваха особена внушителност, достатъчно беше да присвиете очи и заприличвахте на дух-гръмовержец, малка гримаса, и започваха адските мъки. Усмивчицата ви хвърляше в блаженството на дзен. Взех тенджерата от Анри и докато всички се целуваха, отнесох съкровището в кухнята. Разположих няколко свещи около печката и започнах да готвя на бавен огън.

Вкусих. О, Господи! Не ми бяха отнели всичко. Бях достигнал върха на своето изкуство. Да сготвиш чилито още предния ден, това гласи мъдростта. Тя съдържа и моето мнение за тенджерите под налягане. Разбърквах бавно в продължение на няколко секунди, полупритворил очи в очакване ароматът да се възнесе до лицето ми, после реших да добавя щипчица лют червен пипер. Както писателят посяга към писалката, за да нанесе последните поправки, аз извадих чантичката с подправките от джоба си и го поставих пред себе си. Откакто разбогатях, можех да си позволя подправката „Карол Шелби“, една от най-добрите.

„Any man that eats chili cant be all bad.“

(Човек, който яде чили, не може да бъде съвсем лош.) P. Garrett Stinking Spring, N.M. Dec. 21, 1880

Сложих пипера. Мечта! Глория се появи в рамката на вратата.

— По дяволите, пак чили! — възропта тя.

Аз се изцъклих като шаран с лъжицата във въздуха. Бях се посветил изцяло на чилито и бдях над него още от предния ден! Това ястие ме бе направило литературно явление, ястие, което моите поклонници хапваха с религиозно преклонение!

— Тъпа гъска! — рекох ѝ аз. — Толкова ли не си способна да изпиеш бутилка мескал с Лоури? Или бутилка абсент с Верлен? Може би ще откажеш да споделиш сандвича на великия Джак?

Тя ме изгледа, после изчезна с подигравателно кискане. Беше почти като игра. Но не бях разбрал, че тя вече окончателно бе напуснала детството. Все още не я вземах съвсем на сериозно. А може би не го исках, знае ли човек? Светът и той беше като нас, ужасяващо сложен. Единствено чилито ме върна към по-спокойни мисли. „Как тихо падат цветовете макови!“ — бе написал Ецужин. Натопих внимателно дървената си лъжица в океана от розови цветчета, докато лекият дъждец барабанеше по прозореца.

Анри ми донесе една чаша и ме попита как вървят нещата.

— Ами... сам прецени — отвърнах му аз. — Глория вече се изказа по въпроса.

— Хм... Господ да ме порази!

— Да. Аз не държа.

— Зарежи я. Не ѝ обръщай внимание.

— Преди направо подивяваше по моето чили, ако си спомняш...

— Да, само че е излишно да ми изброяваш всичко, което не успяваме да съхраним, или онова, което се променя. Знаеш ли, мисля, че това чили е сред най-върховите ти постижения.

— О, не знам. Може би му липсва половин чушчица.

При втората лъжица си зададох въпроса.

— Не, не мисля. Съвършено е. По-добро, отколкото в романите ти.

Изчервих се от комплимента. За да не си проличи, се наведох над тенджерата. Това ми се случваше всеки път, щом Анри заговореше за книгите ми. Когато ми каза, че напредъкът ми го изненадвал и съм започвал да пиша както трябва, полекичка отидох до прозореца и го отворих.

— Не се стеснявай, вземи си още — казах му аз.

— Сякаш правим бдение за някой мъртвец — пошегува се той, като ми посочи печката и свещите, които бях наредил в четирите ѝ ъгъла. Сложи ръка на рамото ми и известно време гледахме чилито.

— Знаеш ли — додаде той, — аз мога по-добре да го оценя от едно момиче на двадесет години. Но не ме питай какво се случва в главата ѝ. Всъщност никога не съм знаел, ако искаш мнението ми.

— Ние сме прекършени от жените мъже! — пошегувах се аз.

Той опита още една лъжица и поклати глава.

— О, не, забрави за онази половин чушчица!

Мисля, че го каза, за да ми достави удоволствие, но не се заблуждавах, че наистина на чилито му липсваше половин чушчица. В известен смисъл вече не можех да си позволя и най-малкото недоглеждане с чилито, защото цялостното ми реноме щеше да пострада. Прекрасно разбирах думите на Анри дьо Монтерлан: „Млади момко, моят успех е едно недоразумение“. Опасявах се, че дължах известността си повече на рецептата си за чили, отколкото на стила си. Понякога си задавах сериозно въпроса какво ли щеше да стане, ако на мода дойдеше киселото зеле, дали нямаше да ме отпрати в небитието. Но дотогава се надявах да започна да пиша за себе си. Впрочем усещах, че времето не беше далеч, но пред очите си имах добър пример, освен това приближавах интересна възраст. Да загубиш косата си или да побелееш, да откриваш бръчки по лицето си, да се събуждаш нощем, да изнамериш своя снимка отпреди десет години, да въздишаш, всичко това не беше нищо особено. Но имах нов поглед върху нещата, усмихвах се по-лесно.

— Ако не можех да усетя, че му липсва половин чушчица, Анри, тогава нямаше да съм това, което изглежда да съм.

Боб се появи, но той разбираше само от омлети, цялата гама омлети, които можете да си представите. Глупчото ме попита дали не ми се струва, че щипка сол... но аз тутакси му отговорих, че е болен, а Анри повдигна рамене. Солта беше прах в очите.

— Такааа — рекох аз, изтръсквайки лъжицата о стената на тенджерата. — Сега трябва да потърпим двадесет минутки и ще е готово...

В този момент страхотна експлозия разтърси половината къща. Точно така ми се стори, или пък, че някой самолет забърса половината покрив. Всъщност цялата къща изскърца чудовищно. Ние се спогледахме, докато останалите в съседство вече се суетяха.

— Ама какво става?! — изрева Шарл.

Втурнахме се в хола. Всички бяха прави, с набраздени чела, заслушани в дълбоката тишина, която се възцаряваше отново. Тръсъкът от счупените стъкла непосредствено след удара още кънтеше в ушите ми, беше като напев на сирени в нощта над морето, като камбанен концерт в ледения, зимен въздух. Жералдин пляскаше с ръце в кошничката си.

— Кажете ми, че халюцинирам! — каза Шарл с потрес в гласа.

За нула време се изстреляхме навън. Отново валеше и не се виждаше почти нищо, само няколко отражения на земята, по която се стичаше вода на вадички. Върнахме се за фенерите. Шарл повтаряше, че нищо не разбира, къщата имала гръмоотвод, освен това нямал врагове. Останалите също недоумявахме, излязохме и заоглеждахме мрака, като се блъскахме един другия. От началото на драмата бяха изминали само няколко секунди.

Когато свихме зад ъгъла на къщата, пред очите ни се разкри потресаващо зрелище. Двойно по-потресаващо за мен и Анри.

— Боже мой! Верандата ми! — простена един глас.

— Не мога да повярвам! — промълви Анри.

За миг останах неподвижен, забит като кол на сред една локва. Водата, която се стичаше по лицето ми, доказваше, че не сънувам.

— Направо да се гръмнеш! — заяви Боб. — Какво го е прихванало това дърво?

Изведнъж градината се освети, също и улицата, светнаха и няколко прозорци на къщата. Този път беше един гигантски кипарис с лъщящи, изтръгнати от земята корени. Въпреки дъжда във въздуха се носеше миризма на дървесна мъзга и обърната почва. Момичетата наизскачаха с дъждобрани на главите. Вера сложи ръка на устата си. Марлен се вцепени. Глория ми се стори очарована. Направи крачка напред и застана пред мен.

— Страхотно! — рече тя.

На другата сутрин дойдох да наобиколя дървото. Бях сам. Шарл и Вера сигурно още спяха. Вече не валеше, но въздухът бе поел свежест за няколко дни, а аз пуших съзерцателно цигара, със закопчано яке и ръка в джоба. Мек вятър пощипваше носа ми, стоях на тридесетина метра от дървото и замечтано оглеждах наклонения гигант. Беше хубаво, зелено дърво, наглед в добро здраве, но въпреки това беше рухнало върху къщата. Гледах го с неизчерпаемо любопитство. Не крия, че историята буквално ме потресе.

После го поогледах отблизо. Наглед нямаше нищо интересно и оставих съзнанието ми да се рее свободно. Сложих ръка на стеблото. После го прекрачих. Хванах го за въображаемите рога, и го разтърсих опрян на петите си с напрегнат гръб. Нададох кратък вик „дий!“ С

един скок полетяхме над покритите с високи треви склонове, светлината беше чудесна, отблясъците пробягваха по потоците ниско, в долината. Бях се изправил на стремената. Чувствах, че няма как да си разбия муцуната, но на моменти склоновете бяха възстръмни, а аз си представях Бог знае какво родео и се привеждах над шията на животното, като се крепях на седлото с едничката сила на бедрата си. Набрахме скорост. Нададох ужасен и освобождаващ вик.

— Хъ... Преча ли ти? — попита Шарл.

Хлъзнах се надолу по стеблото. Той се начумери, ръцете му бяха наврени в джобовете на халата. Колчем видех мъж в такава дреха, загубвах желание да си купя подобна. Същата работа и с цвичките. И с тиролските шапки. Понякога се налагаше да се ощипем, за да повярваме, че не много отдавна Шарл беше изиграл голямата роля в живота си с отвличане, изстрели през вратата и т.н. Все пак имаше нещо романтично в него в тази ранна утрин. Как да не се смае човек от невероятната загадка, която крие в себе си всеки от нас, Господи Боже мой!

— Смаян съм — заяви той, повдигайки рамене.

— Да, разбирам те.

— Добре де, ти как си го обясняваш това нещо?

— Сещам се само за едно — отвърнах аз. — Дървото се е препънало в тъмнината.

— Искаш ли кафе?

Бях спал зле. Събудил се бях рано. Бях дошъл само да огледам, но не мислех да оставам.

— О, не си прави усилието заради мен.

— Не бери грижа, разтворимо е. Само пускам гореща вода от чешмата.

Оставих го да ми разкаже как следващият му роман щял да се развива в Санта Круз и се изнесох. А защо не в Юкон? Включих на първа, потеглих.

Небето вече беше чисто. Слязох към центъра на града. Хапнах един кренвирш в едно ъглово заведение заедно с италианско кафе, купих си няколко печени кестена, после влязох в един магазин.

Продавачът ме познаваше. По времето, когато все още приемах всеки чек за някакво чудо, той беше сред малцината, които ни даваха по малко на вересия. Винаги се радвах да срещна някой от тези хора,

които ни бяха спасили живота, и вместо да се крия, сега разговарях с тях, а когато влизах, те ми се усмихваха до уши. Струваше им се забавно да разговарят с писател, когото при това показваха по телевизията, тоест не беше менте. Редовно ме питаха как съм с вдъхновението и самата дума вече ги размиваше. Всъщност това бе за предпочитане пред проклетите интервюта, можехме да разговаряме за дъжда и хубавото време, стига да нямаше навалица. Търговецът ми обясни, че ще разширява асортимента си, че стелажите му ще бъдат високи чак до тавана, но сам се питаше дали не сглупява, защото беше свикнал със сегашния вид на магазина.

— Също като при вас. Ако ви сменят пишещата машина! — заяви той, докато нареждахме покупките ми в плика.

Когато тръгнах да се разплащам, ми каза, че ми подарява стека с бирите, защото бях закупил пет бутилки бърбън. Чаровен човек. Добавих три бутилки джин, за да му се харесам, заедно с няколко кутийки тоник.

Стигнах до колата си с пълни ръце. Възникна, разбира се, неизбежният проблем с ключовете. Тъкмо оценявах шансовете да поставя всичко това в равновесно положение на капака, когато Глория изникна отнякъде.

— В кой джоб са?

Кимнах с глава към десния.

— Тъхъ... в якето ми са.

Тя отвори вратата и успях да разтоваря бутилките. Надигнах се да ѝ благодаря. Беше вързала косата си над главата.

— Отива ти — казах ѝ аз.

В последно време ѝ бе останала само една физиономия, имам предвид тази с пронизващия поглед. Усмихнах ѝ се. Попитах я иска ли да пийнем нещо, или да хапне един кроасан. Ама не, та тя току-що бе станала, беше закусила и т.н. Наблюдавах я няколко секунди.

— Защо? — рекох аз с въздишка. — Защо?

— Какво защо? — отвърна тя.

Съжалих, че се бях отпуснал, но беше по-силно от мен. Не помнех кой ден от седмицата бяхме, хората наоколо сякаш се разхождаха, беше една от онези утрини, в които можете да влезете в църква или да дадете някоя банкнота на седнал на земята просяк, или

да приберете някое куче, или да изненадате в гръб и целунете по врата вашата приятелка.

— Как успяваш да бъдеш толкова проклетата? — попитах я кротко аз. — Не се ядосвай. Но аз бях оцетен от промяната в теб и е нормално да не ми харесва.

Тя разтърси глава и погледна встрани, като остави да се изплъзне лек кикот.

— Ха-ха! Тази история май ти е станала фиксидея. Кой от двама ни е по-проклет по твоему?

Обелих един от кестените и ѝ го подадох.

— Имам чувството, че за последно те видях в деня, когато ни заряза в онази гора. Не е ли странно, как мислиш?

— Да. Не ти липсва въображение.

Без да каже нито дума повече, тя пресече улицата и влезе в един магазин на самообслужване. За миг се поколебах, после я последвах. Заварих я превита на две над количката си. Сравняваше две марки доматен сос. Посочих ѝ по-добрата.

— И дълго ли ще я караш така? Не се ли умори?

— Ще бъдеш ли така добър да се мръднеш малко, за да продължа нататък?

Последвах я до следващия щанд, докато уредбата съобщаваше списъка на стоките в промоция.

— Наистина ли нямаш какво да ми кажеш?

— Ако много държиш, взemi ми разтворимо пюре.

Неохотно изпълних молбата ѝ, хвърлих консервата на дъното на количката. Когато се опита да продължи нататък, спрях количката с крак.

— Как си ме представяш на моята възраст да се оставя да ме дразни някакво си момиченце на двадесет години?

— Пусни ме да мина!

Мъжът в бяло яке, кльофнал се на стола в дъното на магазина, ми хвърли едно око. За да го успокоя, хвърлих една кутия мляко в количката и отдръпнах крака си.

— Моля те, успокой ме, че има и по-страшни проблеми в света, кажи ми, че съм пълен глупак.

Тъй като не ми отговори нищо, добавих една кутия лазаня със спанак.

— Не съм ли прав?

Изглеждаше заинтригувана от един безквасен хляб. Аз грабнах една франзела в целофан и я насочих между гърдите ѝ.

— И докъде ще стигнем така, как мислиш? — попитах я аз с разколебан тон.

Тя изкриви устни. Аз бавно се предадох и пуснах франзелата отвисоко в количката.

— Никой не може да каже — подсказах ѝ аз.

— Моля те да *престанеш* да хвърляш тези боклуци в количката ми, разбираш ли ме?

— В твоята количка? Добре! — Събрах продуктите и ги върнах по щандовете. — Искам все пак да ти кажа едно...

Спрях на средата, защото мъжът с бялото яке се надигна и се запъти към нас. Навъсено огледа щандовете, като се правеше, че не ни вижда.

— А, сега де... — рече той. — Какво търси тук тази лазаня? А тази кутийка с мляко?

Изчаках го да се заеме с голямата, лоша франзела, за да продължа думите си. Нямах намерение да я оставя да се изплъзне.

— Чуй ме малко — рекох ѝ аз. — Лишаваш ме от нещо важно. Дано поне да си струва...

Докато го изричах, я хванах за ръката, но тя се измъкна с рязко движение и лакътят ѝ потъна в стомаха на една лелка, която минаваше зад нея. Беше висока, слаба, с бяла кожа и обезцветени руси коси. Падна с викове върху щанда за хигиенни продукти. Помогнахме ѝ да се изправи, като я убеждавахме, че нищо ѝ няма. Оня довтаса, като развяваше белите си криле, с решителен вид.

— Ама какъв ден! — рече той и се впусна да пренарежда препаратите за миене на съдове.

Закачихме русата лелка за количката ѝ и се отдалечихме под звуците на тихата, безхарактерна музика.

Веднъж излезли на слънце, аз поднових атаката.

— Пеша ли си?

Тя потвърди, като междувременно взе двата си плика от ръцете ми. Предложих ѝ да я закарам, но тя намираше, че не си струвало в това хубаво време и наистина предпочитала да се поразходи. Разбирах я напълно, но нали беше натоварена като магаре, нали ръцете ѝ бяха

подути и посинели, пристегнати от найлоновите дръжки на пликовете. Без да изчакам отговора ѝ, грабнах покупките. Срегнах слаба съпротива. За щастие, защото щях да ги задърпам като луд, с риск съдържанието им да се разпилее в радиус от петдесет метра.

Тъкмо потегляхме, когато тя включи радиото на макс. Човек трябваше да има железни нерви или да се остави да бъде погълнат от нежната девственост на синьото небе. Смигнах ѝ и намалих звука. В отговор тя свали прозореца си, сложи ръка на вратата и затвори очи. За пореден път се попитах ще упорствам ли, или ще зарязвам работата наред път. Между нас все още имаше нещо, но не знаех точно какво.

— Накъде караш? — попита ме тя по някое време.

Движението беше толкова спокойно, че бях продължил направо и без да си дам сметка, бях стигнал почти до края на града. Самият аз бях изненадан.

— По дяволите! Бях се замислил за друго, представи си.

— Прекалено много мислиш.

Иийй! Набих спирачки, след като хвърлих едно око в огледалото за обратно виждане. Безмълвен като шаран, снесох багажите ѝ на тротоара и отидох да ѝ отворя вратата, без да ми мигне окото.

— Съжалявам, че стигнахме дотук, съвсем искрено ти го казвам. Ако не възразяваш, ще продължа сам по пътя си.

Лицето ѝ бе побеляло като тебешир. Гледаше ме злостно. Ако бях с двадесет години по-млад, щях да се облея в студена пот. Чуваше се тиктакането на колата, а аз се подготвях за крясъците ѝ. Вече се бе вкопчила в дамаската на седалките. Въпреки това се усмихвах.

— Ще ми платиш за това! — изсъска тя.

Обелих ритуално последното си кестенче, доволен, че съм изключил мотора. Погледнах крадешком към бутилките, които бях наредил отзад, но не беше сега моментът. „Жалко, глътчица алкохол нямаше да навреди никому“ — рекох си аз. Тя вече беше голямо момиче. Глория излезе и застана пред мен. Светлината сякаш я наелектризира. Пътем я улових за ръката и ѝ обясних, че това не е правилното решение. Че и аз самият съм се замислял за него. Но тъй като вече не успяваме да разговаряме, струва ли си да си хабим силите, нека да размисли за момент.

— И така има достатъчно проблеми, Глория, струва ли си да добавяме други?

Може и да бях попрекалил, да го бях дал много театрално. Тя повтори с най-тъпия възможен глас:

— И така има достатъчно проблеми, Глория, струва ли си да добавяме други?

После с естествения си глас ме нарече тъпанар и долен педераст.

Тонът се бе изострил по необясним, поне за мен, начин, а може и да беше заради светлината, както предположих. Някои пролетни утрини са способни да върнат мъртъвците от гроба, ако не и да преломят хлябовете. Мога да си представя как въздействат на едно момиче. Пробвах да успокоя топката.

— Не наричай педераст мъжа, който живее с баща ти! — пошегувах се аз.

Тя изрева от ярост. На отсрещния тротоар някакъв старец скочи от една пейка и ни изгледа с ръка над веждите. За по-малко от пет минути можех да съм другаде, да спра колата край някой черен път и да се разхождам с тояжка в ръка. Направих ѝ знак, че зарязвам, но тя не ме разбра.

— По дяволите! Не е лъжа, че постоянно сте залепени един за друг! Не ви ли омръзна?

— При това той знае на какво си способен — изрече тя с разтреперан глас.

Донякъде го очаквах. В последна сметка тази история ми струваше много скъпо, бях влачил камъка ден след ден, разбира се, беше чудесно, но изнурително. Пет години след кончината на Бети, Марлен беше първата жена, която наистина забелязвах. Глупаво щеше да е да допусна, че няма да ми струва нищо, но не подозирах, че ще ми донесе всичко това. Очевидно трябва да се примирим с мисълта, че не е лесно да се качим отново на седлото след тежко падане. Ако не пожелаеш да се опънеш на носилката, момчето ми, подготви се да лееш кървави сълзи. И никак не се изненадвай, ако се изправиш чак когато са ти преброили до девет. Наведох глава на една страна и вдишах въздух.

— Наричай го както щеш — казах ѝ.

— Той не знае нищо за теб! — дуднеше тя. — Слабо те познава!

Виж ти, рекох си, дали няма нещо интересно под камъка? Тя вреше и кипеше от сдържана ярост, фитилът ѝ беше дълъг, но скоро щеше да се скрие под бъчвата. Като никой път бях доволен от

натрупаните години и имах чувството, че съм стъпил по-здраво на крака. Имаше си известни предимства, например човек можеше да се поздрави, че е издържал толкова дълго. Попипах си върха на носа, за да го върна към живота, колкото да се намирам на работа.

— Но ти, ти ме познаваш — прошепнах аз.

— О, да! — изрева тя.

— И Някой си също ме познава.

Ноздрите ѝ пулсираха леко, очите ѝ бяха на път да изскочат, устните ѝ бяха посинели.

— О, да! — просъска през зъби тя. — И се надявам, че ще ни разкрие и други подробности!

Аз дишах бавно.

— Небето е над покрива — казах. — Толкова спокойно и синьо...

Тя трепереше като лист. Бях слисан. Изгледах я за последно и седнах зад волана, като затворих внимателно вратата.

Два дни се въртях в кръг. Анри ме попита дали съм напрегнат от предстоящото ни отпътуване. Отговорих му, че не се чувствам така, но е възможно. На всеки пет минути вземах якето си от закачалката и излизах да се поразходя. Вера твърдеше, че все ме нямало или съм бил отнесен, освен ако не съм загубил способността си да говоря. Гледаше ме внимателно и аз реших да ѝ обясня. Казах ѝ, че на телефонния секретар съм получил съобщение от някакъв мъж, който ме предупреждава, че Някой си се готви да нанесе нов удар.

— Ако е истина, публикацията може да излезе всеки момент — уточни тя с погребален тон.

— Този път нямам представа какво е намислил оня боклук, но ако трябва да съм искрен, очаквам нещо гадно.

— Хм, от него може да се очаква и най-лошото.

— Да, точно това си повтарям и аз...

— Ти сбърка, че не предприе нещо своевременно. Аз никога не бих го траяла. Човек направо се пита дали не си си го търсил сам.

— А, виж, не се бях сетил да го погледна под този ъгъл.

— Литературният свят е безмилостен, всички удари са позволени, а аз знам за какво говоря. Правило номер едно: никога не пренебрегвам койк хроникьор в пресата.

— Истината е, че вече не ме сдържа на едно място. Сякаш над мен е легнала някаква сянка. Това май е лошо предзнаменование, а?

— Имаш предвид сянката на едно дърво?

— Не знам. Всъщност нищо не знам...

Най-подир се реших. Бях започнал деня, като си изметнах рамото по време на едно от физическите ми упражнения между два стола. В продължение на един час ръката ми беше схваната. Реших да се възползвам и седнах на масата, за да измисля две-три изречения за продължението на романа. Голяма мъка! Едва успях да съставя едно сносно. Когато реших да включа машината си с въздишка, усетих всички симптоми на голяма нервна преумора. Малкото червено копче не се запалваше, клавишите ми чукаха в празното като ненужни, разкачени челюсти. Разклатих я яко, но всуе. Толкова се разгорещих, че Анри се качи да види какво става. Даде ми назаем своята. Стоях дълго време пред нея, почти ужасен, после написах едничкото си изречение и зарязах всичко.

На света няма по-отвратително нещо от това да не можеш да напишеш няколко реда. Отдръпнах се от масата с опряна на гърдите брадичка и угаснал поглед. Бях като бегач, който рухва на земята, поразен от мускулен спазъм, дресьор без зверове, океан без приливи, бях като скопен Казанова, жалък паралитик, окована годеница. Направих няколко дихателни упражнения, за да разсея мислите си. Трудно ми беше да си представя един Селин или един Милър да седнат за бюрото, без да родят нещо. Нямахше защо да си затварям очите.

Напуснах това поле на отчаянието, тази тъжна светлина и слязох при Анри. Той разпъваше платно върху дървена рамка. Свлякох се върху един фотьойл. Взех няколко списания, после ги захвърлих обратно.

— Намираш ли въобще време за писане? — попитах го аз.

— О, знаеш ли, двете неща си приличат.

Взех една от картините му и я загледах.

— По дяволите, нищо не разбирам! А се опитвам, мамка му!

— Имай предвид, че аз още сричам азбуката.

— Трябва да ги редуваш. Една картина. Едно стихотворение.

Той смотолеви нещо неясно. Пресегнах се с ръка зад фотьойла и взех една бутилка. Наведох се да взема две чаши. Мислех да му разкажа всичко, но се спрях. Нямах никакво желание да разбърквам утайката и го съзнавах много добре. Предпочитах да не замесвам Анри в тази жалка история, да му я спестя. Гледах го как забива тапицерски гвоздеи в нежното дърво. Усетих, че не бих допуснал никой от демоните на ада да го доближи.

Потеглих към 5 часа следобед.

18

Ах, когато бях на двадесет години обожавах да препускам през страната нощем, като някое зомби. Дори сега не ми се струваше лишено от чар, но можех да се задоволя и с триста-четиристотин километра, а имах да измина цели осемстотин. Толкова припирах да уредя въпроса, че не ми стигна търпението да изчакам полета в 10 часа вечерта. Преди да се кача на магистралата, ми провериха всички нива на мотора.

Гледах как се стъмваше наоколо, а кракът ми натискаше газта на две трети. От радиото звучеше концерт на Рам Нараян. Преди падането на нощта тук-там срещях мъгли. Гмурвах се в тях.

По някое време се почувствах угнетен. Бях потеглил хей така, без дори да проверя дали Някой си е у дома си. Километри наред пътувах с прехапани устни, после се примирих с мисълта.

Спрях на един снекбар, за да си купя сандвич, а излязох оттам с една автостопаджийка. Беше с прическа алаброс. Качих я, за да не попадне на някой мръсник, твърде млада ми се стори. Надявах се да ми прави компания, но едва отворих уста и тя постави нещата по местата им.

— Спести си приказките, вече не вярвам на нищо.

— Много си яка — отвърнах аз, като разтресох глава.

След половин час заспа. Знаменитият писател зад волана на своя автомобил, с малко по-подпухнали черти, отколкото в младостта си. И едно момиче, почти дете, свито и прилепнало до вратата на колата. Скоростомерът светеше като Христова ясла по Коледа. Пътуват. Той имаше натрапчивото усещане, че вече няма спирачки. Само дето още си спомняше накъде пътува. Това му напомняше първите пътувания, мирисът на амфетамините, спирането в крайпътни заведения рано сутрин, пълната с карти жабка. На човек му се дощяваше да вземе една манерка от гнездото зад скоростния лост и да пие за миналите и бъдещите поколения, докато шофира с другата ръка.

Спирях многократно, за да се наливаам с горещи кафета. Момичето ме караше да се прозявам. Удоволствието от шофирането се беше изпарило още преди часове, пътят беше ужасно дълъг и започвах да се уморявам. От самата мисъл за връщането ми приляваше. Размишлявах дали да не се върна с влака.

Качих се на околоръстното някъде към полунощ. Момичето ме поздрави с козируване, преди да скочи в едно такси. Запалих лампата на тавана, извадих адреса от джоба си и разгърнах картата на града. Започнах издирването.

Кварталът се оказа спокоен и пуст, с половинка луна в небето и няколко дървета, които зъзнеха на течението, което преминаше улицата. Преминах бавно пред къщата на Някой си и спрях малко по-нататък. Спрях радиото. Нощта беше студена, тук си беше Северният полюс в сравнение с мястото, откъдето идвах, температурата беше с шест-седем градуса надолу. Постоях известно време в колата, за да се окопитя, да тегля чертата, да се сетя за какво бях дошъл дотук. Впрочем бях наясно, но не съвсем убеден. Притоплих с дъх ръцете си и си ударих цяла серия шамари, като се оглеждах в ретро визьора, колкото да се напомпам малко.

Когато стъпих на тротоара, буквално пуших, а бузите ми бяха като пържени домати. Зарекъл се бях да му изтръгна думите от гърлото и да го удуша наполовина, след като си каже приказката. Мислех, че това беше верният подход. Не беше много сложно. Нелепо е да се мисли, че всеки път трябва да си блъскаме главите. Не и за юнаци като Някой си. Надигнах се е моите осемстотин километра в кръста и бутилчицата алкохол в краката. Изпуснах облаци пара наред улицата.

Страдата беше голяма, разделена на множество апартаменти. Открих името му на една пощенска кутия и се качих по червеното килимче до първия етаж. Направо щях да припадна, ако тоя мръсник не си беше вкъщи. Почуках с разтуптяно сърце.

Щом ми отвори, си поех въздух, а неговият дъх секна. Беше смаян. Само изражението му беше достатъчно да оправдае изминатия път. Ако му бях вкарал един десен прав от самото начало, нямаше да го пропусна, защото стоеше като истукан, но аз се отдадох на удоволствието от гледката и не можех да се наситя на погледа му на пържена моруна.

— Имаш ли една минута? — реших се да го попитам аз, след като бях загубил няколко ценни секунди. Опитах се да го хвана за брадичката, за да го придърпам към себе си. Само че животното се опомни, изплъзна ми се незнайно как и сега беше мой ред да гледам слисано и да не разбирам. В следващата секунда се озовах прострян на мокета с опряна в гърба щанга. Някой си ме сграбчи за косите и ми изправи главата.

— Жалък нещастник! Ти вече ме удари веднъж! — изсъска истерично той. — Никога не се опитвай да го повториш!

Други двама мъже седяха на гърба ми, но аз не ги виждах, а само чувах как се смеят.

— Ама вижте го само! — казваше им Някой си. — Вижте го как се е ошашавил!

Изглеждаше очарован от посещението ми и се чудеше откъде да ме подхване. Удари ме с юмрук по темето. Понесох го безмълвно, макар леко разрошен. Тогава се появи едно момиче, всъщност видях само краката ѝ в найлонови чорапи и на високи токчета. Тя нададе радостен вик:

— Ох... не ми го казвайте! Мисля, че се досещам!

— Точно така, скъпа, *точно той е!* — изджавка Някой си.

Пак сграбчи косите ми. Наум си записвах всичко, както и начина, по който ме разтресе.

— Лично г-н Тъпанаров! — изкриви лицето си той. — Г-н Неандерталеца!

Сам се въодушевяваше. Натисна главата ми към пода, който нечия чудотворна ръка бе покрила с мокет. Отървах се с някакво усещане за топлина в челото.

— Предполагам, че трябва да подготвиш катрана и перата! — рече презрително той.

Аз още не можех да осъзная как се бях озовал в това положение и не можех да си го простя. Но не казвах нито дума.

— Да, дайте да го изхвърлим чисто гол на улицата! — предложи момичето.

Двамината върху мен започнаха да се кискат.

— Хм! Не е лоша идея — отвърна Някой си. — Не избързвайте, деца. Не всеки ден човек се радва на посещението на велик писател.

Всъщност надявам се да си разбрал, че ненавиждам всичко написано от теб!

Най-ужасното е, че не можех да помръдна нито на милиметър. Бях прикован към земята, принуден да слушам приказките им и да страдам от безсилието си. Бях отвратен, обърнах глава на другата страна. Колко пъти в живота си бях изпитвал безсилна ярост, колко пъти си бях давал сметка за границите на своите възможности?! Всъщност двамината на гърба ми не тежаха чак толкова, бях преживявал и по-тягостни моменти.

— Откровено си признавам, че ми се иска да му строша няколко пръста — рече Някой си.

— Или да го пуснем в канала за отпадъци! — наддаде онази другата.

И четиримата бяха върху ми. Бях като статуя, покрита с курешки. Вече бях изпитал същото сутринта, когато седях вкаменен пред белия лист, усещането беше пронизващо и сякаш се надигаше отново в мен. Но ръката ми беше твърде извита отзад, за да предприема каквото и да било. Вече не разполагах с тялото си. Можех само да гадая съдбата си. Някой си ме прескочи, за да застане отново пред очите ми, после приклепна до мен.

— Има нещо привлекателно в теб — рече ми той. — Та значи така, от дълбоката си провинция си въобрази, че светът е в краката ти, че ще дойдеш да ме проснеш с един удар и ще се върнеш при люцерната си? Ама, приятелю, ти си почти малоумен бе, даваш ли си сметка?

— В днешно време е трудно да разпознаеш писателя — отвърнах му аз.

Той се изправи рязко.

— Ех, скъпа! Чу ли го? — задави се той. — Тоя е мегаломан!

— Ако пропея, то ще е, за да стана Боб Дилан — добавих аз.

— Не е ли сладък? — попита той момичето.

— Смайващо! Направо е велик!

Един от седящите върху мен ми разроши косата, смеейки се.

— Мамка му! И дрехите му като на кравар! — изрече Някой си. — Сигурен съм, че си мисли, че е в пампасите. Така и не е разбрал, че да напишеш книга е различно от това да засадиш един ред репички!

— Ей, момчета, не се помайвайте! — изсмях се аз.

Някой си се нахвърли върху ми като звяр. Яростно ме раздърпа, като мачкаше дрехите ми в изстъпление.

— Съветвам те да си мълчиш! — изсъска в лицето ми той. — Ще правим каквото си искаме. Не забравяй, че ти влезе с взлом и по закон имам право на самоотбрана. Ако река, мога да те направя на кайма.

Зад гърба му момичето четеше някакво списание за изкуство.

— Опасявам се, че в деня, когато ми посегна, щеше да е по-добре за теб да си беше строшил крака. Не се отказвам лесно и мисля, че ти го доказах.

Внезапно се сетих какво ме бе довело дотук.

— Готов съм да забравя миналото — рекох аз. — Но искам да поговорим за следващата ти статия.

Той ме придърпа към себе си. Потръпвах от дъха му.

— Аха, това било значи! Ето какво те е откъснало от полето — озъби се той. — Много добре информиран си, да ти кажа, голям хитрец ще се окажеш!

Усмивах му се, което той прие много зле.

— Мисля, че тази ще ти хареса — изскърца със зъби той. — Сигурно дълго ще си я спомняш!

— Точно това е, че бих предпочел да си я спестя.

— Какво ме интересува мен дали предпочиташ така, или предпочиташ иначе? — излая той. — Ти си онова, което най-много ненавиждам в литературата и напълно пасваш на ролята. Надявам се тая статия да те довърши, ако искаш мнението ми. Вложих цялото си сърце, уверявам те!

Достатъчно ми беше да го погледна, за да се уверя, че не лъжеше. За съжаление единственото, с което разполагах, бяха думите. Това беше много и малко едновременно. Бях писател, който се оплаква, че разполага само с думите. За миг се усмигнах.

— Когато някой като теб прозре що е писане — отговорих му аз със стоманени нотки в гласа, — когато ти самият подадеш глава от лайняната си дупка, дотогава аз ще съм се преродил седем пъти.

— Чуйте само! Чуйте го! — изкрещя той на другите. — Тоя тъпанар скоро ще ни заговори за стил!

— Ха, добър ден! — рекох аз.

— По дяволите, сменете диска — въздъхна момичето.

— Няма да стоим така седем години — нетърпеливо възропта един от топузите ми.

Някой си прокара ръка през лицето си, после поклати глава.

— Да, така е... Започна да доскучава.

Двамината ме изправиха като ме стискаха здраво.

— Мамка му! За капак отгоре вони на спирт! — отбеляза Някой си.

„Както и други преди мен, и то не от най-безличните“ — помислих си, когато ме притиснаха до стената. Някой си отново ме сграбчи за якето, но съм сигурен, че по-щеше да му хареса, ако имах ревери. Беше напълно лишен от чувство за хумор, а това е неизлечимо, все едно че си вече мъртвец.

— Чуй ме — рече ми той в лицето, — ще те изхвърлим навън, както си го заслужаваш. Нямаш сили да се разпореждаш тук, набий си го добре в мозъка, ако въобще имаш такъв!

— Зарежи тази статия и ще свършим дотук.

Предложението ми го вбеси. Момичето хвърли списанието си през стаята и включи телевизора. Някой си беше в отчаяние.

— Ама ти очевидно нищо не разбираш! — изстъпи се той. — Ти не можеш да искаш каквото и да било, ясно ли ти е, тъпанар такъв? Нямам намерение да сключвам сделки с теб. А от статията ще останеш доволен, уверявам те!

В този момент ме повлякоха безцеремонно към вратата. На прага започнах да оказвам лека съпротива.

— Не изчерпвай търпението ми — извиках аз. — Недей да публикуваш тази статия!

— Ха-ха! — изхили се той. — Интересно, кой ли ще ми попречи?

— Аз ще ти попреча!

От ярост си хапеше устните и се опита да ме изблъска навън. За късмет се намирахме в един къс и възтесничък коридор, тъй че те си пречеха взаимно. Успях да спра всички, като подпрях крак на отсрещната стена.

— Вън! — изкрещя някой си, като ме разпасваше. Беше хванал единия пеш на ризата ми. — Изчезвай от очите ми!

С помощта на Светия Дух издърпах ръката си и се стегнах целият с прибрана в раменете глава. Последва голяма блъсканица, при

която бях поместен с няколко сантиметра наред стонове и хриптене. Най-подир се вкопчих в дръжката на бравата.

— Тоя негодник е побеснял! — изръмжа някой си.

Отнесох няколко шута, после ме задърпаха назад. Не знам какво точно исках, мисля, че не желяех да чуя как вратата се затваря зад мен. Пуснах се, когато един от тях старателно ми ожули подбедрицата с ръба на подметката си. След миг бяхме на площадката, но там аз се вкопчих в парапета.

— Пускай, пускай!

Блъскаха ме във всички посоки, дърпаха ме, нахвърляха се върху ми с впримчени ръце. Момичето, което стоеше в рамката на вратата, натисна ключа и запали угасналото входно осветление. Питам се къде ли бяха съседите, ако имаше такива, къде беше равенството, къде беше справедливостта? Когато ме сграбчиха за косата, се наложи да пусна парапета. Завлякоха ме до стълбището. Миг преди да ме натирят надолу се спряхме и Някой си ми отпрати една последна гримаса.

— Не съжалявай — подметна ми той. — Вече нищо не можеш да направиш. Статията ми излиза утре сутринта!

Търколиха ме по стъпалата, премятах се до средата на стълбището в полусвяст.

— Всъщност казах утре сутринта — подхвърли Някой си, който усмихнато гледаше часовника си. — Но ние вече сме утре сутринта!

Изоставиха ме на произвола на съдбата и се оттеглиха сред смях и шегички. Изправих се с помощта на една летва на парапета и седнах на стълбите. Всичко ме болеше. По стълбището вееше леден въздух, но на мен не ми беше студено, лицето ми гореше, а на отделни места по тялото ми пулсираха горещи участъци. Бях се ударил къде ли не, а скалпът ми беше в пламъци. Въпреки всичко не бях ранен. Просто се чувствах много уморен. Случват се такива неща, когато си в средата на живота си и напрежението е прекалено силно. Гневът ми беше преминал, всичко беше тихо и безформено.

Хвърлих последен поглед към горната площадка, после се надигнах. Болеше ме рамото. Същото, което почти бях изкълчил нея сутрин. Добре де, предната сутрин. Слизях по последните стъпала, като разтривах клетото си раменце, стъпвах неуверено, като новородено жребче, което се изправя на крака, или пияндур на път за вкъщи. Когато отворих вратата, студът изостри усещането за парене.

За миг спрях на тротоара, за да поема въздух. Улицата беше неугледна и бездушна, почти ужасяваща, с нейните малки, островърхи, мрачни къщички. Не пожелах да се уверя, че Някой си и аверите му ме гледат през прозореца, не взех да ги замерям с нищо, бях ги забравил. Беше ми писнало от всичко, от А до Я.

Към 4 часа сутринта се предадох пред един мотел. Дори с радиото до дупка не успях да държа очите си отворени. Освен това имах нужда от един айсберг на главата, съзнанието ми беше размътено, толкова бях обръщал и преобръщал цялата тази история. Например обидните думи на Някой си относно стила ми. Нима не бях несравнимо строг и овладян, не бях ли аз най-покорният слуга на моя език, нима не коленичех пред него? Нима бях си измислил моите сто и петдесет хиляди читатели, не бях ли аз сред неколцината, които истински се стараеха? Майната им на всички тези с уличния жаргон, мен щяха да ме превеждат на японски, а книгите ми караха да припадат момичетата в Мексико. Какво удоволствие можеше да изпита тъпият Някой си от чуването на едно девойче, как въобще го правеше, след като бе лишен от вяра? На няколко пъти щях да забия нос в канавката. Вулгарен съм бил, аз, дете съм самата езикова непорочност. Какъв жалък, злобен задник! Невежа, непрокопсаник!

Мислех си и за по-малко весели, да не кажа ужасни неща. Които ме засягаха лично. От време на време се налагаше да разтривам врата си. После се опитвах да се върна към Някой си с неговите тъпотии, но вече не ме влечеше и образът му се разсейваше. Литературните дискусии никога не са задържали дълго вниманието ми.

Наех една стая. От прозореца си виждах прелитащите автомобили. На мен ми се привиждаха печатарски ротативки и натрупани едно върху друго списания. Реших да си изпуша една последна цигара в мрака, но не намерих сили да я довърша. И земята да се бе разтресла, не знам дали щях да мога да помръдна и малкия си пръст. Впрочем заспах с дрехите.

Не бях спуснал пердетата. Отворих едно око в изгряващия ден. Зеленикаво, ментолово утро. Взех душ, изпих две кафета на почти пустия бар. Момичетата премитаха салона и обръщаха столовете. Нищо по-печално от изражението на келнера срещу мен, който забърсваше купчината чинийки със скоростта на светлината. В косата му личаха следи от преминаването на гребена, кожата му бе побеляла

от съня, очите му гурелясали. Момичетата беряха душа под тежкия грим и се прозяваха между масите. Нищо по-отчайващо от тези хора, извадени от леглата им. Затова не ставам рано, за да си спестя тази гледка.

Напълних резервоара, а момчето още лъхаше на чаршафи, макар да бе мразовито, студеният въздух пощипваше мукавеното му лице. Изминах двеста километра от раз, без да ми мигне окото. На изгрев-слънце спрях да хапна яйца. Спуквах жълтъците, добавях кетчуп и американски, лют, червен пипер, после ги изяхдах с лъжичка. Белтъкът го изяхдах без церемонии. Този път персоналът изглеждаше малко по-съживен, от него не лъхаше мъчителното усещане, че е изпълзял от гроба. Барманът беше зачервил бузите, момичетата крачеха с циците напред, бензинджията ми изми стъклото и настояваше да провери нивата на мотора. Отказах му. Всички все това искат. Денят беше започнал.

Сглупих, като се отбих от магистралата. Скоро щях да си дам сметка. Днес знам, че това нямаше да промени кой знае какво, но ми се иска да бях там и да бях изрекъл тези ненужни думи, може би щях да спечеля време. Летях през полето към най-близкия град. Чувствах се напрегнат. Всичко все повече заприличваше на жалък, огромен фарс. Някакъв отвратителен смях ме преследваше, обгръщаше и се разливаше над полята.

Денят се оказа пазарен, сякаш бях попаднал в кофа с лепило. Сложих си слънчевите очила, за да скрия от домакините неистовия си поглед, и започнах да прекосявам стълпотворението с два километра в час, когато не се налагаше просто да спра. След три преки всичко беше пусто, а слънцето огряваше празните, тихи улички. Съвсем малък градец. Спрях на един площад, където две дървета стърчаха неохотно в компанията на една пейка, фонтанче и няколко гълъба. После се втурнах към продавача на вестници.

Някой си се беше разюздал. Никога не ме бе съсипвал дотам, а жестокостта му бе незапомнена. В известен смисъл това показваше, че съм на път да спечеля победата, беше почти като признание, че умея да пиша, в което сам се съмнявах на моменти. Статията беше дълга. Прескочих няколко злъчни пасажа, преди внезапно да се озова в светлината на последния щурм: навярно си спомнях, че бях отнел

жената на най-близкия си приятел? Дали нямало да им е интересно да научат, за да е пълна информацията им, че чукам и дъщеря му?

За миг се заслушах в шума от водата, която падаше като дъжд. Седях неподвижен и един гълъб се приближи до пейката, за да ме огледа. Тръгнах си чак след известно време.

Оставаше ми малко повече от два часа път. Трябваше да прекося един планински участък, последван от дълга, права отсечка. Вече не ме беше грижа за ограниченията на скоростта. Сбърках. Мерцедесът вече нямаше достатъчно кръв във вените, за да понесе подобно усилие, особено когато започна изкачването. В купето замириса на горещо масло, но мислите ми бяха другаде. Когато си спомнях случилото се, се проклинах и пъшках, че сега не държа в ръцете си онзи изрод, онова ръмжащо добиче.

Тръпки ме побиха, когато забелязах, че колата пуши, а изпод капака на мотора се стеле бял дим. Усетих я да омеква под педала. Направо умря. Виждах върха пред мен, недалеч, можех почти да го докосна. Устата ми бързо пресъхна. Червени, честно казано ослепителни светлини, прилични на откъснати сърца, бликнаха от таблото.

Бях на триста, какво говоря, на по-малко от сто метра! Загинах наред поле от жълтуги. Бодлите дращеха по каросерията. Последно, окончателно спиране в този уединен крайчец на света. А беше въпрос на няколко секунди да започна спускането. Смехът продължаваше да ме преследва. Направих няколко дихателни упражнения в опит да възстановя душевния си покой, пък и мястото предразполагаше към медитация.

Отворих внимателно вратата и стъпих на килим от борови иглички. Сладникавият мирис на жълтугата прилепваше към гърлото. Наоколо цареше нечовешка тишина, прозрачна и ледена като извор. Небето беше по небесному синьо, два пръста зима, един пръст пролет. Стоварих двата си юмука върху покрива. „Как можа да ми причиниш това?“ — изревах аз.

От сутринта не бях срещнал нито една кола, само милиони борове в стегнати редици и нито една жива душа. Този път бях сигурен, Боговете ме бяха изоставили. Чувствах се като корабкрушенец, който се рее над океанската шир с омагьосан от ужас поглед. Гледах пътя с прехапани устни.

Внезапно чух шум от мотор. Страхувах се да не е халюцинация. Но шумът продължаваше, крехък и едва доловим преди секунди, а сега все по-отчетлив! Не ме съдържаше на едно място, съжалявах, че не разполагам с осветителни ракети, без значение бели или червени. Запалих си цигара.

На върха се появи трактор. За миг се отчаях и пребледнях, но докато той бавно се приближаваше към мен, си рекох, че все е по-добре от нищо и се завтекох към него, размахвайки ръце.

Караше го млад мъж с таке и гащеризон, пръстите му бяха с размера на дръжка на лопата. Обясних му как я бях загазил, а той кимаше с глава.

— Бъдете добър! Ще ви отнеме само пет минути!

Побързах да бутна три банкноти в джоба на гърдите му. Той слезе бавно, а аз го отведох да види мерцедеса, който стоеше неподвижен като труп. Сърцето ми се сви. Колко километра бях пропътувал с него, през рая и през ада? Гумите му бяха нови, амбреажът току-що ремонтиран, а аз се бях погрижил за одеждата му, всички драскотини и неравности бяха изчезнали, освен в предната дясна част, която съхранявах непроменена за спомен от изминалото време, една ръждива хризантема, с която не можех да се разделя, като диворасла теменужка. Държах на тази кола като на зеницата на очите си и дори да достигнех петстотин хиляди тираж, пак нямаше да я нарежа заради някоя друга. Последния път дълго размишлявахме с моя автомонтъор и бяхме решили да ѝ сменим мотора. „И така ще изкара още десет години! — обеща ми той. — Идната зима пък ще понаместим скоростната кутия. И аз много я обичам, тази кола. Човек ще рече, че има душа, не намирате ли? А аз съм виждал много такива!“

— Умря ли? — попита ме младежът.

— Не, не мисля. Но отказва да се движи.

Легнах на тревата до него, а той ми показа къде ще закачим веригата. Но трябваше да побързаме, защото собственикът го чакал. Изглежда не само на мен ми беше припарило под задника. Засуетихме се покрай шосето, точно на границата на чистата и тиха гора, и след има-няма пет минути бяхме готови.

Той ме издърпа от раз, извлече ме от сянката на дърветата. Докато ме теглеше по нанаторнището за момент се замислих над жалката утеха да имаш късмет в несгодите, защото в края на краищата

по-добре е да си в пълен мрак, вместо да драскаш последните клечки. Ако вярваме на някои теории, най-добре е да познаеш най-лошото, да се озовеш в празното между двете вълни. Човекът ме остави в равновесие на самия връх. Според него съм щял да стигна до бензиностанция в ниското, щял съм да я видя. Благодарих му и му казах, че нямам представа как щях да се оправям, ако не бях го срещнал.

Тогава започнах голямото спускане. Бях свалил прозореца, защото тази страна беше огряна от слънцето и въздухът беше приятен. Макар мислите ми да бяха обременени, не можех да не се радвам на тихото и самотно спускане под полите на дърветата, по-приятно и от планиращ полет, по-отпочиващо от пълния покой. На всеки завой гумите шушнеха нежно. Далеч от яростта и шума, далеч от калта, която валеше по главата ми.

Що се отнася до бензиностанцията, попаднах на нещо толкова край пътя. Един мъж поправяше съдомиялна машина. Все пак му обясних ситуацията, като говорех на висок глас, защото той не пожела да намали радиото си. Оня се надигна, но не рачи да се приближи до колата, а се задоволи да я изгледа отдалече, сякаш беше крастава. Стана ми ясен. Докато се кривеше и почесваше главата си, го попитах къде е телефонът. Той ми посочи тоалетните.

Изоставих ги двамата, с надеждата, че ще се запознаят, докато ме няма, и влязох в кабинката. Взех слушалката, но не се чу нищо — нито звук, нищичко, само шума от разбитото казанче на тоалетната зад вратата. Опитах с други монети, но все така безуспешно, ударите, юмруците и ругатните също не подействаха. Върнах се при мъжа силно раздразнен.

— Вижте, телефонът ви не работи. Ако не ми вярвате, елате сам да се убедите.

Той погледна недоверчиво към тоалетните.

— Така ли? — рече. — Тук всичко е на път да сдаде багажа.

Тъй като не помръдваше, уточних, че обаждането е спешно и може би ще мога да ползвам апарата в бензиностанцията, съгласен ли е? Няма нищо против, но жицата била изтръгната преди няколко дни и не му било останало време да я погледне.

— Не можете да си представите какво е. Просто не знам кое по-първо да подхвана.

— Искате да кажете, че няма никакъв начин да се обадя отгук? Че може да ми се случи нещо подобно?

Не толкова го питах, колкото търсех да се убедя, че още съм с всичкия си, че това не беше лош сън, а тъжна действителност.

— Мамка му! Мамка му!

Бях на по-малко от сто и петдесет километра от вкъщи, а беше почти 14 ч.

— Вие май бързате — рече ми онзи.

Прокарах ръка през косата си и пътем разтрих врата си.

— Да — въздъхнах аз.

Откровено казано, бях съсипан. Отидох да седна в мерцедеса с краката навън. Човекът поклати глава в израз на разбиране, като някой, който е в течение и никоя житейска несгода не може вече да го изненада. После пак се зае с машината си.

Наложи се да се разтърся, за да се откъсна от ступора, който навяваше тази тъжна гледка. Отидох пак да се разправам с телефона. За малко не побеснях в кабината. Дори намерих начин да прибера няколко чужди монети, но не и да изтръгна звук от слушалката. Пълно мълчание, абсолютен мрак, космическа тишина. След като загубих всякаква надежда, закачих смирено слушалката. За съжаление не ми отиваше на годините да унищожа апарата.

— Далеч ли е градът?

— О, на двадесетина километра.

— Да ви се намира велосипед?

— Не, но автобусът ще мине след половин час.

Направих няколко крачки до пустото шосе, погледнах с невярващо око в двете посоки, после се върнах при човека.

— Никога не съм виждал подобно нещо — рекох му аз. — Никога ли не минава поне една кола по този път?

— Ако минаваха, нямаше да си губя времето със съдомиялната машина!

— Направо да се побъркаш — казах аз.

— Така е, откакто пуснаха новия участък от автомагистралата. За мен това е равносилно на наводнение в долината. Бих могъл със същия успех да продавам риболовни такъми или сърфове.

— Мамка му, имам чувството, че земята е плоска и съм стигнал до края ѝ.

— И още как! Вечер, когато се прибирам вкъщи, направо тръпки ме побиват!

Бях склонен да му повярвам, впрочем всичко ме дразнеше, тревата, която никнеше между бетонните плочи, мръсните прозорци, остарелите с десет години реклами, които се поклащаха леко над бензиновите колонки, малките, прокъсани флагчета. По негова молба му подадох клещите.

— С малко късмет тъпият автобус може и да не мине — пошегувах се аз.

— А, не, не се безпокойте.

— По дяволите, вече очаквам всичко!

Хвърлих едно камъче в малка, мътна и засъхнала локва масло.

— А вие? Вечер някой идва да ви прибира ли?

— Ааа, не, аз се прибирам с аварийната кола.

Облегнах се на коленете си и загледах небето. Устните ми имаха вкус на никотин, коленете ме боляха.

— Та значи намеквате — рекох аз, — че оттук минава аварийна кола?

— Да, тя си стои на гараж там, отзад.

Прехапах горчивите си устни. От новината направо скочих на краката си.

— Нали не ме будалкате? — рекох умолително.

— Не, това си е самата истина, но не мога да напускам гаража, нали разбирате, принуден съм да се занимавам с тази съдомиялна машина. Приятелю, ако познаваше жена ми!

— Ох, слава тебе, Господи! — отдъхнах си аз. — О, небеса!

— Ама не, почакайте, казвам ви, че наистина не мога...

— По дяволите! Не ми говорете глупости, а по-добре ме чуйте — натиснах го аз.

След разгорещена препирня най-сетне надделях, но при две условия: най-напред да минем да се обадим на жена му, а после да отскочим до някоя банка, защото не искам и да чува за чекове. Склоних неохотно, макар че бях готов на всичко, само и само да изляза от тази дупка. Ясно беше, че пътуването щеше да е малко по-дълго, но от друга страна щеше да ми е много неприятно да зарежа мерцедеса на

това тъжно място, макар и само за няколко дни, което никак не ме успокояваше. Освен това ще бъде малко по-бързо, рекох си аз, отколкото ако се влачех на колене.

В ранния следобед потеглихме с мерцедеса на платформата, изправен на задните си колела. Наподобяваше защипан от куфар шал. Слънцето грееше, но не ми беше топло, вратата ми не се затваряше добре и виждах асфалта под краката си, а в процепа вееше студен въздух. Макар да не надхвърляхме 70 километра в час, човекът се беше изгърбил над волана и си тананикаше меланхолична мелодия, която ме изпълваше с радост. По мои сметки имахме два, най-много три часа път. Бях едновременно спокоен и угнетен. Спокоен, защото нещата не бяха чак толкова страшни, а имах склонност да преувеличавам. Виках, преди да ме бяха ударили, така беше от смъртта на Бети насам, но понякога се опомнях. Само че това не беше достатъчно. Затова и тази угнетеност, това необяснимо чувство за мрак и усещането, че ме преследва блатното чудовище.

След някое време прословутият автобус ни задмина, ревейки като сирената на някой трансокеански лайнер. Опитах се да се разположа удобно, със скръстени ръце и опрян на облегалката врат, когато аварийната кола пое по един черен път. Обърнах се и видях мерцедесът да подрипва по дупките като агонизираща риба на въдицата.

— Ама защо поехме по този път? — попитах аз.

— Тъъ, ако не я предупредя, направо ще ме убие! Всъщност насмалко не уби мен. Беше едра, червенобуза жена, която нещо подравняваше в градината. Разговаряха кратко, преди да се скрият в къщата. Извадих една дъвка от джоба си. Когато се появи, тя бе загубила вкуса си и аз предъвквах някаква горчиво-сладка каталепсия. Жената се появи на прозореца ми.

— Ей — подхвана ме тя, — много мило от ваша страна, ама няма да стане!

Всъщност бях много по-мил, отколкото тя можеше да предположи, и успяхме да постигнем съгласие около новата цена. За същите пари можех да наема хора, които да ме пренесат на ръце, но единственото ми желание беше да продължа пътя си и да отрежа незабавно всички пипала, които ме дърпаха назад. Мъжът се качи до мен, усмихнат до уши.

— Мамка му, ще можем да си купим цветен телевизор! — призна ми той.

— Ако пристигнем, преди да се е стъмнило, ще ти подаря малка масичка на колелца.

Беше малко по-млад от мен и сега, когато всички подробности бяха уредени, пътуването му доставяше удоволствие, твърдеше, че така щял да си пораздвижи краката. Моите пък бяха на път да замръзнат от течението.

— За съжаление радиото не работи — каза ми той, сякаш това беше най-смешното нещо на света. — Така по обратния път няма да ми е много весело!

Спряхме пред една банка. Пратих го за бири и сандвичи, имах чувството, че съм глътнал някакво желязо и си мислех, че нещо за хапване ще ми дойде добре. Служителят зад гишето ме изглежда подозрително. Но това си е тяхно заболяване и аз гледам да не ги докосвам. Накара ме да натискам три-четири пъти бутона, преди да ме остави да изляза. Накрая се обърнах и му изкрещях:

— Ей, ти, кажи ми само името си и ще си имаш неприятности!

От изражението му разбрах, че бях успял да му отровя остатъка от деня.

— Запомних те, да знаеш. Не го забравяй! — озъбих му се аз, докато отстъпвах по тротоара.

Когато се върнах в аварийната кола, се разделих с пачката банкноти и взех сандвича си.

— Хайде! — рекох аз. — Повече няма да спираме!

Трябва да беше към 3 и половина, най-много 4 часа. По това време трябваше вече да съм се прибрал, да лежа в разпенената вода с една чаша на ръба на ваната и дипляната за островите в ръка. Удавих мъката си с хладка бира. Кръстосах крака върху жабката.

Никога не се бях влачил толкова дълго по пътищата, никога километрите не са ми се стрували по-дълги. Само дето не ме заболя сърцето. Сякаш някакъв магнит ме отблъскваше и натискаше спирачките. Или пък се борех с течението.

— Така е винаги, когато бързаш — увери ме мъжът. — Няма какво да се прави!

На половината път небето се смрачи, а аз вече знаех целият му живот. Когато му казах, че съм писател, за малко не ни натресе в едно

дърво.

— Мамка му! Не съм и помислял! — рече той, след като овладя автомобила.

— Да, не е често срещано.

— И в кой жанр пишете?

— Хм, не знам как да се изразя.

Всъщност не знам. Междувременно малкото коли, които пътуваха по това шосе, ни задминаваха всичките, дори и най-старите, дори онези, за които не бихте дали пет пари. Очевидно ми беше писано да изпия горчивата чаша до дъно и всичко щеше да способства за това. Тъй като повече си мълчах, онзи пък пееше. Аз го слушах, загледан в пътя, като се взирах в някой жалон, после чаках да го отминем, за да извадя още един километър от сметката, стисках зъби. Изпитанието беше толкова мъчително, че почти ми доставяше удоволствие. От подобни приключения не бива да очакваш нищо друго, освен да ти наврат носа в лайната. Бях си получил заслуженото. Плесенявах на шосето, ама сам си бях виновен. Ха-ха, казвах си аз, скоро и някой велосипедист ще ни задмине. Ако и това ми се случи, направо ще умра, заклевам се! Ах, призля ми! Въпреки това напредвахме метър по метър.

Онзи настоя да ме черпи с кафе на една бензиностанция. Краката ми бяха изстинали от разбитата врата. Застанахме прави край бара. Попита ме защо не се възползвам от случая да се обадя по телефона. Признах си, че бях напълно забравил и слязох на бегом на подземния етаж. За съжаление телефонът беше зает. Трима други чакаха за него покрай стената. Погледите им бяха празни. Наведох глава и се обърнах.

— Лоши новини?

— Не, но понякога борбата е безсмислена.

— На вас си ви личи, че сте писател! — пошегува се той.

Качихме се отново в аварийната кола. При първия контакт моторът не запали. Онзи ме погледна втрещен.

— Нима се изненадваш? — попитах го със задгробен глас.

При втория опит обаче злата съдба се разсея и поехме по пътя си. Денят догаряше и бавно се превръщаше в сияние.

Бях уморен. А пътят все не свършваше. Като си помисля, че на двадесет години тъкмо към това се стремях, а никога не го намерих, за да го постигна чак на четиридесет, когато вече няхах желание.

Насилих се да се усмихна. Бях готов да се лиша от един от пръстите си, ако можех да заспя и да се събудя на прага на къщата, но никой не ми отправи такова предложение и аз стоях с отворени очи, в хипнотично вцепенение, докато момчето си тананикаше, а краката ми сякаш бяха нагазили в ледена вода.

Той считаше, че за човек, който пише книги, не съм бил от най-разговорливите, другояче си ни представял. Помолих го да не ми придирия, но той настояваше.

— О — рече той, — има такива дни, когато човек няма желание да говори. На всекиго се случва. Всички си приличаме, даааа.

Черепът ми беше разтрошен. Вместо финалната права, пътят се нагърчи на серия от завои, а в селищата обрахме всички червени светофари, хората излизаха незнайно откъде и се включваха в движението от тротоарите, улиците се изпълваха. Не бях го предвидил, когато си мислех, че ни остават два-три часа път. Вероятно си се представях на автомагистралата, със стрелката на скоростомера, която нито се качва, нито слиза, а само трепти около 70 километра в час. С нарастването на трафика и небето започна да почервенява.

Умрях сто пъти. Докато изминавахме последните километри, започна да се стъмва. В известен смисъл бях на път да издъхна. Пристигнахме, когато на другия край на града лумтеше заревото. Време беше да свърши този кошмар, бях на границата на изтощението, мигах на парцали.

Откарахме мерцедеса право в гаража. Най-сетне стъпих на земята. Наложих се да благодаря на спътника си и да му платя масичката на колелца. Да обясня на автомеханика, че може направо да поръчва мотора. Да проверя дали не съм забравил нещо в жабката. После поех дълбоко въздух и с вестника подръка, поех с решителна крачка към къщата, като постепенно се връщах към живота.

Още от улицата забелязах, че партерът и стаята на Анри светеха. Погледнах бързо часовника си. По това време Марлен все още не се беше прибрала. Навярно всички се питаха къде ли се бях дянал. Стисках вестника в ръцете си и спрях на тротоара. След три дни ще сме на островите, не е ли прекрасно? Няма ли някакъв начин да прелетя над това кално свлачище? Не беше изключено. Можех да запазя цялата преживелица в тайна. По-сетне все щях да намеря начин да хвана Анри на четири очи на плажа или на някоя слънчева пътека, с

големи колкото главата ми цветя от двете страни, и щях да му обясня на спокойствие. Защо ми трябваше да си почерням живота, като му разкажа всичко още сега? Впрочем бях ли въобще в състояние да разговарям, можех ли да понеса втори прочит на статията на Някой си още същия ден? Затова реших да изчакам. Скрих вестника под якето и се възползвах от последните крачки, за да си измисля някаква смътна история, да речем, прилив на мирова скръб при мисълта, че заминавам за тропика.

Помещението на партера беше пусто. Чух крачките му над главата си, после се свлякох на един фотьойл. Бях напълно скапан и щастлив, защото бях готов да оценя и най-малкото, имах чувството, че бях отсъствал десет години. Взех бутилката зад фотьойла.

— Ей, зарежи ги тези четки! — извиках му аз. — Ела да ми кажеш добър ден!

Съблякох якето, мушнах списанието под купчината стари списания и свалих обувките си. Марлен трябваше да се прибере всеки момент, затова извадих три чаши.

Отидох до кухнята да донеса лед. Излязох оттам с една метла и заудрях с нея по тавана.

— Ей, няма да се качвам, скапан съм. Освен това знаеш, че най-мразя да пия сам!

С всяка изминала минута все повече омеквах, освобождавах се от цялото нервно напрежение, натрупано по време на пътуването. Строях мислено висящ мост между фотьойла и леглото си.

Ударих една глътка сам, затворил очи, усетих успокояващото парене, което се разнесе чак до мозъка ми. Дори не бях гладен. Стисках бутилката за гърлото. Усмиввах се, защото нещо ми подсказваше, че нямаше скоро да я пусна.

— Ееей! Какви ги вършиш?

Изведнъж се изправих на фотьойла си и замръзнах. Какви ги вършеше горе? И на секундата си казах, по дяволите, той е в стаята си с шибания вестник и отказва да слезе! Господи, тъкмо от това се страхувах! Бях сигурен, че не бъркам. Цяла минута останах неподвижен. Сякаш къщата бе пълна с духове. Задникът ми беше като каменен блок.

Мъчително се надигнах. Зърнах се в огледалото и се изплаших. Това бях аз след десет години, а от зелените ми очи, от усмихнатия им

блясък не бе останало нищо! За какво ми бяха всекидневните гимнастически упражнения и въобще беше ли жив този човек? Качих стълбите съвършено отвратен, с превит гръбнак. Трябваше ли да му казвам, че не чукам дъщеря му, трябваше ли да се стигне дотам да водим този отвратителен разговор, той и аз? Само при мисълта се поболявах. Малко се успокоих, когато забелязах, че съм взел бутилката със себе си. На площадката събрах последните си сили. Мушнах бутилката под мишница, за да си разтрия очите.

— Точно така, приятелче — рекох си аз. — заслужи си го!

Когато заставах пред стаята му, попаднах в студено течение. Усещането се стовари върху ми толкова разтърсващо, че почти подвих крака. Трябваше да направя чудовищно усилие, за да открия дръжката на бравата и да се хвана за нея. Стисках я като прокълнат камък. Ръката ме заболя. Въпреки болката, отворих.

— Той си тръгна! Вече не е тук! — подметна ми Глория.

Седеше на леглото с изправен гръб. Веднага разбрах, че не лъжеше, усетих физически празнотата на стаята, едно невидимо присъствие я беше напуснало. Гледах Глория, гримасничейки, защото болката в ръката ми ставаше все по-силна. Знам какво беше това, такива неща не се забравят. Тя се надигна. Видях устните ѝ да се движат, но не чувах нищо. Отстъпих до стената, за да се подпра. За нещастие минах под касата на вратата, загубих равновесие и рухнах тежко в коридора. Сгърчих се на земята, а очите ми бяха втренчени в светлината на тавана. За втори път чувствах, че умирам. Гърдите ми бяха стиснати в менгеме. Изведнъж светлината изчезна. Бях успял да се обърна по корем. Беше похвално усилие, но на какво се надявах сега, когато косата беше изсвистяла, а аз слизах в царството на мъртвите? Внезапно изпитах страстна привързаност към това тяло, което хвърляше последните си сили в лазене по мокета към някаква абсурдна, както ми се струваше, цел, предвид времето, което му оставаше да живее. Не беше стара, износена трошка със сбръчкана кожа, а клонче, което изглеждаше по-скоро здраво и заслужаващо още много хубави години живот. А стенеше и пъшкеше.

Със сигурност това беше последното му пътуване. Коридорът беше дълъг само няколко метра, но можех да се обзаложа, че за него това бе краят на света, всеки сантиметър се равняваше на един час път под жаркото слънце, без вода, без патъци, без шапка. Момичето не му

беше много от полза, поведението ѝ беше странно, защото ту го хващаше и стискаше в обятията си, ту се отдръпваше и си прехапваше устните.

Повече от минута му беше необходима, за да достигне вратата на стаята си. Лицето му беше отчайващо бледо, устните сини, а гримасата отблъскваща. Обърна се към момичето в момент, когато всяка секунда беше от значение, а най-малката песъчинка тежеше... Момичето нададе болезнено стенание и се смръзна за цяла вечност. После се реши да отвори вратата.

Той вече протягаше ръка към масата си, на която се бе разположила голяма, електрическа пишеща машина. Може би му се искаше да напише един последен ред, защото все пак беше писател и това беше начин да си отиде красиво. Момичето крещеше над него, цивреше, надаваше бесни викове, призови за помощ, дърпаше го за ръкава, отблъскваше го, вкопчваше се в ризата му. Не беше някаква кротка кончина, а хамалска разправия, две пияндета се търкаляха до масата, двама влюбени разчистваха сметките си.

Той насочи последната капка сила в дясната си ръка и тя се надигна във въздуха. Щеше да е чудно, ако го направеше още веднъж. Пръстите му се заключиха около дръжката на чекмеджето и цялата маса се разтресе. Издърпа рязко чекмеджето, което падна на главата му. Разлетяха се листа, бели и раирани, цял дъжд от писалки, пакети с дъвки. Нож, ключове, кабари, фактури, тютюн, огледало и кутийка с таблетки, която се търкулна в светлината на коридора със звук като от верига, а после се спря със зловец кикот.

Останах в болницата десетина дни, под наблюдение. Дойде ми тъкмо навреме, защото нямах какво да правя навън. Лекарят ми твърдеше, че състоянието ми е сериозно, но нима животът беше сериозен, та трябваше да се кахъря за това? Ако ли си стоях кротко в стаята, то не беше, защото артериите ми се запушваха, а защото не знаех къде да отида, в смисъл, че нямах желание да отида никъде.

Мъжът на съседното легло се лекуваше от тежка цироза. Когато докторът влизаше в нашата стая, винаги имахме впечатлението, че беше изненадан да ни намери все още живи.

— Това е третият ми престой тук — ми обясни чернодробно болният. — Познавам го този. Никога не ти дава големи надежди!

Бях помолил за индивидуална стая, но един пациент с трепанация ме бе изпреварил с няколко часа. Така се озовах с един търговец на обувки с посребрена коса, който играеше прилично шах, казваше се Самюел. Някои сутрини идваха да му забиват дълги игли в корема, за да му сипват някакъв оранжев илач, от най-гадните. После оставаше легнал по гръб, с гол тумбак и малка лепенка на пъпа. Всички погледи в стаята спираха там, върху огромния, оплескан корем, пресечен от дебели вени, като изтерзано и ужасяващо небесно тяло. Налагаше ми се да се обърна на другата страна, не издържах нито минута, трябваше да го изчакам да се размърда и да си метне един чаршаф.

— Добре, извикай ме — казвах му. — Аз междуременно ще напечатам една страница от романа си.

Нищо по-тягостно от един болничен ден. Не спях много. Марлен ми беше донесла малка машина, която работеше на батерии, и аз или я вземах на коленете си, или я поставях на земята и печатах направо от леглото, излегнат по корем. Тази позиция заемах най-вече нощем, за да не дразня Самюел със светлината. Скривах лампата под леглото. Това бе предпочитаният ми момент, защото можех да се отпусна, всичко вървеше според очакванията ми, нищо не можеше да ми се стовари на

главата, което ми помагаше да понеса случващото се с мен: най-ужасното, което можех да си представя, най-непрогледният мрак, който някога бе завладявал човешко сърце, няма защо да се страхуваме от думите. Пиших ледени шегички, дълги, измъчени страници, които скъсвах на сутринта, когато се отдалечавах твърде от първоначалната история. Огромни мъки ми костваше да описвам еуфорични състояния, не бях способен да сътворя три реда покой и безгрижие. А нощем Самюел стенеше и скърцаше със зъби.

Към 6 часа сутринта, когато бях потънал в съня си, сестрите влизаха като торнадо и ни отнемаха на нас, болните, сакатите, умиращите, единственото нещо, което ни отдалечаваше от страданията. Викаха по стаите, скимтяха, крещяха и още преди съмване ви ръгаха по един термометър, а някоя яка мома ви мереше кръвното. Оставах в състояние, близко до комата, чак до часа за закуска, сънувах буден, докато по коридора се мярваха колички, а навън се зазоряваше.

— По моему — казваше Сам — ти трябва да спиш нощем като всички останали, ако искаш да издържиш. Недей да мислиш за друго, защото скоро въобще няма да можеш да мислиш, приятелю, защото не забравяй, че след болницата идва ред на гробищата!

Не му отговарях нищо. Истината беше, че нямаше как да издържа, ако не пишех тези редове. Как иначе? Като играя шах, чета разкази от Тома Пиншон или слушам разкази за сексуалните подвизи на Сам?

— Имаше една... долу, до леглото, изпразвах ѝ се направо в устата!

— *Ох! За бога, Сам... Млъкни най-сетне! Не желая да слушам подобни неща!*

Представях си го с огромното шкембе, смътно различавах лицето на жената и тъкмо тогава ни донасяха кафето, което вече нямаше същия вкус.

— Мамка му! Казах ти, че тези истории не ме интересуват!

— Хубаво де, ти пък си странен човек... мъже сме все пак!

Разбивах го на шахмат. После чакахме да стане време за обяд. Изправях възглавниците си и блеех през прозореца, четях това-онова, междувременно ми слагаха гривнички на китките и на краката, а един мъж ми разхождаше нещо като круша по гърдите, намазани с някакъв

отвратителен гел, и всичко това, за да го чуят как бие и да измерят нещо си.

Малко по-късно дежурният лекар минаваше да ни каже „добър ден“, колкото да поддържа бойния дух на войнството. После започваше дългото безвремие, което ни делеше от обяда, очакване, примесено с угнетеност, като се има предвид на какво са способни компютрите. В менюто може да сте отбелязали пържолата с пържени картофи, но нищо чудно да ви поднесяха пюре от целина и свински ребърца, ако ви бе назначена диета без сол. В този случай денят ви беше прецакан и единственото, което ви оставаше, бе да поплачете. Очакването на храната побъркваше всинца ни. Дори да не бяхме гладни, се питахме защо ли се помайват.

Сам беше на суха храна. Разделях полагащото ми се вино с него, защото ме бе убедил, че ако има нещо, което може да го убие, то е да не близва нито капчица алкохол.

— Само дето те още не са го разбрали — роптаеше той. — Те ти лекуват нокътя, като ти ампутират и двете ръце.

Разликата между нас беше, че той вярваше, че вече е изживял най-хубавите си години. Не ми липсва тонус, но машината вече не е в добро състояние, шегуваше се той, освен това беше имал най-красивите жени и не искаше нищо повече, беше се наситил. Алкохолът го беше съсипал, но това си беше в правилата на играта. Ако се опитваше да оцелее, то беше само от любов към спорта, добавяше той, а може би и за да получи една последна усмивка от някое момиче на улицата.

Що се отнася до посещенията, Марлен идваше да ме нагледа всеки ден, но нито един път не отворихме дума за Анри. Изглеждаше малко уморена. Освен това трябва да признаем, че присъствието на Сам не улесняваше нещата, трябваше да се стараем, за да не настане конфуз, и да стоим като някои глупаци, уловени ръка за ръка. Сам я намираще за красива.

— Задникът ѝ е малко нисък, но това е единственият ѝ недостатък — произнасяше се той.

Аз предпочитам да не говорим за здравословното ми състояние. Искан да ми разкаже деня си, всякакви маловажни и безинтересни подробности. Тя беше безупречна, само малко напрегната, както вече споменах. А пък аз...! И тогава аз...!

Един следобед се появиха всички заедно, а Сам беше забравил да си закопчае пижамата. Вера седна на леглото ми и кръстоса крака. Шарл ми хвърли свитък списания на краката. Боб се хилеше притеснено, вкопчен в рамката на леглото ми, а Глория се криеше зад гърбовете им. Но аз успях да уловя погледа ѝ поне веднъж в продължение на няколко ужасни секунди.

— Какво би ми доставило удоволствие, ако умра? — рекох аз в отговор на Глория, като междувременно мислех за друго. — Ами, ако на гроба ми дойдат повече хора, отколкото на този на Елвис Пресли!

Никой не бе забелязал разменените думи с Глория. Всички бяха доволни, че си възвръщам формата. Повече не погледнах Глория чак докато си тръгнаха. Сигурно се бяха наговорили, защото никой не спомена за изчезването на Анри, което създаде странна атмосфера, сякаш бяха опрели дулото на револвер в гърба на всеки от тях. Така или иначе, ако някой беше произнесъл името на Анри, щях да се направя, че не съм го чул. Накрая ги помолих вече да не ме посещават, защото ме карат да се чувствам болен, освен това не бях тук завинаги, скоро пак щяхме да сме заедно, тъй че няма защо да се надвесват над леглото ми и да ми прехвърлят микробите си, усмихвах се аз, бъдете така добри и все пак не забравяйте да мислите за мен.

— Ей! Ама ти май си обграден само от красиви жени! — заяви Сам, докато най-подир ни поднасяха вечерята.

Аз кимнах с глава, а с върха на вилицата си пробвах консистенцията на крем карамела. Красиви не беше точната дума, да речем, че бяха ярко изразени личности, което беше още по-зле, но аз нямах никаква заслуга, друг ги беше поставил по пътя ми. На мен само ми се привиждаха искри.

— Веднъж обладах три едновременно — въздъхна той. — Когато навършвах тридесет години!

Бързо се възстанових. Всъщност не беше по-страшно от злоещо преливане, а физически го преживях, без да понеса тежки поражения, ако се вярва на кантара, бях загубил две кила. Когато срещях по коридорите всичките му там куцащи, ампутирани ръце и крака, бинтовани глави, разместени гръбнаци, жертви на обгаряния и рак, алкохолици, ми ставаше малко неудобно. Една сутрин до мен си миеше

зъбите един с ампутирани крака и брадичката му едва стигаше до мивката. Върнах се в стаята си с уста, пълна с паста за зъби и увит около врата ми пешкир.

Дори ми предложиха да ме изпишат предсрочно, но аз им отказах. Достатъчен ми беше един поглед през прозореца, за да разбере, че нищо не ме привличаше. Лежах си удобно на леглото в очакване на храната като някой хамелеон на клона. Освен това бяхме защитени от външния сват, поне до голяма степен, а аз не се вземах за по-хитър, отколкото бях, не си въобразявах, че мога да спечеля всички битки.

Стигна се дотам, че последните дни се питах дали няма начин да удължа престоя си, дали не заслужавах да ме наблюдават малко повече.

— Е, ти направо се смахна! — твърдеше Сам. — Никой няма желание да хване плесен на това място. Никой! Сигурен ли си, че нещо в мозъка ти не се е задръстило? Има нещо странно в тебе, честна дума!

— Да, но разбери ме, Сам... Каква полза да направя три крачки навън, ако трябва да рухна още на тротоара? Не забравяй, че това е вторият ми пристъп и докторът ще ти потвърди, че не е шега работа!

— Уф... Прекалено много книги пишеш — рече ми той. — Виж само какво синьо небе си имат навън!

Не успя да ме разубеди. Чак до визитациите изкарахме с този дъх на пролет помежду ни, защото на него единственото му желание беше да излезе, докато аз му правех рокади под носа и опропаствах атаката му. Него ден заедно с Марлен се появи и сестрата на Сам, която ми повери бутилка порто, като ме накара да се закълна, че няма да му давам повече от половин чашка вечер. Казах й, че може да разчита на мен, и бездруго спя само с едно око. Сам възропта, но нахалост. Аз си правех оглушки. На Марлен съобщих, че в последна сметка може и да остана малко по-продължително от предвиденото, но все още нищо не знам. Гледах встрани.

По-късно, когато те си отидоха, а над болницата се спусна прегладняла тишина, Сам ме помоли да му дам бутилката, казваше, че било само за да я видел, да прочетял етикета, даваше честната си дума. Някое време се съпротивлявах, после му я дадох, преди да ми беше изпилил окончателно нервите. Странното е, че както ми бе обещал, Сам се задоволи да огледа усмихнат етикета, после се полюбува на

цвета на портото на светлината. Така не ми се наложи да се намесвам, той сам ми върна бутилката.

— Слушай какво, ще ти направя едно предложение — каза ми той като не изпускаше бутилката от очи.

— А не, в никакъв случай.

— Добре де, да речем, че не изпия моята половин чашка днес, утре обаче ще ми налееш ли цяла?

— Не, откровено казано, не вярвам да го направя.

— Мамка му! Какво нередно има тук?

Разговорът ни бе прекъснат от задника на медсестрата, която пристигаше от кухнята. Винаги влизаше заднишком, като дърпаше след себе си голямата, хромирана количка, бузите ѝ бяха зачервени от усилието. Хапнахме набързо, после, когато отново бяхме сами, извадих бутилката от нощното шкафче заедно с две чаши.

— Май ще си наляя мъничко — рекох му аз. — От години не съм близвал порто.

Той направи учудена гримаса.

— Така ли? Защо? Какво лошо има в това?

— Не ме прави на глупак, Сам. На прага съм да надхвърля Двеста Хиляди Бройки.

— А, добре! Ясно! Забравяме темата — въздъхна той.

Налях много внимателно първата чаша, мислите ми бяха другаде.

— Както и да е — добави той, — аз май ще пропусна реда си днес...

Аз изпих моята чаша.

— Страхотно е! — рекох аз. — А на теб какво ти става?

Той замаха с ръка във въздуха.

— О, нищо... чувствам се малко гадно.

— Да не си болен?

— Не, не съм. Гадно ми е нещо.

Действително заспа много рано, като дори забрави да угаси лампата си, което аз сторих услужливо, но не успях да сдържа гримасата си на отвращение, когато стъпих на отвратителния балатум. Нощта се очертаваше дълга. Известно време прелиствах списанията, но знаех, че няма да намеря кой знае какво, понякога дори не се опитвах да ги чета, защото съзнанието ми нищо не регистрираше.

Чувах ги как се изпързалват до леглото със звук като от омлет: малко мода, малко кръв и вечните разкази за разни задници. Тишината беше почти абсолютна, с едва доловими далечни, сподавени викове и стенания, които просветваха като някакви езера. Бавно изпих толкова пръста порто, колкото има в ръката на един самотен мъж. Дълго останах сам със себе си, после ме побиха тръпки, взех машината си и се завърнах в полите на моя роман.

Един подходящ пасаж ми позволи да изкрещя, да извикам и излая всичката си мъка. Чаршафите ми почти подгизнаха от пот. Четири страници, на които думите се нижеха в гъсти редове, без паузи и без поправки, нечовешки и за щастие безмълвен вик. Няколко секунди се загледах в бутилката порто, но Сам се раздвижи в съня си и се обърна със слабо хъркане. Всеки си има своите кошмари, рекох си аз. Клетите ние!

Готвех се да взема чашата си, когато Сам се изправи на единия си лакът, в просъница, с разрошени коси.

— Сам... — прошепнах аз.

Той се сгърчи от два спазъма. Едва отвори очи. Докато отмествах машината, от корема му се надигна глухо къркорене и той изплю срещу ми цял фонтан от кръв, която се разля на пода, като пльокна като гъст сос.

— САМ! — изкрещях аз.

Червеният фонтан отново избликна от гърлото му, като събори чашата ми и заля нощното шкафче. Бях смразен, не знаех дали и аз самият не кървя. После чаршафите плувнаха в кръв и прокапаха на пода след третия пристъп.

С рязко движение натиснах алармения звънец. После се изстрелях в коридора. Втурнах се да бягам. Спуснах се по стълбите. Още един спринт към дежурната стая. Дежурният тъкмо се готвеше да се качи. Не се наложи да му съобщавам подробностите. Той се намръщи и се опита да ме зареже, но аз му се лепнах и двамата пристигнахме почти едновременно.

Сам вече беше неподвижен. Всичко плуваше в кръв. „Сърдечен масаж“ — изкрещя онзи още с втурването си в стаята. Миришеше ужасно.

Обърна Сам по гръб и нави ръкавите си, преди да се захване за работа. Много бързо си даде сметка, че така нямаше да стане. Сам

подскачаше на пружината, главата му се люшкаше.

— Ох, по дяволите! — изръмжа той. — Къде е скапаната дъска? Самият той вече плуваше в кръв.

— Хвани го за краката! — викна ми докторът. Проснахме го на пода, насред една голяма локва.

Отдръпнах се отвратен, погледнах Сам за последно. Хъ! Хъ!

Взех ръкописа, бутилката порто и едно одеяло. По коридора срещнах хора от персонала, които се притичваха на помощ. Едва не ме повалиха.

След смъртта на Сам още на следващия ден бях изписан. Подписах всичко, което ми дадоха. Времето беше хубаво, почти топло. Както беше тръгнало, към обяд сигурно щяхме да усетим приближаването на лятото. Прибрах се по най-прекия път, праметнал чантата си през рамо.

Бутнах с крак вратата, докато пусках ключовете обратно в джоба си. След няколко секунди бях вътре и затварях вратата.

Сложих чантата си при мръсното бельо. После останах прав до телефонния секретар, докато прослушах съобщенията. Понякога нищо не може да се сравни с непознат женски глас, който ви доверява, че заспива с вашите книги на нощното си шкафче, прослушах го няколко пъти. Дожелски ме молеше да отскоча до столицата. Звъннах му и му казах, че двамата с него едвам сме отървали катастрофата, а на мен са ми предписали пълен покой. Не, не мислех, че ще мога да дойда много скоро, тъй че да анулира всичко, което е предвидил. Да, щях да се затворя с романа и колкото до това, всичко беше наред. Той ми разказа и за тази награда, която съм имал шансове да спечеля, но тъй като не ставаше въпрос за Нобеловата, не обърнах внимание. Последният запис бе на обаждане от Някой си, който искаше да се осведоми дали съм се прибрал.

Хвърлих една замразена пържола на печката. Отворих си прозореца. Но липсваше музика, та отидох да пусна нещичко, украсих къщата с последния диск на Ян Тайсън, нещо, което, между нас казано, познавахме само шепа хора. Глория ни го бе донесла една прекрасна утрин. Отворих една бира и я изпих начаса. Съблякох си пуловера. Така и не разбрах дали зеленият боб трябваше да се изцеди или да се запързва в соса. На консервата не пишеше нищо.

Завърших с един портокал, който разрязах спираловидно. Хвърлих обелката на пода, за да разбера дали щях да се ожения още тази година. Тя се счупи само на две части, а не си спомних какво означаваше това. Заредих съдомиялната машина. Но вместо да заработи като хората, тя взе, че се разтресе. Погледнах я. Наблюдавах я известно време, после реших да отида да взема кутията с инструментите си. Въоръжен с кутията за първа помощ, се изтъпаних пред машината. Сега тя сякаш кашляше и се давеше. Запалих си цигара.

— Еби си майката! — изкрещях ѝ аз под носа, като заряхах инструментите, мръсната чиния и издърпах щепсела от контакта.

След няколко минути легнах на килима и реших да подредя плочите по азбучен ред. За начало ги разделих на малки купчинки. С напредването на работата обаче загубих интерес към начинанието. Качих се на един фотьойл и заряхах, докъдето бях стигнал. От време на време ми се привиждаше Сам, който ми се усмихваше, а после ме обливаше с кръв.

Няколко минути се опитвах да се задържа пред телевизора с надеждата да задрема, но скоро се отказах. Нямах късмет да попадна на някоя рекламна пауза, по всички телевизии се вихреше туист, а момичета ни изпращаха сексуални лъчения с очи, подчертани с дебела очна линия. От завръщането на туиста направо ми се приплакваше, все пак не беше кой знае какъв скок напред.

В разгара на следобеда взех романа си под ръка и се спасих в стаята си. Машината на Анри все още беше на масата ми. Взех я и невъзмутимо я наврях в един шкаф. С годините човек може да култивира, ако не друго, то вътрешната си сила. На етапа, на който бях, можех да хвана някоя тенджерка за парещата дръжка и да прекося стаята, без да направя никаква гримаса. Всичко е в навика.

За щастие романът ми не беше много класически като форма. Лесно потъвах в него, героите ме обичаха, винаги се посместваха, за да ми сторят място, независимо дали идвах засмян, дали смигвах на жените, или бях отчаян, съвсем пиян или напълно скапан. Неколцина измежду тях мислеха, че съм много непълен в описанието на портретите, че мога да се постарая още малко. Да, знам — отвърщах им за стотен път, — но си падам малко бихейвиорист. Само че знайте едно, скъпи мои, колкото повече ви обичам, толкова по-трудно ми е. Не

забравяйте, че аз съм целомъдрен автор, и избягвам интроспекцията. Тогава те започваха да ме засипват с подигравки, а аз усмихнат ги заплашвах, че ще се приобща към течението на Новия роман или че ще ги затворя в книга в стил XIX век, каквито все още се пишат.

Както можех и да предположа, машината ми продължаваше да не работи. Това вече ми дойде нанаягорно. Не надхвърляше моите възможности, но ми се наложи да се настроя умствено за удара. Затова станах и отидох да извадя отново тази на Анри от шкафа и я тръшнах на бюрото си, без да я жаля. Писателят в мен силно надхвърляше човешкия ми бой.

Работих докато в стаята се извисиха вечерните сенки. Вратът ми стана на дърво. Дори не я чух кога се качи. Вратата просто се отвори.

— Хм... идвам от болницата — въздъхна тя.

— О! — рекох аз. — На мен ми писна.

Веднага ми направи впечатление, че беше с голи крака. Отдръпнах се от масата, а тя отиде да приседне на крайчеца на леглото.

— Господи! Не ми останаха крака — заяви тя задъхано.

Носеше някакъв голям черен пуловер, който ѝ стигаше до средата на бедрата, окичен със сума ти брошки, от онези, които ѝ подарихме за рождения ден.

— Освен това вече го реших — добави тя. — Напускам вестника.

— А... Така ли?

— Да, предпочитам да работя с Вера. В крайна сметка тя ме убеди.

— Хм, права е. И за теб ще е по-добре.

Тя се излегна наполовина, изправена на лактите си, после отметна глава и погледна към тавана.

— А на теб как ти премина денят? — осведоми се Марлен.

— Бога ми... Нищо ли не ти казаха в болницата?

— Не. Спряха ме на стълбището, казаха ми, че си си отишъл и толкова.

— Ами, Сам умря миналата нощ.

— Ох, не!

— Да. Сам изпих бутилката. Та сама виждаш, малко странен ден се оказа. Загубих вкус към всичко.

— Гладен ли си? Искаш ли да хапнем нещо?

Слязохме. Хвърлих две замразени пържоли в тигана и отидох при Марлен, понесъл леда в ръка. Полюбувах се на моя джин-мартини в тридесетсантитрова бутилка. За такъв бях готов да се бия. Беше само мой и на никой друг. Гаврътнах го със затворени очи.

Навън бе нощ. В кухнята се чуваха цвърчащите пържоли. Бях проврял глава под полата на Марлен и бях хванал бикините ѝ, качих ги на последния етаж. Само миг по-рано ѝ казвах: виж ни само, на какво приличаме сега, когато той си отиде, какво ли ще стане между нас?

Тя не знаеше. Изглеждаше напълно загубена във фотьойла. Достатъчно беше да се наместя между краката ѝ. Бедрата ѝ бяха горещи като злато, бикините ѝ влажни. Бях забил носа си като курабия в розовата ѝ вагина, като отместих на една страна леопардовите ѝ бикини като перденце в кукленска къщичка. После ги свалих и мушнах в джоба си.

Спрях да мисля. Тя разчупи последните ми прегради, като ме улови за главата, а аз започнах да се лигавя като фонтан с хладка вода, докато отворът на бедрата ѝ лъсна като тюленова кожа. Навих роклята ѝ до кръста. За да се вижда по-добре, рекох си, докато повдигах краката ѝ, като мимоходом открих идеално чистия ѝ анус. Тя се залюля. Аз се люлеех в синхрон с нея, като ѝ галех гърдите. Мушнах носа си, брадичката си, ухото си в нейния процеп и усетих невероятно нежно, леко всмукване, което ми бе убягнало първия път. Щях да прималея. После в стаята се разнесе мирис на изгоряло.

Скочих, скимтейки, на крака. На отиване съблякох ризата си. Спрях газта. На връщане разкопчах панталона си. Погълнах устните ѝ. Духът ми се беше затворил като омар. Всичко беше хлад, сладости, хлъзгания. Никога страданието не се е превръщало в такава нежност. Никога, ничий език не е бил по-сръчен от моя. Ничия отворена вагина не е виждала по-голямо ожесточение.

На следващия ден се събудих точно в 10 часа. Самотен и донякъде махмурлия. За първи път в леглото ми имаше и друг мирис, освен този на собственото ми тяло, но аз реших да не бляя в чаршафите, поне не и в тази мъртвешка тишина. Скочих от леглото и слязох да пусна музиката.

Цялата сутрин посветих на домакинстване, а всичко, което ми се стори прекалено натрапчиво, прибрах в стаята му. Макар вече да не бях малко момченце, направо ми призляваше. По някое време ми се

стори, че едно питие ще ме разведри, но се оказа, че бъркам. Лутах се из цялата къща в търсене на болезнени остатъци, на раняващи вещи, попадах кога на някой чорап, кога на крайчеца на пура, забравен в някой ъгъл, какво ли не ми мина през душата. А алкохолът не само не облекчи болката, както се надявах, а дори я изостри.

Не бях новак в подобна ситуация. Вече бях преживял същото след кончината на Вети и знаех колко трудно е да се окажеш на чисто. Вещите изникваха от мрака, след седмици, дори след месеци. Не се заблуждавах. За да се окопотя, за да изляза от колхоза, в който бях затънал, прибягнах до лошото решение. Изпих още една чаша.

Почувствах се впрегнат в някакъв плуг, сякаш орях камениста нива с димящи ноздри в светла утрин, докато фината прах танцуваше във въздуха. Качвах се и слизах, бършех челото си с блузата и почти се обезводних, губех водите си, така да се каже, щурах се като несретник. Боб ме изненада, докато се борех с една стихосбирка. Застана отпреде ми и в същия миг с мен беше свършено, рухнах на един стол ранен и покорен.

— Ох, да не ти преча?

— Не, Боб, ни най-малко...

От ризата му с къси ръкави висяха внушителни ръце. Зиме дървар, лете дървар.

— Е, как е, във форма ли си? — взе да ме разпитва той.

— Да, пуснаха ме по-рано от предвиденото. Намирам, че е по-скоро добър знак.

— О, да... естествено.

Отиде до прозореца, бръкна с ръце в задните си джобове, после надзърна до пердето.

— Бога ми! Какво време!

— Мда. Както виждаш, не сбърка, като се премести... Той се обърна. Изглеждаше толкова притеснен, сякаш Жералдин се беше наакала на килима ми.

— Виж, става дума за тази статия — въздъхна той. — Не обичам да разговарям за тези неща. Но и не понасям двусмислените положения, та затова... Първо да ти кажа, че рядко се сещам за приятелите, с които Глория е била преди мен. Имам си други грижи, ако правилно ме разбираш. Нямам нищо против, ако това ѝ е доставило удоволствие. Тъй че искам между нас нещата да са ясни,

нали така? Дори когато всичко изглежда просто, по-добре е да се разберем. По-добре да поговорим за това, което се е случило между теб и Глория и повече да не отваряме дума.

— Ама, Боб — отвърнах му незлобливо аз. — Между мен и Глория нищо не се е случвало.

Той само се усмихна, очевидно слабо го интересуваше дали имаше нещо, или не, важното бе да отхвърли тази тегоба, а пътят му да стане отново светъл и озарен. Харесвах го този Боб, макар да имаше несравнимата дарба да сгазва лука.

— Не разбирам защо изчезна така, без да ни предупреди? — внезапно вметна той.

Надигнах се мъчително.

— Няма нищо за разбиране, Боб, така е, и толкоз.

— Да, ама точно така... Без да каже нито дума на никого...

— Боб! — прекъснах го аз. — Това е другото нещо, което обсъдихме, но за което повече няма да отваряме дума.

Треперех от ярост. Изглежда, малкото ми следобедно почистване беше оголило нервите ми. Нелепо беше да си мисля, че с двеста хиляди читатели съм станал друг човек. Пак си си същият и не тежиш повече от гълъбова курешка. Всеки вятър може да те отнесе. Всички хора тежат еднакво в ръцете на Всемогъщия. Постепенно ме обземаше този прилив на ярост. Хванах стихосбирката и я захвърлих зад канапетото.

Щом Боб си тръгна, заставах на четири крака и я взех отново. Върнах се на стола си. Няколко реда, и пак се възнесох. Само че вече съм говорил за това чувство, че нещо те повдига и буквално те откъсва от земята.

Внезапно нощта се стовари на гърба ми и надигнах нос в оглушителната тишина. Окопитих се, като се втурнах към телевизора, гледах някакъв мъж, който теглеше цял локомотив със зъби, друг си пробождаше бузата с игла и едно свръхгъвкаво момиче, което си завря главата между краката. Животът беше такъв, че не се поколебах да си наляя чашата. Често съм забелязвал, че има периоди, в които пиеш повече, отколкото в други. Сега пък някакъв мъж поставяше главата си под крака на слон, а друг един сложи своята в устата на лъва.

Когато Марлен се прибра, бях пред смахване. Целунах косите ѝ.

— Ох — рече ми тя, — нямам желание да стоя тук. Хайде да вечеряме навън.

На мен не ми се искаше нито да излизам, нито да обикалям в кръг между четири стени, но преди да бях размислил по въпроса, се озовах на улицата. Затутках се на тротоара.

— Мамка му, къде ми е колата?

Без да ми отговори, тя ме затвори в своята кола, на дясната седалка. Спряхме пред един гръцки ресторант. Музиката не ми беше по сърце, а белите къщички, които бяха закачени по стените, ми навяваха меланхолия. Глътнах си узото, като гледах апетитно към нарязаната кисела краставичка, залята с бял сос.

С внезапен порив улових ръката на Марлен върху масата.

— Ти си моята Буболина — казах ѝ.

На излизане решихме да се поразходим. Имах нужда да подишам чист въздух, да охладя ушите си. Накрая на улицата купих кестени.

— Днес е последният ден — осведоми ме продавачът. — От утре минавам на фъстъци.

Слязохме тихомълком към парка, а аз не бях дотам пиан, че да не забележа задаващата се буря. Обаче не предприех нищо. Почти виждах мълниците в небето и нарастващия глух тътен, но не се изненадвах, жените имат странни способности, могат да накарат да избликне огън току пред краката ви.

За да сме точни, ще спомена, че попаднахме в разгара на градския панаир. Между дърветата бяха окачени разноцветни крушки, а отвсякъде долиташе музика на парчета. Кое то не означаваше, че бъркам относно бурята, челото ѝ беше угрижено, устните стиснати. Естествено, не пожела да си вземе от кестените ми. Потънахме наред викове и кикот, а аз ѝ предложих да отидем да видим брадатата жена. Тя се спря. Очите ѝ блестяха така, че мъжете се обръщаха да я гледат.

— Глория отказа да ми отговори — рече тя.

Аз се озъртах за мястото, където хвърляш топка по консервни кутии.

— Тя си измисли всичко сама — отвърнах аз, като продължих по пътя си.

Тя ме последва до стрелбището.

— Но защо?

— Откъде да знам защо? Мога ли да погледна в главите на хората? — изсмях се аз.

Не уцелих нито веднъж. Имах чувството, че са ми свалили кожата на стъпалата и крача на голо. Оставих пушката съкрушен. Направих няколко крачки и нанесох яростен удар по една боксова круша. Чу се звън.

— А пък и да знаех, какво от това?

Щях да продължа по мрачния си път, когато на рамото ми се стовари нечия ръка. Обърнах се и видях препасано в кожи момиче с щръкнали на главата коси и по-лоша от дяволска гримаса.

— Ей, пич! — подвижна ми тя. — Ти къде се намираш, бе?

Заради алкохола не разбрах веднага какво иска. Тя се озъби и опря юмруците си на ханша.

— Виж какво! Да не мислиш, че си пускам монетите заради красивите ти очи? Да не си мислиш, че само защото съм пичка, та ще се оставя да ме преебе някакъв нещастен идиот като тебе?

Не ми остана време да се извиня, нито да направя каквото и да било, когато тя ми вкара едно дясно кроше в корема. Паднах на колене със секнал дъх, видях я да изчезва към светлините на виенското колело.

Марлен ме подкрепяше до влакчето на ужасите. Няколко минути ми се струваше, че ще се издрайфам. После мъчителното гадене постепенно утихна, а ние приседнахме за момент на стъпалата, под светлината на лампите.

— Знаеш ли... не е същото, защото не съм я отгледала. Откровено казано мисля, че ме обича, но не ме възприема като своя майка. Мисля, че тя обича само Анри.

— О, мили Боже, не ми се говори за това!

Тя ме дръпна за ръкава. Зад нас неколцина човека пристъпваха по естрадата, която водеше към касите, мъжете се смееха, жените стискаха задници.

— А аз настоявам да говорим! — изрева тя. — Не ти искам мнението. И не желая да страдам мълком. Не съм изтерзан писател! Впрочем от писатели до гуша ми е дошло. До един сте смахнати! Умеете единствено да съсипете чуждия живот!

— Добре де, какво искаш да ти кажа? Откъде да я знам защо разби всичко между нас!

Тя отметна с ръка косите си и тогава разбрах колко бе преbledняла. Възползвах се от момента, за да се изсекна. Като пълен глупак се озовах с бикините ѝ в ръка.

— О, не! — изстена тя и прихна да се смее. — Поне това можеше да ми спестиш! Не ми е до смях!

Нахлузих ги на главата си с ластика по средата на челото. Хората на опашката започнаха да се ръгат с лакти. Гледах Марлен и ѝ се усмихвах, с ръце около коленете си. Изчаках тя да свали това нещо от главата ми. Както ми се стори, всички това чакаха, защото хората изръкопляскаха.

По-нататък ѝ купих един захарен памук и докато крачехме из замъка на духовете, я взех на ръце в една от кулите, редом с един скелет, оцветен в неоново зелено.

— Дори не успявам да ѝ се разсърдя — рекох аз. — Имам чувството, че е действала по заповед свише.

Едно момиченце, вкопчено във врата на някаква старица, ни попита дали не сме духове.

— О, стига си говорил глупости! — въздъхна Марлен.

Нещо полепна за глезена ми, но аз го бутнах с крак.

— А ти дори не искаш да разбереш? — добави тя. — Ще продължаваш да се правиш, че нищо не се е случило?

Очевидно късметът ми е да попадам на настойчиви жени. Животът, темпераментът ми и четивата ме убеждаваха, че всичко е без значение, но те бяха готови да поместят планини за някаква дреболия и трябва да призная, че ме смайваха и изплзвах десетметров език. Разбира се, моята позиция бе по-труднозащитима, защото те бяха склонни прибързано да заключават, че ми липсват ташаци, както е прието да се казва, намираха, че съм по-трудноподвижен от торба с картофи. Но когато имаш някои убеждения в живота, се налага да си носиш последствията. Кога без ташаци, кога без гордост, кога без стомах.

Да бяхте ги видели как се надигат посред нощ насред леглото, как се движат в бурята, човек се запитваше има ли нещо, което може да ги спре, падат, стават, отпращат всички угрижени за тях обратно в ъгъла, прегръщат света в обятията си. Не забравяйте да бъдете наблизо, когато подготвят оръжията си, не е за изпускане. Бях омагьосан и почти ревнувах. Представях си как надавам чудовищен

вик, от който рухва къщата, стъпквам призрачния замък и бягам през страната, посявайки апокалипсиса по пътя си. Беше изкусително.

Накратко казано, не бях изкушен да се карам с Глория. Не само че нямах желание, но това бе последното нещо, което ми се искаше да предприема. Най-лошото за мен вече се бе случило. Не ме влечеше да правя аутопсия. Искях да ме оставят на мира, бях получил своето наказание. Глория не беше особено виновна. Не аз бях измислил номера с дърветата. Ако никой не си го спомняше, аз не го бях забравил!

Всичко това ми мина през ума за по-малко от три секунди. Внезапно някакво невидимо същество докосна косите ни. Марлен изкрещя. Възползвах се от случая, за да избегна отговора и я завлякох към подземие.

След цяла серия глупости отново преминахме по подвижния мост, по взаимно съгласие избегнахме голямата осморка. Аз изпих една последна бира, преди да напуснем мястото. Нощта беше почти топла. Спомнях си дума по дума първото любовно писмо, което бях написал: „Нека се срещнем тази вечер в подножието на голямата осморка. Трябва да ти кажа нещо. Мислех си за теб в часа по математика. Защо слушаш чуждите приказки? Защо мислиш, че съм неспособен да се кача на влака?“ Усмихнах се при мисълта, че отново не посмях. Но докато стигнахме колата, усмивката ми се беше разтрошила на парчета.

Три дни по-късно, докато ровичках в чекмеджето си, попаднах на самолетните билети. После телефонът иззвъня. Вече не можех да си позволя да стоя на секретар, налагаше се да отговарям лично на всяко позвъняване. Знаех, че нямаше да ми се обади, но с малко късмет можеше да сбърка номера. Втурнах се по стълбите.

— Дожелски на телефона...

— Сам Шепард — изхилих се аз.

— Кажете ми как сте?

— Много зле.

— Наистина ли?

— Шегувам се.

— О, можете да си го позволите! Знаете ли, че точно в този момент чупим всякакви рекорди?

— По дяволите!

— Ще отпечатаме още двеста хиляди бройки!

— Ох!

— На бюрото ми лежат и три големи договора. Трябва да наминете някой от идните дни.

— Вижте, Валтер, не си мислете, че го правя нарочно, но...

— Прав сте, няма нищо спешно. Всеки ден пристигат нови. Преувеличавам, но малко. А да не говорим за журналистите...

— Ами... точно сега не ми е до това.

— Романът ви, предполагам...

— Опасявам се, че да.

След като затворих, отидох да прибера мерцедеса от гаража. По пътя си рекох, че цялата история не е лишена от пикантност. Когато най-сетне ме публикуваха, Бети се беше споминала. Днес Дожелски ми съобщи за постигнатия успех, а Анри си беше тръгнал. Каквито и рекорди да трошах, аз бях шест стъпки под земята. При появата ми автомеханикът довтаса, като потриваше ръце.

— Ухааа! Работи като мелница за камъни! — довери ми той.

Включи мотора, за да му се насладя. Той вече беше притворил очи и посочваше с пръст ухото си. Докато ми изготвяше сметката, аз събрах разните хартии по пода: цигарени кутии, стари вестници. Събрах ги в един плик, който занесох до кофите за смет, а после отидох да си измия ръцете. Мивките бяха отзад. Тъкмо когато заобикалях гаража, попаднах на един ангел, който стоеше под слънчевите лъчи.

Да беше най-много на осем години, но аз веднага бях поразен от красотата ѝ и забавих крачка. Тананикаше си нещо и хвърляше една лъскава топка по стената. Трудно бе да се установи дали ме е забелязала, но при всички положения, изглежда, не ѝ пречех. Спрях за миг, за да я погледам. На коленете си държеше увита в бял плат кукла.

— Болна ли е? — попитах аз.

— Не, умря. Но още преди няколко дни! — уточни тя с ясен глас.

— О, много съжалявам.

— Титий ѝ изяде двата крака, докато бях на училище. Разбира се, баща ми го наказва, но още не е поправил куклата. Казва, че най-напред трябва да поправи колите.

Тя погали куклата по бузата, преди отново да хвърли топката си. Погледах я още малко, а тя вече ме бе забравила. Бях неспособен да направя една крачка и да помръдна в тази картина. Равномерността, С която топката се връщаше в ръката ѝ, беше смайваща, а движението на ръката ѝ не се променяше. На лицето ѝ се бе изписало отсъстващо изражение. Давах си сметка, че бях попаднал на нещо важно. Същото чувство ме споходи, когато за първи път отворих книга по дзен. Бях заинтригуван, наведох се лекичко към нея, тъй че устата ми да стигне до ухото ѝ. Наоколо нямаше никакъв шум, освен този от топката.

— Ти си истинска шампионка — прошепнах ѝ аз.

— О... не е трудно.

— Ами не знам... За теб може и да е лесно.

— О, всеки го може!

— Да, сигурно е приятно.

— Това е супертопка. Искаш ли да ти я покажа?

Тя веднага я улови в ръката си и ми я поднесе под носа.

Беше от нещо като прозрачен желатин, с размерите на топка за голф и звездички във вътрешността. Закимах с глава, после се изправих.

— Ок, благодаря ти — казах й аз.

— О, няма защо...

Забравих за миенето на ръцете. Поех в обратната посока, стъпих на тротоара и изкачих улицата. Малко по-нататък, след като хвърлих поглед на витрината, леко възбуден влязох в един магазин. Наложих се да изчакам реда си, една старица наду една след друга сума ти пищялки, преди да се спре на модела с перата. На слепоочието й пулсираше малка веничка.

На излизане най-напред се огледах вляво и вдясно. Тротоарът беше чист. Пуснах супертопката в краката си, а тя се върна в ръката ми.

— Ах! Всемогъщи Боже!

В гаража още не ми бяха подготвили сметката. Облегнах се на мерцедеса и загледах супертопката си на светлината. В моята вместо звездички имаше многоцветни пайети, инкрустирани във вътрешността. Незлобливо я метнах, тя отскочи от стената и се върна. Не е лошо като за първи опит, рекох си аз. Стиснах я в ръката си като къс самородно злато.

Беше удивително еластична, приятна на пипане и тегло и сякаш имаше собствена воля. След няколко мятания се одързостих, бях намерил точния ъгъл между стената, земята и ръката си. Права беше, оказа се недотам трудно. Една жена, която наливаше бензин се загледа в мен. Беше изрусена с перхидрол, с дебели устни, а отворената врата разкриваше бедрата й. Дори да беше хвърлила бикините си, нямаше да нарежа прекрасното си занимание. Започвах да налучквам ритъма.

Още бях непохватен, разбира се, но усещах, че нещо назряваше.

Леко замаян, реших да опитам нови фигури. Успях да постигна една, с прекрасен отскок при връщането. Втората топка едва я улових. Тогава внезапно блондинката изникна с колата си между мен и моята супертопка. Тя отскочи върху капака, а момичето ме погледна с горящ поглед.

— Трябва да опиташ йо-йо-то — подметна ми тя, преди да потегли по пътя си.

Всичко стана толкова бързо, че ми се стори, че сънувам. Но супертопката не беше в ръката ми. Ама откъде се появи тая мръсница? Как може да има такива хора! Позеленях от ярост. Озърнах се тревожно.

С невероятен късмет съгледах топката, която подскачаше леко на отсрещния тротоар. После се търкулна в канала. Нямах време да предприема каквото и да било. Стиснах зъби при вида на супертопката, която изчезна в канализационната шахта.

Наложи се да извадя друга от джоба си. Зелена, със златни нишки.

Като се прибрах, заварих Вера и Марлен на масата пред едно студено пиле.

— О, миличкият ми! Не те изчакахме, защото вече не издържахме!

Случваше се понякога да ме нарече „миличък“, особено откакто влязох в клуба на авторите с над двеста хиляди читатели. Не успяваше да се отърси от някои столични привички. Отвърнах ѝ, че правилно са постъпили, защото аз не съм гладен.

— Хайде, седни — предложи ми Марлен. — От три дни нищо не ядеш.

— Сега съм на последната права на романа.

Те обмениха знаци в смисъл, че съм затормозен. Взех една бира, за да им правя компания, после изчаках разговорът да продължи, за да извадя супертопката си и да я запратя с разсеян вид към стената. Те не ѝ обърнаха особено внимание. Докато разговаряха аз станах и отидох до прозореца, за да видя как подскача в крачка. Не ползвах стените, а я тупках направо на пода с малки, резки и точни хвърляния. Беше по-просто, но движението на китката беше приятно. Усещах, че мога да постигна хармония. Гледах към улицата, а супертопката все така се връщаше ли, връщаше в шепата ми. После усетих гласа на Вера, насочен към гърба ми.

— Подобно нещо не се е виждало, уверявам те. Никой никога не е писал такива мерзости за някого. Ако поискаш, можеш да го изпратиш в затвора, знаеш ли?

— Да — отвърнах аз, без да се обръщам. — Сега изучавам въпроса. Не ми се ще да ми се изплъзне, нали разбираш?

— О, да, представям си!

— Може би ще подхвана хроника в твоето списание, за да разкажа сексуалния му живот. Ще отида да преровя кофите за смет. Ще разпитам портиерката и местните търговци, как ти се струва? Мога също да нарамя един дюшек и да установя стана си току пред дома му!

— Не е смешно.

— Виж какво, и така си имам достатъчно грижи точно сега... Бъди така любезна и не ме занимавай с тази тъпа история. Не може да ми задържи вниманието повече от една секунда.

Възползвах се от последвалото мълчание, за да изляза от кухнята заедно с моята супертопка. Още ми липсваше сръчност, но в идните дни щях със сигурност бързо да се усъвършенствам.

Защото вече не се разделях с нея, освен по време на сън. Понякога дори не я забелязвах. Излизах с нея, стисках я в джоба си, хвърлях я по отсрещните стени, пробвах я в магазините или когато се качвах на стола в някой бар. Славата ми на писател се разпространяваше из квартала и хората от околността ме гледаха с умиление. Можех да си позволя всяка прищявка, да се появя на ролкови кънки или възкачен на бял кон, щяха всичко да ми простят. Бях онзи, когото показваха по телевизията и виждаха във вестниците, чиито книги се продаваха в супермаркетите, бях господинът, който пише толкова сладки книжки. Да ме бяха намерили мъртвопиян на улицата, щяха да ме приберат у дома.

Докато работех, я слагах до себе си. Случваше се също да хвана главата си с една ръка, а с другата да я хвърлям по отсрещната стена. Бях разположил масата си по съответния начин. Хвърлях я с рязко движение към пода, после тя отскачаше от стената, удряше се в тавана и се връщаше в ръката ми. Обичах също така да я държа между палеца и показалеца си и да я пускам на масата от няколко сантиметра височина, а после пак да я улавям между пръстите си. Да я пускам до себе си, не ми беше особено забавно, но трябва да кажа, че така можех да си играя с часове в пълна симбиоза.

Другите имаха различни мнения по въпроса. Боб и Шарл нямаха възражения, Вера се дразнеше, а Марлен въздишаше. Глория си мълчеше. Когато поради нещастна случайност или по необходимост се озовяхме в едно и също помещение, тя стоеше настрана, а аз не я поглеждах. Откровено казано, не виждах никой от тях много добре, живеех в нещо като изолираща мъгла, в ритъма на моята супертопка.

Една сутрин грабнах слушалката и се обадох на Дожелски.

— А! Вие ли сте? — рече ми той. — Поздравления, ще ви издадат на руски език! Както виждате, днес всичко става много бързо. Направо е малко гротескно, не намирате ли?

— Валтер — казах аз, — нуждая се от помощта ви! В успехите делим нещата петдесет на петдесет, така ли е и в несгодите?

— Правилно сте ме разбрали, да!

— Вижте... Налага се да се преместя. Не ме питайте за причините, но повярвайте ми, никога няма да си довърша романа, ако не замина другаде!

— О...

— Да, не се шегувам. Намерете някой, който да ми даде под наем къщата си.

— Хм... имате ли предпочитания?

— Да, къщата да е в гората, а най-близкият съсед да е на десетина километра. Даже по-добре без съседи!

— Да, разбирам. Ами най-добре да отидете в моята. Ще ви пратя ключовете до един час.

Не бях сигурен, че това беше доброто решение, дори не знаех дали въобще е решение. Но тъй като всички дни започваха да си приличат, а най-малката надежда изглеждаше чиста лудост, разбрах, че вече нямаше какво да губя, и се чувствах готов да опитам каквото дойде. Още повече, като се има предвид, че нещата с Марлен не вървяха много добре, както можете да си представите. Сякаш се налагаше да минем между капките на порой, какво говоря, на кървав дъжд. Докато правехме любов, залепвахме счупените парчета, но щом свършихме или колчем се съмнеше, отново се сблъскахме с чудовищната и все по-оглушителна тишина. Откровено казано, не мисля, че й носех кой знае какво. Нищо не можех да направя, вече няхах нужната сила, а гледката на моята слабост, на неспособността ми да й дам онова, което заслужаваше, ме натъжаваше допълнително и ме отчайваше.

Бяха минали петнадесетина дни откакто бях напуснал болницата. С помощта на супертопката бях ограничил пораженията, но нищо повече. Все едно, пропадайки в пропастта, се бях вкопчил за някоя клонка, което никак не ми помагаше да изпълзя обратно. Не знаех дали това обаждане беше завръщане към живота или последен гърч в агонията ми. Признавам, че само допреди няколко часа идеята да се преместя не ме бе осенила. Събудих се оклюмал, както обикновено, и незнайно как сутринта се озовах в стаята на Анри, седнал на един стол. Не беше по-зле от друг път, играех си кротко с топката и се любувах на

аромата на тази стая. Мислех, че съм сам. Докато Марлен не ме изненада в гръб и не се изтъпани пред мен. Разбира се, направих се, че не забелязвам мрачния ѝ вид и намирам за естествено да си седя в тази стая. Повече от всякога съм съсредоточен върху топката си, но с крайчеца на окото наглеждам Марлен. Тя стои пред раклата и попипва разни вещи, оставени от Анри, които са наредени върху нея. Мълчим. Когато се обръща срещу мен, държи будилника в ръцете си. Зяпа ме. После го хвърля яростно по огледалото, което е закачено на стената и го прави на парчета.

— Но той си отиде! — крещи ми тя в ухото. — Нима още не си разбрал, че той си отиде!

Не ѝ отговарям. Чакам я да излезе. Не помръдвам, когато затръшва вратата, защото го очаквам.

Прекарах сам по-голямата част от следобеда. Залепнал за фотьойла и по моему недотам пиян, колкото би бил някой друг в моето положение. Следвайки инструкциите на Дожелски, успях да откроя местоположението на къщата на разтворената на коленете ми карта. Не беше много далеч, най-много на един час път, и както личеше, мястото наистина беше доста зелено. Опитвах се да се убедя, че няма и този път просто да сляза на долния етаж, че това решение нямаше да бъде пристягане с още една дупка на зъбчатия ми нашийник. Донякъде успях, донякъде не. Не си губих повече времето и се обадох на Дожелски. Щом ме осени мисълта да се омета, тъкмо когато се надигнах да събера стъклата, не изпитах желание да обмислям въпроса. Още в следващата минута бях излязъл от стаята. Къщата беше пуста, хванах слушалката. Сега, като се замисля, имам чувството, че ми се искаше да вярвам, че някой напътства ръката ми.

Не изгубих три часа в приготвяне на багажа. Вече не притежавах нищо. Не намирах за особено нормално един човек да бъде съсипан два пъти в живота си. Особено аз, какъвто съм си чувствителен. Литературният ми успех не ме изненадваше. Животът винаги ми беше давал и отнемал едновременно. Моят запазен номер не беше да ме бесят, докато издъхна. Моят номер беше да ме увесят за краката до края на дните ми. Бях обречен на самота в компанията на стотици хиляди мои читатели. Може би бих предпочел да бъда съкрушен човек и прокълнат писател, което в последна сметка не бе лишено от величие и можеше да ми придаде прекрасна чернота, диамантено чисто

отчаяние. Но не ми бил такъв късметът, а всеки трябва да се примири със своя. Аз бях несретник, който колекционираше ролс-ройси.

Върнах се обратно на фотьойла и зачаках. Макар, и подпийнал, оставах господар на супертопката, само че я хвърлях малко по-внимателно. Стоях така до падането на нощта, полухипнотизиран от тишината и залюлян в мрака, докато пристигна Марлен.

Усетих, че още беше под въздействието на своя изблик по повод Анри, че беше раздразнена, но въпреки това не се подвоумих.

— Реших да си отида оттук — заявих й аз.

Тя улови топката ми от воле.

— Сам? — попита ме.

Тръгнахме в разгара на следобеда на следващия ден подир уморителна препирня с Глория. Не успяхме да се измъкнем тихомълком, защото се оказах последният от глупаците. В съзнанието си съхранявах това напразно очакване, затова помолих Боб да наминава от време на време и да прослушва секретаря, за да ме предупреди, ако се наложи. Тъй че не само разкрих нашето отпътуване, но оставих и адреса. Много хитро от моя страна. Но дали бях способен на нещо по-умно в този момент?

Ключовете пристигнаха с обедната поща. В бележницата към тях Валтер ме молеше, ако не забравя, да поля растенията и да му напиша един прекрасен роман. Шарл и Вера вече бяха дошли, за да ни пожелаят приятно пътуване. Според тях сме се били нуждаели, достатъчно било човек да погледне физиономиите ни. Мен пък едва ме съдържаше на място, задникът ми буквално се беше подпалил, исках час по-скоро да проверя дали идеята ми е била правилна. Беше омайна утрин. Чакахме само Боб и Глория, преди да потеглим. За да не губим време, поставих двата ни сака в багажника. Изпразних пепелника. Къде се губеха тия?

Пак се чукнах с Шарл, после, тъй като не ме съдържаше на едно място, накарах всички да излязат навън.

— Няма да ги чакаме цял живот, я! — заявих аз. — Трябваше да дойдат още преди половин час, малко прекаляват. Шарл, ти им предай ключовете от къщата.

На тротоара Вера за не знам кой си път ни се закле, че някой уикенд ще дойдат да ни видят. Макар да беше приятно момиче или дори приятелка, се молех да си строши крака в деня, в който понечи да

изпълни заканата си. После двамата с Марлен се качихме в мерцедеса и свалихме прозорците си. Тъкмо мушвах ключа в контакта, когато Боб гарира своя автомобил на отсрещния тротоар. Изстреля се и довтаса при нас с притеснен вид. Хвана се за вратата ми.

— По дяволите — усмихна се той, — разсеяхме се и закъсняхме!

Глория мина отпред с Жералдин на ръце и се запъти към Марлен. Сложих ръка върху ръката на Боб.

— Няма страшно, Боб. Това нямаше да ме притесни...

Обърнах се на другата страна точно когато Глория се появи на прозореца на Марлен. Беше пребледняла като смъртта.

— Мамка му, вас май наистина нищо не може да ви спре! — рече тя. — Човек ще рече, че заминавате на меден месец!

Видях как чертите на Марлен замръзнаха и усетих как моите се изопнаха.

— По дяволите, хайде, до скоро! — рекох аз и се наведох над контактния ключ.

— О, Господи! — изсъска Глория. — Ще ми се той да беше тук, за да ви види. За да разбере що за човек си!

— Глория, престани! — намеси се Марлен. — Смешна си!

— Да, смешна съм! Но не аз съм го зарязала след няколко години брак, не аз съм му откраднала съпругата!

— Глория!

— О, тъпанарка! — озъбих се аз.

Жералдин се разциври в ръцете ѝ. Глория ни гледаше ту единия, ту другия, с разтреперано от омраза лице. Бяхме приклепени в мерцедеса, изложени на ударите ѝ. Аз поне се чувствах като в усмирителна риза. Тя ни изгледа с налудничава физиономия.

— Уа! Каква отвратителна гледка сте! — изръмжа тя.

Скочих към вратата си, но Боб я затисна. Гледаше смутено.

— Недей, моля ти се — изрече умолително той.

Затворих очи, завъртях ключа.

— Няма да се измъкнеш толкова лесно! — чух я да казва в момента на потеглянето.

Марлен остана неподвижна на седалката си през цялото пътуване. Не ме погледна нито веднъж, беше се затворила в електрическо мълчание. Аз също нямах нищо за казване и най-много се страхувах да не затънем в калта на думите. Карах бързо, прекалено

бързо за неработения мотор, но не изпитвах никакво съжаление, никаква искрица на човечност не можеше да ме накара да повдигна крака от педала. Най-сетне тишината се разля по нашите рани като сироп по зачервено гърло.

Къщата на Валтер беше скрита вдън горите, до едно езеро, а последното село бяхме прекосили преди три километра, откъдето бяхме поели по горски път, който се виеше под клоните, нежно осветен от разсеяната светлина. Очаквах седемте джуджета да изникнат отнякъде на пътя.

Къщата беше страхотна, нищо общо с тъжните и претенциозни постройки, които никнат почти навсякъде. Беше дървена, едноетажна, с веранда, която гледаше към езерото. В други условия толкова приятна изненада щеше да ме накара да потрия ръце и да въздъхна доволно, но този път слязох мълком и се заех с багажите.

Отворихме кепенците. Беше приятно. Веднага забелязах малката масичка пред прозореца. Това е добре познат рефлекс при писателите. След това започваме да търсим контакта. Само че при мен не беше така, защото моята машина работеше на батерии. Клетата, бях я забравил в болницата. Когато отидох да си я прибера, загубих една от супертопките си, което впрочем почти никога не ми се бе случвало, предвид нивото, което бях достигнал. Този път обаче се търкулна под инвалидния стол на един парализик, а аз я заряхах. Направих се, че съм я загубил от погледа си.

Отворихме кепенците на първия етаж. Беше много приятно. Първи аз възвърнах способността си да говоря.

— Хубаво... трябва да се заемем с пазаруването, преди да се е стъмнило.

Хванах я за раменете, защото тихо плачеше. Направихме го на леглото, малко по-късно, докато езерото се покриваше със златисти отблясъци. Тя беше отгоре, но бедрата ѝ бяха настръхнали, а задникът ѝ леден. Не проверих как беше моят.

От селото се върнахме по тъмни доби, багажникът и задната седалка бяха натоварени с провизии. Имах чувството, че този ден бе траял хиляда години. Преди да се заемем с подреждането, ѝ поднесох едно голямо питие. После си пузнах музика. После накладох огън. Постепенно корабът потегляше. Видях как тя постепенно изплуваше към светлината и се възвръщаше към живота. Не извадих супертопката

си, за да не обезсмисля всичките си усилия. Разпалих въглените. Сложих спагетите във водата. А за нея се грижех като за истинска принцеса в нейния дворец, сякаш от това зависеше да запазя главата си. Най-вече исках да не разговаряме за нищо, но без да изпадаме в красноречиво мълчание. Нямаше много пространство, слаломът беше труден и аз си подвиквах: „Внимавай отляво, момче! Леко вдясно, момче!“, а нощта настъпваше бавно, звездите мъждукаха, огънят пукаше, жабите квакаха, жабоците квакаха.

Отляво имаше едно голямо дърво. Както и да е, то беше единственото в непосредствена близост с къщата. Иначе нямаше нищо против подрастъка, храстите, гъсталаците. Марлен още спеше. Глътнах кафето си прав в кухненския бокс, с крака отрязани от косите лъчи на слънцето. Постепенно една фиксидея обземаше мисълта ми. Излязох.

В пристройката открих една лодка заедно с грижливо подреден рибарски инвентар. Намираха се също няколко инструмента, стари мушамы, кутии с боя, дърводелски тезгях. И една прекрасна, добре наточена тежка брадва. Не подходих с радост в сърцето, още повече, че дървото се извисяваше в утринната светлина и разделяше небето на две. Но този път не можех да си го позволя.

Изглеждах нищожен до него. Обясних му положението с две думи, казах му, че не се надявам някога да бъда опростен за това, което се гласях да сторя. После му нанесох първия удар с брадвата.

След някое време Марлен изникна на прозореца. Бях плувнал в пот от главата до петите. Може би се бе събудила от шума.

— Ох! Какви ги вършиш?

Усмихнах й се, без да й отговоря. Минах от другата страна на дървото и го подхванах оттам. Когато спирах за миг, дори не можех да разтворя ръчичките си. Мазолите ми отдавна се бяха спускали.

— Ами... Дожелски?

— Не бери грижа за Дожелски. Аз ще му обясня.

Ако поне един можеше да ме разбере, то това беше тъкмо той. Дожелски срещаше всеки ден такива като мен. Не особено опасни, но луди за връзване, които се вземат за център на света, които скимтят, гърчат се, все от прокълнатите на този свят, дето се държат за ташаците, бълват ли бълват думи и думи без страст, без ярост, без душа, даровити и нищожни, глупаци, гении и боклуци. Тъй че, откровено казано, можех да си позволя да му отсека дървото. Други

щяха със сигурност да му погодят по-гаден номер. Някои и с два пъти по-малък тираж от моя.

С една дума, дървото започна да скърца като врата и вършината му се олюля. Ударих последните сухожилия с брадвата, после то залитна напред с гробовно прашене и удари с крайчеца на клоните си най-близките си, изтръпнали от уплах съседи. Марлен се отдръпна от прозореца, а аз приклеках за миг, за да поема дъх.

— На това му викам добро упражнение за човек, който излиза от болницата — въздъхна тя, като се появи на входната врата.

Въпреки съветите ѝ прекарах част от сутринта в кастрене на клоните. Това ми беше слабостта. Отрязвах с трион всички клони, събрах съчките, докато Марлен оглеждаше къщата и завършваше подреждането. После извадих лодката и я изтеглих до брега.

Спуснах я. Скочих в нея. Времето беше толкова хубаво, че и най-големият несретник щеше да се усмихне очарован за последно. Взех си слънчевите очила и се отдалечих от брега сред морни плисъци.

Колко приятно беше да откраднеш мъничко светлина от този мрачен свят! Колко готино бе това прекрасно езеро! Бреговете бяха мрачни, тънеха в гъстата гора, но какво прелестно слънце сияеше над главата ми, каква несравнима светлина. Не знаех какво точно бе протекло в главата на Глория. Бегло си представях чувствата ѝ. Впрочем и аз самият трудно можех да кажа какво изпитвам спрямо нея. Като се замислех, си давах сметка, че бяхме имали доста двусмислени отношения, но никога не им бях отдавал особено значение, намирах за естествено, когато тя се сгушваше до мен, а самият аз бях преживял травма и не можех да се лиша от малко нежност. Честно, никога не се бях замислял сериозно да я чукам, задоволявах се с тези наши особени отношения. Не ѝ бях нито баща, нито приятел, нито любовник, нито брат и бях получил дозата си приятни моменти, като се придържах към тази роля. Но как тя бе възприела това... Ох, просто трябваше да я попитам. А сега само наблюдавах в какъв ужасен фарс бяхме впримчени. Бяхме затънали до гуша.

— Ела да хапнеш! Готово е! — извика ми Марлен.

Не бях гладен, но предпочитам да не се впускам в обяснения. Тогава бях приятно изненадан.

— *Ох! Мамка му...Забравил съм греблата!*

Следобедът прекарах на верандата, забил нос в романа си. Дожелски се обади да пита дали всичко е наред, отвърнах му, че е безупречно. Когато излязох, видях Марлен на брега на езерото. Влязох сред дърветата, за да я наблюдавам и да вкуся цялата сложност на нещата. Тя притежаваше всичко, което очаквах от една жена, но нещо невидимо ни разделяше.

Сега, когато бяхме заедно, вече не знаех какво да правя с нея, вече не се чувствах на висота, поне не и в тези условия. Давах си сметка, че пак се бях озовал в калта, от която никога не успявах да изгазя. Както бях я подкарал, сигурно щях да надхвърля петстотин хиляди тираж към началото на зимата.

— Е... върви ли? — попита ме тя, по-красива, по-дълбока и по-загадъчна, отколкото можех да се надявам.

— О, хм... — смънках аз, прозявайки се.

Вечерта я заведох да послуша жабите. Приседнахме на брега, точно до едно петно лунна светлина. Направих ѝ знак да се заслуша. Почакахме известно време.

— Всъщност не е лошо да си с мълчалив мъж — довери ми тя. — Можеш да се любиш на чудесата на природата.

Квакането, което се чу тъкмо в този момент, не идваше от влажните брегове. Излезе направо от гърлото ми.

Следващите дни я наблюдавах, надзиравах я над очилата си. Можех да я нарисувам по памет. Само че дори когато я държах в обятията си, дори когато крачехме заедно, дори когато разтварях краката ѝ, имах чувството, че оставам скрит, че я наблюдавам отдалеч, че я следя от разстояние като прокажен нещастник. Бях един Квазимодо. Нощем не спях. Обичах я, но можех да ѝ дам само своите недъзи, кривите си ръце, обесническата си мутра, голямата си гърбица. А не можех да я вдигна над главата си и да крещя „Светилище! Светилище!“, защото тъкмо аз се нуждаех от покровителство от ужасния хаос на моя живот. Когато един мъж е съхранил достатъчно изисканост, не качва дамата на изгнилата лодка.

Струва ми се, че тя го разбираше. Понякога, докато работех на верандата и я зървах, почесвайки се по главата, се питах каква ли болест ме бе поразила, какво ми пречеше да скоча на крака, но никой от мускулите ми не трепваше, а аз гледах ръцете си с отвращение. Жалко, че не ми избожда очите, казвах си аз, жалко, че не ми изпива

кръвта. Мимоходом тя докосваше ръката или рамото ми с пръсти и когато отварях отново очите си, все още бях жив. Бях жив писател. А стилът ми ставаше все по-изчистен, както можете да си представите.

Всеки ден намирах начин да се поразходя с лодката. Сам. Поддържах добри отношения с езерото и в него наистина се чувствах чудесно. Странно, но успявах да мисля за най-ужасните неща, за Глория, за Анри, за това, което ми се случваше, без да ме завлече проклет водовъртеж от гримаси, без да издам и най-незначителен стон. Разбира се, не се сецах с удоволствие, но когато образите изплуваха в съзнанието ми, не ги прокуждах, а дърпах бавно веслата и кръстосвах водите известно време. Беше приятно изживяване. За човек, който малко се хранеше и почти не спеше, се справях по-скоро добре. Впрочем не се чувствах отслабнал, дори усещах нови сили. Мисля, че ако решех да премеря сили, веслата щяха да сдадат преди ръцете ми. Това ми вдъхваше увереност.

Вземах по една въдица, колкото да замажа очите. Не слагах нищо на куката, но съвсем сериозно надзиравах плувката. Винаги се прибирах с празна кошница. Пред Марлен повдигах рамене с въздишка и й казвах, че не съм видял пукната опашка на риба. Всъщност виждах всякакви: зелени, сребристи, сиви, големи колкото ръката ми, които се навъртаха покрай пръта ми, лизваха повърхността и кротко я набраздяваха.

Един път обаче една от тях ухапа въдицата. Него ден валеше, но аз си бях взел мушамата и съответната шапка и бях застанал в средата на езерото, което вреше като олио в тиган. Бях прекарал почти час неподвижен, дъждът топуркаше по раменете ми, а аз се свивах под обливаната си от водата мушама. С крайчеца на окото наглеждах плувката, но един Господ знае за какво точно мислех. Всъщност това беше без значение: безкрайни главоблъсканици, примесени с откъси от романа, нищо, което да си заслужава и два реда, нищо, което да можеше да се сравни с танца на жълтата лилия под дъжда. Внезапно плувката потъна във водата.

— Ах по дяволите! — изревах аз, докато кордата се размотаваше.

Исправих се толкова рязко, че шапката ми падна и останах с гола глава. Разтворих мушамата, за да извадя ножа. Още същата секунда подгизнах, но водата не беше студена. В моето положение нямаше да се изненадам, ако ме бе заляла ледена вода или направо червен, кален

порой. Извадих моя С.522 и отрязах найлоновата корда. За миг останах прав в очакване на някакъв знак, но не видях нищо. Седнах бавно, взех си шапката и я отръсках в коляното.

— Знаеш ли какво ми се струва? — рече ми тя една сутрин, докато ми размачкваше врата със сладко, бадемово олио. Чувствах леко схващане във врата. — Знаеш ли какво ми се струва? Миризмата му е малко силна, но иначе е хубаво!

А миризмата беше достатъчна за всеки глупак, за да разбере, че съм се провалил. Упреквах се до смърт.

— Да, ето докъде я докарах! — изстенах аз. — Нищо няма да ми бъде спестено!

Ръцете ѝ се спряха на врата ми. От все сърце се молах да ме удуши, но нежното размачкване почна отново. От яд запратих топката си по стената. От яхнията ми се донасяше мирис на бойно поле.

— Добре де — въздъхна тя, — трябва да се примирим, че не всичко в живота е перфектно. Дори ти можеш да се провалиш с твоето чили...

Тогава с изненада забелязах, че ѝ отговорих. Аз, който в хода на последните дни почти бях онемял. Нима бях достигнал дъното? Може би проклетото клонче най-сетне се бе счупило? Рано беше да се каже. Но денят бе особено хубав, а езерото сияеше като снежна Коледа.

— По дяволите — изсмях се аз. — Какво ли не се случи! Понякога с изненада откривам, че още има почва под краката ми!

— О, мисля, че всекиму се случва...

— За Бога, Марлен... Какво толкова съм направил, освен че съм написал няколко истории? Докъде съм стигнал след четиридесет години живот?

— Бога ми... много си се разлютил днес! — пошегува се тя. — Вече произнесе две последователни изречения!

Изпаднах в каменно безмълвие в компанията на моята супертопка. Подложих ѝ врата си.

— Знаеш ли — подхвана отново тя, — никога нищо не съм искала от теб. Не очаквам да ме отведеш в страната на чудесата, защото и аз съм прехвърлила тази възраст. Тъй че не се притеснявай. А иначе съм доста горда: аз съм единственият човек на света, на когото ти си поднесъл провалено чили.

Придърпах я между краката си и положих глава на корема ѝ. Беше в долнице на анцуг, който вероятно носеше от десетина години. Истинско чудо беше, че още имаше някакъв ластик, но толкова разхлабен, че си беше като покана. Замаян от аромата ѝ, не издържах и почти се усмигнах. Когато някоя жена прокара ръка през косата ми, вече не съм същият.

Сложих я разкратена на коленете си.

— Тази история прекалено те угрижи — прошепна ми тя. — По-добре вземи пример от Анри.

— Не разбирам какво имаш предвид.

— Ами той не се остави да го тормозят. Взе единственото възможно решение.

Панталонът можеше да се отвори като чувал, щеше ми се да се гмурна в него с главата напред. Картината, която се откриваше пред очите ми, беше успокояващо проста. Цветен триъгълник между две бели бедра, нямаше нужда от нищо повече.

— Знаеш ли — добави тя, — дори не мисля, че той се е попитал дали статията на Някой си казва истината. Все пак го познавам доста добре. Спомням си за едно нещо, което държеше да наизустя. „Да започнеш пререкание, е като да изпуснеш водата. Отстъпи, преди да се е стигнало до ожесточение.“ Това са думи на цар Соломон.

Не можах да се въздържа да не кимна с усмивка.

— Как можеш още да мислиш за цар Соломон, когато аз току-що откопчах последното ти копче?

— Ами струва ми се, че толкова отдавна не сме разговаряли. Затова се възползвам!

С все по-целенасочените ми усилия очите ѝ добиха нов блясък.

— Двамата с теб сме загубили играта от самото начало — продължи тя. — Но признавам, че преживяхме прекрасни моменти... Никога за нищо не бива да се съжалява!

— Да не се опитваш да лекуваш болката с друга болка? — попитах изтръпнал аз.

— Знаеш, така е... Невинаги оставаме с мъжете, които най-много обичаме. Инак щеше да е много просто.

Започна да обръща очите си. Но имаше още съпротивителни сили.

— Ах, какво слънце имаше тази сутрин! Надявам се да прекараме още прекрасни дни. Ах, освен това ти дължа най-продължителната целувка в живота си. Със сигурност никога няма да я забравя!

Тя улови главата ми с ръцете си, искаше ми се да я прегърна, но точно сега не можех. Ухапах леко със зъби върха на една от гърдите ѝ през дрехата.

— Ох... ама защо не казваш нищо? — попита задъхано тя.

Оставих гърдата ѝ, за да ѝ отговоря.

— Ох... ама защо спря? — отчаяно изстена тя. Поех отново гърдата ѝ с устните си, без да кажа нито дума, което също беше предимство.

Прекарахме точно дванадесет дни в къщата на Валтер, но според Марлен дванадесет дни или дванадесет години било все едно, всичко зависело от наситеността на преживяванията, а тя беше убедена, че сме изминали дълъг път заедно. Не споделях мнението ѝ на сто процента, но разбирах какво имаше предвид. Чувствата ми към нея не се бяха променили, само че вече бях видял смъртта на първата, затова бях подготвен да преживея заминаването на втората. Бях почти омагьосан от празнината, в която бях потънал. Върхът беше Дожелски, който ми телефонираше поне по веднъж дневно, за да ми съобщи някоя добра вест, а по собствените му думи бил на път да напълни цял сак с писма от мои почитатели, който щял да ми предостави.

Противно на добрия писател, който трябва да даде всичко за романа си, аз не давах нищо, само си правех удоволствие от писането и безмилостно напредвах, докато романът се гърчеше и пъшкаше под пръстите ми. Поне едно нещо ме родееше с големите писатели — опитвах се да спася кожата си. През последните дни, прекарани с Марлен, бях обхванат от истинска треска и успях да поваля няколко глави за рекордно време. Работех дори нощем, в компанията на жабите и лъскавите червеи. Ах, колко приятно е да напишеш едно изречение, да нахвърляш няколко думи между две точки. Колко успокояващо е! И колко се нуждаех от това!

Бях на косъм от завършването на романа, когато една сутрин Вера се обади. Дълго разговаряха с Марлен по телефона. После тя затвори и ме погледна. С леко кимване ѝ дадох да разбере, че съм наясно. После тя ми обясни, че предложението на Вера било

интересно, но останалото ми убягна, защото го слушах само с едно ухо. Другото бучеше, свиреше и пискаше.

На следния ден я натоварих на автобуса. Решихме да си спестим прибирането заедно с всичко мъчително и обидно, което то можеше да ни донесе. Тя седна най-отзад и отвори прозореца. Аз стоях на слънцето, чистичък и гладко обръснат, с възможно най-веселата ризка, която бях намерил. С ръцете си в джобовете приличах на някой дребен хитрец. Тя кръстоса ръцете си на прозореца и облегна брадичката си върху им. Погледна ме усмихнато. Умирах от желание да хвана ръката ѝ или дори и двете, но само пристъпях от крак на крак и присвивах очи. А знаете, че иначе много държа на очилата си. Два-три пъти отварях уста като риба на сухо, но не излезе нито звук. Човекът, който стоеше пред Марлен, ми хвърли един поглед, сигурно си помисли, че играя пантомима. Бях на път да умра на място, а автобусът все не тръгваше и не тръгваше. Известно време се загледах във върховете на обувките си. После отново се намръщих и я погледнах. Трябва да призная, че и тя не беше в най-добрата си форма. Бяхме прекарали будни част от нощта, но нямахме настроение и в сексуален план не бяхме постигнали нищо особено, само общоприетото и необходимото. Останалото време прекарахме по-скоро в мълчание. Плисъци, шум от листа, шушукания, нищо повече. Нито сълзи, нито обещания, нито сбогувания.

Отидох до автобуса и подритнах гумата. Все нещо трябваше да направя. Той изчезна от очите ми, но аз не надигнах глава. Изчаках шумът от мотора да заглъхне, после се върнах при мерцедеса и се прибрах.

Трябваша ми още два дни, за да завърша романа. Два мрачни и мразовити дни, на каквито се надява човек, когато пише последните страници. Петдесет и шест часа, през които почти не станах от стола си и нито един път не излязох да подишам чист въздух. Последната точка сложих в 4 часа следобед. Когато излязох на верандата, още беше топло и на края на пътя, който водеше към езерото, се съблякох. Скочих във водата с главата надолу. Беше студена, но аз заплувах като изоглавен и спрях да мисля за нея. От време на време дори си почивах по гръб. Рибите идваха да видят какво става и малко по-малко се разнесе мълвата, че съм приключил.

Въпреки това вечерта се почувствах напрегнат и наблюдавах настъпването на нощта със супертопката в ръка. Изпих една голяма текила, за да отпразнувам раждането на моя роман, после сложих три замразени палачинки в микровълновата печка. Не успях да се разведрия, слушането на музика с нищо не ми помогна. От друга страна, никога не можеш да си особено щастлив, когато напишеш последната страница, винаги се чувстваш малко странно и с възрастта нещата не вървят към оправяне. Аз лично имам чувството, че всеки следващ роман ми тежи повече от предходните. Тъй че не надавах много ухо на настроението си. Взех палачинките и ги изнесох навън, за птиците или кое да е друго животно, което ги обича с бешамел. За миг останах неподвижен, за да чуя шума на нощта и да разведрия мислите си. Открай време ми харесваше близостта на водата.

После загасих всички светлини и се качих в стаята с романа в ръка. Навлякох един пуловер. Взех една възглавница за стола и седнах пред масата. Трябваше да нанесе само леки поправки, тук някоя дума, там някоя запетая, но не можех да си ги спестя. Впрочем не чувствах умора и нямах нищо друго за правене. Понастоящем имах премного време. Още повече, че не се нуждаех от десет часа сън, както на двадесетгодишна възраст. За голямо мое съжаление.

Като някой слепец, тоест внимателно и не без известна тревога, можех да предприема трепетно обследване на онова, което бе останало около мен. Напрасно обаче търсех и се въртях във всички посоки, наоколо всичко бе празнота, нямаше и сянка от жива душа, нито рамо, на което да се облегнеш. Не заради часа, разбира се, макар да беше към два сутринта или пък заради приспиващата влага. Струваше ми се, че никога не бях познал подобно нещо, поне не и с такава яснота. Смъртта на Бети ме бе хвърлила в пламъците, докато сега на носа ми висеше капка и сърцето ми биеше по-бавно, което със сигурност беше по-долният етаж. Бях безкомпромисен в усещането си и не се опитвах да се самозаблуждавам. Стоях надвесен над лампата си и прелиствах страниците, редактирах текста с абсурдно старание. Точно под прозореца се чуваше един жабок. Призоваваше равномерно и така с часове. Приятелите му не изглежда да напираха на прага му.

Чух първия шум, когато си наливах чашата. Не разбрах от какво е, беше малко странен. За миг наострих ухо, но отново се възцари пълна тишина. Дори жабокът замлъкна. Може би някое красиво момиче го бе целунало по устата. Грабнах чашата и пих за призраците, преди да се върна към работата си. Откровено казано, не бях съвсем на себе си. Отлепих петата си от пода и без да искам, започнах да танцувам с десния си крак танца на Сен-Ги.

Скоро усетих със сигурност, че около къщата обикаля някой. Дори знаех кой. Леко се отдръпнах от масата. Не знаех какво правеше, но ясно чувах дъха ѝ. Подредих листата си в папката от фиброкартон.

Очаквах я да дойде, чувствах го през целия следобед, но най-фантастичното бе, че тя сякаш бе изчакала да завърши романа. Всичко плуваше, така да се каже, в мрачна и загадъчна хармония. Изживявах миг на съвършенство, който ме приковаваше на място, докато от верандата се чуваше странно шуртене.

Едва подскочих, когато огънят лумна. През прозореца виждах червените отблясъци и танцът на дърветата на втори план. Ах, каква смайваща логика. Нима историята с Бети не започна също с огъня? Нима бях живял с меч в ръка? Осъзнавах, че бях полупиян. Къде изчезна жабокът? А жабите? Къде го онзи, когото наричаха нов Селин и нов Керуак, тъкмо сега, когато имаха нужда от него?

Подгонен от събитията, се надигнах и отворих вратата. От стълбите си дадох сметка, че цялата веранда гореше, горещият въздух

вече достигаше до мен, а огънят бумтеше като самолетен мотор. Оставих се на слабостта си, затворих вратата и посегнах към бутилката с текила. О, ирония на съдбата... огънят премина през гърлото ми, преди да бе достигнал стаята. Взех романа си и седнах до леглото със стиснати колене. Бях неспособен да си помръдна малкия пръст, защото трябваше да взема съдбовно решение. Излегнах се напреки на завивката като гигантско пиле, а под вратата започнаха да нахлуват валма дим.

Прозорецът проектираше червени сенки по стените на стаята. Отдолу се чуваше адска шумотевица, огънят бумтеше, дървенията пукаше, цялата къща скърцаше и пшшкеше, изчезваше в пушека, но наглед не си давах сметка за нищо, изглежда, единствено цветът на тавана ме интересуваше.

После димът се насити и започнах да кашлям, а очите ми сълзяха от няколко минути. Кашлях ли, кашлях, потънал в сълзи. Когато надигнах глава, установих, че вече нямаше отблясъци, а истински пламъци, които танцуваха заедно, а от другата страна вратата се огъваше, боята се разтапяше и се стичаше на капки.

Дали не бе прекалено късно? Мушнах романа в панталоните си и се увих в юргана. Дали не бях забравил нещо? Огледах се за последно, но всичко бе потънало в дим. Душата ми, болката, дарбата, малодушието и тщеславието, дали още нещо не остана в стаята? Бях по-малко натоварен, отколкото ми се струваше. Вратата се спуска на две половини тъкмо когато се хвърлих през прозореца. Както казваше някой, „всеки изминал ден е като огненият обръч, през който лъвът се опитва да скочи.“

В ранни зори отворих очи, зиморничаво увит в юргана и на известно разстояние от камарата още димящи сажди. Не помнех дали бях припаднал, или просто бях заспал. По ръцете ми имаше малко засъхнала кръв. На места юрганът бе прогорен, останалото бе превърнато в дървени въглища. По челото ми имаше роса. Цепеше ме глава.

Надигнах се мъчително на лакът, а на хоризонта се надигаше зората. Събрах смелост, изправих се на крака и клатушкайки се, отидох до колата. В жабката намерих аспириин. И бонбони с вкус на кафе. Глътнах ги заедно.

После се съблякох и влязох в езерото. Повече от минута траках със зъби, правех физиономии, трябваше ми време, преди да потопя главата си, после заплувах кротък брус, за да се събудя, и дори се прозях неколkokратно, докато плувах, изплювайки последните трохички от съня. На връщане разтрих ръцете и лицето си и застанах на слънце, за да изсъхна. Гората бе тиха и спокойна, птиците пееха, рибите скачаха над водата, за да ловят водни кончета, космите на гърдите ми се изправяха, а аз хапех устните си. Познавах един, който нямаше да бъде никак доволен.

Щом изсъхнах, поизтупах дрехите си и се облякох. Бях съвсем във форма. Само едната ми ръка и темето ми бяха леко ожулени. Понагласих се пред огледалото. За щастие не ми беше побелял никой кичур и няха големи торбички около очите си. Разбира се, не бях усмихнат, но достатъчно беше да се обръсна гладко и да си намажа лицето с маска от плацента и рахидна течност, за да се стопят и последните следи от ужасната нощ като сняг на припек, като цвят от лотос в ръцете на Буда.

Преди да тръгна, все пак изтеглих лодката на брега и я привързах старателно към едно дърво. Едва устоях на изкушението да се кача на нея за последен път. Положих веслата и я обърнах, за да е защитена от дъждовете. Това място беше толкова красиво. Затворих вратата и потеглих, като оставях след себе си тъжна купчина сажди.

Беше прекрасен ден най-хубавият, който може да си пожелае човек напролет, с ярка, почти полудяла светлина, подобно на пресилен мотор. Този път носех очилата си на носа. Този път не карах прекалено бързо. Бях свалил прозореца, за да прониква свободно свежият въздух и от време на време прекарвах ръка през косите си, а друг път натисках кръста си. Не слушах музика. Не си говорех на висок глас. Не се разнежвах от финото свистене на вятъра. Виждах как се нижат километрите на километража с незлоблив поглед.

Пристигнах в ранния следобед. Отидох направо у Глория, но не намерих никого. Всъщност целият град ми се струваше умълчан, успан и морен. Не бързах. Щях да намина отново.

Когато гарирах пред къщата, погледът ми забеляза, че кепенците в дома на Марлен бяха отворени. Не исках да почерням краските, но се запитах дали нямаше да ми се наложи да се преместя, за да си спестя излишните болки. Не бях много изкушен от призиванието на факир,

затова по-скоро щях да потърся начин да превържа раните си. Взех романа под ръка и влязох вкъщи.

Миризмата се беше променила. Долавяха се наченки на запущение. Отворих прозорците. В кухнята намерих нещо за хапване — консерва с риба тон и диетични галети със стафиди. За съжаление нямаше майонеза. Достатъчно, за да се засити един достоен мъж. После се обадох на Дожелски.

— Валтер — казах му, — имам една добра и една лоша вест. Изгорих къщата ви, но от друга страна, ви пращам новия си роман.

Естествено, последваха няколко секунди мълчание.

— Мисля, че романът е добър — добавих, — нещо като комедия.

— Ами... бих казал, че това е една *много* добра новина!

— Валтер, съжалявам наистина. За всичко съм виновен аз.

— Добре, друг път ще говорим за това. Оставете ме да свикна с мисълта... А, изпратих ви новите договори за подписване, бъдете така добър, не ги слагайте прекалено близо до камината. Знаете ли, онези от Холивуд звънят всеки ден!

Като изключим Нобеловата награда, можех да се считам реализиран като писател, но не очаквах нищо повече. Това пасваше напълно на душевното ми състояние. Може би най-сетне щях да прозра мисълта на Хенри Милър: „Когато приключиш със секса и материалните трудности, изникват истинските проблеми“. Междувременно отидох да се изкъпя. Ползвах някакво пенливо чудо, забравено от Марлен, както и нейния прозрачен глицеринов сапун. Помислих си, че ще трябва да се освободя от всичките й вещи и идните дни щях да предприема ново почистване. Ставаше смешно. Отдавна не се бях смял. Сега всеки си беше на мястото.

Внесох малко ред в къщата. В нормално време не съм маниак на тема ред, но сега изпитвах желание да се впрегна и се оставих на порива да ме води. Ако изпитвах удоволствие да поставя нещата по местата им, да наредя стаята като по конец, да направя мястото безупречно, защо трябваше да се лишавам? Сърцето не ми даваше да си откажа едно толкова невинно удоволствие...

Остатъкът от следобедна прекарах с парцала в ръка и с вестници в другата, за почистването на прозорците. Когато пепелта от цигарата натезаваше, я изтръсках в шепата си и издишах дима, а после търчах до най-близкия пепелник. Преследвах всеки боклук, дори и под

килима. Наместих картините по стените. Излях остатъците от съдържанието на бутилките и ги изнесох навън. От време на време присядах и чаках окото ми да забележи някоя нередност, която се надява да остане скрита. Все по-трудно се надигах. Не знам дали не е за смях, но в тази усмъртителна тишина все ми се счуваше захлопване на врата, шум от стъпки или дори гласове, над главата ми прелитаха части от изречения, после се разсейваха, а аз се слисвах, гледах с празен поглед и ръцете ми стискаха вапоризатора на прахочистител. Не ми беше безразлично да чуя Анри, който ми подвиква от стълбите дали не съм виждал очилата му. Или да доловя женски смях. Или женско мълчание. Към края вече почти се усмихвах, а слънцето почервеня във фонтан от тъмно злато, докато аз се вкопчвах за пердетата.

— Това беше най-ужасното нещо, което можеше да ми причиниш — въздъхвах аз. — Предполагам, че си даваш сметка. Ти не си, въъ... как се казва? Ти не си съвсем невменяем? Не като да ми отрежат крака или ръката, или да се озова на инвалидна количка... не... О, разбира се, остават книгите ти... знам, че знамето на Обединените нации продължава да се вее, че мога да отскоча до ъгловия бар да изпия една бира, да си купя вестник... Знам, че мога да седна и да наблюдавам хората... очите ми да проследят първото красиво момиче... блондинка, за предпочитане... Не знам как да ти го обясня. Може би ще е по-добре да се преселя на брега на морето... Да си купя малка къща край океана, за да слушам шепота на вълните... Не съм се замислял още. Японска къщичка с хартиени преградки. Или да отида направо в Париж или в Ню Йорк. Знаеш, че никога не съм обичал шумотевицата, но... предвид положението... може би ще стана добър писател, имам доста години пред себе си... дано, дано! Опасявам се, че съм малко старомоден, но искам да сполуча поне в едно нещо в този живот! Трябва да упорствам в работата. Като бях обграден от пламъците, си задавах въпроси. Ти си тръгна, Марлен си замина, а Глория току-що бе заляла къщата с бензин. Тъй че струва ли си, рекох си аз, да продължавам да си търся белята? Държах романа на коленете си. О, Анри, аз вече съм прехвърлил четиридесетака, не съм хлапе, но наистина си го помислих... Но ето че съм пак тук, на фотьойла, това са моите ръце и моите крака, и тялото си е моето, болките също, ръцете ми мърдат, краката също... косите ми се изправят на главата, но аз съм жив човек... има нещо в мен, което отказва да умре. Моля се това да е

страстта ми към писането... хм, всъщност не знам нищо... Разходките по улицата, слушането на музика... да напълниш ваната... ох, трудно е да се каже... което е хубаво за другите, ми харесва и на мен...

Беше се смрачило. Надигнах се да запаля лампичката в ъгъла и изядох една стара, спаружена ябълка, загледан през прозореца. Не беше много късно. Часът беше приличен, за да навестиш някого.

На излизане загасих всичко, после размислих и запалих отново лампата. Тя придаваше приятна атмосфера на стаята. Помислих си, че така щеше да ме посрещне нещо хубаво. Дори се замислих дали да не мушна една пица във фурната, за да ме посрещне топъл мирис на риган. Но беше прекалено рисковано. Нищо по-лошо за едва стъпил на краката си човек от това да се озове сам вкъщи насред мирис на изгоряло.

Боб и Глория живееха на първия етаж на една къща, чиито собственици обитаваха партера. Когато пристигнах, всички прозорци на фасадата светеха. Жената беше моя почитателка. Беше към седемдесетте и винаги ме хващаше под ръка, за да ми говори за книгите, най-вече когато бях с блуза с къси ръкави. Вечер обикновено се напиваше. Всеки божи ден се носеше в прашни пеньоари и пушеше с едно дълго цигаре. Майка ѝ прекарваше дните си на един фотьойл. Понякога тя се изправяше пред нея и я овикваше, но клетата старица беше напълно глуха. Пред мен стоеше все същият проблем: да се кача на първия етаж, без да ме хванат. Тя имаше добър слух и шансовете ми бяха едно към две или към три, според количеството, което беше изпила. Беше изчела всичките ми книги и ценеше не толкова стила, колкото по-горещите сцени.

Прескочих градинския плет и се промъкнах до входната врата. Небето беше равномерно черно, безоблачно, самият аз бях доста спокоен. Всъщност нямах никакви ясни очаквания от това си посещение, но в името на душевния ни покой бях длъжен да го направя. Все още ми тежеше, че се бе опитала да ме изгори жив. Случката още се блъскаше като отворена врата на вятър. Изчаках по улицата да мине автомобил или някой пияница да падне върху кофа за смет, после се промъкнах вътре и започнах да качвам стълбите с индианска стъпка.

— О! Вие ли сте? — чух я да казва точно когато носа ми беше на височината на последното стъпало. Обърнах се и слязох няколко

стъпала надолу.

— О, г-ца Маргъорит! — възкликнах.

С цветето я сродяваше само името, макар цветът на лицето ѝ да се приближаваше до абсолютната белота. Само ушите ѝ бяха розови, сякаш убягнали на торнадото от пудра. Приличаше на стара, пропаднала актриса, познала зората на говорещото кино. С едната ръка се държеше за парапета, а с другата притискаше сатенения си пеньоар към шията.

— Охо! Промъквате се като крадец! — смъмри ме тя.

— О, не! Как можяхте да си го помислите?

Очите ѝ бяха леко стъклени. Въздишаше и примигваше.

— Ще минете ли да пийнем по нещо заедно, като приключите с младежта? — попита ме тя. — Ще ме удостоите ли с вашия разговор?

— О, да... разбира се!

Тя се обърна мълком, докато аз се качвах на горния етаж. На прага едва не подвих крак от досада. После хванах решително дръжката на вратата и влязох, без да чукам.

Тя миеше марули в мивката. Косите ѝ бяха прибрани отгоре, как да е, с малки цветни фибички с формата на миди Сен-Жак. Беше с бяла, къса пола и пуловер, който, ако се съдеше по размера, принадлежеше на Боб. Не вдигнах никакъв шум, но тя се обърна.

Не изглеждаше особено изненадана. За миг очите ѝ пламнаха, после се превърна в порцеланово куче и обърса ръцете си в пуловера на Боб, превърнат в парцал. Нищо не ми убягна. Наоколо тишината свиреше като вряща тенджерата.

— Аха! — взриви се тя. — Надявам се да си преживял най-големия страх в живота си.

Трябваше да призная, че ме изненада, че за малко не се предадох. Господи, колко силна беше! Въобще не подозирах, че ще свали картите си още с влизането или поне не по този начин. Някой ден наистина ще ме довършат, ще рухна под ударите им, както мнозина преди мен, а виковете ни няма да са яростни стенания, а чисти любовни стонове, хрипове на влюбен, благодарствени въздишки.

— Каква е тази тъпа усмивка? — озъби се тя.

— О... ами да... преживях голям страх! Признавам, че този път не се шегувахте. Но какво точно значи тази игра?

— Наречи я както щеш — отвърна ми тя.

Реших да седна.

— Боб не е ли вкъщи? — невинно попитах аз.

— Чакам го. Защо, да не си дошъл да се видиш с него?

— О, не — усмихнах се аз. — Не мисля, че мога да го направя с Боб.

Всеки по реда си. Сега беше мой ред да я сепна. Впрочем не без известно задоволство забелязах, че бузите ѝ леко порозовяха. Погледът ѝ обаче блестящо понасяше удара. Всяка следваща секунда беше малко, загубено сражение за нея. Оставих я да осмисли последните ми думи, като я озарих с ангелска усмивка, която в този момент не беше никак престорена, защото я виждах като в началото, когато всичко вървеше добре помежду ни, а аз имам чудовищна памет за всички хубави моменти и никой не може да ми ги отнеме.

— Не, ама ти какво си въобразяваш? — излая тя с приглушен от яростта глас.

— Ами... не знам... Ако питаш мен, ожесточението ти срещу мен всъщност е сексуално.

С юмруци на ханша тя се приближи до стола ми. Вече ме удущаваше с поглед, опитваше се да ме превърне в прах. Спря се на по-малко от два метра.

— Ама кажи — просъска тя — да не би от възрастта да те спохождат подобни мисли?

— Бога ми... признавам, че не се владее както навремето.

При тези думи ръката ми се стрелна под полата ѝ и докопа бикините ѝ. Тя се изопна и нададе вик. Аз дръпнах силно и те останаха в ръката ми. В същото време Глория отскочи назад, като пътъом събори една ваза от масата, която се строши с трясък на пода.

От вида ѝ разбрах, че бях отново в настъпление. Тя бе отстъпила до мивката и дишаше учестено. Ако някога въобще ме бе пожелавала в живота си, в този момент сигурно дори не си го спомняше. Излишно е да казвам, че стискаше краката си.

— Знаеш ли — рекох ѝ спокойно, — тази история ми струва твърде скъпо. Считам, че всички проблеми трябва да бъдат разрешени.

Когато се надигнах, тя си възвърна речта и изрева:

— Не ме докосвай! По дяволите, може би си мислеше, че нищо няма да предприема? Че отново ще допусна някакъв мъж да застане между баща ми и майка ми... Сега огледа ли ме добре?

Посегнах към нея, но тя се отдръпна със скок и мина от другата страна на масата. Нещастното укрепление ѝ вдъхна известна увереност. Погледна ме отново предизвикателно и заговори с презрение:

— Освен това не забравяй едно! Не те бях молила да идваш да ме взимаш. Тъй че не ми се жалвай!

Този път минах на свръхзвукова скорост. Хванах яката на пуловера ѝ и я придърпах над масата.

— Запази тези тъпотии за някой друг! — прошепушнах ѝ. — Седемдесет процента от читателките ми са жени. Изглежда, че добре ги разбирам.

Не мислех да я хвана за задника, но я проснах на масата и я целунах яростно по шията. Тя нададе дивашки викове. Преди да бе забила ноктите си в ръцете ми, я хвърлих на земята.

— *Ах, какъв прекрасен ден!* — изревах аз, докато в падането си тя отнесе една маса и една лампа от полирано желязо.

Погледнах я похотливо и започнах трескаво да събличам пуловера си.

— Разбираш ли каква несправедливост е за мен да чета по вестниците, че чукам дъщерята на най-близкия си приятел? — казах спокойно аз, преди да изчезна в пуловера си.

Бърза като светкавица, тя успя да се възползва от кратката пауза. Хвърлих пуловера си и скочих. Тя имаше малка преднина и с чудовищен трясък вратата на банята се захлопна пред носа ми.

— За съжаление тази брава няма да устои и две жалки секунди! — рекох аз. — Не бъди глупава, скъпа!

Излязох веднага и взех стълбите четири по четири. Точно когато грабвах пожарникарската брадва, попаднах на призрака от операта.

— Всичко е наред, Маргьорит, не се безпокойте.

— А! — махна тя с ръка. — На мен нещата от живота са ми ясни!

Качих се на бегом. Подрасках по вратата.

— Трябва да ме разбереш — прошепнах аз, — заради теб загубих всичко. Тъй че няма една врата да ме спре. Знаеш го, предполагам? Надявам се да не си много изненадана от случката, сигурно си се досещала, че всичко си има граници.

С див удар забих брадвата в дървения плот. Тя нададе вик. Всичко е приказка, както би казал Джон Ървинг.

С втория удар брадвата проби вратата.

— Ти си полудял! — изкрещя тя.

— Да, всеки би полудял на мое място!

Щях да продължа усилието си, когато Маргьорит изникна зад гърба ми.

— Господи Боже мой! — въздъхна тя. — Вече ми е трудно да качвам стълбите!

Подпираше се на стената с цигарето в ръка. Добре понасяше коктейла мартини-джин за възрастта си, само изговорът ѝ бе малко забавен.

— По дяволите! Не стойте тук! — казах ѝ аз, докато с ръка отчупвах парче от дървото.

— И на мен ми се е случвало — рече тя, като поклащаше глава. — Щастие и безмилостни борби!

Вратата не беше от талашит и ми се наложи да се потрудя. Аз ревах, а Глория крещеше, докато онази ми пращаше колелца дим. Вече не бях толкова овладян и удрях вратата с удвоена сила. Плотът се сцепи надлъжно, но продължаваше да стои. Побеснях.

— Не се изненадвам, че пишете книги — въздъхна Маргьорит.

Тогава една част от вратата отхвъркна и падна в краката на Глория. Тя гледаше втрещена. Бях вир-вода. С един шут разкарах онова, което още беше на пътя ми. Сигурно изглеждах ужасно, защото Глория вдигна ръка пред лицето си и изпищя. Откровено казано, не бях на себе си.

Пристъпих в банята и ръмжейки, докопах Глория за шията. Притиснах я до стената. Когато се спогледахме за последно, надигнах брадвата над главата ѝ. Тя нададе още един вик и се свлече на земята. Тогава забих брадвата в стената на десет сантиметра над главата ѝ, и то почти до дръжката.

Сигурно бях засегнал тръбопровода, защото в лицето ми бликна студена вода. Имах чувството, че бях получил Божията милост. За миг затворих очи под благотворното чудо. После пуснах Глория, която скимтеше в краката ми, и се надигнах.

— По-добре отиди да спреш водата — посъветвах я аз. — Да... можеш също да ми пожелаеш късмет.

Обърнах се и си излязох през бликналия фонтан.

— Ах! Падането беше великолепно! — рече ми Маргьорит. —
Вие наистина сте сред любимите ми писатели!

Хванах я под ръка, за да ѝ помогна да слезе, а това се оказа доста сложно. Стълбите нямат значение за една пияна старица, а аз от своя страна също едва се крепях на краката си. Не я слушах какво ми говори. Беше нещо неясно. Слизахме бавно, стъпало след стъпало, въпреки старата ѝ бяла ръка, която се приплъзваше по парапета, и обувките ѝ с каучукови подметки.

Издание:

Филип Джиан. Проклета въртележка

Френска. Първо издание

ИК „Колибри“, София, 2005

ISBN: 954-529-406-X

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.